1969 SEP 15
1021

Orgonahangverseny, vetélkedő, kiállítás

Jelentős események a Körös menti Kulturális Heteken

Szombaton este a békési református templomban rendezték meg a Körös menti Kulturális Hetek egyik legjelentősebb eseményét, Kovács Endre orgonaművész hangversenyét. A Európa-hírű orgonaművész nagy sikert aratott, melyben Csajbók Terézia, az Országos Filharmónia és Korondy György, a Magyar Állami Operaház szólistája megérdemelten osztozott.

Másnap, vasárnap délelőtt Dr. Ó. Kovács István, a járási tanács titkára nyitotta meg a békési múzeumban Janáky Viktor keramiaművész kiállítását, majd este „Ki tud többet a polgári védelemről?" címmel rendeztek nagyszabású szellemi vetélkedőt a község művelődési házában. A vetélkedőt Laczkó János gimnáziumi tanuló nyerte.

A Körös menti Kulturális Hetek további programja is igen változatos. September 18-án Mezőberényben, majd Békésen Dr. Kulin György csillagász tart előadást „Az élet kutatása a világegyetemben" címmel, 20-án pedig a kecskeméti munkásőrség zenekarának hangversenyét rendezik meg Békésen, a művelődési házban.

A kulturális hetek eseménysorozata október közepén zárul.

A szellemi vetélkedő izgalmas és tanulságos küzdelmet hozott. Képünkön Pataki István tanácselnök ismerteti a vetélkedő végeredményét. Balról a harmadik Laczkó János gimnáziumi tanuló, a győztes. Jutalma ezer forint volt.

Kép az orgonahangversenyről. Korondy György és Kovács Endre.

A Janáky-kiállítás megnyitóján. Balról jobbra: Janáky Viktor, dr. Ó. Kovács István és P. Szász Lajos, a békési múzeum igazgatója.

Iparosodik

(Tudósítónktól)

Történelmi fordulópont Doboz életében 1969. szeptember 8-a. Ha még egy évvel ezelőtt valaki azt mondta volna, hogy Dobozon gyár lesz, jól megnézték volna. De ma már ez az álomnak is szép fogalom, hogy „gyár", megvalósulóban van, s a fenti napon ötven emberrel, jobban mondva — zömében asszonnyal. lánnyal megkezdte a termelést.

*

A Budapesti Harisnyagyár Gyulai Gyáregységének kihelyezett telepe ez — tájékoztatott Eisele Ferenc művezető, aki a telep megbízott vezetőjeként kalauzolt végig a gépek mellett, pontosabban mondva a működő gépek mellett, s mutatta be a volt kultúrházba települt egységet és az átalakítás alatt levő épületet, mely kultúrk kítása előtt a gróf Wei lovardája volt.

A kordélyosok már é fejezik a földdel feltöl pad kihordását. Minder vek, építőanyagok, szersz építők — egy gyors ütem kítás képét mutatják. Az átalakí tás több mint egymillió forintba kerül. Komplett üzem lesz, külön vízszolgáltatással, fürdővel, egészségügyi és szükséges helyiségekkel, irodákkal ellátva, ahol egyszerre 100—120 nő állhat gép mellé. 1970 januártól tízezer harisnyanadrágot termelnek a népgazdaságnak — két műszakban —, ami tehát 240 helybeli munkásnő foglalkoztatását biztosítja.

Most mintegy ötvenen dolgoznak fel itt. A már megszőtt harisnyaszárat Gyuláról kapják, a betétnek valót is. Ezt itt a szabászok: Csüllög Jánosné, Szabó Lászlóné, Nagy Sándorné és Komlósi Ferencné kiszabják, forgó késekkel ellátott, villanynyal meghajtott gépen. Ezt két hónap alatt tanulták meg, s Csüllögné már benn 1013 forintot keresett normában. A 100 százalékos norma 6 forint 60 filléres keresetet biztosít óránként, ami 670 harisnyanadrág kiszabását jelenti egy 8 órás műszakban. Az első összeállító Fachlon-gépen Szabó Lajosné dolgozik, akinek férje, mint lakatos képezi át magát harisnyagép-szakemberré. Szatmári Sándorné gumit szab és varr. Ő már a 100 százalékot el is hagyta. A gyulaiak által konstruált nyírógépnél László Sándorné vágja egyenesre a deréknál — a harisnyanadrágokat, egy műszakban

SAJTÓFIGYELŐ
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

Tanyai figaró

Egy estébe hajló őszi délutánon történt. Izgatott kisfiú állított meg a Veszely-hídi csárda teraszán.

— Nem látta a figarót?

— Az meg kicsoda?

— Hát, Makkai Lajos, a figaró. — nézett rám á gyerek csodálkozva tájékozatlanságomon.

— Szóval borbély?

— Anyu azt mondta, szóljak a figaró bácsinak. Nagyapu roszszul lett. Meg kellene borotválni. Lehet, hogy meg sem éri a reggelt — hadarta, s besurrant az étterembe.

A férfi, aki néhány perccel később kijött a gyerekkel, magas, szikár ember. Szájában olcsó papírszipka fityegett. Akkor láttam először a figaró bácsit. Azóta többször találkoztunk. Első ízben a békéscsabai Május 1. Tsz kertészeti brigádjában. Éppen munkában volt. A telepvezető ezüstös haját nyírta. De láttam, kint a szántáson is, amikor délidőben az egyik zetorost borotválta. A múltkoriban a vonaton akadtam össze vele.

— Ez úgy volt — magyarázta az esetet —, hogy arra jártam kerékpárral. A traktoros megállított: húzzam le a szakállát. Nincs ideje bemenni a városba. Nálam volt a felszerelés, hát megborotváltam.

— Most hová utazik?

— Gyulára. Megkért egy fodrászüzlet vezetője, hogy ugorjak be, mert csak egyedül van, a másik két kollégája szabadságra ment. Szombaton mindig nagy a forgalom. Nem szívesen vállaltam. Van nekem elég munkám a gyulai tanyákon is.

— Miért nem helyezkedik el állandó jelleggel?

— Egy dolog miatt. Szeretem a tanyai életet. A gyulai Békében dolgozom. 1200 öl répát, s 2400 öl kukoricát vállaltam ebben az évben. Szombaton és vasárnap fogom a szerszámostáskámat, s bejárom az ismerős tanyákat. Állandó kuncsaftjaim vannak.

— Hol tanulta a szakmát?

— Katonakoromban. Annak külön története van. Az őrmester a bevonulás első hetében felsorakoztatta a századot. Azt kérdi: No, vitézek, ki ért a pamacshoz? Senki sem jelentkezett. Akkor azt kérdi: Hát olyan van-e köztetek, aki meg tudja fenni a kaszát? Vagy négyen léptünk ki a sorból. És álltam legelöl. Az őrmester rámmutatott. Mától kezdve maga a század figarója. Hát így lett belőlem fodrászmester. Bezzeg fiatal koromban a fejemben is sok minden megfordult. Színész akartam lenni.

— És?

— Természetesen nem lehettem az. Bár ennek a vágynak a nyoma most is él bennem. Szeretem a zenét, s a filmeket. Meg aztán ez olyan szakma, ahol egy kicsit a színészkedéshez is kell érteni. Munka közben szórakoztatom kuncsaftjaimat. Kérem én sokféle emberrel találkoztam az életben. Vezérőrnagyot is borotváltam. Igen, igen, egyszer a fogságban. Kihallgatásra vitték, de először behozták hozzánk a külső lágerbe, hogy tegyem rendbe az arcát. Óriási kincs volt a fizetségem: egy cigaretta. Így van ez kérem. Egy ügyes kezű figaróra mindenhol szükség van.

Közben megérkeztünk Gyulára. Hóna alá kapta az aktatáskáját.

— Sietnem kell. — Meg szeretném élesíteni a borotváimat.

— Mikor utazik vissza?

— Délután. Várnak a tanyai kuncsaftjaim. A régieken kívül újak is jelentkeztek. Két hosszúhajú frizurát kell rendbe tennem.

— Hippik?

— Nem kérem. Tanyán nincsenek ilyenek. Két női fejről van szó. Az egyik tanítónő, a másik egy termelőszövetkezeti dolgozónak a felesége. Befésülés, egy kis hajigazítás, ennyi az egész Nem szívesen vállaltam, megmondom őszintén. A nők nagyon hiúak, még a tanyasiak is — teszi hozzá mosolyogva, s udvariasan elköszön.

Serédi János

A Jelenkor szeptemberi száma

Összeállítással köszönti a folyóirat Pákolitz István költőt 50. születésnapja alkalmából. Martyn Ferenc rajza, Csányi László tanulmánya, Hallama Erzsébet portréja s a költő új verseinek csokra szerepel az összeállításban.

A szépprózai rovatban Deregán Gábor, Dékány Kálmán és Pesti János elbeszélését olvashatjuk.

Az irodalmi tanulmányok, jegyzetek sorában Kiss Ferenc Kosztolányi Édes Annájáról és Pomogáts Béla Juhász Ferenc költészetéről szóló írásának befejező közleménye mellett figyelmet érdemel Gyergyai Albert Jean Giraudoux tanulmánya és Koczogh Ákos új vitacikke az ifjúsági irodalom problémáiról.

Három írás foglalkozik a képzőművészettel: Bodri Ferenc új könyvekről, Dévényi Iván három képzőművészeti évfordulóról, Heitler László pedig három balatoni kiállításról írt beszámolót.

Kritikai írások és Tüskés Tibor A pécsi irodalom kistükre című sorozatának harmadik része zárja a Jelenkor új számát.

1968 SEP 22

1021

KRISTÁLY

VÁROSUNKBAN A KÉPCSARNOK KOSSUTH LAJOS UTCAI BOLTJÁBAN NÉGY MŰVÉSZ, A KRISTÁLY IPARMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSI CSOPORT KIÁLLÍTÁSI MUNKÁIBÓL MUTATUNK BE OLVASÓINKNAK.

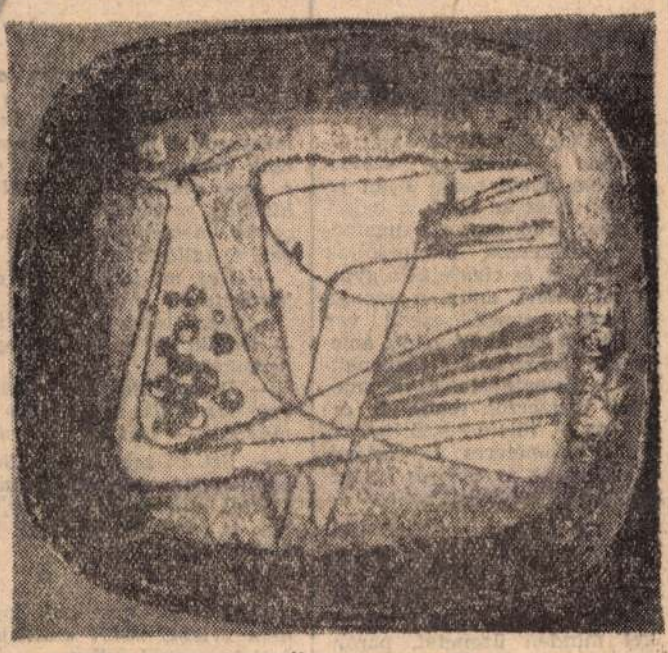

Janáky Viktor keramikus: Drótos tál

Király József belsőépítész: Fatálak, kanalak

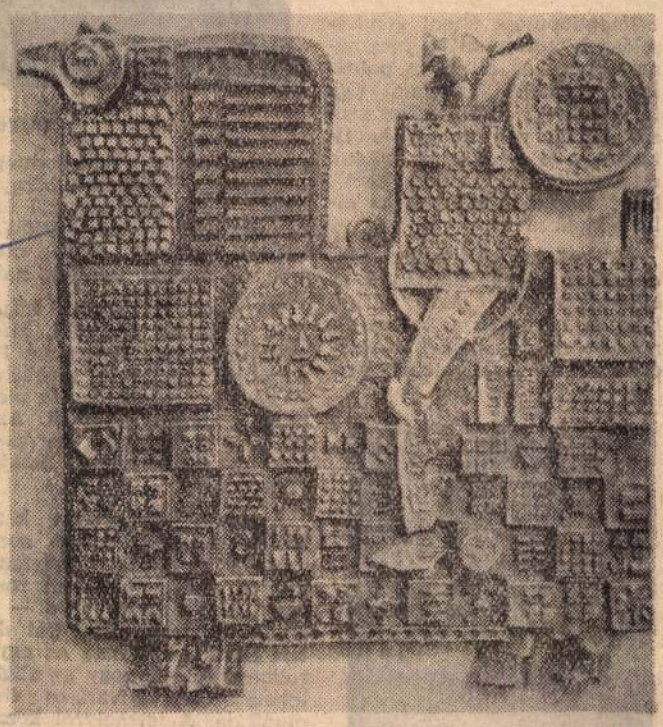

Kopcsányi Ottó ötvös: Bronz lovas falikép

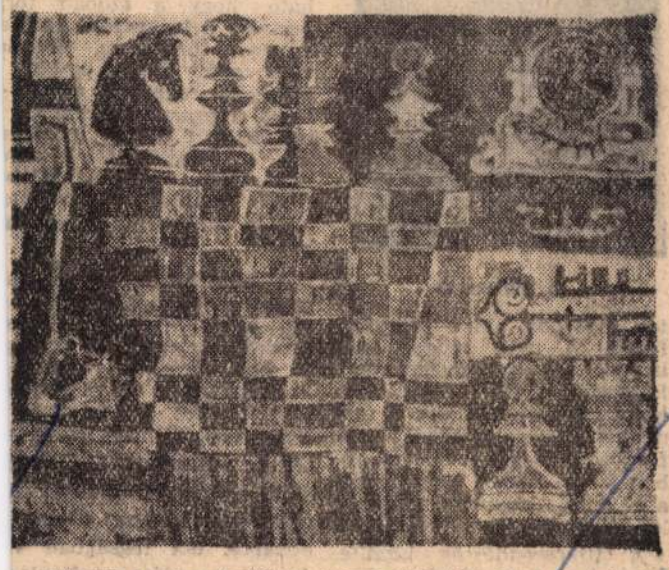

Márik Eszter textiltervező: [illegible]

(Szokolai felv.)

Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Dunántúli Napló

a világsa

Radarok a határon

DER SPIEGEL

Amikor a csehszlovákiai erdőkben állomásozó szovjet páncélosoknak rádió útján jelentik: kész az ebéd, a bajorországi erdőkben a nyugatnémet hírszerzők kikapcsolják rádiójukat, és cigarettára gyújtanak. Mert amíg a szovjet katonák esznek, csend van azokon a hullámsávokon, amelyeket használnak. Ugyanakkor a nyugatnémet és az amerikai hírszerzők rendkívül érzékeny fülelő-készülékekkel több kilométeres távolságból lehallgatják az étkezés közben folytatott beszélgetéseket.

A 356 kilométer hosszú nyugatnémet—csehszlovák határ mentén a NATO különleges egységei radar- és lehallgatókészülékekkel, felderítőgépekkel minden üzenetet, parancsot lehallgatnak, amelyet a szovjet egységek egymás között, vagy a Varsói Szerződés tagállamainak csapataival váltanak. A szakértőknek sikerült a megszálló egységek rejtjeles üzeneteinek jó részét meg is fejteniük. Így például az „Arany jön" annyit jelent: tábornok érkezik; a „József előre megy" értelme: felderítő páncélgépkocsi ellenőrzi a vonalat; a „Van cukor"-é: a lőszert elküldték.

Mint mindenki tudja, a elnökjelölő konvencióját, a góhíd karámjában tartják. mészkodó a hatalmas csarn csak emberek ölálkodtak a a nagy amfiteátrum közelé hizlalda mellett mentem e gyobb meglepetésemre, a l getést hallottam:

— Hej, mi történik ott a kérdezte az egyik üsző a

— Nem tudom — felelte

— Valaki azt mondta, hogy demokratákat.

— Demokratákat? — kérd egy harmadik üsző, vigan mányát. — Hát az meg mi

— Ezt én sem tudom. Sol hogy olyan, mint a texasi szerint mint a sült csirke, nok is, akik azt állítják, h ízéhez hasonlít.

*

— Uh! Ez nem sok jót nem értem, miért szállítjá óriási mennyiségben.

— Nincs ebben semmi c nek ebben a szakában nag mokrata irha után. Tudod, négy évig a legfinomabb t lalják őket, s amikor már lyödtek, hogy mozdulni is terelik őket Chicagóba és l

— Na, de kicsoda? — ké csi borjú.

— Egymást vágják le. C A minap odaát jártam D rel együtt, hogy egy csopo pózoljak. Mondhatom, mé

stern

Az e

Hét óra múlott negyven perccel. Georgiosz Papadopulosz, a görög puccsista kormány elnöke és kísérete a tengerpart mellett vezető úton két gépkocsin Athén felé robogott. Amint az autók elhagyták a 31. kilométert jelző követ, hirtelen erős robbanás rázkódtatta meg a levegőt. A bomba azonban nem sebesített meg senkit, és a kocsikban sem esett kár.

Papadopulosz isteni gondviselésnek tulajdonítja megmenekülését. A diktátor politikai ellenfelei azonban úgy tartják, hogy az egészhez nem sok közük van az égi hatalmaknak: a puccsisták maguk rendezték a „merényletet", hogy leszámolhassanak az ellenzékkel.

A hivatalos közlemény mindenesetre eléggé homályos és ellentmondásos. Azt állítja, hogy a robbanás után az elnök kíséről egy menekülő fürdőnadrágos fiatalembert vet-

A merénylő

tek üldözőbe, aki a part felé futott. A nyílt tenger felől ugyanekkor egy motorcsónak közeledett azzal a szándékkal, hogy fedélzetére vegye a menekvőt. Mivel azonban a sok fürdőzőtől — áll a közleményben — a csónak nem tudott a parthoz férkőzni, a merénylőt az elnök kíséről elfogták.

A titkosrendőrség közölte, hogy a merénylő Georgiosz

A meré

Panagulisz 30 éves hadnag a „fasiszta reakciósok bérgyi kosa". Noha csak egyszál fü dőnadrágban volt, állító 13 000 drahmát (több mi 5100 új dinárt) találtak nál

Ha csak felületesen futju át a hivatalos jelentést, hite adhatunk neki. Georgiosz P nagulisz politikai tevéken ségéért letartóztatták, de me szökött szigetbörtönéből. Az ta neve a kormány legvesz lyesebb ellenfeleinek listájá volt.

Azonban hamarosan két lyeink támadnak, ha sor vesszük az alábbi mozzanato kat. A merénylet olyan ros szul volt megszervezve — dinamitot tartalmazó két d boz közül mindössze az egy robbant fel —, hogy az aligl lehetett egy hivatásos tis munkája. A tetthelyről közz tett hivatalos fényképen lá ható, hogy a szóban for partrész a legkevésbé sem a kalmas fürdőzésre. Honn volt tehát annyi ember méghozzá reggel fél 8-kor! hogy megakadályozhatták merénylőért érkező motorcs nak kikötését? Miért tart Panagulisz fürdőnadrágjáb 13 000 drahmát, miért n hagyta cinkosánál a csóna ban?

A feltevést, hogy az eg esetet az erőszakkal hatalo ra jutott katonapolitikus rendezték meg, az is támog ja, hogy Rómában Eruszta Panagulisz, az állítólagos m rénylő öccse kijelentette: Nem hiszem, hogy bátyám tettes. Barátaimtól tud akik nemrégen érkeztek G rögországból, hogy Georgi hónapok óta fogságban v A titkosrendőrség dionizo

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Jankay Viktor
MAGYAR IFJÚSÁG
1965 OKT 2

1021

Régi és új a Csók Galériában

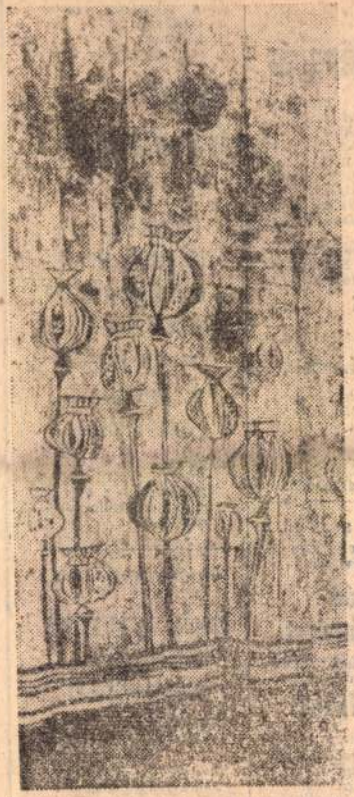

A fiatal művészházaspár — Brüsszel. Bukarest, Helsinki, London, Oslo, Prága, Róma, Stockholm és Varsó után — most Budapesten mutatkozik be.

Egy régi művészet modern változatával találkozhatunk a Csók Galériában, Janáky Viktor keramikus művész kiállításán. Az évezredekre visszatekintő keramikus mesterség és népművészet született újját a művész alkotásaiban, aki a klasszikus formákat fém-, üveg- és kőorlemény közbeiktatásával remekül használja fel jellegzetesen mai témák kifejezésére.

Meglepetést okoz a kiállításon a művész felesége, Janákyné Marik Eszter nyomottanyag-tervező és kézifestő is, aki kézitechnikával festett textiliákon, függönyökön, faliképeken és falvédőkön az idei közös, itáliai utazásuk friss élményeit rögzíti, feltűnő eredetiséggel. Többnyire nagy felületeken szólaltatja meg témáit, miközben meg tud maradni intimnek és tömörnek.

... felöltő, ferde zsebbel és oldalt hasí-
ékkal, kötött gallértükörrel. Sportöltöny, amelynek
rdekessége a vállpánt és kézelő. A zakó alatt a
mellény fazonos.

Összeállította:
Kovács Margit

... a táska
oszlik több rekeszr
fekete-barna, doh
barna és márvány
ke táskák lapos al
ak és kis fogóval
szülnek. Minden e
ben húzózárral nyi
tó-csukható a táska

Az „Április 4"
Magasépítő és
Szerelőipari Ktsz.
Budapest VIII.,
Auróra u. 23.

felvételre keres

kőműveseket,
segédmunkásokat
16 éves kortól,
kubikosokat,
gépkezelőket,
ácsokat,
tetőfedőket,
egész brigádokat
budapesti kiemelt
munkára.

Bérezés teljesítménybér,
szállást biztosítunk.

Jelentkezés sürgősen a
fenti címen személyesen
állandó budapesti
munkára.

Irodagépipari és
Finommechanikai V.
XIII., Jász u. 33.
felvételre keres.

vas-esztergályosokat,

marósokat,
revolver-esztergályosokat,
automata és revolver
gépbeállítókat,
alacsonynyomású
kazánfűtőt.
férfi segédmunkást
fűtési idényre.

Jelentkezés a vállalat
munkaügyi osztályán.

„ÁFOR"
gépkocsifőosztály
csepeli telepére
azonnali belépésre
keres

autószerelőt,

betanított

segéd-munkásokat

Jelentkezés:
Csepel Szabadkikötő,
gépkocsifenntartási
főosztály,

Türk Miklós et.

Azonnali belépésre
felveszünk

csúcsesztergályos, szerkezeti lakatos

szakmunkásokat,
valamint
külső szerelési
munkára gép- és
szerkezeti
lakatosokat.

Jelentkezés: Országos
Bányagépgyártó
Vállalat
Budapesti
Bányagépgyára.

Budapest IV., Baross u.
91—95.

FŐVÁROSI
AUTÓBUSZÜZEM

F E L V E S Z

gépkocsi-vezetőket

2 éves, 3,5 tonnás
tehergépkocsi gya-
korlattal, tehergép-
mély jogosítvánnyal
továbbá

kalauzokat

17. életév betöltésé-
vel. — Felvételhez
budapesti lakás
szükséges.

Jelentkezés:
8—12 óráig (szom-
bat, vasárnap kivé-
telével).

Cím:
Bp. V., Curia u. 3.
Felvételi iroda.

K E R E S Ü N K
benti üzemi és

bedolgozói

munkára

cipészeket

alja készítésre.
Jelentkezhetnek
nyugdíjasok is.

CÍM:
Fővárosi Kézműipari V.
5. sz. lábbelikészítő
üzemága,
BUDAPEST VIII.,
Kisfaludy u. 28/b.
Munkaügyi osztályon

A

Láng Gépgyár

felvételre keres
alkalmazott
matematikust,
aki az ELLIOTT 803
B elektronikus szá-
mológép programozá-
sában jártas.
Keresünk továbbá
szerkesztőmérnököket
és
technikusokat;
csúcs és horizontál
esztergályosokat,
vésősöket,
szerkezeti
és
általános lakatosokat,
fúrósokat,
villanyhegesztőket,
valamint
segédmunkásokat
belső szállítási
munkákra.
Jelentkezés:
Budapest XIII.,
Váci út 152.
Munkaerőgazdálkodás.

K E R E S Ü N K
sürgős felvételre
férfi és női

segéd-munkásokat

valamint magasnyomású
kazánhoz vizsgázott

kazánfűtőt

Jelentkezés:
Vegyipari Készletező V.
Bp. V., Kozma F. u. 3.
Báthori utca sarok.
Munkaügyi osztályon.

A Kismotor- és
Gépgyár
központi
szerszámüzeme keri

sürgős felvételre

gyakorlott

marósokat, helyzetfúrósokat, csúcsköszörűsöket, menetköszörűsöket, szerszámélezőket és automata gépbeállítókat

Jelentkezés:
Budapest XI.,
Fehérvári út 50.
munkaerőgazdálko-
dáson.

ORION RÁDIÓGYÁR
felvételre keres:

marós, esztergályos és fémcsiszoló szakmunkásokat

Jelentkezés a vállalat
munkaerőgazdálkodás-
nál,

Budapest X. ker.
Jászberényi út 29.
Telefon: 149—420.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 DEC

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Ismerkedés a művészi kerámiával

Békésen, a járási könyvtár és a járási TIT rendezésében december 2-án Janáky Viktor, a békési születésű és budapesti lakos kerámia-művész „A kerámia, mint díszítőelem és mint lakásdísz" címmel tartott rendkívül érdekes és a kerámiaművészet lényegét jól ismertető előadást. Az előadást jól egészítette ki a nagy nemzetközi kiállításokon szerepelt legjobb magyar, valamint sok külföldi művész legszebb kerámiaborító elemeiről, figuráiról, vázáiról készített 150 színes diakép levetítése. Megnyugtató érzéssel látta a járási könyvtár helyiségét megtöltő több mint száz főnyi közönség, hogy a magyar kerámiaművészet világviszonylatban az első vonalban szerepel.

II

30 9 8 13 32:45 26

ellátnia, tehát vidéki mérkőzéseken. A hazai találkozókon — sajnos — könnyen kapott gólt a csapat.

A támadósor mérsékelt teljesítménye már 1967-ben is jellemzője volt a MEDOSZ-nak. A legjobb góllövőnek *Nagy F.*, és *Himer* bizonyult, akik egyaránt hét-hét gólt szereztek. Ebben a sorban csak közepes teljesítményeket láttunk.

Íme, a csapat tavaszi és őszi mérlege.

Tavasszal négy győzelmet aratott az együttes, háromszor döntetlenül játszott, nyolc alkalommal vereséget szenvedett, gólaránya 11:22 volt. Ősszel öt győzelem,

Jánáky Viktor keramikus

A Csók István Galériában Jánáky Viktor és Marik Eszter mutatkozik be közös tárlaton. Így tettek 10 évvel ezelőtt is. Kerámiái fehér vagy mázzal bevontak és a fa erezteinek feltárónyomvonalán közelítik meg a karakteres megoldásokat, ez sikerül is a művésznek.

Lasonci Miklós: Kiállítótermekben.
Pest Megyei Hírlap, 1975. szept. 6.

ÉLET ÉS TERVEZÉS

Gondolatok az Iparművészeti Főiskola diplomamunkáiról

Koós Judit

Öt évi tanulmányról — ha tehetség kormányozza — öröm számot adni. Nos, mit mutat munkája egy hazánkban ma diplomázó művésznövendéknek? Milyen programot kap a Főiskolától, s vajon helyes-e a kiadott feladat? A jó gazda szemével felmérik-e a tanszakok vezetői a diplomamunka kiadásakor életünk s a szakterület fontos kérdéseit?

És a növendék? megoldja-e legmagasabb szakmai felkészültséggel élete első önálló munkáját? Bebizonyítja-e öt évi stúdium célját, értelmét? A kulturáltság s szorgalom nélkülözhetetlen tulajdonságai mellett vajon a diplomamunka sejteti-e a művészi képzelőerő, talentum ritka adományát?

A diplomamunka nyitott könyvként állít elénk növendéket — Főiskolát.

Egyik évben sem volt könnyű a főiskolai diplomamunkák kiadása. De ma — programadás és tervezés — mindkettő szövevényesebb. A technikai fejlődés napról-napra új lehetőségeket ad és követel a környezet megtervezésével kapcsolatban; ez, új szerkezetek, anyagok alkalmazását, tehát új formák, szinek sürgető keresését és megalkotását jelenti.

Hazánkban elsősorban az Iparművészeti Főiskola vezető szakembereinek kötelessége a feladatokat idejében felmérni, tanulmányozni s ezekre irányítani a diplomázó növendékek figyelmét.

Nézzük meg tehát az iparművészet különböző területei szerint a kiadott feladatokat — megoldásokat.

A belső környezet megtervezése a belsőépítész feladata. A kilenc növendék közül négy azonos programon, a Gellért szálló átépítésén dolgozott. A többiek egymástól eltérő terveket — termelőszövetkezeti kultúrotthon berendezése adott alaprajz alapján, termelőszövetkezeti tag háza, luxus jacht tervezése, mozi átépítés — készítettek. Több munka gondosan igyekezett átfogni a kiadott témát és tükrözte kiváló mestere tapasztalatát, szakértelmét. El kell ismerni, e feladatokat az élet felveti, előbb-utóbb. De kérdés: ezek közül több nem építőművészeti jellegű feladat-e? A Gellért-szálló, moziátépítés, úgy vélem, bizonnyal az, éppen ezért a hallgatók csak egy bizonyos szinten képesek megoldani a magasépítészeti problémákat.

A Gellért-szálló átépítésével diplomázó hallgatóknak (Lőrinczi Edit, Kovács Alfréd, Kisszebeni Marcell, Horváth János) nem sikerült áthidalniok az eklektikus külső és korszerű belső kiképzés összehangolását. Így a belsőt is a század elejei eklektikus neo-empire stílusban tervezték, bármily körültekintéssel, mégis korszerűtlenül. Nem sok indoka lehet, hogy fővárosunk egyik legszebb helyén álló szállodánk belseje, a XX. század második felében, a századelejének hangulatát és életformáját idézze, mikor minden lehetőség adva van a legkorszerűbb, legesztétikusabb megoldásokat megvalósítani. A terveknek frissebbeknek, bátrabbaknak és sokkal modernebbeknek kell lenniök. Nem a szállodákban, hanem a múzeumokban kell megőrizni a régi bútorstílusokat.

Valóban, nincs égetőbb feladata a belsőépítésznek, mint azon gondolkozni: milyenné tervezze embertársai

JANÁKY VIKTOR: Kakas (Kerámia)

bútorát? Milyen a jó szekrény? Nem az intarziadísz dönti el, sem a „kombinált" üveges vitrinrész, sokkal inkább az emberhez való mérete, viszonya, aránya a benne elhelyezendő tárgyakhoz, esztétikuma. Vizsgálja tehát az ember és bútor viszonyát, végezzen kísérleteket a különböző emberi testhelyzetekről, rögzítse ezt röntgennel, fényképpel, rajzzal, mérésekkel, kutassa az ülés, fekvés, állás, járás, rendkívül összetett műveletét, induljon ki minden vizsgálódásában az emberből, őt figyelje, neki akarjon újabb, jobb, szebb, tökéletesebb, olcsóbb bútorokat alkotni otthonába, nyaralójába, szállodákba, klubokba s az élet bármely területére. Minden gondolathoz, tervhez készüljön sok-sok vázlat, s ne legyen egyetlen sem belerajzolt, jelzett emberi alak nélkül. Hiszen erről van szó.

Jól befejezett belsőépítészeti alkotás textilterv nélkül nincs. A nyomottanyag tervezők diplomafeladatai helyesen fogták át a lakás, ruházati textil szükségleteket. A növendékek (Király Erzsébet, Németh Erzsébet, Gaál Lajos, Polló Magda) igen sok tervvel és több színállásban elkészített vázlattal igazolták alapos felkészültségüket az elkészített anyagokon kívül. A levél-virág, virág-levélmotívumok kifogyhatatlan változata mellett mégis hiába keresett a szem valami újabb díszítőmotívumot az egyet-

HORVÁTH PIROSKA: Szövöttanyag

POLLÓ MAGDA: Nyomott textilterv

len „aquarium" mellett. Az ornamentika változatossága és dekoratív ereje a textilművészetben a legfontosabb.

A szövöttanyag tanszakon gondosan felmért, fontos diplomafeladatokat adtak ki. Egyik növendéket (Horváth Piroska) összetettebb feladat megoldásával bízták meg, aki a női nehezebb és könnyebb gyapjúruházat számára (kabát, kosztüm, kiskabát) tervezett halk tónusú, de frissebb hangú anyagokat a férfi szövetek helyett.

Diplomamunkájában gyapjúszál és műszál együttes felhasználásával is tervezett anyagokat. Hazai műszálgyártásunk 1957-ben indul meg, s igen fontos, hogy textiltervezőink már most foglalkozzanak műszálból való tervezéssel.

A ruhatervező szak jó felkészültsége a hazai és exportpiacokra nem volt meglepetés. Ez a szak évről évre egyenletes fejlődést mutat. A kiadott feladatok sokrétűen fogták át a gyermek és női öltözködés minden fázisát. Egyik növendék férfiruha tervezéssel is foglalkozott. Megoldásokban, szabásban, színek kiválasztásában kulturáltságot s jó felkészültséget mutattak a diplomázó növendékek. (Ökrös Zsuzsa, Benkő René, Szatmáry Éva, Nagyiván Klára).

Nem állítható ugyanez az egykor világhíres magyar ötvösök késői utódairól. A feladatok témaadása (serleg, kávéskészlet, ékszer) és formai megoldása konzervatív volt, még a befejezettség szempontjából is kívánni valót hagyott hátra.

Egyre inkább valóság: nincs mai magyar ötvösség. Néhány művész még dolgozik, de a fiatalok száma évről-évre kevesebb, művészetük egyre talajtalanabb, egyre gyengébb.

Miért? Vajon az ötvösség divatja elmúlt, vagy nincs feladata a mi világunkban? De mennyi van, csak semmiképpen nem: serlegek, cigarettatárcák, likőrös és feketéskészletek végtelenül egyhangú sorát növelni. (Az utóbbiakat a mai ember olcsóbb, könnyebben tisztítható és beszerezhető anyagból vásárolja meg háztartása számára.)

Az ötvöst hozza lázba a gondolat: új eszközöket kell adnia embertársainak. Induljon ki a kézből: hogy tartja a kések, villák, kanalak sokféleségét, hogyan emeli szájához az ételt, ha szerszámait használja, s mi a modern ember követelése fémből készült eszközeitől? Milyen legyen formája, anyaga, s a kettőt hogyan tervezze esztétikussá? Kutassa: vajon valóban értelemszerű-e használati tárgyaink formai — tartalmi megjelenése, vagy csak a megszokás, a jobbat nem tudás adja ma is kezünkbe? S fontos lenne a régi technikák felélesztése is.

Ime, mennyi a tennivaló... Pedig a XX. század második felében meg kell keresnünk és fel kell nevelnünk a mi Szentpéteryeinket. Korunkban persze máshogy ötvös valaki — céljában és feladatában — mint kétszáz vagy négyszáz évvel ezelőtt és nem, vagy aligha csak azért, hogy díszserlegeket és drága csecsebecséket alkosson.

Mindebből megértett valamit a kerámia tanszak ebben az évben. A „váza-témák" végtelen sorát sokrétűbb, határozottabb célú, gazdagabb feladatok váltották fel. A programoknak építészeti kapcsolataik is voltak. A kisplasztikai feladatokon — Csekovszky Árpád: állatalakok vidéki házakra, Janáky Viktor: szőlőművelő-sorozat, Vértesi Nándor: vadászház bejáratához férfialakok, porcelánban (Veres Miklós, Török János, Rozsos Janka): Toldi alakja, Dinnyeevő, Olvasó fiú, herendi étkészlet, — mintázókészségüket jól iskolázták a növendékek. De mégis hiányzott a használati tárgyak újabb formatörekvései, új díszítőeljárások keresése, új mázak bátrabb alkalmazása, építészeti díszítőkerámiai kísérletek.

A Móra Ferenc Múzeum
tisztelettel meghívja Önt és barátait
a Képtárba (Szeged, Horváth M. u. 5.)

Jámborné Balog Tünde

FÁK, SORSOK, EMBEREK

című batikkiállításának megnyitására

A tárlatot 1995. november 10-én,
pénteken du. 1/2 5 órakor

dr. Trogmayer Ottó
megyei múzeumigazgató
nyitja meg

A kiállítás megtekinthető:

1995. november 10–1996. január 7.

F. k.: dr. Trogmayer Ottó – Officina Nyomda 95-1741

Jámbor Márta

1915/16 – 1919/20

Ferképzőmfoiskèvk

95. l.

művészet, festészetét a XVI. sz. végéig, midőn Hollandiáétól élesen különvált, Németalföldi festészet címszó alatt tárgyaljuk, míg a hagyományos, noha nem egészen találó F. elnevezést egyrészt a szobrászatra, másrészt a XVII. és XVIII. sz. festészetére tartjuk fenn. Ami a szobrászatot illeti, az ellenreformáció képrombolása sehol sem végzett alaposabb pusztítást, mint éppen Belgiumban, amiért is a középkori szobrászat emlékei, templomok díszéül szolgáló faragványok, síremlékek, szárnyasoltárok, aránylag csekély számmal maradtak fenn és leginkább Franciaországban, nevezetesen a dijoni udvar körében találhatók azok az emlékek, amelyek arról tanuskodnak, hogy a francia gótika szellemével egyesülő új, fontos fejlődés kiindulásává lőn (Claus Sluter és köre). A XVI. sz. első felében lépnek fel azok a flamand mesterek, akik az olasz renaissance hatása alatt, de sok tekintetben ragaszkodva a nemzeti hagyományokhoz, virágzó és könnyen helyről-helyre vándorló műhelyeikben hihetetlen számmal termelték azokat a díszítő szobrászati műveket, oltárokat, szószékeket, lektóriumokat, síremlékeket stb., amelyek hatása nem annyira a plasztikai formák tisztaságán, mint inkább a sok esetben nemzedékeken át továbböröklődő gyakorlat nyomán előálló és bizonyára még az északi gótika aprólékos munkájában gyökerező rendkívüli technikai készségen, a díszítő formák fantasztikusan felburjánzó gazdagságán alapul. Vannak mesterek, akik messze, hazájuk határán túl exportálják ezt a sajátságos németalföldi renaissance szobrászatot. Ezek közül a legfontosabbak: Jacques Dubroeucq, aki a XVI.

Jámbor Márta

1924.

Ki tud róla?

. . . . .	15000.--
ESEN KORONA	15000.--

Kiváló tisztelettel

Reiszer Ferencz és Fiai

BEUTSCH, ARADI-U. 38. TELEFON 174-87 BH.

JÁMBOR MIKLÓS

kertépítő, a vácrátóti botanikus kert telepítője

Csorna Antal: A viz szerepe a magyar kastély-kertekben

Müemlékvédelem, 1973. 4. sz. 209-214.l.

JÁMBOR PÁL. szabómester

Magyar divatlapja volt, melyet a Nemzeti Színház szabója Kostyál Ádám sugalmazott, uj irányba terelte a polgári és uri divatot. Nem kellett paraszt ruhában járni, hogy magyarnak tessék. Ekkor keletkezett az atilla, árpád, buda, zrinyi, kazinczy. 100. old.

BÁLINT SÁNDOR-JUHÁSZ ANTAL: A szegedi gombkötőmesterség 93. old

Néprajzi Értesitő, A Népr. Muz. Évkönyve, Bp. L. 1968

MDK

Jámbor Pál építész

magánépitési eng.

Épitő Ipar-Épitő Művészet, 1922. okt. 15. 152 l.

Jámbor Tibor

illusztrálta az alábbi könyveket

Altay Margit: Apuka meséi. [Bp. 1947] 79 l.

Andersen [Hans Christian] Csodaszép meséi sok képpel. [Bp 1947]. 80 l.

Gerő Dezső: Jancsi és Juliska és sok-sok mese [Bp. 1947]. 80 l.

Grimm [Jakob – Grimm Wilhelm]: Legszebb meséi. Ford. Altay Margit. [Bp 1947]. 80 l.

Exp. 19

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
[illegible]IZETTETETT
1940 [illegible] V. [illegible] 26 [illegible]
90. naptól[illegible]

JÁMBOR Vilmos tájlatán

Katona Csaba: Jámbor Vilmos
Margitnigete. = NSzb 1999.
január 9. 38. ill

Interiőrfestészet

Építészeti tervezés a fe

A műemlékhelyreállítást tervez
szempont befolyásolja. E szem
emlékenként más és más. Mindig
ha a helyreállítandó műemlékbe
illetve kerülnek elő kutatás során

A védett épületek építészeti te
három feladatkörben szeretnék fo
- ~~ezek közül~~ első a tönkrement
épületszerkezeti hibák megsz
lelassítása.

A tervezési ~~munka~~ során, ha
legfontosabb tennivaló a falképek

Jámbor Tihamér

nobrait

1923.

Éirinsk 193D. 84. l.

1911.

3-ban.

⊥ a hol két férfi

látjuk a lagunák közti szigeten
lyhez széles út vezet, ⊥ van egymás-
tén kikötött csolnakok felé néznek.
n, és egyben hárman dolgoznak, egy-
ász ül. A háttér felé vitorlás kö-
t.

:27.5 cm.-- Lelt.sz. 4062 .-- Ér-
jándéka 1907 április 30-án (787-907).
~~tte~~ az 1909 november 24-iki 5395(1950-
iki 656 (351-910) eln.sz.leirat. — Be-
21-én (624-912).

435-911
910-5
lt.6412.

33

Jainber Tita (febr 16

stul. Kolozsvár 1879 –

1896/97 I é rajtjel –

1897/98. I. vendéglát

1898/99 I–II. 2. é. rajtjel

1899/900 I–II. 3. é. " "

Duna II. 12

1904. XI. 3.

Komárom.

Sanatorium - egyesület emlékkönyve (785/1904.)

Jambor Tita

nat. 1879 febr 16 - Kolozsvár

1897/98 II. vendeglet

Vorgues V. 252

ORSZ. FŐFELÜGYELŐSÉGE

atáridő:

gyúttal elintézett szám:.....

lőirat:.....

tóirat:.....

ivezettetett:.....

Jánchor Vilmos

műkertész

kezi serves kiállítva az alábbi kiállításon.

irod.

Kel 1885

II. k. 1. f. 105. l.

M.D.K.

Jámbor Vilmos, kertépítő

tervezte a múlt század 70-es éveiben a vácrátóti arborétumot, azt a 42 holdas parkot, mely ma a Tud. Akadémia félügyelete alatt áll. Ő alkotta a margitszigeti és az alcsúti parkot is.

Szombathy Viktor: Budapest - Börzsöny-Cserhát

Bp. /1960./ Panoráma /Magyarország irásban és képben 2. köt./ 149. old.

mdk

Jambor Vilmos kertterverő.

A mult század legtelelségesebb kert tervezőjét aki a Margitszigetet parkosi-tolta Livia meg Vigyázó Sándor grof a vácrátoti park megépítésélez.

(Képek).

Németli Györgyi: Régi kert uj cél.
Ország-Világ 1963. 25. sz 9. l

Jambor Vilmos

Thieme Becker
XVIII. 358. l.

(Lyka)

Jámbor Vilmos

Kerttervező" gondolta ki a vácrátóti botanikus kert eredeti tervét. Utóbb Bond Henrik munkatársa.

Csehe László: Dunakanyar, Budapest,

1973 1391 981

Jómbor Vilmos

Képzitette a Kácrátóti Vigyázó kert-
tervét (1872)

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy
Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlék-
védelem 1969-70. Budapest 1972

4038

Jámborné Balogh Tünde

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP
Kaposvár

1970 MÁJ 1.

1021

BUJDOSÓ

(Jámborné Balogh Tünde batikmunkája.)

(Mohácsi Regős Fere

VÁCI MIHÁLY:

M

Széles s
az ég tereget;
kibomlik a fény lobogója.
Tapsos levelek
csapnak tenyeret,
fellép a Nap a magas dobogóra.
Láng jegenyék
friss lelke ég,
kifeszítik az égre az út-szált
és sorakozva
mennek a dombra,
s kivágják az égre a harsona hurrát.
Himnuszokat énekelők,
mennek a felkelt tájak előtt,
madarat csalogat zokogásuk;
viharban vezérek;
a szelekbe tévedt
bokrok bodorodnak utánuk.
Szítja az álnok
szél bennük az álmot:
üvölteni, fájni,
a fényre kiválni,
s gyökerüknél fájnak az árkok.
Gyönyörű, göngyölű
fátylakban az akácok, az áldott arák,
mennek a mennynek
elérni a fényre kitárt kapuját.
Fésülve a fűzek,
az aranyhajú szűzek;
rajtuk a rügyek arany könnye patak;
hegedűlik
a fejfákra kottázott dallamokat.
Parti angyalraj:
égtüzű hajjal
tettenérve remegnek a nyírfák;

Rendkívüli ülés Tarnaleleszen

Ma délután rendkívüli ülést tart *Tarnaleleszen* a helyi önkormányzat. Az eseményen arról esik majd szó, hogy mennyi hitelt kell felvennie a falunak a közalkalmazotti törvény végrehajtásához. A leleszi közalkalmazottak megfelelő fizetési osztályba való átsorolása már megtörtént, s mindez — előzetes értesüléseink szerint — mintegy hétmillió forint többletkiadást jelent a település számára ebben az évben. Ennek egy részét, 1,2 milliót az önkormányzat saját erőből fedez, körülbelül hárommilliót ad a kormány, s csaknem ekkora összegű hitel felvételére lesz tehát még szükség.

Segélykiáltás

A fenti címmel invitálja az érdeklődőket a Lungo Drom Érdekvédelmi Cigányszövetség *verpeléti* tagszervezete ma délután négy órakor kezdődő taggyűlésére. A rendezvény azért nagy jelentőségű — írja a meghívóban *Lakatos János* elnök —, mert Verpeléten nagyon erős a fajgyűlölet, nyolcszáz cigány embert nyomnak el.

A költségvetésről

Január 31-én, azaz a jövő héten hétfőn tartja soron következő ülését *Mátraderecske* önkormányzati testülete. Immáron végleges döntés születik majd a község ez évi költségvetéséről, s a képviselők személyi kérdésben is döntenek, amikor elbírálják az óvodavezetői tisztségre beérkezett pályázatokat.

Péterkei farsang

A *Pétervásárai Általános Iskola* felső tagozatos diákjai ma 16 órától farsangi délutánon vehetnek részt a városi művelődési házban. Ugyanitt szombaton délután háromtól az alsó tagozatos gyerekek farsangi bemutatójára kerül sor.

Telefon, földek

Többek között a telefontársulás helyzetéről hallgathattak meg egy tájékoztatót *Mátraballa* „községatyái" tegnapi ülésükön. (A beruházás, a crossbar-hálózat kiépítése a Matáv ígérete értelmében június végére fejeződik be). Emellett beszámolt tevékenységéről a helyi földkiadó bizottság, s második fordulóban tárgyaltak a képviselők Mátraballa 1994-es költségvetéséről is.

Nincs miniszteri engedély

Marad-e a földhivatali „kirendeltség" Pétervásárán?

Azért kellett az újságcikk címében idézőjelbe tenni a kirendeltség megjelölést, mert — ellentétben a köztudatban kialakult véleménnyel — hivatalosan kirendeltség nincs is Pétervásárán. Igaz, ennek ellenére ügyintézés az van.

E furcsa helyzetről is kérdeztük *Kiss Mihályt,* a megyei földhivatal főtanácsosát, a kirendeltség ügyintézőjét.

— Több mint két évvel ezelőtt a helyi önkormányzat részéről vetődött fel a kirendeltség létesítésének gondolata, amely a megyei földhivatal vezetése részéről egyértelműen támogatásra talált — tájékoztat Kiss úr. — Az elgondolások egyeztetését követően a megyei földhivatal részéről konkrét intézkedések következtek. Közel a város központjához egy épületet vásároltunk, majd ezt követte a teljes körű felújítás, korszerűsítés. A kirendeltség létrehozásának célja a szolgáltatás bővítése, a városban és a vonzáskörzetbe tartozó 13 községben lakó állampolgárok ügyeinek intézése, elsősorban a kárpótlási törvények végrehajtásával, a földtulajdon rendezésével kapcsolatos ügyek rendezése volt.

A kirendeltség megnyitása óta az ügyek intézése rövidebb időt igényel, de a helyben történő ügyintézés — ami az illetékes főhatóság (Földművelésügyi Minisztérium) szóbeli engedélyezése alapján több mint két éve beindult — idő- és pénzmegtakarítást is jelent az ügyfeleknek. Ügyfélfogadást a hét minden napján tartunk. A régi telekkönyvek, a földrendezéssel, tulajdonjog-változással kapcsolatos dokumentumok Egerből kikerültek, itt rendelkezésre állnak. Az utóbbi napokban az ügyfelek száma jelentősen megnövekedett. A kárpótlási igények pótlólagos benyújtási lehetősége kapcsán ugyanis naponta 40-50 ember is megkeresi a hivatalt.

— A helyi ügyintézés lehetőségét a város és a vonzáskörzetében élő lakosság széles köre kedvezően ítéli meg. Jogos tehát a kérdés, hogyan alakulhat a „kirendeltség" jövője, helyzete?

— Az erre vonatkozó válasz sajnos nem kedvező. Előbb ugyanis már történt utalás arra, hogy annak idején a kirendeltség létrehozása az FM szóbeli hozzájárulásával történt. Úgy gondolom, továbblépést az jelentett volna, ha időközben — írásos engedély birtokában — az ügyintézések körének bővítésével (például részaránytulajdon-rendezés), megfelelő ügyintézői létszám kialakításával tényleges kirendeltség jött volna létre.

Sajnálatos, hogy ez nem így alakult. Úgy tudom, ez idő szerint inkább arról van szó, hogy az itteni kirendeltség tevékenysége a kárpótlási ügyek rendezését követően — valószínűleg a II. negyedév elején — megszűnik.

Ezt követően — mint az ügyben érdekeltet — *Pál László* polgármestert is megkerestük, aki a következőképpen tájékoztatott:

— A kirendeltség létesítésének gondolata 1991-ben valóban a város önkormányzata részéről vetődött fel. Az ügyben első lépésként a megyei földhivatal vezetését kerestük meg. Itt a kezdeményezés támogatást kapott. Azt szakmailag jónak, indokoltnak találták, így javaslatukra kerestük meg levélben a Földművelésügyi Minisztériumot.

Időközben a megyei földhivatal részéről a kirendeltség létrehozására konkrét intézkedések történtek. Sor került a megvásárolt épület átadására, és ideiglenes jelleggel, az FM szóbeli hozzájárulásával a helybeli ügyintézés 1991. év végén megkezdődött. A kirendeltség létesítésével, illetve véglegesítésével kapcsolatos minisztériumi döntés — pénzügyi gondokra hivatkozva — viszont késlekedett. Több levélváltáson túlmenően személyesen kerestük meg az FM főosztályvezetőjét, államtitkárát. Az ügy rendezésében körzetünk országgyűlési képviselőjének közreműködését is kértük. Sajnos, mindezen tárgyalások mindeddig nem vezettek eredményre. Már csak abban bízhatunk, hogy ebben a térségünk lakosságának széles körét érintő ügyben az illetékesek részéről születhet még kedvező döntés.

Zay József

Három és fél millió a minisztériumtól

Támogatás Mátraballának

Amint arról már beszámoltunk, jól halad *Mátraballán* a vezetékes gázhálózat kiépítése. Amúgy is viszonylag olcsón vállalta a munkát a kivitelező cég, a napokban azonban újabb, a falu számára kedvező hírről tájékoztatta lapunkat *Forgó János* polgármester: egy pályázat alapján jelentős támogatást kapott a település. A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium *három és fél millió forintos segítséget nyújt a ballai beruházáshoz.*

A gázzal kapcsolatos munkálatok egyébként — a tervek szerint — *már április végén befejeződnek.*

Felújított áruház

Cél: visszahódítani a vásárlókat

Korábban már hírt adtunk arról, hogy a pétervásárai, valamint a mezőkövesdi áfész a válságos helyzetbe jutott városi ABC-áruház üzemeltetésére közös társaságot — kft.-t — hozott létre. Felújították ezt a kereskedelmi egységet, korszerűsítették, s a bolt mintegy 3 millió forintos árukészlettel nyílt meg. A vezetés azzal számolt, hogy a választék bővítésével, szolid árpolitikával a vásárlók nagy része visszahódítható, és az üzlet mindenki megelégedésére, eredményesen működik majd.

Ötmilliós forgalom

A megnyitás óta fél év telt el. Ezúttal az áruház vezetőjétől, *Kovács Oszkárnétól* az iránt érdeklődtünk, hogy sikerült-e az elképzeléseket megvalósítani?

— Igen — *mondta a vezető.* — A felújítást megelőző időszakban az ABC valóban kritikus helyzetben volt. Az áruválaszték minimálisra csökkent, a vásárlók száma nap mint nap alacsonyabb volt, a havi forgalom a korábbinak a felére esett vissza. Az átszervezést követően, a nyitáskor az induló árukészlet meghaladta a 3 millió forintot, amely a későbbiekben tovább bővült. Egyre több vásárló kereste fel áruházunkat, sikerült a korábbi vevők jelentős részét visszahódítani. A forgalom jelentősen nőtt, decemberben már meghaladta az ötmillió forintot.

— *Szóljon az áruellátásról, az árupolitikáról...*

— Előbb már utaltam arra, hogy a bolt áruválasztéka a vásárlók igényeihez igazodva bővült, a napi cikkek körében megjelentek például az üveg-porcelán termékek. Elsősorban a legfontosabb háztartási vegyi áruk, valamint az alapvető élelmiszerek esetében alkalmazunk kedvezőbb, alacsony árat.

— *Hogyan alakult a nagykereskedelmi tevékenység?*

— A nagybani eladások feltételeit csak részben tudtuk kialakítani. Jelenleg ugyanis még ilyen rendeltetésű raktárral nem rendelkezünk. Ennek ellenére a környékbeli vállalkozók sokszor felkeresnek bennünket árubeszerzés céljából.

Foglalkoztatási biztonság

— *Mik az idei tervek?*

— Mostanság, az ünnepi nagy bevásárlásokat követően igencsak mérsékelt a forgalom, kisebb a vásárlók érdeklődése. Remélem, ez csupán átmeneti jelenség. Úgy gondolom, a bolt forgalma 1994-ben is kedvezően alakul majd, ami egyben az itt dolgozók foglalkoztatásának biztonságát is jelenti.

(zay)

Recsken őrzik a főkertész emlékét

Jámbor Vilmos, az arborétumépítő

Jámbor Vilmos, a tizenkilencedik század talán legnagyobb kerttervezője 1876-tól Recsken élt. Emlékét október vége óta márványtábla őrzi, és a községben tervbe vették, hogy síremlékét a tavasszal helyreállítják.

Jámbor Vilmos 1825-ben született, kertészcsaládban, és továbbvitte — méghozzá igen magas szinten — ősei mesterségét. Iskolaéveiben megtanult angolul, franciául, németül, és bejárta Európa híres arborétumait, díszkertjeit, ahol nappal dolgozott, éjszaka pedig a szakirodalmat forgatta. Amikor hazatért, a szakmabeli kortársaknál jóval modernebb ismeretanyaggal és sokrétűbb tapasztalatokkal rendelkezett. A leghíresebb és leggazdagabb nemesi családok foglalkoztatták, mint Pálffy János gróf, Eszterházy Pál, vagy éppen József főherceg.

1870-ben őt bízták meg a Margitsziget parkosításával, és a kétéves munkával átformált sziget látványa lelkendezésre késztette a korabeli sajtót. Nevéhez fűződik a vácrátóti arborétum kialakítása is, melyhez tizenkétezer andezit- és mészkődarabot használt fel, s a kertben ma is több mint tizenkétezer növényfaj díszlik.

Jámbor Vilmos 1876-ban költözött Recskre, ahol szép kúriát építtetett családjának. 1901-ben bekövetkezett haláláig azon munkálkodott, hogy a Mátraaljját gazdagabbá, vonzóbbá tegye. Nyolcszáz holdas birtokának egy részén megalkotta a legnagyobb hazai faiskolát, melybe a Kaukázusból, Észak-Afrikából is telepített növényfajokat. A kert munkát adott a községbelieknek, és az ott nevelt csemetékből külföldre is sokat szállítottak. A Mátra talaja különösen a gyümölcsfáknak kedvezett, és a gyümölcstermesztés rövidesen kedvelt és jövedelmező foglalatossággá vált a falu kisgazdáinak körében is.

Tavasszal helyreállítják a síremlékét

A múlt század második felében munkálkodó magyar kertészek java tudását nagy részben Jámbor Vilmosnak köszönhette, aki tettre kész és szeretetre méltó ember volt. Emlékének további ápolására azt tervezik a recskiek, hogy a munkásságát felölelő és bemutató kiadványt készítenek majd azokkal az arborétumokkal közösen, melyek a főhercegi kertfelügyelő keze nyomát őrzik.

Útiebéd

Az Érckő büfé-falatozóban

A felcímben helyesebb lenne a többes szám használata — útiebédek —, hiszen gyakori vendégek vagyunk a nevezett *recski* egységben, ámbár igazából csupán első látogatásunk története az, amelyik nem tanulság nélküli. A hasznosítható konzekvencia pedig olyaténképp fogalmazódik meg, hogy: ne bízzunk még a szavak jelentésében sem.

Magam például szentül meg voltam győződve arról, hogy a nagyfröccs, mint olyan, nem tevődhet össze másból, mint két rész borból és egy rész szódából, korrektebbül *két deci borból,* illetőleg *egy deci szódából,* a szó maga tehát lényegileg ezt takarja. Ebbéli hitemet csak erősítették tapasztalataim úgy Egerben, mint az ország más részein, mígnem valami koszorúzási ünnepségből kifolyólag, vagyis hogy e rendezvény előtt egy recski — termelői — borozóban meg nem kíséreltünk nagyfröccshöz jutni, s hamisítatlan természetességgel pakoltak elénk egy poharat, amiből a két deci bor ugyan nem hiányzott, ellenben szóda helyett 7 UP-ot töltöttek belé. Kérdés semmi, az előbb írott mixtúra a rendelés feladása után rögvest érkezett, mely körülményből aztán arra kellett következtetnünk, hogy Recsken *ezt* hívják nagyfröccsnek. Meglehetősen érdekes jelenség, különös tekintettel arra, hogy a nagyközség aligha van 25 kilométernél távolabb a városstól, ahol élünk, és ahol a borba nem édes löttyöket öntenek.

Na most, ez a termelői kimérés az Érckő büfé-falatozó szomszédságában található: utóbbiba menekültünk be a 7 UP-os fröccs kényszerű elfogyasztása után. S hogy több meglepetés ne érjen, kifejezetten közöltük, a szóda az, ami szánk íze szerint való, azzal tessék hígítani a rizlinget. Közben derült ki: az Érckőben enni is lehet, különféle hidegkonyhai készítményeket — választékuk kielégítő —, s van továbbá hurka, kolbász, kocsonya, valamint lencsefőzelék. Lehet, hogy ezt-azt kifelejtettem, ekképp nem teljes a felsorolás, de nem az a fontos, hanem hogy mindezek finomak, olcsók, nem véletlenül tartozunk immár az Érckő visszajáró vendégei közé. A múltkor már azt sem kellett mondani, hogy a helyi népszokásoktól eltérően fröccscsünkbe szódát vélünk kívánatosnak, nem valami mást.

(rénes)

A száguldó kézbesítő

A múltkor már bemutattuk röviden lapunk siroki kézbesítőjét, *Kovács Tibort,* akit villámgyorsnak jellemeztünk. Ennek bizonyítására álljon itt egy felvétel, amely a hajnali utcán készült a hírlapkihordóról. Az öreg drótszamárnak nem kis szerepe van abban, hogy Kovács úr kilenc órára általában végez a Heves Megyei Hírlap kihordásával — remélhetőleg előfizetőink legnagyobb elégedettségére...

(Fotó: Koncz János)

Két tanfolyam is indul

Pétervásárai programajánlat

Az év első hónapjában is érdekes programokat kínál a városban és a környékén élők számára *a pétervásárai művelődési ház.* Január 21-én, pénteken a magyar kultúra napja alkalmából kiállítás nyílott az intézményben: *Borics József* siroki grafikus, festő, rajztanár tárlata, amely február negyedikéig tekinthető meg a kisgalériában.

Természetesen tovább működnek a művelődési ház állandó közösségei, így például a sakk-kör és a kézművesműhely tagjai is rendszeresen találkoznak egymással. Két tanfolyam indítását is tervezik emellett az intézményben: *várják a jelentkezőket a szabás-varrás, illetve a társastánc-kurzusra.* S egy februári előzetes: 12-én, szombaton rendezik meg a hagyományos *„Farsang farka"* elnevezésű vidám összejövetelt, amelynek ezúttal a Kakas Fogadó ad otthont.

Egercsehiből szállították be

Bántalmazott csecsemő?

A megyei kórház január 24-én tett bejelentést a Heves Megyei Rendőr-főkapitányságnak arról, hogy egy 15 hónapos kislány, N. Ágnes súlyos sérülésekkel fekszik az intézmény gyermekosztályán. A pici lányt Egercsehiből szállították be, és sérülései — elsődleges megállapítás szerint — idegenkezűségre vallanak. Nagy a valószínűsége annak, hogy a gyermeket a családban bántalmazták. Az ügyben a rendőrség folytatja a vizsgálatot. -s-

ÁLLÁST KERES

Gyermekmegőrzést vállalok éjjel és nappal. Tel: 325-885, 18 óra után.*75167/2K

Tanítói diplomával jövő tanévtől napközis állást keresek. Tel.: 341-196*75218/1H

Tanítóképzős lány gyermekfelügyeletet és korrepetálást vállal. Tel.: 316-838.*75300/1K

Munkalehetőséget keresek. Sokféle megoldás érdekel. T: 49/334-422*75309/1K

ÁLLÁST KÍNÁL

Kozmetikus-tanulót felveszek. Érd.: Új-Hatvan, Toldi u. 5/A.*73884/4H

Havi 20.000 Ft mellékjövedelmet ajánlok. Válaszborítékért ingyen tájékoztatom. Bp. 1388 Pf. 96/52.*74617/3H

Munkatársakat keresünk Egerből hirdetésszervezői munkára 2-3 hónapra, 30-50 eFt/hó. Infocontact Kft. 7601 Pécs, Pf. 468.*74825/2H

Szépségszalonba fodrászt és manikűröst keresek. Érd.: 36/310-196.*75086/2K

Kelly Kft. felvesz kereskedelmi ügynököt áruszállító furgonra egri székhellyel. Feltétel: kereskedelmi gyakorlat és B, ill. C kat. jogosítvány. Pályázatokat önéletrajzzal Kelly Kft. 1147 Budapest, Telepes u. 16.*75269/1K

Asztali árust keresek. T: 325-997 este*75277/1K

Németországi munkára gyakorlattal rendelkező ács-állványozó szakmunkásokat keresünk. Jelentkezni személyesen a PROMPT-BAU Kft.-nél Eger, Kisasszony u. 34. sz. alatt.*75329/1H

KÖZÜLETI

Építkezők, lakásfelújítók figyelem! Január havi megrendelésükhöz 5 % árengedményt adunk. — Vállaljuk egyedi nyílászárók (ajtók, ablakok, zsalugáterek), térelválasztók, beépített szekrények, polcrendszerek, irodabútorok, előszobafalak elkészítését. Lakások faburkolását, nyílászárók pászítását. — Gatteron való bérfűrészelést. — Forgalmazunk lambériát, hajópadlót, szegőléceket, balkonelemeket, kombinált virágládákat, tetőszerkezeti fűrészárukat. — Valamint laminált lapokat szükség szerint méretre vágva, egyedi késztermékek gyártása. Megrendeléseket felveszünk: HÓR FAIPARI BT. Eger, Vécseyvölgy 97. sz. Tel.: 325-307. Nyitva tartás: munkanapokon 7.00-16.00-ig, szombaton 7.00-14.00-ig*73996/9H

Otthoni munka napi 1000 Ft-ért. Válaszborítékért ingyen. Bp. 1751 Pf. 200/65.*74167/2H

INGATLAN

Füzesabonyban a piacnál nagyméretű garázs eladó. Érd.: 36/341-856, 18 óra után.*74773/7H

Önkormányzati bérlakás bérleti jogát átvenném. Tel.: 36/317-551.*74906/2K

Szilvásváradon házhely eladó. Érd.: Nagy Miklós Sáta, Széchenyi u. 52.*75134/1K

Felsőtárkányban 600 n.öl hagyományos szőlő eladó. Érd: 356-333 *75180/2K

Mátraderecskén 3 szobás gázfűtéses, pincés családi ház nagy kerttel eladó. I.ár: 1,7 MFt. Érd.: Eger, Baktai u. 16.*75210/1K

2,5 szobás + étkezős 75 m²-es társasházi lakás eladó. T: 319-938.*75214/1K

Eladó Eger Bányaüdülőben, Homok út vége 992 m² zártkert, szőlő, gyümölcs, épület, villany, víz van. Érd.: 36/341-873 *75217/1H

Eladó Egerben a Kertész u. 40. IX/1. alatt 2 szobás gázfűtéses lakás. 316-231*75267/1K

Ostorosi tóparton 900 n.öl 14 éves muskotály szőlő eladó. Tel: 316-581, 18-22 óra között*75294/1K

2 szoba + étk. gázfűtéses öröklakás eladó. Gyöngyös, Kócsag 29. IV/13.*75302/1H

Új családi ház eladó. Víz, központi fűtés, gáz van. Egerszólát, Zöld u. 7. Telefon: 360-069. Érd.: egész nap.*75328/1K

ALBÉRLETET KÍNÁL

Lajosvárosi 2 szobás lakás házaspárnak vagy egyedülállónak kiadó. Érd.: vasárnap 315-556 tel. *75054/1K

JÁRMŰ

Eladó MTZ-50-es műszakival, nagyfülkés 80-as MTZ, síkfóliafektető. Cím: Zaránk, Fő út 122.*74819/2H

Mercedes 300D jó állapotban 320.000 Ft, utánfutó 35.000 Ft eladók. Érd.: Eger, Rózsa K. 22. Kovács.*74875/1K

Százezer forint értékű, új autóra vonatkozó autóvásárlási utalvány reális áron eladó. Érd.: hét végén egész nap. Cím: Nádasiné Varga Edit Bélapátfalva, Szabadság u. 2. 1. fszt. 2.*75020/1H

516-os 125 cm³ CZ kross-motor eladó. Érd.: 36/320-612.*75057/1K

Fiat Regata diesel kombi 440.000, és egy VW Sirocco inj. GT-II. 410.000 Ft-ért eladók. Tel.: 36/315-240.*75058/2K

Halottszállításra vizsgáztatott NYSA érvényes műszakival eladó. Ugyanitt Carborobot kazán eladó. Tel: 354-269.*75136/3K

Eladó 9 éves Lada 1200S kitűnő állapotban sok extrával. Érd.: 36/322-807*75149/1K

Eladók Renault Trafic D 8 személyes kisbusz, VW Passat D felújított motorral és VW 1303-as egyben vagy alkatrésznek Érd.: 36/315-097-es telefonon 18 óra után*75174/1H

5 éves 2107-es Lada első tul. kitűnő állapotban reális áron eladó 36/353-475 egész nap *75183/2K

1.3 Toyota Corolla 5 seb. 12 szelepes 5 ajtós reális áron eladó. Érd.: 353-220*75216/2K

VW Passat combi 1.6-os eladó. I.ár: 175 eFt. tel.: 36/323-998.*75257/1K

Terra kistraktor összes tartozékkal eladó. Tófalu, Kossuth 79.*75271/1K

Mitsubishi Lancer GL 1.8D 90-es évj. novemberi eladó. Érdeklődni: 411-038 tel.*75274/1K

ARO platós 4 éves műszaki vizsga nélkül eladó. 36/318-549. A.tálya, Ady 1.*75281/1K

RENAULT 19 TDE 3 éves VOLKSWAGEN PASSAT 1.6 TD kombi 6 éves eladó. Noszvaj, Síkfőkút út 36. Tel.: 363-057.*75298/1K

81-es Lada 1200-as kombi eladó. Érd.: 341-564 Füzesabony, Baross 10.*75315/1H

Fiat Ritmo 84-es évjáratú 2 éves műszakival eladó. Ir.ár: 165 eFt. T: 36/364-275, 17 óra után.*75325/1K

8,8 tonnás Skoda billenős eladó. Érd.: Noszvaj, Honvéd u. 2. Tel: 60/352-502.*75327/1K

Eladó Renault Chamade 1.4i 3 éves, piros, 40.000 km-rel. Tel.: 36/321-599.*75335/1K

VEGYES

Salétromos, nedves házak szigetelése húszéves Aquapol-garanciával, bontás nélkül. T: 36/311-245. Mocsáry u. 6. sz.*72956/12K

REDŐNYT — RELUXÁT OLCSÓN, GYORSAN KÉSZÍTÜNK, JAVÍTUNK, RÉSZLETRE IS, GARANCIÁVAL! TEL.: 326-337, 413-315 EGER*73970/9K

Pálinkafőzést hozott anyagból azonnalra vállal Négyesen a Stift Szeszfőzde. 49/339-226.*74106/6K

GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK, EGYÉNI VÁLLALKOZÓK EGYSZERES ÉS KETTŐS KÖNYVVITEL, ADÓBEVALLÁS KÉSZÍTÉSE SPRINTER STÚDIÓ KFT. EGER, SZÉCHENYI U. 58. TEL.: 411-821.*74222/14H

Lugaspaprika, évelő paprikák, óriáspaprikák, évelő paradicsomok, óriásparadicsomok, uborkák, dinnyék magvai 25 db 50 Ft-ért kaphatók. 9791 Torony, Pf. 10. Kopácsi.*74347/3H

Stresszoldás hatékonyan! Érd.: 356-253 telefonon*74411/2K

Földsugárzás-mérést vállalok! Érd.: 356-253 telefonon.*74412/2K

Megnyitottam magánrendelőmet idősödő betegek részére Hevesen, Kolozsvári u. 19. sz. alatt. Rendelési idő kedd du. 5-6. Bejelentkezés telefonon 346-669 Dr. Szegő Imre főorvos.*74479/2H

Tetoválás igényeseknek. Tel: 36/323-288*74991/2K

Édesanyám mellé keresek olyan nyugdíjas nénit, akinek nincs hol laknia. „Nem ápolónő 75006" jeligére a kiadóba Eger, Pf. 23.*75006/2K

Lakodalmi sátor, pad, asztal, edény kölcsönözhető. Parád, Béke u. 53. T: 364-522.*75017/1K

Akciós húsvásár az egri Piaccsarnokban. S.karaj 310, s.comb 280, s.lapocka 270, s.dagadó 260, s.tarja 250, s.oldalas 220.*75048/3K

Pétervására főút mellett büfé-falatozó eladó vagy bérbe adó. Tel: 314-760*75049/2K

Jól bevezetett szezonális üzlet eladó. Érd.: 36/316-733 délelőtt.*75133/1K

Adóügyeit, számítógépes könyvelését bízza szakértőre. Telefon: 36/315-203, 16 óra után.*75137/3K

Jó minőségű szén és fűrészelt fa rendelhető. Tel: 356-270.*75142/2K

Redőny, reluxa, biztonsági zár készítés, javítás árengedménnyel. 36/319-099.*75150/2K

Eladó vállalkozók részére is! 1200 l-es hűtőszekrény, 2 db fagyasztóláda 300 l-es, Csilla hűtőszekrény tükrös, belker mérleg, mázsa 150 kg-ig mér. Érd.: Eger, Hatvanasezred u. 18. *75164/2K

Sóder homok, beton, szén szállítása. Tel: 317-550 *75188/1K

Jó minőségű cseh barnaszén kapható. Megrendelhető: Tranzit Tüzép Kft. Eger, Maklári u. 154. tel: 313-218.*75190/2K

Olcsó betonvas kapható 8 és 10 mm méretben. Tranzit Tüzép Kft. Eger, Maklári u. 154. tel: 313-218.*75192/2K

Berentei diószén és import dió, kockadió barnaszén kapható kedvező áron Kápolnán a benzinkút mögötti telepen.*75194/2K

Szilvásváradon telek eladó. T:323-367.*75206/2K

Zongora- és fuvolakották nagy választékban az OCSKAY Antikváriumban.*75207/2K

Eladók 4-5 ezer l-es boroshordók, 2 db IFA hosszúplatós tehergépkocsi. Érd.: 324-373, 324-024, 323-371.*75225/2K

Kombi babaágy eladó. T: 36/320-004.*75262/1K

Keresem azt a személyt, aki hat hónapig 20 %-os kamattal nélkülözni tudna 100 eFt-ot. Tel: 316-879.*75265/1K

Dacia fődarabok bontásból eladók, skótjuhász győztes kanokkal fedeztetek kölyökért is. 06-36/319-023*75299/1K

Alumínium és műanyag csónak eladó. Kompolt, Arany János u. 3.*75313/1H

Mestert keres? Keresse a Hevesi Apró hirdetőújságban is! Tudja! Amelyikben ingyen hirdethet. Keresse az újságárusoknál!*75318/1H

MÉZVÁSÁR! FOLYAMATOSAN VÁSÁROLUNK AKÁCMÉZET 100-120 FT/KG, VIRÁGMÉZET 78-100 FT/KG ÁRON. A MÉZÉRT HÁZHOZ MEGYÜNK! HÍDVÉGI JÓZSEF GYÖNGYÖS, PESTI U. 39/1. T: 37/317-813*75351/1H

Rottweiler kölykök eladók, győztes kannal fedeztetek. Fajcsák Zoltán 36/323-936*75352/1K

Magas kamattal 1.500.000 Ft-ra lenne szükségem vállalkozásom fejlesztéséhez. „Kétszeres fedezet 75355" jeligére a kiadóba Eger, Pf. 23.*75355/1K

Bárhol elhelyezhető elárusító pavilonok még kaphatók. Érdeklődni: Kovács Sarolta Eger, Buszpályaudvar, Popcorn-pavilon, 19 óra után 325-481 tel.*75358/1K

ADÁSVÉTEL

HASZNÁLT BÚTOR ADÁSVÉTELE EGER, MAKLÁRI ÚT 67. TEL.: 413-313. INGYENES BESZÁLLÍTÁS. HITELLEVÉLRE IS VÁSÁROLHAT.*69812/44K

Eladó T 150-es erőgép sok alkatrésszel, vagy munkagép, szarvasmarha, szgk. csere érdekel. Cím: Zaránk, Fő út 122.*74820/2H

Kárpótlási jegyet vásárolok készpénzért magas napi áron. Tel.: 37/342-536 Ügyviteli Iroda Hatvan, Rákóczi u 14.*74907/5H

Kondi-felszerelés áron alul eladó. Tel.: 312-228.*75060/2K

Balaton Füszért és Humán Rt. részvényeket és kárpótlási jegyet veszek. Tel.: 36/324-371, 16-20 óráig, szombat-vasárnap 10-20 óráig*75273/1K

Eladó 150 q jó minőségű lucerna. Kömlő, Egri u. 32.*75279/1K

Lucernaszéna eladó. Kápolna Petőfi 11.*75301/1K

HASZNÁLT BÚTOR, HÁZTARTÁSI GÉP ADÁSVÉTEL. MODERN BÚTORAIT KÉSZPÉNZÉRT MEGVÁSÁROLOM. GYÖNGYÖS, JÓKAI U. 57.*75305/1H

IZS 16-os vadászfegyver eladó. Érd.: 36/368-755.*75350/1K

TÁRSKERESŐ

Fényképes, adatlapcserés, válaszborítékos társközvetítés. Januárban, februárban féláron. „Csillagvirág" 3301 Eger, Pf. 366.*74448/3H

KÖZLEMÉNY

Értesítjük Tisztelt Fogyasztóinkat, hogy Egerben az alábbi utcákban és időpontban kisfeszültségű hálózat szabványosítási munkálatai miatt

ÁRAMSZÜNET lesz.

1994. február 01. 02. 03-án 8.00 órától 15.00 óráig Pacsirta út 1-től 51/b-ig és 12-től 60. sz-ig, Tévesztő-köz 2-től 14-ig és 1-től 11-ig, Remenyik úti garázssor, Árpád út 46. sz. Az áramszünettel járó kellemetlenségekért kérjük fogyasztóink megértését. EMÁSZ Rt. Egri Kirendeltsége. (X)

Fogadjunk, hogy megéri, ha leméri!

HORDOZHATÓ DARUMÉRLEGGEL vagy TENGELYTERHELÉS-MÉRŐVEL

BÁRHOL MÉRHET.

Időt, pénzt takarít meg, ha emelés közben mér.

Pontosság: ±0,1 %
Méréshatár: 50kg–200 tonna

Erőmérő és mérlegcellák, mérlegműszerek, terminálok, ipari mérlegek, mérlegrendszerek

- forgalmazása
- tervezése
- üzembe helyezése
- vevőszolgálata

kontinex KFT
6724 SZEGED, Pacsirta u. 3/B
Telefon: 62/324-158, 321-316
Fax: 62/326-449
Dr. Szamosi Ida ker. vez.

Vállalkozók, vállalatok, intézmények, kft.-k, betéti társaságok, utazási irodák figyelmébe!

HÁZINYOMDA

BEFEKTETÉS NÉLKÜL az összes előnyével.

NYOMTATVÁNYELLÁTÁSI GONDJAI MEGOLDÓDNAK!

Részletes felvilágosítás:

36-313-859

ADÓMENTŐ

Vállalkozók figyelem!
Régóta meglévő, számla nélkül vásárolt gépeiket, eszközeiket költségként elszámolhatják 1% + áfáért.
Hívjon, meggyőzzük.
Tel.: 56/343-482
56/342-345
ADÓMENTŐ

Az Ön hirdetését több mint 100 ezren olvassák naponta!

Az AGRIA VOLÁN Rt. értékesítésre meghirdeti az alábbi ingatlanait:

FORGALMI TELEPHELY: Bélapátfalva, IV. Béla út
Földterület: 11.742 m²
Javítócsarnok: 250 m²
Szociális létesítmény: 150 m²
Üzemanyagkút: 2 x 25 m³ üzemanyagtartály
Irányár: 3.500 eFt.

Kál, Kápolnai út
Földterület: 29.729 m²
Javítócsarnok: 280 m²
Szociális létesítmény: 135 m²
Üza. kút: 1 x 25 m³
1 x 10 m³ üzemanyagtartály
Irányár: 8.500 eFt.

Egercsehi
Földterület: 1260 m²
Javítócsarnok: 70 m²
Szociális létesítmény: 50 m²
Üzemanyag kút: 1 x 10 m³ üzemanyagtartály
Irányár: 300 eFt.

DARABÁRUS TELEPHELY: Eger, Sas út 29.
Földterület: 3516 m²
Raktárak, szociális épület: 740 m²
Irányár: 9.000 eFt.

PINCE: Eger, Foglár út (belvárosban)
Területe: 200 m²
Irányár: 1.050 eFt.
Az ajánlatokat 1994. február 15-ig lehet megtenni.
Érdeklődni lehet: Eger, Mátyás király út 134.
vagy a 36/412-380-as telefonszámon, 8.00 — 15.00 óra között.

KIOSZ 312-855 TEHER EGER

1 t—20 t-ig vállalja
bútor, homok, sóder, beton, tüzelőanyagok, fa-, raklapos áruk stb.
szállítását!

Több mint 1000 férfi és női hívó naponta. Itt a te lehetőséged új kapcsolatokra!

ÉLŐ TELEFON PARTY

24 órás szolgáltatás

ÉLŐ beszélgetés • szórakozás • randevúzás telefon-flört • találkozás. Beszélgethetsz vagy csak hallgatod a többieket.

új

Próbáld ki, HIVD MOST !

00.180 9537 0694

Ez egy tengerentúli hívás: 90 Ft/ 1/2 perc.

Gáz van?

Gáz, vagyis fűtőgáz, az van, csak az a kérdés, hogy milyen áron. Most még dotáltan fűthetjük vele lakásainkat. A kérdés az, hogy meddig. Az elmúlt hetekben több érintett vezető is elmondta: a fűtésre használt földgáznak van egyszer egy jelenlegi ára és van egy világpiaci ára, amelyért Magyarország a jövőben kénytelen lesz ezt az energiahordozót beszerezni. És hát, kedves olvasónk, mi, akik ismerjük államháztartásunk nem éppen fényes helyzetét, tudjuk, hogy „gáz van". Vagyis inkább lesz ... sokkal drágább áron.

Vajon bele kell-e törődnünk abba, hogy szorongva várjuk a hírt: mennyivel is fog csökkenni az amúgy is szűkös családi költségvetésünk? Van-e lehetőségünk olyan olcsó és biztonságos energia használatára, amellyel kockázatmentesen várhatjuk a jövőt?

A napenergia mindennapi használata még a XXI. század realitása. Az elektromos áram pedig köztudottan drága, különösen, hogy pazarlóan bánunk vele. De vajon minden esetben igaz-e ez? Nem lehetséges egy olyan fűtőtest, amely elektromossággal működik és mégis megdöbbentően olcsó a használata? Olcsó, mert egyszerűen nem engedi, hogy pazaroljuk az áramot, még ha azt akarnánk sem. És emellett egyenletes és tartós hőt ad nekünk, méghozzá a legmodernebb szabványoknak megfelelően és biztonságosan.

Hogy létezik-e ez a „csoda", Ön is eldöntheti: olvassa el cikkünk holnapi folytatását a TRION elektromos kvarckályha rendkívüli képességeiről! Csak a közzétett tényekre figyeljen. A tények ugyanis helyettünk beszélni fognak.

Makó Művészteler
1979

JÁMBORNÉ BALOG TÜNDE

Hódmezővásárhelyen született 1938. október 3-án. A Szegedi Tanárképző Főiskola rajz–földrajz szakát végezte 1964–1968 között. Önálló kiállításai: Népdal és ballada sorozat Makó, Budapest, Szeged, Hódmezővásárhely, Békéscsaba (1969–70), Batikok és terakották Szeged, Zalaegerszeg (1974), Krúdy-sorozat Makó (1977), Batikok Jugoszlávia (1978). Rendszeresen szerepel a Vásárhelyi Őszi Tárlaton a Délalföldi Tárlaton. Makó város tanácsa Rudnay emlékérmét 1975-ben nyerte el. Batik falképe van Makón a Szabadság téri műemlék kápolnában, ezenkívül a dági templomban batik falképe és freskója található.

Lakcím: 6900 Makó, Mikes Kelemen u. 8/A

Tünde JÁMBORNÉ BALOG

Née le 3 octobre 1938 à Hódmezővásárhely. Elle finit l'École Normale Supérieure, la section de dessin-géographie. Expositions individuelles : Cycle des chansons populaires et des ballades Makó, Budapest, Szeged, Hódmezővásárhely, Békéscsaba (1969-70). Batiques et terres cuites Szeged, Zalaegerszeg (1974). Série « Krúdy » Makó (1977). Batiques Yougoslavie (1978). Elle participe régulièrement aux Salons d'Automne de Vásárhely, aux Salons de Délalföld aussi. Elle reçut le prix commémoratif « Rudnay » du Conseil de Ville de Makó en 1975. Son batique mural se trouve dans la chapelle de Szabadság tér à Makó, un autre batique mural et une fresque se trouvent dans une'église à Dág.

Adresse: 6900 Makó, Mikes Kelemen u. 8/A

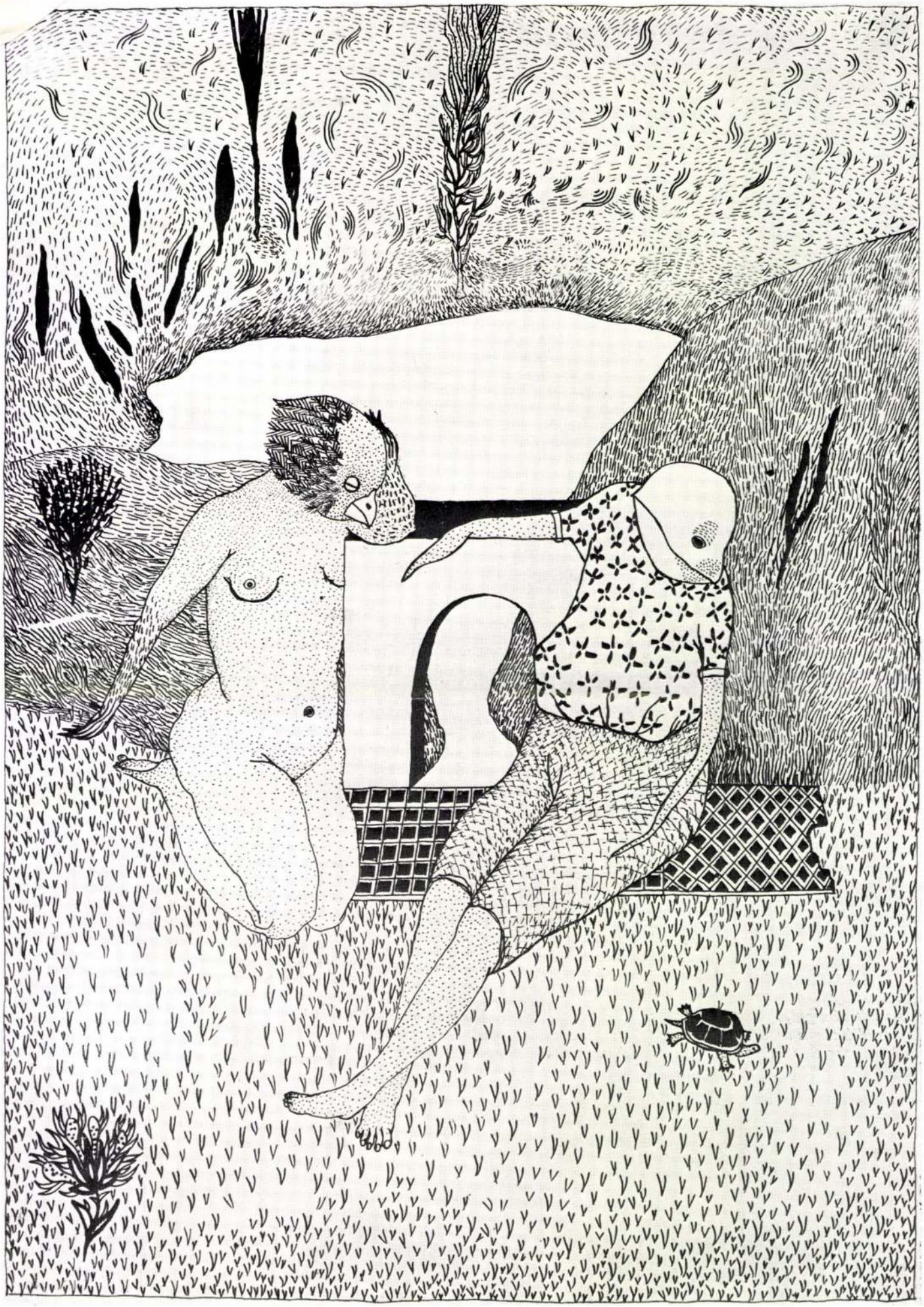

FÁRADT DÉMONOK – *DÉMONS FATIGUÉS*

Jámborné Balogh Tünde, [ ] MDK

Műveinek kiállítása a Harafias Népfront bm. Tanácsa Belgrád rakparti klubjában megnyílott.

—: Kulturális hírek 6.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 11.

Ob

...ovédelempotló támogatásban részesülő polgárok.

A Ket Lotti nyer... 5, 25, 55 és 10, 40, 46. lesz Kecelen.

JÁMBORNÉ Benda Katalin

Nagy érdeklődés övezte a kecskeméti Jámborné Benda Katalin kiállításának megnyitóját a múlt héten. A repülőkórházban rendezett tárlaton a festőművésznő realista hagyományokat követő olajfestményei láthatók március 28-ig.

1998/H
fix kamatozású

...TAK NAGY PILLANATOK

...YZÉS

...jegyzési időszak:

ELSŐDLEGES FORGALMAZÓK

...éréssel
17.00: ...apot tartanak
...9-től 12 óráig a La...
...epfőiskola Kölcsey-házában.

Petőfi N...
96. 03. 20

Isten ments!

– Drága asszonyom, őszintén gratulálok, nézze meg, milyen aranyos kisfia született! Hasonlít az apukájára?

– Még csak az hiányozna! A férjem agyon is csapna.

Az MNB hivatalos devizaárfolyamai

(1 egységre, forintban)

Német márka	98,95
Osztrák schilling	14,07
USA-dollár	146,20
ECU (Európai Unió)	183,31

CSIBETARTÓK, FIGYELEM!

A Szege-Zdi Bt. rendkívüli csibevásárt tart

III. 20-21-én!

Kettős hasznosítású
...y testű vörös és tarka

...apos: 42 Ft/db
...őnevelt: 75 Ft/db

...mét, Márvány u. 18. Tel.: 410-236

Janáky Viktor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1964 AUG 27.

A szombathelyi 16 termes új gimnázium bejáratát dísziti Janáky Viktor kerámikusművész tizennégy négyzetméteres kerámia burkolata, szimbolikus figurákkal.

1/1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Jancsó Viktor

MAGYAR NEMZET

1963 NOV 24

A szombathelyi új gimnázium bejáratához három méter magas, tizennégy négyzetméter felületű figurális kerámia pillérburkolatot készít Jankáky Viktor iparművész.

Jámborné Bednár Judit belsőépitész M.D.K.

"Modul" szoba

Balog János: Szobák vagy buterek ?

Magyar Nemzet 1963. május 19. 3.1.

Janáky Viktor M.D.K.

Kilenc négyzetméteres kerámia faliképe a somogyvári Gyógypedagógiai Intézet előcsarnokában

Magyar Nemzet 1961. november 19. 8.1.

Janák Viktor /"Cenkó", kerámia
Juris Ibolya /Nyár , batik/

IFJUSÁGI KIÁLLITÁS

1957. N.Szalon

2/Fj

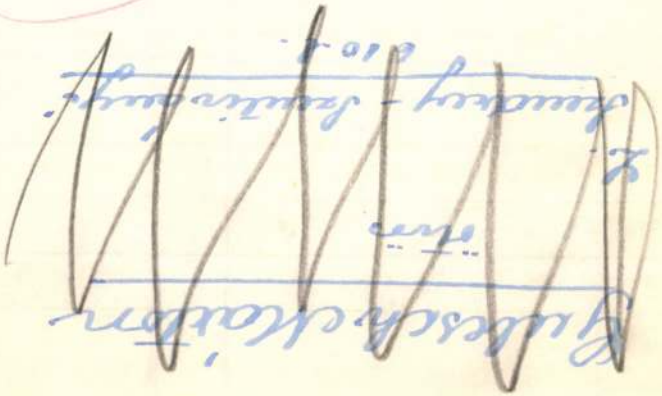

Budapest.

Szemközt balra látjuk a Vi
gol Királynő szállodá[illegible]. Előttük
élénkitik, mig a Dunán több csol

balra: A PESTI REDOUTÉPÜ
jobbra: DAS REDOUTENGEBÄ
in Pesth.

Kny., alányomással, melynek

120-92-53.

MDK

Janák Viktor

Cankó, ker.

Ifjusági kiáll. 1957. N.Szal.

Vanáky Viktor keramikus M.D.K.

Részt vett a kiállításon.

Vajna Éva: Magyar iparművészeti kiállítás
Velsinkiben

Magyar Nemzet 1963. május 15. 4.l.

Janáky Viktor
keramikus

M.D.K.

Méltatás. – Kerámia
burkolat (repro)

P. Brestyánszky Ilona: Az új magyar épület kerámia, 16 l.
Művészet, 1961. február.

JANÁKY Viktor keramikus M.~.K.

Pedagógus Vendégotthon / ~p. Benczur u./ kerámia diszei

Épitész: Mányoki László

"agy r Épitőművészet 1962/2. 17-19.1.

Janáky Viktor keramikus M.D.K.

Művei Londonban a Royal Festivál Hallban a Kulturális kapcsolatok Intézete által rendezett kerámia kiállitáson

Napló

Magyar Nemzet 1963. augusztus 17. 4.l.

Janáky Viktor keramikus M.D.K.

A szombathelyi 16 tantermes gimnázium bejáratának 14 négyzetméteres kerámia burkolata szimbólikus figurákkal

Napló

Magyar Nemzet 1964. augusztus 27. 4.1.

Janáky Viktor

Fig. pillér – burzolat,
Kerámia, 15.3 m².

Vas-m., Szombathely,
16 tantermes Gimn.

21 l.

Tájékoztató 64/65 Képzőés Iparművészeti Lektorátus

Janáky Viktor

MDK

V. Orsz. Iparm. kiáll. Műcs. 1965.

MDK

Janiáky Viktor
keramikus

Bemutatta egy művét a
tárlaton.

Szentes hajós: Néhány gondolat egy jánművészeti ...
Művészet 1968. január - 32 lap

M.D.K

Jamáky Viktor
keramikus

Részt vett a tárlaton.

Molnár László: Zsemnyei ipaminvesztelhi állítása a..
Művészet, 1968. január - 33 lap.

MDK.

Janáki Viktor

Kiállitási kritika

Északmagyarország 1966 dec.9.

Janáky Viktor, Keramikus MDK

Sept. 24-én kiállítása
nyílik a Csók Galériában.

— : Kis Líradó ?

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. sept. 21.

Janáky Viktor, kerámikus MDh

feleségével, Marik Esterrel együttesen állít ki a Csók Galériában.

- 1956-ban végezte el az Iparműv. főiskolát. Kiállított már Helsinkiben, Lipcsében, Rómában, Szófiában, Várnában.

(zs): Miért szűk szájú a váza 2

ESTI HIRLAP Bp. 1965. okt. 11

Janáky Viktor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-774

MAGYAR NEMZET
1971 MÁR 24

102

Janáky Viktor kerámia fa-
liképét a Bartók-évforduló
napján, holnap avatják föl a
XI., Kevehász utcai iskolában.
A falikép címe: A fából fara-
gott királyfi.

Velőtt...

Zambky Viktor

Emlékére

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának tájékoztat. 1970. IV. 28.

Janáky Viktor

Említve

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztat. 1970. IV. 29. l.

Janáky Viktor Kerámikus.

Gádor István és Borsos Miklós növendéke volt.

Salgótarjánban, a Műsarnok által rendezett iparművészeti kiállításon műveivel szerepel.

Tóth Elemér: Iparművészeti Kiállítás
Mit mond a Fatimdér?

Nógrád, 1941. júl. 9.

Jankay Viktor

1970-ben tanulmányúton volt
Párizsban.

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztatója 1970.IV.

Janáky Viktor

Említve

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoz

1970. IV. 27-l.

Farkas Viktor

Részt vett az I. Országos Kerámia Biennálén Pécsett.

Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 59. l.

Janáky Viktor

Kerámia faliképet a Bartók évfordulós napján, holnap avatják a XI. Kevehász utcai ~~lakótelepen~~ iskolában. A falikép címe „A fából faragott királyfi"

Magyar Nemzet 1971 március 24
4. old.

Janáky Viktor, keramikus

L.: Marik Eszter

8.

– Hl

Nincsabadság Bp. 1979 júl. 13

Janáky Viktor, keramikus

L: Marik Eszter

2.

-: □ Marik Eszter

Esti Hirlap, Bp. 1979 jül. 11.

Jánky Viktor
(Békés, 1933-)

Műveivel résztvett az V.Országos
Kerámia Biennálén - Pécs,1978.

-katalógus a könyvtárban -

Jánáky Viktor

Megbízást kapott Jánáky Viktor, a djakartai Magyar Nagykövetség részére kőrös gyöngyös, mozaik keramika plasztikát készítsen.

--------Köztéri munkák.
MŰVÉSZET,1979.julius - 47.lap

Janáky Viktor

Birkás Akos a tokaji Görögkeleti Templom Muzeumban julius 22.-től,
Kolozsvári Miklós és Reményi Katalin a siklósi vár Lovagtermében julius 22.-től,
Földi Péter a váci Görögkeleti Templomban julius 23.-tól,
Marik Eszter és Janáky Viktor a veszprémi Dési Huber Teremben julius 26.-ig,
Boér Ferenc a szigetmonostori Sziget Galériában julius 30.-ig, fenti termekben szerepel müveivel.
Martyn Ferenc 100 rajza AZ IRODALOM REMEKMÜVEIvez c. kiállitása a Pécsi Galéria Szinház téri termében julius 31.-ig megtekinthető,-közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. juli. 21. XXIII.évf. 29. sz. 8. lap.

Yanáky Viktor

A Villányi Szobrász alkotótelep, valamint a Siklós Szobrász és kerámiatelep éves munkájának közös kiértékelése és a kiállítás a mai napon megnyílik, melyen szerepel a műve.

Meglúvó

1973. okt. 30.

Jánáry Viktor

Kerámikus, részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún - júl.

Jankay Viktor

Önálló kiállítása

Jankay Viktor keramikus
kiállítása Csók. I. Gal. Bp.
1975.

Hamvai Viktor
keramikus

Hamvai Viktor kerámiái és
Maria Eisler textil kiállítása
Csók István Galériában aug 28-án
megnyílt.

— : kiállítási napiar
Művészet, 1975. aug - 45 oldal

Janáky Viktor

A Fővárodi Müvelődési Házban a keramikusok kiállitásán részt vett Majoros Hédi fehér mázas kerámiával, Janáky Viktor térplasztikával, Gorka Livia kertbe szánt kerámiával, Várdeák Ildikó tányérokkal, vázával, Gy. Staindl Kata mitológiai alakokkal, Kiss Róoz Ilona kettős figurával, női vázával, Bod Éva edényekkel, Szilágyi Mária zöld/barna paraszt-edénnyel, Nagy Gabriella.

Magyar Hirlap 1973/2o3/6 Bojár: Kiállitásról ..

Jánaky Viktor
ipanművész

A kiállítéson parkba való
tízplasztikái szerepelnek.

B.I.: Modern ipanművészet . . .
Nők Lapja, 1975. julius 5-8 oldal.

Jantsky Viktor

A franciaországi IV. vallauris-i nemzetközi kerámiabiennálén elnyerte a nagydíjat.

Népszava, 1974. júl. 11. 102 ezf. 160 m. 4p.

Janáky Viktor (keramikus)

1975-ben felszabadulásunk tiszteletére az Iparművészeti Vállalat pályázatot írt ki. A kiállítást a szojet Kultúra Házában tartották, ahol a művén is részt vett.

Népszava, 1975. febr. 21. 103. erf. 44 sz. 4p.

Janáky Viktor, kerámikus

L.: Marik Enter

—: □ Marik Enter.... 2.

EST I HIRLAP, Bp. 1975. aug. 27.

Janáki Viktor

A lap felsorolja azokat a müvészeket, akik különböző helyeken rendezték meg kiállításaikat: Makra János festőművész, Radóczy Maria iparmüvész, Bodó Károly festőművész, Janáki Viktor kerámikusmüvész, Marik Eszter textiltervező-müvész és Cs. Szabó Lajos festőművész nevét a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Janáki Viktor kiállitásának megnyitása augusztus 28.-án lesz a Csók István Galériában.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. aug. 23.
XIX. évf. 34. sz. 8. lap.

Janáky Viktor, keramikus

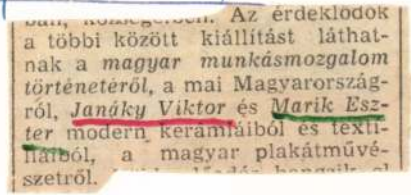

a többi között kiállítást láthatnak a *magyar munkásmozgalom történetéről*, a mai Magyarországról, *Janáky Viktor* és *Marik Eszter* modern kerámiáiból és textíliáiból, a magyar plakátművészetről.

– : Magyar – NDK baráti hét kezdődött Halléban 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. ápr. 6.

Janáky Viktor

Új képzőművészeti alkotásokkal gazdagodott Miskolc. Az összekötő városrész általános iskolájának aulájában elhelyezték *Somozs Miklós* iparművész mintegy 80 négyzetméter nagyságú faintarzsiáját, a miskolci gyermekváros óvodai foglalkoztatóját Janáky Viktor iparművész kerámiájával díszítették.

Magyar Hirlap 1976/166/6

Janáky Viktor keramikus (1933, Békés –
és Marik Eszter textilterveső (1935, Irsa –

Kiállítása a Csók István Galériában

1975. Bp.

– Katalógus a Könyvtárban –

Janáky Viktor iparművész

Új képzőművészeti alkotásokkal gazdagodott a közelmúltban Miskolc. A miskolci bizermekváros óvodai foglalkoztatóját a művész kerámiái díszíti. (repr. és említve)

Déli Hírlap (Miskolc), 1976. júl. 31.

Janáky Viktor iparművész

Miskolcon, a gyermekváros óvodai foglalkoztatóját, a művész kerámiájával díszítették. (említve)

Népszava, 1976. júl. 15.

Janáky Viktor
iparmüvész

A müvészkerámiájával diszitették
a miskolci gyermekváros óvódai
foglalkoztatóját. Lőrik Sándor
Miklós

Népszava, 1976. julius 15.
4. oldal.

Janáky Viktor Iparművész

a Jubileumi Iparművészeti Kiállításon szerepelnek parkba való hatalmas térplasztikái. /említve/

P. Brestyánszky Ilona: Iparművészetünk 30 éve.
Dolgozók Lapja /Komárom/, 1975. júl. 27.

Jaroky Viktor

Megbízást kapott Jaroky Viktor a miskolci II. Gyermekváros óvodai foglalkoztató részére kerámia kompozíciója megalkotására.

----: Köztéri munkák.
Művészet, 1976. október - 48.oldal.

Jankay Viktor
keramikus

1972-ben résztvett a valaurisi III.Nemzetközi Kerámia Kiállitáson.

-.- Magyar művészek kiállitásai külföldön.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 46.oldal

Jandaki Viktor kerámiája

Balatonfüreden aug. 14-én nyílik meg Jandaki Viktor textilművészeti kiállítása.

Magyar Nemzet, 1943. aug. 11.

Sarráti Viktor Zeramitus

Művéinek Zíállítása augustus
17 én nyílik Balatonfüredén

Magyar Nemzet 1973 augustus 11
4. old.

Janáky Viktor
hevanikus

A miskolci Katowicze Étterem
előtti parkban felállítandó szobor
pályázaton veszvészt a művész

— Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március – 48 oldal

Janiáky Viktor
heraldikus.

A miskolci József Attila Klub-
könyvtár melletti téren elhelyezett
szobor terv pályázatán vesz részt.

—: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március – 48 oldal

Yanáky Viktor
herannkus

A miskolci Szentpéterikapún
lakótelep szocialis otthon kert-
jeben elhelyezendő plasztikai
mű pályázatán vett részt.

— : Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március - 48 oldal

Janáky Viktor

a júl. 20.-án nyíló III. nemzetközi Wallauris-i kerámiakiállítása két művésztársával együtt alkotása szerepelni fog.

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1942. júl. 15.

Janáky Viktor

A biennálé nagydíjat kapta a franciaországi IV. vallauris-i nemzetközi kerámiabiennálén.

Népszava, 1974. júl. 11. 102 erf. 160 sz. 4 p.

Jamáky Viktor
keramikus

Marik Ernter textiltervező, Jamáky Viktor keramikus, Kopcsányi Ottó ötvös, Király József bebőépítén Kristály hiallítási csoportot alakítottak

Nádor Ilona: Kristály
Nők lapja, 1968. okt - 41 szám.

Jansky Viktor keramikus

Kiállít Vallauris-ban.

— : Nemzetközi kerámia-kiállítás

2.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. júl. 13.

Janáky Viktor, kerámikus

Szerepel Vallauris-ban a
a kerámia kiállításon.

—: Magyar képzőművének kiállításai
külföldön 7.

Népszabadság, Bp. 1972. júl. 14.

Janáki Viktor, keramikus

Balatonfüreden nyílik meg tárlata.

— :o Iparmüvészet

12

ESTI HIRLAP, Bp 1973 aug. 17

Janáky Viktor

Békés városa nyilvánítás-tárzteletére képzőművészeti kiállítást, tervez a békési Jantyik Mátyás Múzeum, melyet ápr. 19.-én nyitnak meg. A művész művei szerepelnek a kiállításon.

Békés m. Népújság, 1973. márc. 31.

Janáki Viktor

a pécsi országos kerámia biennálén szerepelt kerámiája.

Láttuk, hallottuk a kiállítóterméknek.

1972. IX. 16. 17-20 Petőfi 16/V.

Janáky Viktor
keramikus

Janáky Viktor várák, tálak sokat
gmozaik fakarkolatait mutatta be.
Kompozíciójban a vas, fém, réz
porcelán képviseli az új egységet,
a cementtel az agyaggal.

Nádor Ilona: Kristály
Nők Lapja, 1968 okt – 41 szám

Jamáky Viktor

Kosaunkus

Illusztráció

Nádor Ilona: Kristály

Nők Lapja, 1968. okt. – 41 szám.

Janáky Viktor

Jul. 28.-án nyílo Tn. nemzetközi Vallauris-i kerámiakiállítása műve szerepelni fog, két művérztársával együtt.

Dunántúli Napló, 1972. júl. 14.

Jánaky Viktor

Művei szerepeltek a "Békés megyei művészek szobrai és plasztikái" c.kiállitáson,Békéscsabán 1978-ban.

-katalógus a könyvtárban -

Janáky Viktor, kerámikus

Vallauris ban a nagydíjat kapta.

– : Magyar művészek sikere Külföldön

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 11.

Janáki Viktor

1973. aug. 17-én Balatonfüreden kiállítása nyílt.

Népszava, 1973. aug. 14. 101. erf. 189n. 5n.

Jankóky Viktort

Marik Esztivel kiállít a Derkovits Teremben.

Műgyűjtő 1972/1. 52. „Kiállítási naptár"

Jamáky Viktor

Faktálja dr. Baroch József miskolci fogor-
ars tulajdonában.

Mügyüjtő, 1970. 1. sz. 47. l.

Janáky Viktor MDK

iparművész ---

Szerepelt "A mai magyar iparművészet" c.
kaposvári kiállitáson.

Vázái

--- : Szépség és korszerüség. Legjobb iparművészeink
alkotásai a Rippl-Rónai Muzeumban.
SOMOGY MEGYEI NÉPLAP.
1964 márc. 17.

Janáky Viktor, keramikus

Pécsi Galériában júl. 6.-án nyílt meg a VI. országos kerámiabiennálé. – Nemzetközi díjak egész sora jelzi megtyhodott kerámiaművészetünk külföldi elismertetését: Janáky Viktor: Vallauris, 1972, 1974 és 1976-ban.

Romváry Ferenc: Kerámiaművészetünk mai helyzete. Dunántúli Napló, 1980. júl. 27.

Jankóky Viktor, keramikus

l: Kun Éva

Vadas J.: Semmi sem Tökéletes 12

Élet és Irodalom Bp. 1984. okt. 12. XXVIII/41

Janáki Viktor, iparművész

l: Fajó János

Dömötör János: Egy képzőművész szakkör negyedszázada
123–127

Új Auróra, Békéscsaba, 1982. aug

1982/2

Fazáky Viktor kerámikus

Pogány Gábor: Kerámia, most

Rimócszet, 1983. február

Zanáky Viktor keramikus

Doorsky Hedvig: Gondok és lehetőségek a mai magyar kerámiában

Művészet, 1982. September

Jandki Viktor
Kiállítás Soltvadkerten

Magyar Nemzet 1987. III. 26.

Jamáky
ipanmüven

M.D.K

Balatoni tárlatokon részt vett.

Molnár László: Balatoni tárlatok
Élet és Irodalom, 1963 szept 7 – 8 lap

Janáki Viktor MDK

kerámia

4. Orsz. Iparmüv. kiáll. Mücs. 1959.dec.

Jamáki Viktor
ipszerművész

M.D.K.

Kerámiával foglalkozik otthoná
ban Budafokon.

Simon Gy. Ferenc: Szombaton délben felkerések önöket rejtvénnyel
Magyar Ifjúság, 1961 július 22.

M.D.K.

Jánáki Vrhtov
keramikus

M.D.f.

A fóte gyermekváros egészségháza
díszeti munkája.

Magyar Ifjúság, 1959. aug. 22.

MDK

Janáki Viktor

Janáki Viktor /kerámia/ művével szerepelt a IV.Orszg.Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiallitás.Műcsarnc Budapest 1959. Dec. 18 - 196ő.Jan.31. Kat.

Janáčný Viktor

Kiállítás Soltvadkerten

Nepszava 1985. III. 26.

Janáky Viktor

Munkácsy Mihály-díj

JANÁKY VIKTOR
keramikus;

Magyar Nemzet 1986. IV. 3.

Zamáky Viktor

Mennkácsy M.-díj

M. Hirlap
1986. IV. 3.

Jankay Vilma

(z. l.)

Jankay Vilma

Magyar Honvéd, 1986. ápr. 10. 4.

stészetnek kellene elmélyítenie. Ezt
en készülődő új paradigma fogja meg-

beszélgetés elején említett új festmé-
tika kompozícionális és stiláris vál-
vütt. Hosszú idő után ismét érzékel-
t, feszesen szerkesztesz, barnászöld
l meg a formákat.
pekben a téma jelenidejűsége izgat.
elvonni a figyelmet. Másfelől ezt a
retném ütköztetni a festészet tradi-
l. Ezért idézem fel a galériatónust, a
álási módszereket.
k a képeken a látógulák, projekciós
özök?
eplő dolgok egymás közötti helyze-
yengítem velük. Festő létemre nem
umentátor, azzal, hogy mondjuk sze-
norfőzist, megerősítem a jelenet fes-
om, hogy a képeimben csak a politi-
gebbi fajta szociális érzékenység le-
csak egy nézőpont hangsúlyozása
ek éppen arról szólnak, hogy nincs
gyetlen érvényes álláspont. Kiindu-
használok, melyek valamilyen szin-
le manipulálva vannak. Úgy érzem,
i beavatkozásokkal éppenhogy visz-
ulációkat, megfosztom őket az ob-
ögé búját keresettségüktől. Nem aka-
lkötelezze magát.

PATAKI GÁBOR

Zanáky Viktor Eranikus

Munkácsy Mihály díjat
Kapott

Népszabadság, 1986. IV. 3

Jonáky Viktor, keramikus

L: Csányi Árpád

– Díjak, kitüntetések – 1986

8.

Élet és irodalom Bp. 1986. dec. 4. XXX/14

Janáky Viktor

Magyar Nemzet
1986. 10. 10.

KITÜNTETETT MŰVÉSZEK

Janáky Viktor

Nevével először Pécsett találkoztam, keramikusok kiállításán: a plasztikus kép nyűgözött le, amelyről csak később tudtam meg, hogy *Janáky* Viktor műve. Fehér táblán kicsi gyöngyök, közelítve vagy távolodva, valamerre félrehúzódva fénynek és árnynak megejtően szép játéka mozdult meg és ihletett érzéseket, tűnődéseket, gondolatokat a nézőben. Akárhány művét láttam is azóta, személyes találkozásaink őszinte beszélgetésein is ilyennek ismertem meg Janáky Viktort és művészetét: elgondolkozónak és gondolkoztatónak, halkszavúnak, iróniku snak és filozofikusnak, esztétikusnak és etikusnak, természetkedvelőnek és emberszeretőnek.

Falakra tervezett munkái a teret, a környezetet, a világot varázsolják a műélvező elé; függőleges vonalait nem csupán egy-egy hullám borzolja föl, hanem a sors, az élet; a hegyek, ég—föld egymásratalálása a láthatáron, vagy azon is túl. Formázott fahasábokat — kerámiából, de távolabbról nézve nemcsak a természetes közeg tűnik föl művein, életterünk, hanem a magunkformálta, jó és rossz alakjában, felhőkarcolót vagy szakadékmélyt sejtetve. Máskor évgyűrűk, Napjelképek, történelmi sugallatok rejlenek művein. Korsói többnyire dísztelenek, vagyis önmagukat díszítik, s belső tereinket teszik bensőségessé.

Szerény, szűkszavú, töprengő művész, s ember; embervoltunk mélységeiből formálja-égeti munkáit, bár kemence lángjánál izzóbb a hév, amelyet föllobbant műveivel. Kérdez — válaszolni kell. Válasz most a megérdemelt elismerés, Janáky Viktor Munkácsy-díja is.

(z. I.)

vezési ismereteket.

erve

egyes térségek
tnívó-különbsége

történik a megye agrárgazdálkodásában és iparosodásában, s mérséklődik az egyes térségek lakosságának életkörülményei közötti különbség.

A megye VII. ötéves tervében kiemelt feladat a lakáshelyzet javítása. 1990-ig összesen 18—20 ezer újabb otthon létesítésével számolnak.

lmi munkáról

r egy óra?

Tóth László, a Pénzügyminisztérium osztályvezetője kifogásolta azt a helytelen gyakorlatot, hogy egyik-másik tanács előíria

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 APR 12

Budapester Rundschau

Viktor Janáky

1021

Mehr als 100 Veranstaltungen

Woche der deutsch-ungarischen Freundschaft

Die diesjährige Woche der deutsch—ungarischen Freundschaft wird im Bezirk Halle veranstaltet, der sich das Komitat Veszprém als Partner wählte.

In Halle, Dessau, Bad Lauchstedt, Merseburg, Piesteritz und anderen Städten und Dörfern des Bezirks werden im Verlauf der Festwoche mehr als hundert Veranstaltungen durchgeführt. Man kann unter anderem Ausstellungen über die Geschichte der ungarischen Arbeiterbewegung, das heutige Ungarn, die ungarische Plakatkunst besichtigen, des weiteren stellen *Viktor Janáky* und *Eszter Marik* ihre modernen Werke aus Keramik und Textilien aus. Mehrere Vorträge über die Wirtschaft, Politik und gesellschaftliche Lage Ungarns stehen auf dem Programm. Die Kinos bringen ungarische Filme, und der gemischte Chor aus Veszprém, das Volkskunstensemble aus Badacsony, die Sängerin *Livia Antal* sowie der Pianist und Flötist *Norbert Szelecsényi* treten im Bezirk Halle auf.

Verlag:
Lapkiadó Vállalat
1389 Budapest
Lenin körút 9-11

Anschrift:
1906 Budapest, Pf. 223
Telefon:
22-12-85 22-12-93

Verantwortlich
für den Verlag:

NORBERT SIKLÓSI

Druckerei:

76-1321
Szikra Lapnyomda,
Budapest
Verantwortlich:
IMRE RODER Direktor
Vertrieb: Magyar Posta

Bestellungen:

Postämter, Postzusteller,
Zeitungsgeschäfte
und Posta Központi
Hirlap Iroda
Budapest V.,
József Nádor tér 1
Anschrift: 1900 Budapest

Postscheckkonto
und Anweisung auf Nr.
(KH) 215-96-162

Jahresabonnement
in Ungarn: Ft 144,—
Einzelpreis: Ft 3,—

Jahresabonnement
im Ausland:
US-Dollar: 9,—
DDR: 20,80 M
BRD: 26,— DM
OSch: 170,—
Dkr: 56,—
Sfr: 25,—
Skr: 41,—
INDEXNR: 25 153

BESTELLUNGEN
IM AUSLAND:

Direktbestellungen
über **KULTURA**
Ungarisches
Außenhandels-
unternehmen
für Bücher
und Zeitungen
H-1389 Budapest
Postfach 149

Bankkonto:
MAGYAR
NEMZETI BANK
1354 Budapest 54
Kontonr.

1021

VEB
ZEITUNGSAUSSCHNITTDIENST GLOBUS

Nationalzeitung Berlin
Berlin Viktor Janaky
2 April 1976

U52A

Ungarische Geschichte und Kunst

Zur Freundschaftswoche der DDR—UVR im Bezirk Halle zeigt die Staatliche Galerie Moritzburg vier Ausstellungen. Vom 5. bis 25. April wird eine Exposition zur Geschichte der ungarischen Arbeiterbewegung gezeigt. Zur gleichen Zeit sind Ausstellungen der Keramik- und Textilkunstwerke von Viktor Janaky und Eszter Marik sowie eine Zusammenstellung des Wandergruppenspiels in Ungarn zu sehen.

Wolkig, zeitweise heiter und nie
frei, Tagestemperaturen bei 17 Gra
den vorübergehend stark bewölk
einzelt Regen bei Tagestemperatur
10 und 14 Grad. Nachts wolkig, ve
gen, Nachttemperaturen bei 8 Gr
cher bis mäßiger Wind aus Süd b

Sonnenaufgang 5.39, Sonnenunte
Mondaufgang 6.32, Monduntergan

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 NOV 23

Janczer Frigyes

MAGYAR NEMZET

Budapest

A Fiatal Művészek Stúdió jának szobrász-szakosztály portrépályázatot hirdetet Nagy Balogh János halálának 50. évfordulója alkalmából. A bíráló bizottság Janczer Frigyes és Gyurcsek Ferenc munkáit első díjjal jutalmazta, Czinder Antal, Szabó Mária, Ligeti Erika és Gáti Gábor portréit jutalomban részesítette.

1024

Janáky Viktor keramikus M.D.Y.

Figurális kerámiaburkolat a szombathelyi uj gimnázium bejáratához.

Magyar Nemzet 1963. november 24. 9.1.

Janáky Viktor
keramikus

A Vallauris-i Keramia Biennalen
a Biennalé bizottság nagydíjat
Janáky Viktor nyerte el.

------:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1974.szeptember - 43. oldal.

Janáki Viktor keramikus M.D.K.

Résztvett a kiállitásen

Domanovszky György: Magyar kerámiakiállitás Londonban

Magyar Nemzet 1963. október 29. 4.l.

Keramikus MKT

JANÁKY VIKTOR

janáky Viktor

1933-ban született Békésen. 1956-ban diplomázott a Magyar Iparművészeti Főiskolán. 1957 óta dolgozik saját műtermében. Fő művei köztéri plasztikák és murális kerámiák. Tagja a Művészeti Alapnak (1956-92), a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének (1992), a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének (1966), a Nemzetközi Kerámia Akadémiának (1982), a Magyar Építőművészek Szövetségének (1990), a Magyar Kerámikusok Társaságának (1991), a Művelődésügyi Minisztérium által kinevezett Díjazó Kuratóriumnak (1992). 1958 óta folyamatosan részt vesz a jelentősebb hazai és nemzetközi kollektív kiállításokon. 9 önálló kiállítása volt, köztük 3 külföldön. 18 munkája van köztéren illetve középületben (3 külföldön).

Díjai és kitüntetései:
1969 KKH érem
1972 Diplome d'Honneur, Vallauris
1974 Grand Prix, Vallauris
1976 A zsűri különdíja, Vallauris
1976 Pro Urbe, Békés
1986 Munkácsy díj

Victor Janáky was born in 1933 in Békés. He got his degree in 1956 at the Hungarian Academy of Applied Arts. He has been working in his own studio since 1957. His main works are decorative ceramic sculptures and murals. He is a member of the Art Foundation (1956-92), the National Association of Hungarian Artists (1992), Association of Hungarian Fine Artists (1966), International Academy of Ceramics (1982), Union of Hungarian Architects (1990), Society of Hungarian Ceramists (1991), Advisory Board for Prize Giving, nominated by the Ministry of Culture (1992). From 1958 onward he participates in all important national and international collective exhibitions, and presented 9 one-man exhibitions (3 abroad). He has 18 works in public squares and buildings, among which 3 are abroad.

His prizes and awards:
1969 Medal of KKH
1972 Diplome d'Honneur, Vallauris
1974 Grand Prix, Vallauris
1976 A Special Prize of the Jury, Vallauris
1976 Pro Urbe, Békés
1986 Munkácsy Prize

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 DEC -1.

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

ELŐADÁS A KERÁMIÁKRÓL. Békésen december 2-án, hétfőn este 7 órakor Janáky Viktor békési származású keramiamûvész „A kerámia, mint dísztárgy és lakásdísz” címmel tart előadást a járási könyvtárban. Az előadást színes diák vetítésével illusztrálják.

1021

Janáky V. kut.

felveszünk

Janáky Viktor, keramikus MOK

Kiállítása a Csók Galériában látható

— : A hét négi kulturális programból

11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. szept. 25.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Janáki Viktor

KÉPES UJSÁG

1965 OKT -9

1021

KIÁLLÍTÁS

Fiatal művészházaspár kiállítását láthattuk a Csók Galériában Budapesten. Janáky Viktor békési származású kerámikusművész, akinek munkái már sikerrel megjárták Európa nagyvárosait, most itthon mutatkozott be a nagyközönségnek. Kivételes tehetségű művész, minden munkája ötletgazdag formailag és színeiben is. Janákyné Marik Eszter festett textiljei a modern lakásban élményt és egyben kellemes harmóniát teremtenek.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Janáky Viktor

PESTMEGYEI HÍRLAP

1965 SZEP 22

— **Janáky Viktor** kerámikus és Marik Eszter textiltervező művészek kiállítása pénteken délután nyílik a Csók István Galériában (V. ker., Váci utca 25.). Megnyitó beszédet mond Gádor István Kossuth-díjas kerámikus művész.

az egykori Vaci

PEST MEGYEI HIRLAP

A Magyar Szocialista Munkáspárt
Pest megyei Bizottsága
és a Pest megyei Tanács lapja.

Főszerkesztő: Suba Andor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Janáky Viktor

MAGYAR NEMZET

1965 SZEP 22.

⊕

Janáky Viktor kerámikus és Marik Eszter textiltervező művészek kiállítását Gádor István Kossuth díjas szeptember 24-én délután nyitja meg a Csók István galériában.

*

ok. Tel. 121-597

rések centrifu-

kiadóba.

45 éves, 174 magas,

Janáky Viktor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 SZEP 25.

MAGYAR NEMZET

— **Négy kiállítás** nyílt meg pénteken: Janáky Viktor keramikus és Marik Eszter textiltervező a Csók Galériában, Szalóky Sándor iparművész a Fényes Adolf Teremben, Fontos Sándor festőművész Szegeden, négy fiatal bolgár grafikus pedig a budapesti Bolgár Kultúrában mutatja be műveit.

Csanáky Viktor keramikus M.D.K.

Kiállitás müveiből felesége Marik Eszter textil-tervezővel közösen a Csók-Galériában

Perneczky Géza: Két iparmüvészeti kiállitás

Magyar Nemzet 1965. okt. 5. 5. 4.l.

Janáky Viktor

Falitálja (emlj)

dr. Baroch József miskolci fogorvos tulajdonában van

Pásköry László: Az otthon vonzásában

Déli Hírlap 1969 XI. 21

M.D.K.

Janáky Viktor

"Őszinte hangu vázáit" kiemeli Perneczky Géza: Kiállitások c. kritikájában a Képzőmüvészet c. rovatban, amely a fiatal iparmüvészek tárlatáról számol be.
A kiállitást a Deák Ferenc utcai Iparterv székházában rendezték.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 19.
XIII. évf. 16. sz. 8. lap

Janáky Viktor

Kiállítása nyílik a békési múze-
umban

Magyar Hírek, Jo. 1969. sep. 15

Janáky Viktor Keramikus

A békési múzeumban

Kiállítása nyílt.

Szocialista hírszerzést 1969 okt.

Jonáky Viktor

Tézforma (eml.) Orsz

Szczepel a 11. pécsi Szkárnia

biennálén

Horváth György: A pécsi Biennálé

tanulságai

Magyar Nemzet 1970 XI. 15 11old.

Sanáli Viktor Ipasmúvész

Résztvett az Ipartav tárlatán

Olgyai Nemzet
1969 ápr. 20

Zavický Viktor

Említve

P. Brestyánszky Ilona: (parnüvészek) a Sönmosért

Budapest, 1970. nov. 18–20. l.

Jankay Viktor

iparmüvész, résztvett a Kultura Kiállitásán.

Perneczki Géza: a Magyar iparmüvészet a nagyvilág küszöbén

Magyar Nemzet 1968.ápr.23.4.o.

Janáky Viktor
Keramikus

„Drótos tál" Repr.

Dunántúli Napló 1968 IX-22.7.

Tanárky Viktor

Emlékére

Horváth György: A pécsi biennálé
tanulságai
Magyar Nemzet, Jo. 1970. nov. 13.

ZANÁKY Viktor /

Gádor István tanitványa volt az
Iparmüvészeti Főiskolán

Gádor István gyüjteményes kiállitása Bp. 1966.
Ismertetőt bev. Domanovszky György

MDK

Janáky Viktor

Riport

Nők lapja 1968 okt.12.

MDK

Janaky Viktor

Kiállitási kritika

Jelenkor 1968 nov.p.1o18

Jánoky Viktor
kerámikus

M.D.K

Részt vett a tárlaton.

Pernecky Géza: A pécsi kerámia-iskola.
Élet és Irodalom, 1968. okt. 19 - 6 lap.

Janáky Viktor

Kerámia faliképe (szepró)

szerepel az I. Orsz. Kerámia Biennálén Pécsett

Hárs Éva: Az I. Orsz. Kerámia Biennálé Pécsett

Jelenkor 1968 XI. n. 1017 old.

Janáki Viktor keramikus

Várákkal, tálakkal (eml.)
szerepel az Ipartern kiállító
termében

H. gy.: Fiatal iparművészek
táplata

Magyar Nemzet 1969 IV. 20.

Jánáky Viktor

Verdmínit kiállította a Csók István Galé-
riában

Magyar Nemzet 1965. okt. 5.
Kot iparművészeti kiállítás. Pernecsky Géza.

Janáky Viktor, Keramikus MDG

Kiállítása a Csók Galériában tekinthető meg.

— : A hét végi kulturális programból 11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. okt. 9.

Jánáky Viktor, keramikus

MDK

Kiállítása megtekinthető a Csók István galériában.

—: A hét végi kulturális programokról

11.

NÉPSZABADSÁG, szo. 1965. okt. 2.

Janáky Viktor

ifjú keramikus

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
43. o.

Janáky Viktor

xxxxxxxxxxx

Fek-feh. kavicsváza

" hengeres "

Feh.váza barna csik.

Feh.hasas váza barna csik.

Szombathely

MDK

Janáky Viktor

neve említve

Gádor István gyűjt. kiáll. Brasó Muz. 1966.

Janáky Viktor

Megemlíthetnéz az új tehetséges sorába. Keramikus.

P. Breslyenszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát, Bp. 1966,
118 l.

Jankay Viktor keramikus

Kiállítása a Csók Galériában

1965 szept 24 - tól

Kiállítási meghívó

Janáki Viktor, kerámią

MDK

4. orsz. iparműv. kiáll. Mics. 1959.

MDK.

Janáky Viktor

Kiállitási kritika

Esti Hirlap 1965 okt.11.lap -

MDK.

Janáky Viktor

Kiállitási kritika

Esti Hirlap 1965 okt.11.lap -

Banáky Viktor keramikus M.D.K.

Kiállitása Marik Eszterrel a Csók Galériában

Napló

Magyar Nemzet 1965. szeptember 22. 7.1.

Jancsy Viktor

Kiállítása lesz 1966-ban Békéscsabán.

Békésmegyei Népújság 1966. jan. 8.

Jandky Viktor

kiállítása nyílt a csók Galériában.

Népszabadság 1965. okt. 2.

M.D.K.

Janáky Viktor kermikus

Mivel a londoni mágxx " Modern Hungarian Ceramics" c. kiállításon

figurális plasztika

Domanovszky György: Magyar keramikusok Londonban

Magyar Építőművészet 1964/1. 48-49.l.

van adva a továbbjutás lehetősége is. A hazai és külföldön rendezett szépszámú magyar iparművészeti kiállítások komoly lehetőséget biztositottak tervezőinknek nagyobb feladatok megoldására. A többiekkel együtt Marik Eszter is élt ezzel a lehetőséggel. Egyre inkább a nagyobb léptékű feladatok, a lakástextil különböző rendeltetésű darabjainak tervezése felé fordul, de igen helyesen folytatja korábbi munkásságát is

Most már a függöny, a falikép és falvédő az, amire figyelmét összpontositja, és a kezdeti bizonytalanság után, amit a ruha-textil tervezés kisebb léptékű kívánalma idézett elő, fokozatosan megtalálja saját önálló útját. Ez pedig – megmondhatjuk – nem volt könnyű feladat, mert előtte többen már hasonló átálláson mentek keresztül és így fennforgott az a veszély, hogy egyikhez vagy másikhoz kapcsolódik. De nem ezt a könnyebben járható utat választotta.

Igy jutott el oda, hogy kivitelezett anyagai a hazai kiállitásokon kivül Helsinkiben, Leipzigben, Rómában, Szófiában és Varsóban szerepeltek. 1960-ban a kecskeméti Arany Homok Szálló számára készitett függönyöket.

A kiállitási darabjai mutatják, meddig jutott el művészetében és mik jellemzik azt. A felületet nagy, de nem túlméretezett foltokkal bontja meg és azokból alakit bizonyos ismétlődő ritmust, anélkül, hogy valami'yen sajátos ornamentika kialakitására törekedne. Színben inkább visszafogott, de nem paszteles. Egyszóval szín- és foltritmusra törekszik, kerülve a harsogó színeket és a kimondottan rajzos megoldást. Az utóbbi legfeljebb kisszámú és főleg gyerekszoba számára készült textiljeinél jelentkezik, ami természetes is, mert ezeknél a gyermek számára is érthető ábrázolásokat alkalmaz.
Ugy érezzük, hogy Marik Eszter textiltervezői munkássága jó úton halad és – ami nagyon fontos – önálló úton.

FOTO: BALLA DEMETER
GRAFIKA: MURAY ROBERT
INSTALLACIO: FEKETE GYÖRGY

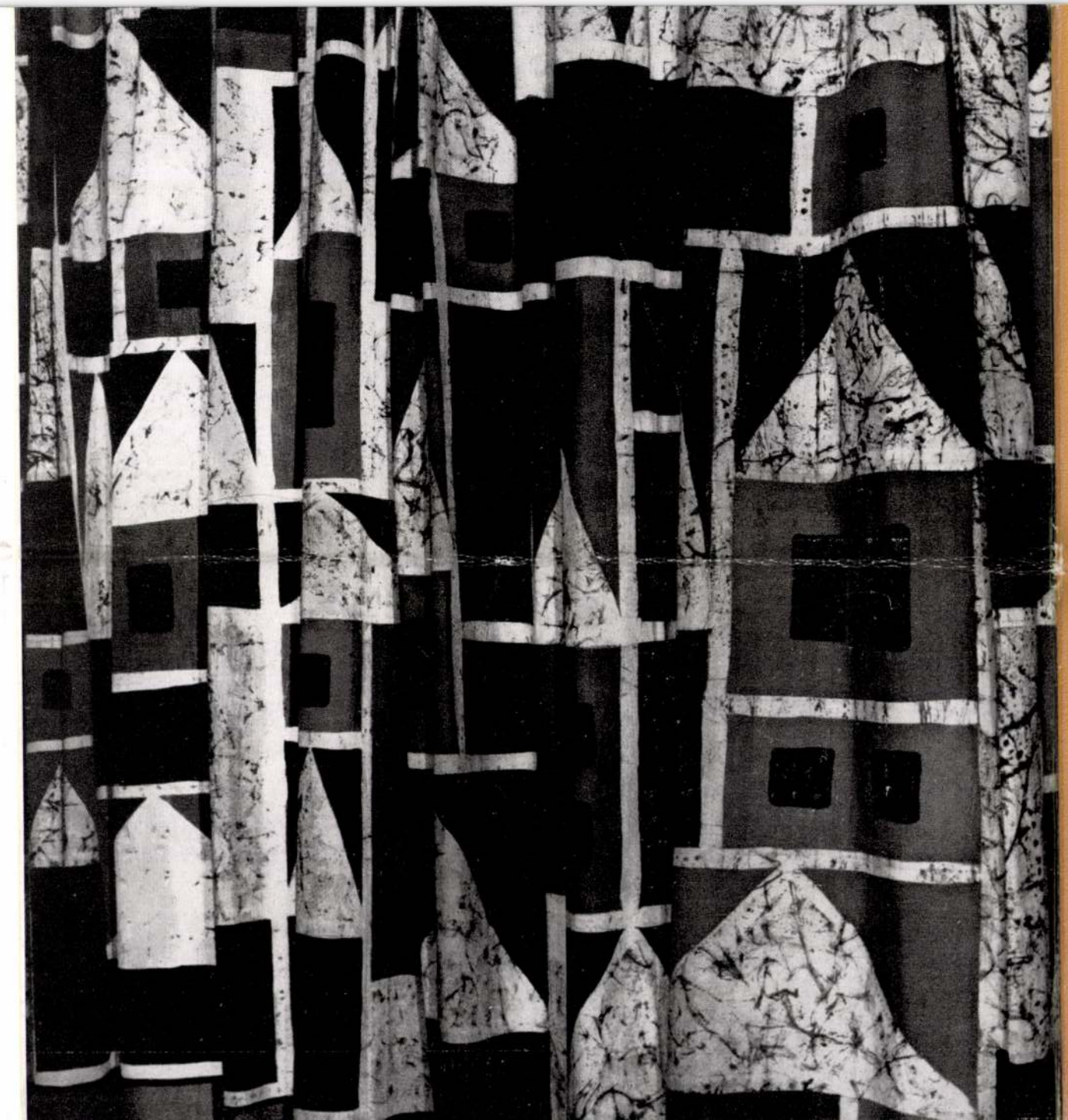

Janáky Viktor keramikus

JANÁKY VIKTOR

Janáki Viktor, Gádor István és Borsos Miklós növendéke volt a Főiskolán. 1956-ban diplomázott a kerámia szakon. Diplomamunkája egy belső térbe helyezett díszkút tervezése és kivitelezése volt. Tehát olyan feladat, ahol a kerámiai tevékenység az architektúrához kapcsolódik.

A feladat kijelölése helyes volt, mert már növendék korában ez a témakör érdekelte elsősorban, tehát a kerámiának az épülethez való szerves kapcsolása. Ez az érdeklődés végigvonul egész eddigi munkásságán.

Egyes szakmai alapfogásokat a hódmezővásárhelyi fazekasoktól tanult meg. A főiskola elvégzése után viszont ő is főleg edénykészitéssel foglalkozott, hogy a nagyobb feladatokhoz szükséges anyagi bázist megteremtse magának. Emellett azonban sorra kapott megbizásokat épületekkel kapcsolatos feladatok tervezésére és kivitelezésére. Az első ilyen munkája a fóti gyermekváros egyik épülete számára készitett oszlopburkolat volt. Ezt követték Budapesten, Somogyváron, Mátraházán, Szombathelyen, Almásfüzitőn

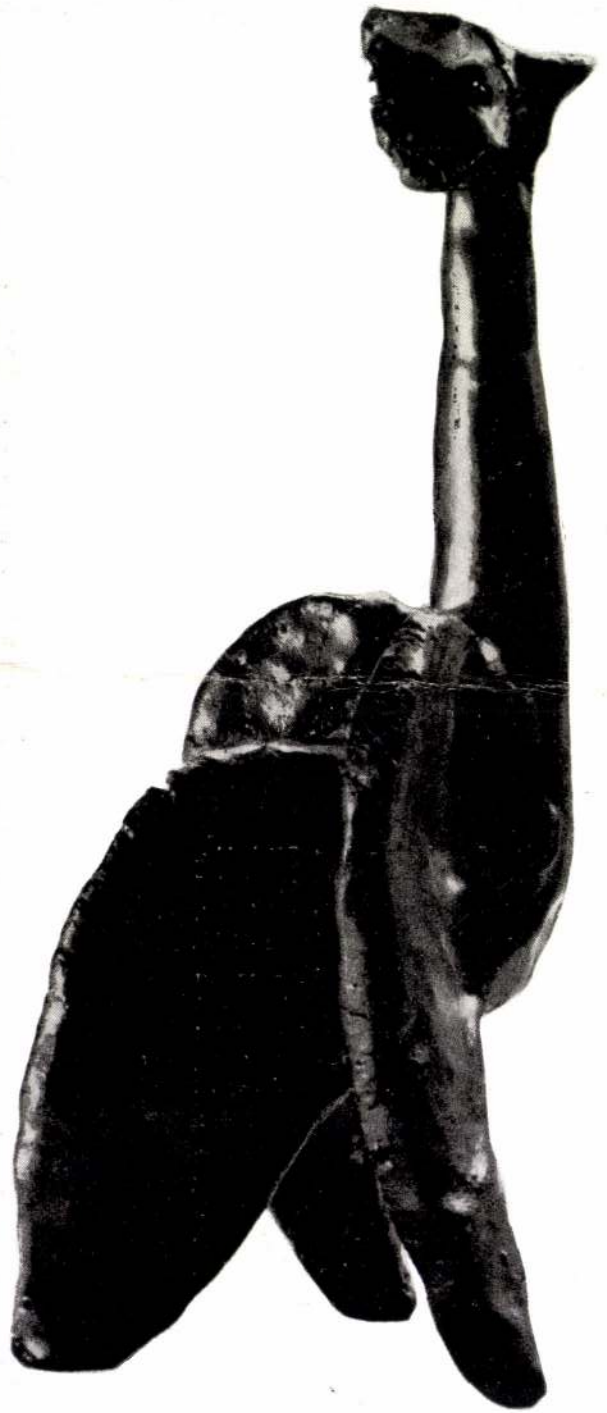

és Egerben faliképei és oszlopburkolatai.
Janáky az örök kísérletezők közé tartozik,
az edények formaalakításánál is mindig újabb
és újabb kifejezési módok és formák után kutatott
és kutat. Mindenben a monumentálisat keresi.
Nagy vázáit úgy tervezi, hogy azok a belső
térben az architektúra kiegészítői legyenek.
De ugyanerre törekszik figuráinál is.
Kísérletei sokszor visznek holtvágányra,
de dicséretreméltóan ez nem tóri le. Jelenleg
a máznak, üvegnek és fémnek kombinációival
foglalkozik, melynek első nagy elindítója mestere,
Gádor István volt. Úgy érezzük, hogy ezekben
már komoly eredményeket ért el. A kisebb méretű
faliképeinek az a csoportja, mely megint csak
az építészetre utal, mutat új, egyéni hangot.
Janáky művészete az örök kísérletezés
következtében nem kiegyensúlyozott, de eredeti
és önálló. Hisszük, hogy még sok értékeset
és újat fogunk látni tőle az elért eredményeken túl is.

DOMANOVSZKY GYÖRGY

CSOK ISTVÁN GALÉRIA
Budapest, V. Váci u. 25.
1965. szeptember 24—október 10-ig

65-6 1000 ifj. — FEMNYV d. t. 2904
Felelős kiadó: Kötejes István

MARIK ESZTER

M

Újból művészházaspár kiállítását láthatjuk, Janákyné Marik Eszter textiltervező, pontosabban nyomottanyag-tervező és kézifestő. Janáky keramikus. Mindketten az Iparművészeti Főiskola növendékei voltak.

Marik Eszter Schubert Ernő és Molnár Béla szakmai és művészeti irányítása mellett végezte a nyomottanyag-szakot, ahol 1958-ban diplomázott. Diplomamunkái az öltözködést szolgáló darabok, stóla, kendő, alkalmi ruha voltak, mivel a kézitechnikával készített textíliák érdekelték elsősorban.

Mindmáig meg is maradt e technikák mellett, de munkáinak zöme már nem a ruházkodást, hanem a lakáskultúrát szolgálja. Mint sok szakmai társa, úgy ő is, a főiskola elvégzése után már kényszerűségből is csak kendők, stólák és festett, vagy batikolt ruhaanyagok tervezésével és készítésével foglalkozott, tehát csupa olyan textíliával, melyeknél a kereskedelmi igény erősen korlátozóan hat.

Marik Eszter is, akár csak a többi kézifestő textilművész, művészi mondanivalóját e kereteken belül volt kénytelen megoldani. Viszont meg

Janáky Viktor

Magyar Hirlap

MARIK ESZTER ÉS JANÁKY VIKTOR textil-, illetve keramikusművész kiállítását tegnap nyitották meg a veszprémi Dési Huber-teremben. A művészházaspárnak 70 alkotása került közönség elé. Marik Eszter a nemzetközi gyermekév alkalmából készült mesefiguráit, népmesealakjait és -jeleneteit, Janáky Viktor pedig az új városi lakótelepek lakószobáiba szánt alkotásait állította ki.

JANÁKY VIKTOR 1

A műteremsarokban — hogy stílusos legyen a hangulat —, sötétbarna kerámiaváza díszíti a társalgóasztalt. Alján nagy betűkkel olvasható: *Bechyne — Intersymposium — 1980.* Oldalán pedig köröskörül tucatnyi aláírás a dekoráció, amelyet még az égetés és mázazás előtt a nyers anyagba vésték a nemzetközi rendezvény művész-részvevői — egymásnak, emlékül...

MAGYAR HIRLAP 1980/1o/21/6

Wagner: Szomszédolás alkotómunkával

JANÁKY VIKTOR ?

Janáky Viktor kerámikusművész nemrég tért vissza Csehszlovákiából, ahol közel egyhónapos alkotótábor munkájában vett részt. Most itthon az emlékek rendezgetése közben, színes diafelvételek kíséretében számolt be ottani tapasztalatairól. ....

MAGYAR HIRLAP 1980/10/21/6

Wagner: Szomszédolás alkotómunkával

JANÁKY VIKTOR

— A helybeliek ugy mondjak, hogy a Sumava-hegység völgyeiben már a 12. században is készítették *manufakturálisan* a kerámiát. Mindenesetre, manapság is itt található az az anyagi alap — a tűzálló agyagok zöme — amelyre a modern kerámiaművesség is épül. Bechynében jelenleg egy ipari és egy dekoratív kerámiagyár működik. A design igen fejlett, ám a dísztárgyak terén a helybeliek is éreznek még korszerűsíteni valót. Többek között ez indokolta épp a kezdeményezést annak idején egy *nemzetközi kerámiaszeminárium és alkotóműhely megteremtésére.* Az alapító tagok közül most is jelen volt néhány neves, idős mester, mint

MAGYAR HIRLAP 198

Wagner: Szomszédolás alkotóművel

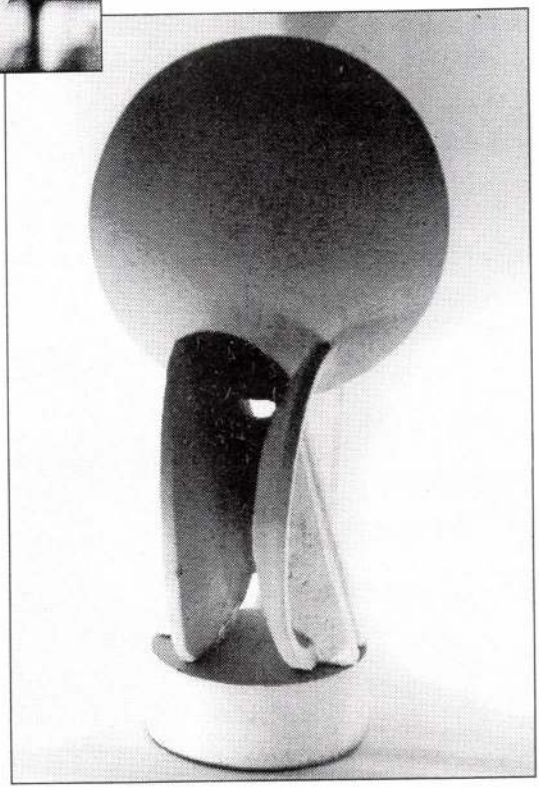

Jonáný Vítny

JANÁKY VIKTOR (1933–1999)

Az agyagművesség emlékei évezredek óta a letűnt korok, civilizációk hordozói. Hazánk területén a kőkortól maradtak fent emlékek, mint az a hódmezővásárhelyi múzeum anyagában látható. Az ókori Athén Kerameikos városnegyede nevét, az ott működő fazekasműhelyről kapta, s az emberiség legősibb mesterségét jelölik azóta is kerámia szóval. A fazekasság mázas és mázatlan agyagedényeket és kályhákat előállító kézműves mesterség. A fazekasok a tárgyakat kezdetben kézzel formázták, később korongolták. A kevés, még ma is dolgozó fazekas munkássága a népművészet körébe tartozik. A keramikus, miközben folytatója az ősi mesterségnek, a modern ipari fejlettség kihívásainak eleget téve művészeti kivitelű használati tárgyakat tervez, iparművészként egyedi kerámiákat alkot. Az iparművészet körébe tartozó kerámiák műfajának kialakulása, megszületése a huszadik század első felére tehető. A század második felében újat létrehozni e művészetben úgy tűnt, meglehetősen nehéz feladat. Itthon különösen, hisz olyan világhírű elődök s egyben a modern kerámia útjait is kijelölő művészek nyomába kellett lépni a fiatal keramikusoknak, mint Gorka Géza, Gádor István és Kovács Margit. Janáky Viktor művészete e hagyományokból nőtt ki, s maga számára élet- és művészi feladatként jelölte ki e művészet megújítását, gazdagítását. Pályakezdő éveinek, első kísérleteinek, sikereinek színtere Békés, ahol ő maga is meglátta a napvilágot.

Gyermekkori évek

Janáky Viktor 1933. július 10-én született Békésen. Édesanyja, Kovács Gizella családjában a férfi felmenők között az 1700-as évek közepétől öröklődött az kovács-, illetve a lakatosmesterség, melyet szinte művészi fokra fejlesztettek. Ezt bizonyítja a békési református templom – mára már mű-

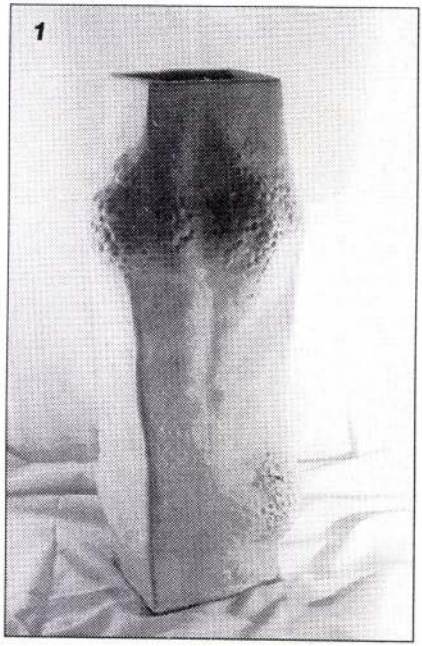

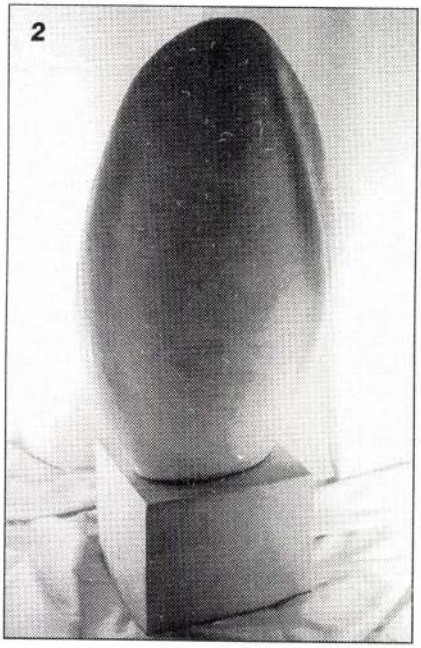

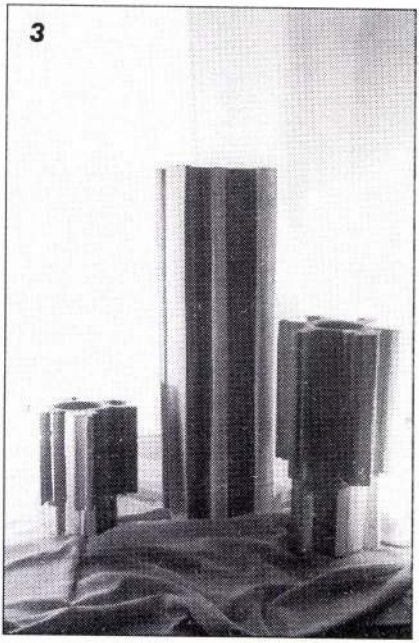

1 ***Hasáb (fatörzs)***
(mázas samott, 1970–75 körül)

2 ***Barackmag*** *– kertplasztika*
(fehér, mintázott, samott,
1970–75 körül)

3 ***Térforma elemek***
(szalagpréselt, fehér mattmázas,
1990-es évek)

emlékké nyilvánított – kovácsoltvas kerítése. A nagyapa kovácsműhelyének forró atmoszférája egész életére meghatározó élmény volt számára, ekkor alakult ki benne a technikához, a fémekhez való vonzódás, érdeklődés és a tűz, a benne formálódó anyag szeretete. A kovácsmesterség tökéletes ellentétét jelentette apai nagyapja – Janáky Viktor Károly – foglalkozása, aki kertész volt. Elmélyültebb művészeti foglalkozást választott édesapja – Janáky Viktor László – aki címfestőként működött, s hogy mily művészi fokon művelte szakmáját, azt bizonyítja, hogy háromszoros aranyérmes mester lett. Apja címfestő műhelyében korán megismerkedett és megbarátkozott a színek és változatos formák világával. Talán kertész nagyapjának köszönhetően alakult ki benne a természet mélységes tisztelete, szeretete és az a látásmód, hogy a mindennap változó virágokban, növényekben képes volt felfedezni a végtelenül egyszerű és egyben örök díszek gazdagságát. Már kisgyermek korában rajzolt. Édesanyja távoli rokona volt Csók István, aki látván rajzait, festésre buzdította a jókezű gyereket. Felvitte magához s ott műtermében maszatolt, tanult a címfestő fia. Nagyapja édestestvérének családja, a hódmezővásárhelyi Janáky-ág építőművészeket adott az országnak. Janáky István a modern építészet egyik kiváló mestere, a margitszigeti Palatinus Strand, a kecskeméti Aranyhomok Szálló Ybl-díjas tervezője, s akinek fia is építész. Művészi teljesítményükkel vívták ki a tiszteletet és hírnevet, ami mellett szinte eltörpül a tény, hogy a család 350 évvel ezelőtt nemesi rangot kapott. Janáky Viktor számára a családi példa igazi kihívás volt, hogy saját választott mesterségét művészi fokon művelje.

Édesapja mindent megtett, hogy fia a képzőművészetek felé vegye az irányt, s hagyjon fel technikai érdeklődésével, amely elsősorban a titokban végzett repülőgép-modellezésben nyilvánult meg. A Janáky család ekkor már Békéscsabán lakott, Viktor ott végezte iskolai tanulmányait. Az evangélikus gimnázium tanára, Mazán László segítette tovább a rajzolásban. Fennmaradt fénykép tanúsítja a kamasz rajztehetségét, hisz egy cserkész rendezvény keretében az ő műveiből rendeztek egy kis kiállítást. Az 1948-as lyoni gyermekrajz-kiállításon Magyarországot öten képviselték, köztük Janáky Békéscsabáról. Természetesen festőnek készült, de közben kitanulta apja mesterségét, s 1950-ben címfestő oklevelet szerzett. 1951 körül visszaköltöztek Békésre, ahol elölről kezdtek mindent. Kisebb házat kellett venniük Békés ibrányi részén, a Körös partján, a Jámbor utca 16. szám alatt.

Főiskolás évek

A gyermekkori ösztönzések, ismeretek természetes folytatásaként választotta a továbbtanulást a Képzőművészeti Főiskolán, ahova felvételizett,

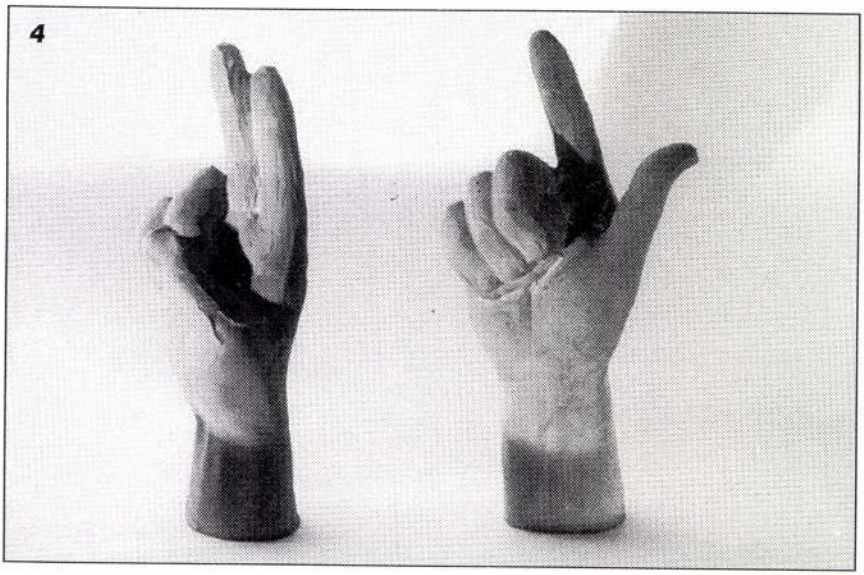

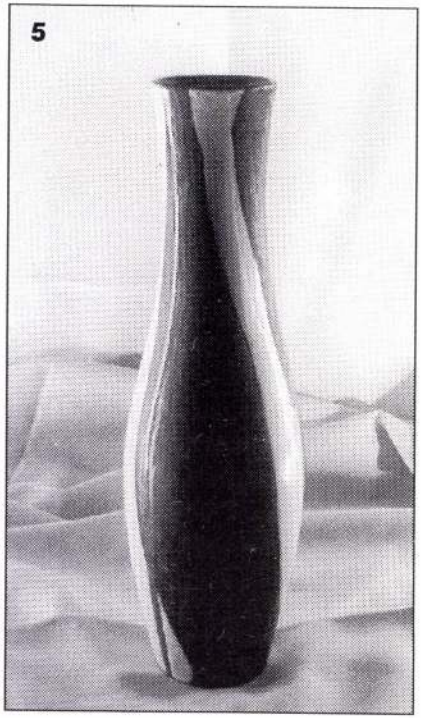

4 ***Kezek, porcelán a művész kezéről***
(1972 körül)

5 ***Váza***
(fekete-fehér-vörös csíkozott mázas, korongolt kerámia, 1963 körül)

s hogy végül az Iparművészeti Főiskola kerámia szakán kötött ki, annak egyszerű oka, hogy Schubert Ernő őt és Péri Józsefet átcsábította az iparművészetire, s ott – talán a kovácsműhely gyermekkori emlékeiből eredően – a kerámiaszakot választotta. A főiskolán ismerkedett meg Janáky az agyagmintázás nyújtotta lehetőségekkel, megtalálva így azt az anyagot, ami karrierjét meghatározta. Gádor István és Borsos Miklós voltak tanító mesterei, kiknek szellemi hatását Janáky egész pályafutása során megőrizte. Iskolai társai, barátai – Csekovszky Árpád, Horváth Magda, Vértesi Nándor, Veres Miklós, Fekete János, Török János, Farkasdy Zoltán – körében formálódott művészi látásmódja.

A vidéki fiatalember előbb a Vorosilov – Stefánia úti, majd a Herman Ottó utcai kollégiumban lakott. A diákszállóban ismerkedett meg harmadéves korában az elsőéves textiles Marik Eszterrel. 1953 októberétől e két ember, művész sorsa elválaszthatatlanul összefonódott. 1960-ban kötöttek házasságot, mely nemcsak életközösséget jelentett számukra, hanem szellemi-művészi közösséget is. Egyéni kiállításaikon mindig együtt szerepeltek. László Gyula már 1966-ban felfigyelt e közösségre, melyről így írt: „Két külön technika, két külön világ, s mégis összefűzi őket valami mélyen közös magatartás. Több ez annál, hogy a művek egymás közelében születtek, s ekként áthallások lehetnek köztük. Szinte az volt az érzésem, hogy az egyik a másikból nőtt ki, s a két művészegyéniségnek talán éppen az az alaptermészete, hogy a maga szépségét a másikon keresztül látja és érzi."

A főiskolai időszak alatt nyaranta a hódmezővásárhelyi Majolikagyárban dolgozott, 1952-ben és 1954-ben, 1955-ben – csak 1953-ban volt Pécsett, a Zsolnai gyárban – ott tanulta meg saját visszaemlékezése szerint a fazekasság alapfogásait Kántor Lajostól. 1956-ban diplomázott. Diplomamunkája egy belső térbe helyezett díszkút tervezése és kivitelezése volt. A főiskola Zugligeti úti épületének első emeleti zsibongójába tervezett mű – korongolt nőalak, fején váza, köténye karcolt népművészeti motívumok –, olyan feladat, ahol a kerámiatevékenység plasztikai felfogása az architektúrához kapcsolódik. A feladat kijelölése helyes volt – állapította meg Domanovszky György 1965-ben –, mert már növendék korában ez a témakör érdekelte őt elsősorban, tehát a kerámiának az épülethez való szerves kapcsolata. Művészi érdeklődésének középpontjában, – ahogy maga is meghatározta – az épületplasztika állt, végigvonulva egész munkásságán, melynek gyökereit az építész rokon Janáky István mellett mesterei, Borsos, de legfőképpen Gádor inspirációjában lelhetjük fel.

A végzős növendék korongolt állatfigurákat és díszedényeket is bemutatott. A Kakast szintén reprodukálták a főiskolások kiállításáról megjelent cikk mellett, s fénykép őrzi a Kerecsensólymot, maga a mű elveszett. A ma-

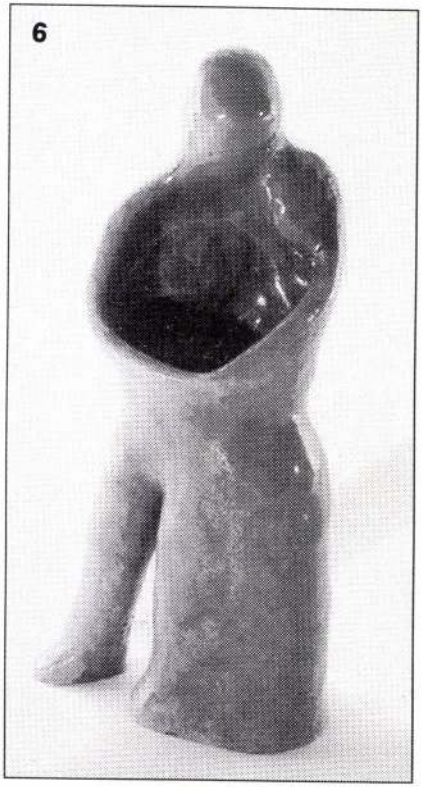

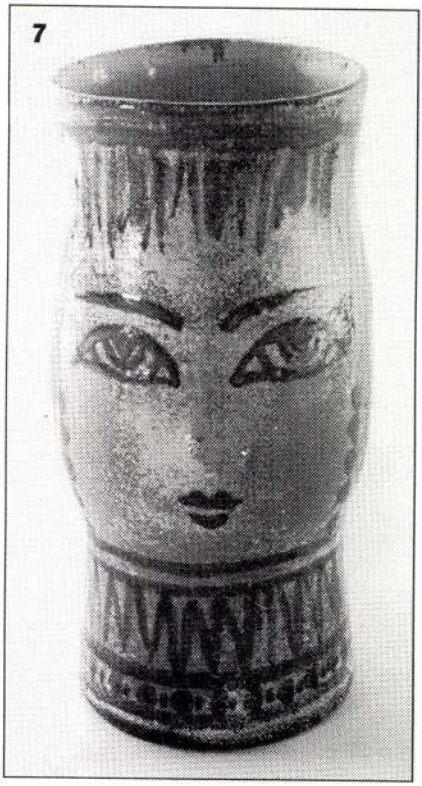

6 ***Emberpár***
(mintázott mázas kerámia, 1960-as évek eleje)

7 ***Női fejes váza I.***
(korongolt, mintázott mázas, kézi festésű kerámia, 1960)

darakat rendkívüli módon szerette, figyelte őket, tanulmányokat, később fotókat is készített róluk. A természethez való vonzódása nyilvánult meg ezekben a törekvéseiben, hisz gyermekkora óta erősen kötődött a Körösök világához, nagy horgász volt egész életén keresztül. Később a tihanyi Balaton-part közelében figyelte a természetet, vízimadarakat, a tó élővilágát, mely egy egész műsorozatnak vált ihletőjévé.

Békési évek 1956–60

1956-ban, végzés után az utolsó katonai szolgálatra vonult be, s októberben Kiskunfélegyházán szerelt le. A zűrzavaros körülmények miatt nem juthatott fel Pestre, sőt Békésig is gyalog kellett az utat megtennie. A szülői házban élt 1956–60 között, ekkor elsősorban edényeket készített, hogy anyagi bázisa legyen nagyobb feladatokhoz. Pályakezdő éveit a szakma jóindulatú figyelme kísérte, a fiatal művészt a magyar kerámia egyik új tehetségeként tartották számon. Kísérletező hajlamára nagyon korán felfigyelt a művészetkritika is. Technikai érdeklődése, nagyszülőktől örökölt készsége és anyagismerete állandóan arra ösztönözte, hogy maga által készített szerszámokkal, eszközökkel dolgozzon, és kutassa az anyagban rejlő lehetőségeket. A kerámiaművészet technikai problémái érdekelték leginkább, és bátran mert ismeretlen anyagokkal, dolgokkal foglalkozni. Nem meglepő tehát, hogy Békésen a szülői ház kertjében útnak lerakott téglákból építette első kemencéjét, ami nem sikerült túl jól, első égetése 1956. Karácsony estéjén kudarc volt. Miután a kemencét rendbehozta, már rendszeresen szállított műveket Pestre, a Kossuth utcai iparművészeti boltba.

Alkotásai, kerámiafigurái csakhamar magukra vonták az állami mecenatúra figyelmét. 1957-ben a kulturális minisztérium ösztöndíjasa lett, ugyanezen évben „Cankó" című művével részt vett a Nemzeti Szalon Fiatalok kiállításán, egy figuratív kompozíciójával díjat nyert, s ezt a sikert számos megbízás követte.

Az első élőlény (Lajka kutya) világűrutazásának emlékére a magyar kormány ajándék vázákat küldött a Szovjetuniónak 1958-ban. Az ifjú művész állami megbízásból készítette el az óriás vázákat. Piros mázas, hosszúszárú, hagyma formájú, illetve piros-fekete mázas, szűk szájú vázái Moszkvába kerültek. E sorozatból maradt a művésznél a „Rakéta" fekete-szürkés váza, mely Békésre került. A feladat igazi kihívás volt, teljesítéséhez senkinek sem volt óriáskemencéje, Pécsnek sem. Janáky saját maga épített „kemencét" vályogból, samottból. A füstös égetéshez, rakuhoz hasonló technikát alkalmazott. Vályogból körülépítette a vázákat, hat tűznyíláson keresztül fával tüzelve egy napon át égette a műveket, majd félig lebontotta a vályo-

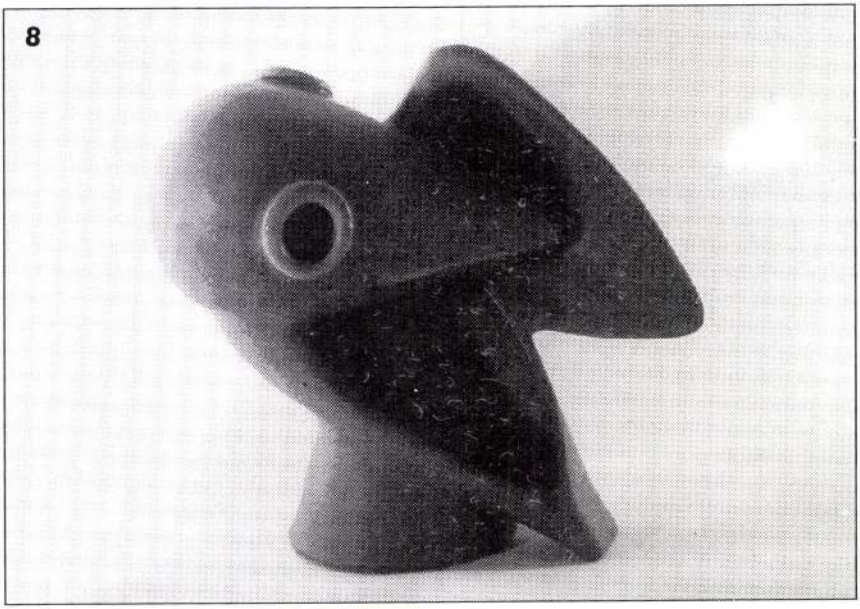

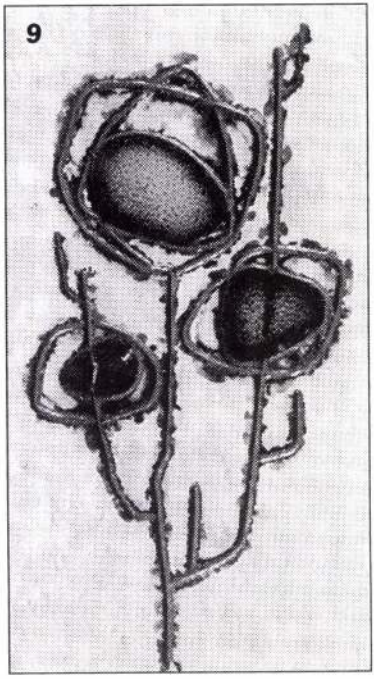

8 ***Holló***
(mattmázas, korongolt kerámia)

9 ***Virágok***
(3 részes türkiz, zöld, barna mázas samott lap, 1968 körül)

got, kiemelte a vázákat s aztán mázazta. Az óriásvázák égetését archív fotók őrizték meg.

E munkák nyomán 1958-ban ő készítette el a brüsszeli világkiállítás magyar éttermének kerámiadíszeit, vázákat és óriási tálakat, melyeket lefolyatott mázzal díszített. A máz tűzben formálódó játékára bízta a kerámiák díszítését, amely szinte állandó stílusvonása lett. A két külföldi szereplés, megbízás mellett dolgozott a művészi alkatához közelebb álló hazai feladaton, a Fóti Gyermekváros új kórháza számára, melyet Vajna János tervezett. A népek gyermekeit ábrázoló 12 négyzetméteres, mázazott samott munka egy pillér burkolata. A samott épületplasztikai anyagként való alkalmazása teljesen új és egyben a legfrissebb művészi törekvésnek, anyagkísérletnek számított ekkor Magyarországon. A plasztika számára a samottot Szandai Sándor „fedezte fel", aki az ötvenes évek közepétől kísérletezett ezzel az anyaggal, s eredményeit a pécsi Uránvárosi lakótelep házain 1957–58-ban elhelyezett domborművek szemléltették. Janáky műve továbblépett azzal, hogy a kerámiaművészet festési, mázazási lehetőségeit házasította össze a samott épületplasztikai lehetőségeivel. A fóti alkotás vidám színeivel, játékos formáival derűsen oldja fel a kórház nyomasztó hangulatot sugalló légkörét. A feladathoz illeszkedően, ezen művén a gyermekek látásmódjához közelállóan fogalmaz, melyet a későbbiekben gyakran alkalmaz.

Korai műveiben a figurativitás is jelen van vázáin, elsősorban formai átírásokban, de játékos állatfigurái (Kutya, Halak) mellett zenélő, ülő könnyed figurák, mint önálló plasztikák is fellelhetők. Archív fotókon láthatók e korai művek (Faragó ember, Koldus, Gitáros férfi, Korsót tartó ülő lány). A bábfiguraszerű játékos megfogalmazáshoz (Malacka, Varjú), pályájának későbbi szakaszaiban is szívesen nyúlt, bár a '60-as évek fordulóján jellemző művészi problémája. E korszakát képviseli a mátraházi Nővérszálló kedves kerámiamacskája. 1959-ben a budapesti Pedagógus Szálló új épületén helyezték el mintázott, madaras figuráját. A mintázásra Borsos Miklós tanította, s egész munkásságán keresztül gyakran alkalmazta e plasztikus technikát edényein, vázáin is. Dísztárgyainál, vázáinál nem ragaszkodott mindig a hagyományos formákhoz. Amorf jellegükben csak utalnak a kiinduló formákra, hisz ezeket elsősorban plasztikai dísztárgyként értelmezte, s a mázakkal őrizte műveinek kerámia jellegét. A rusztikus mázakkal dolgozott legszívesebben. Jellegzetességük e műveknek 1957–60 között, hogy a szabadon lefolyó mázak mellett gyakori az úgynevezett rücskös máz technika alkalmazása. A magyar kerámiaművészet egyik iskolateremtő mestere, Gorka Géza fedezte fel ezt az eljárást, s titkát hosszú ideig senki nem tudta, nem akarta megfejteni. Janáky Viktor addig kísérletezett, míg megoldotta e

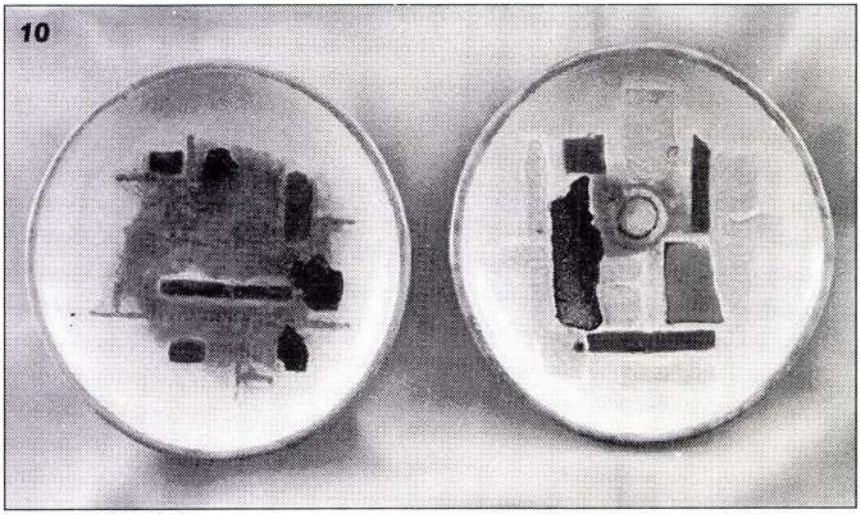

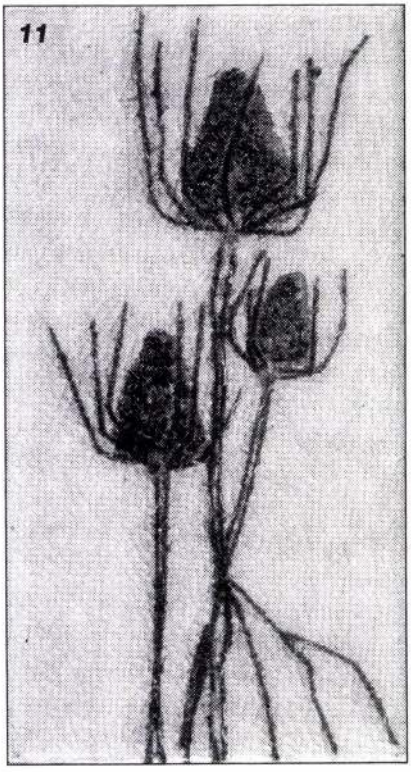

10 ***Tálak***
(színes mázas kerámia, 1960-as évek)

11 ***Bogáncsok***
(türkiz és barna mázas samott, 1968 körül)

rejtélyes technikai problémát. Maga a mester is hitetlenül fogadta. Janáky rövid idő múlva Gorka iránti tiszteletből felhagyott a technikai kihívásból eredő rücskös máz alkalmazásával. Gorka hatása azonban nemcsak e titok megfejtésében mutatkozott meg, hanem az anyagkísérletek fontosságát szem előtt tartó szemléletével is követendő példája lett Janákynak.

Az 1956-os diplomakiállítás óta rendszeresen szerepelt az országos tárlatokon, külföldi magyar iparművészeti kiállításokon. Pár év alatt a Békésen élő keramikus neve ismert lett itthon, s a kiállítások, munkák révén külföldön is. Életművét nehezen lehet periodizálni, hisz a kereskedelmi forgalmazás logikájából eredően korábban meglelt művészi megoldásaihoz éveken, évtizedeken keresztül vissza-visszanyúlt. Művészetének alakulását elsősorban az újabb és újabb problémák feltűnésével, folyton változó, megújuló s egyben állandóságot is felmutató tárgyai közül egy-egy kiemelésével jelezhetjük, melyekben tükröződnek a kortárs művészi irányzatok, tendenciák, de mindig áthatja őket Janáky természetszeretete, tisztelete, anyagismerete és kísérletező szellemisége. Békési korszakában elindult saját útján, – mely a tévedések vállalásával is együtt járt – s életének következő állomásán, Budafokon vált érett művésszé.

Budafok 1960–73

Feleségével 1960-ban költöztek frissen felépült házukba, új otthonukba. Szülővárosába azonban, édesapja 1977-ben bekövetkező haláláig gyakran visszajárt. A főváros peremkerülete, Budafok közel van a Dunához, közel a művészeti élet központjához. Művészek lettek szomszédai, Vilt Tibor – Schaár Erzsébet házaspár, Vigh Tamás, Vén Emil voltak a kis budafoki művészkolónia tagjai. A modern kortárs szobrászat meghatározó művészegyéniségei közvetlen közelségében, szellemi közösségében alakult Janáky hatvanas évekbeli művészete. Zsenyei Alkotóházban eltöltött nyaralások állandó üdülőtársa Bálint Endre festőművész volt. Mindvégig megőrizte kapcsolatát egykori mesterével, Gádor Istvánnal is. Pezsgő szellemi életének másik körét iskolatársai és a főiskoláról – kicsiny zsebpénzért és szakmai gyakorlatért – hozzá kijáró hallgatók alkották. 1968-ban hasonló törekvéseket, azonos szellemiséget képviselő iparművésztársaival megalakította a „Kristály"-csoportot.

Lendületes, sikeres pályakezdése lehetővé tette számára a kiállításokon való állandó szereplést, s korábbi megbízásai nyomán újabb monumentális feladatokat kapott. A fóti munka stiláris vonatkozásban szoros folytatásaként, a gyermekrajzok világát idézi a somogyvári Gyermekgyógyintézet kerámiaburkolata 1961–62-ben. Három addig elkészült épületkerámiája alap-

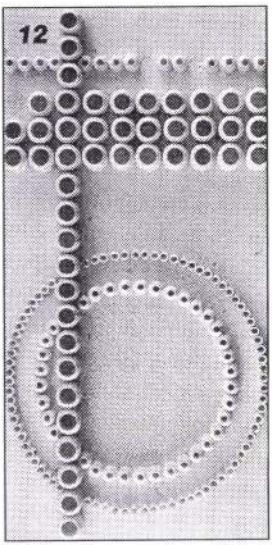

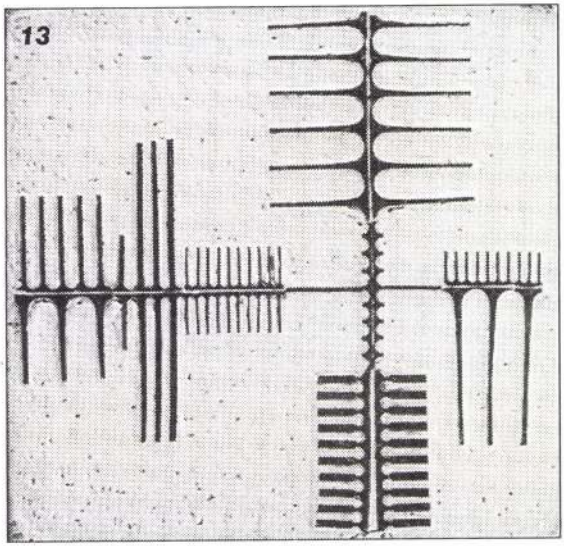

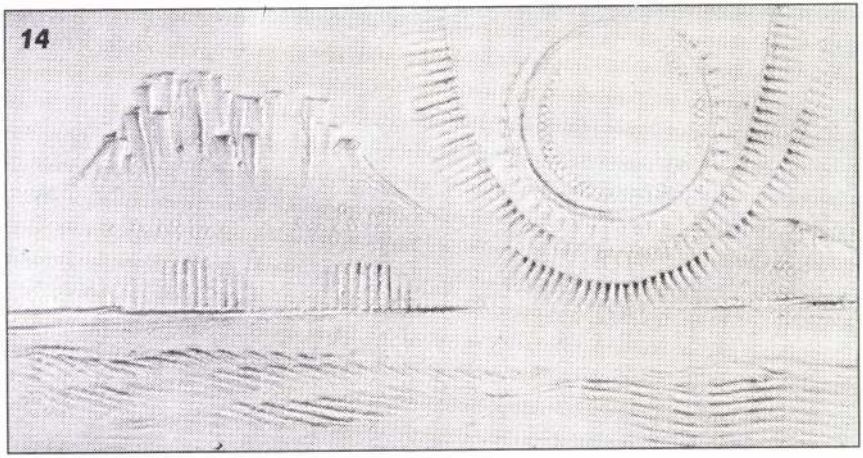

12 ***Korongos motívum***
(1970. Mázas, samott, porcelán gyűrűkkel)

13 ***Távközlés III.***
(1968. fehér-barna mázas samott lap)

14 ***Tájkép***
(türkiz mázas, plasztikus samott lap, 1965–70)

ján az új irány képviselői közé sorolta őt Brestyánszky Ilona az új magyar épületkerámiát elemző tanulmányában 1962-ben. Szinte még át sem adták somogyvári művét, máris új megbízáson dolgozott. A szombathelyi új, modern, 16 tantermes gimnázium számára a fóti koncepció párhuzamaként pillérburkolatot készített.

E munkánál hangja megváltozott. Erőteljes, konstruktív felfogás mellett az alkalmazott samott tégla elemekbe komponált mintázott, figurális részelemekből építkezett. Még áttűnik a gyermeki világkép, de szigorúságában távol áll a játékos fóti vagy somogyvári művektől. A pedagógus szálló – ott még nem konstruktív – figurájának formai megfogalmazásával rokon az erősen határolt, mélyített plasztika. Fót és Somogyvár festett, színekre építő felfogást képviselnek, a Pedagógus Szálló és Szombathely plasztikus megfogalmazásúak. A Szombathelyen alkalmazott samott tégla elem-variációk tanulságait felhasználva komponálja meg 1964-ben az almásfüzitői Timföldgyár bölcsőde kifestőkönyvek ábráit idéző, állatfigurás faliképét. E művét csak 1967-ben helyezték el. Már 1964-ben elkészítette – a csak öt évvel később elhelyezett – egri óvoda vonatos, papírsárkányos faliképét, amely valóban olyan, mintha óvodás gyerekek rajzolták volna. A Pénzügyminisztérium budapesti (Dorottya utcai) óvodája számára 1968-ban készített macskás, házas, tehenes karcolt mázas kerámia faliképet. Hogy milyen szinten vette figyelembe, hogy kik számára készül a műalkotás, azt már a szombathelyi gimnázium szimbolikus figuráinak megformálása is mutatja. Hasonló komolyabb hangot üt meg a „Fából faragott királyfi" című művén (a budapesti Keveház utcai iskola faliképe, 1972), mely mintázott, mázas samott óriásrelief. E munkánál már kifejezetten a kerámia plasztikai értékeinek megfogalmazására teszi a hangsúlyt – miként azt művésztársánál, Garányi József ekkori műveinél láthatjuk –, párhuzamosan az évtized második felének kortárs iparművészeti törekvéseivel. Monumentalitás utáni vágya, plasztikai érzéke és festői ambíciói együttesen érvényesülnek falikerámián.

A nagy faliképek, állami megrendelések mellett természetesen kisebb kerámiáinál is törekedett az új, egyéni hang megtalálására, korának legújabb formai és technikai fejlődésének nyomonkövetésére, újabb lehetőségek felfedezésére. Gyermekeknek készített murális munkáinak szerves folytatásaként dísztárgyainál, tálakon, faliképeken feltűnnek a mesék figurái (Királyfi), a mezők virágai (Mákguba), madarai (Kócsag), melyek azonban már csak, mint tőle megszokott motívum jelentkezik a későbbiekben, érdeklődése más irányba fordult. A hatvanas évek első felében állandó résztvevője a külföldi magyar iparművészeti kiállításoknak (Prága 1961; Lipcse 1962; Szófia, Helsinki 1963). A Modern magyar kerámia című 1963-as londoni kiállítás, melyet a Kulturális Kapcsolatok Intézete szervezett, azt

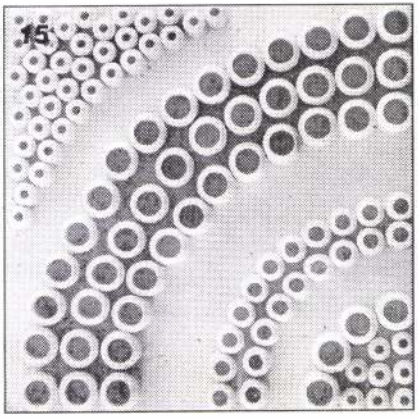

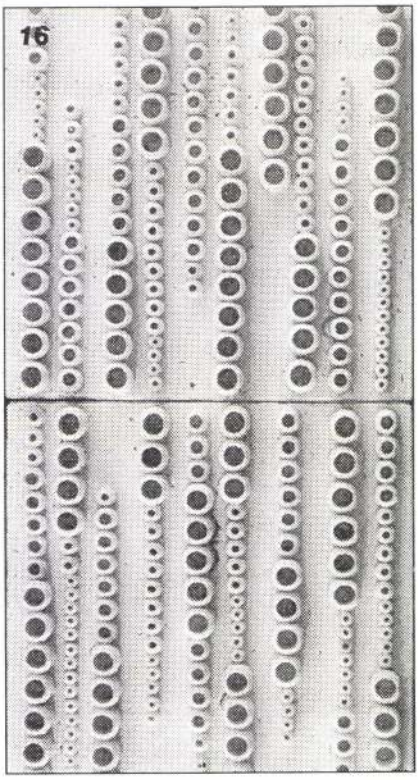

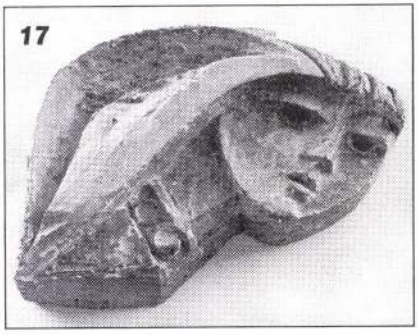

15 ***Félköríves struktúra***
(fehér mattmázas samott, porcelán gyűrűkkel, 1965–69)

16 ***Struktúra***
(1968. fehér mattmázas samott, porcelán gyűrűkkel)

17 ***Női fej***
(dombormű, samott, 1970–72 körül)

mutatja, hogy törekvéseit a szakma is a legfrissebbek közé sorolta, s annak egyik reprezentánsaként tartották számon. Maga a kiállítás is jelentős elmozdulás volt a kelet-nyugati művészeti kapcsolatok vonatkozásában az akkori viszonyok között. 1964-ben a szépséget és korszerűséget képviselő jelentős iparművészek között szerepelt műveivel Kaposvárott, a Rippl-Rónai Múzeumban. A külföldi kiállításokon megismert tendenciák felszabadító hatással voltak kísérletező lényére, az elismertség pedig megteremtette a lehetőséget a szabad alkotásra. Lassan elhagyta a figurativitás utolsó emlékeit, átírásait is tárgyain, s az eredeti funkciót bemutatva tál, váza archaizáló, illetve geometrizáló formáival dolgozott, elsősorban korongolással, s a mázazással, új anyagok felhasználásával kísérletezve. Saját maga kezdte el készíteni mázait, amiket általában beáztatással és ráöntéssel rakott fel, a felszínt sosem simította le. A véletlen alkotta díszítéseket tudatos munkával és művészi érzékkel hozta összhangba. Színei egymással harmonizálnak, gyakran használta az alap fazekas mázakat, a szürke és a barna széles skáláját, de egyre nagyobb teret nyert a fehér máz.

A hatvanas évek első felében tűnnek fel művészetében a négyszögletes, mélyített samott tálak, melyekbe hulladék rézdróttal vagy más fémmel, üveggel formálta – életének kedvenc időtöltését, a horgászást idéző motívumát –, a halakat. Halas táljai az üveg csillogása révén a víz alatti rejtett világ apró darabjainak tűnnek. Képek, plasztikák, tárgyak egyszerre, Janáky igazi világa. A pop art, lírai absztrakció, tasizmus nyugati irányzatainak hatásának nyomait a hazai iparművészetben is felfedezhetjük, mindenekelőtt Gádor István és Janáky munkásságában, bár egyikőjük művészete sem kötődik szorosan vagy szolgaian e külföldi művészeti tendenciákhoz. A modern kerámiák hatvanas-hetvenes évekbeli jellegzetessége a díszítés nonfiguratív jellege. E tendencia lassan, fokozatosan nyert egyre nagyobb teret Janáky műveiben. Különböző fémhulladékok mázzal együtt való égetése során formák vagy formát idéző fém, üvegfoltok rajzolódtak ki művein. Róth Miksa hagyatékából vásárolt üvegtörmelék beolvasztásával nyertek rejtelmes színt és egyedi díszítést táljai. Különleges hatást ért el a vázákra, tálakra erősített réz és vasdrótok olvadásakor keletkező, változó vastagsággal lecsurgó zöld, barna színekkel. „Drótos-csurgatásos" kerámiáit szinte a nyolcvanas évekig készítette.

A külföldi kiállítások után 1965 szeptemberében Budapesten, a Csók István Teremben mutatta be egyéni kiállítás keretében addigi pályafutásának eredményeit. Első kiállításán már együtt szerepelt feleségével – későbbi állandó kiállítótársával –, Marik Eszter textiltervezővel. A kortárs kritika ötletgazdag, forma- és színleleményeiben egyaránt kivételes tehetségnek tartotta. Domanovszky György szerint: „Janáky az örök kísérletező közé tarto-

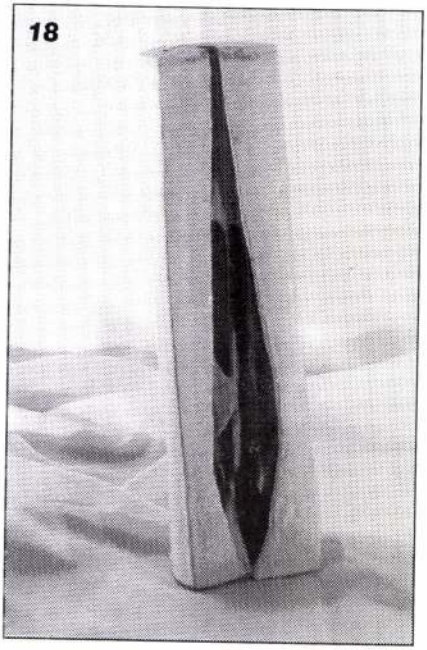

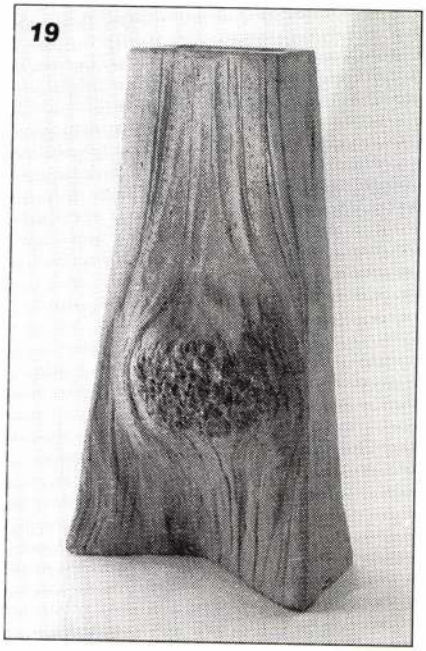

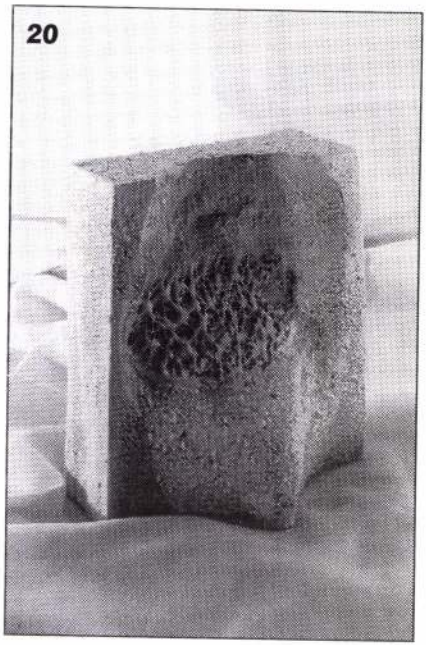

18 ***Kettévágott növényszár***
(Pécs, JPM változata, 1969)

19 ***Fatörzs***
(mintázott samott, 1970–75 körül)

20 ***Organikus struktúra***
(mázas kerámia, 1965–70)

zik, az edények formaalakításánál is mindig újabb és újabb kifejezési módok és formák után kutat. Mindenben a monumentálist keresi. Nagy vázáit úgy tervezi, hogy azok a belső térben az architektúra kiegészítői legyenek. De ugyanerre törekszik figuráinál is. Kísérletei sokszor viszik holtvágányra, de nem töri le. Jelenleg a mázak, üvegek és fémek kombinációival foglalkozik, melynek első elindító nagy mestere Gádor István. Ezekben komoly eredményt ért el. Kisebb méretű faliképek az épületre utalnak, itt új egyéni hangon szólal meg. A kísérletezés miatt művészete nem kiegyensúlyozott, de eredeti és önálló." Simon G. István kritikájában így összegzi az 1965-ös kiállításon látottak alapján Janáky művészetét: „Az évezredes múltra visszatekintő keramikus mesterség és a népművészet születik újjá a művész alkotásaiban, aki a klasszikus formákat fém-üveg és kőörlemény közbeiktatásával remekül használja fel jellegzetesen mai témák kifejezésére."

Sikeres egyéni bemutatkozását követően alig tudott eleget tenni a megrendeléseknek, megbízásoknak és kiállításokra való meghívásoknak. A hatvanas évek második felétől szinte minden jelentős külföldi magyar iparművészeti kiállításra meghívták (Bukarest, Erfurt, Koppenhága, Moszkva), s a keramikus szakma nagy seregszemléjére, Faenzába is. Az 1966-ban Budafokon megrendezett kiállításukon a művészházaspár anyagjátékainak, ötleteinek kölcsönhatása tárult fel a látogatók előtt. „Mindkettejükben megvan az anyag természetének tisztelete. Néha az embernek az az érzése, hogy ők csupán alkalmat adnak az anyagnak, hogy igazi mivoltában megmutatkozzék. Alkalmat a textilfestésnek, hogy a gyűrött vagy összefogott vásznon megjátszhassa kiszámíthatatlanul szép szeszélyeit, vagy alkalmat adnak a korongolt tálba gyűjtött máz-, üveg- és fémdaraboknak, hogy az izzás magas fokán szivárványos felületté olvadjanak..." (László Gyula)

Janáky nem állt meg a megtalált formáknál, eredményeknél. A mindig új iránt fogékony művészek közé tartozott, így természetes, hogy amikor a keramikusok egy része kimondottan a plasztikai problémák felé fordult, ő már az elsők között volt, korábbi törekvéseiből eredően is. Elsősorban faliképeknél kezdett gyökeresen más hangot megütni a hatvanas évek második felében. Az utat, melyen ekkor elindult, következetesen járta be, mint azt legutolsó művei bizonyítják. A lakásdíszek egyre inkább faliképek, majd kertdíszek, kertplasztikák lettek. E kísérletek elején a fehér, samott lapba konstruktív, figurákat idéző, szűk szavú díszek kerültek. Egész sorozat készült íves, félbevágott gyűrűs fémhulladékot felhasználva, melyek az évtized végére, a hetvenes évek elejére geometrizáló rácsszerkezetté (Távközlés sorozat) egyszerűsödtek. Szinte teljesen eszköztelen, redukált megfogalmazással készült matt fehér mázas alapon, fémrajzolta szerkezettel a „dóm" sorozat. Következő lépésként a fém szinte eltűnik, helyét viszont átveszi a

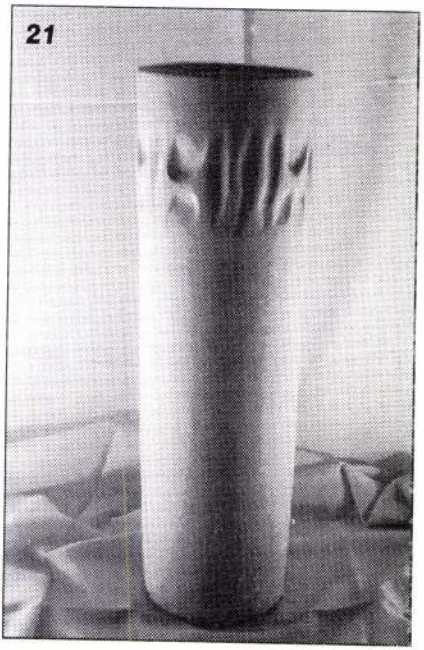

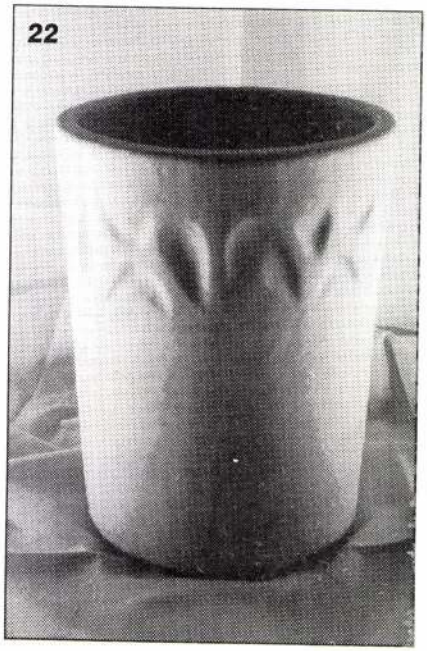

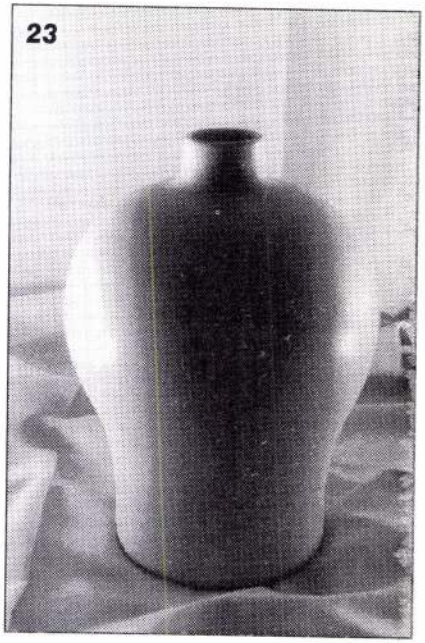

21 ***Hengeres padlóváza***
(kívül törtfehér, belül kék mattmázas korongolt kerámia, m: 62 cm, átm.: 18 cm, 1970–80-as évek)

22 ***Hengeres padlóváza-kaspó***
(kívül törtfehér, belül kék mattmázas korongolt kerámia, m: 33,5 cm, átm.: 25 cm, 1970–80-as évek)

23 ***Szűknyakú öblös váza***
(kívül törtfehér, belül kék mázas korongolt kerámia, 1970–80-as évek)

Keravillban vásárolt porcelán szigetelőkből, gyűrűkből felépülő különböző geometrikus, főleg körkörös, illetve organikus struktúra. Forma és ritmus problémájának variációi, melyek elsősorban a modern építészeti környezethez illeszkednek szervesen. Ezek a művei már láthatók voltak Pécsett 1968-ban és Békésen 1969-ben a múzeumban rendezett kiállításán. A „gyöngyös"-nek nevezett technika hosszú éveken keresztül meghatározó művészi problémája volt a faliképeknek, s lett később geometrikus térplasztikáinak felszínt alakító eszköze.

1968-ban hasonló szemléletű művésztársaival megalakították a Kristály csoportot, amely Pécsett mutatkozott be. A csoport céljait a következőkben fogalmazták meg: "Elsősorban az iparművészetnek azt a hagyományos és ma is igényelt fejlődési irányát kívánjuk követni, amely az emberek használati eszközeit, tárgyait, környezetét alakítja, formálja, korának magas igényű kulturális és technikai szintjén. Célunk az, hogy széles skálájú iparművészeti tárgysorozatot mutassunk be a kiállítás látogatóinak, az érdeklődőknek. Szeretnénk bizonyítani azt, hogy a ma iparművészének tevékenysége csak akkor hasznos, ha tárgyformáló munkájában az emberi, őszinte és egyszerűen megfogalmazható kívánságok kielégítésére törekszik. A ma iparművészeknek nevezett tárgyformálók ősei közmegbecsülésnek örvendő büszke mesteremberek voltak, szakmájuk álmodói és kivitelezői. Ezek az ősök, akár edény formáltak, akár textíliát szőttek, akár ötvös tárgyat cizelláltak, bútort készítettek (mai szemmel, ésszel vizsgálva alkottak) koruk technikai lehetőségeit messzemenően kihasználták és figyelemmel kísérték a környező országok eseményeit is.

Azt kívánjuk elérni, ami minden mai tárgyformáló művész vágya, hogy néhány évtized elteltével a mai használati tárgyak ugyanúgy valljanak az emberek életformájáról, kulturális szintjéről, ahogy számunkra kultúrtörténeti értékűek, a korábbi korok nemesen formált használati tárgyai. Szeretnénk, ha tárgyformáló tevékenységünk érésével, szemléleti kristályosodásával létrehozott tárgyaink igaz örömet jelentenének az embereknek." A Kristály csoport bemutatkozó kiállításán Janáky geometrizáló, népművészeti ihletésű madarát, drótos-táljait, vázáit és „gyöngyös" faliképeit mutatta be. A Kristály csoport művészi célkitűzéseit, a modern kerámia lakásdísz és díszítőelem funkciójáról vallott nézeteit ismertette 1968 végén Békésen két diavetítéssel kísért előadásban.

Az új iparművészeti törekvéseket bemutató IPARTERV termében rendezett kiállításon, majd a Pécsi Országos Kerámia Biennálén, a „gyöngyös" faliképek, reliefek gondolatiságát folytatva s a modern szobrászati törekvéseket ötvözve, önálló geometrikus elemekből felépülő konstruktív térplasztikákkal jelentkezett. A modern térformák gondolata több művésznél is

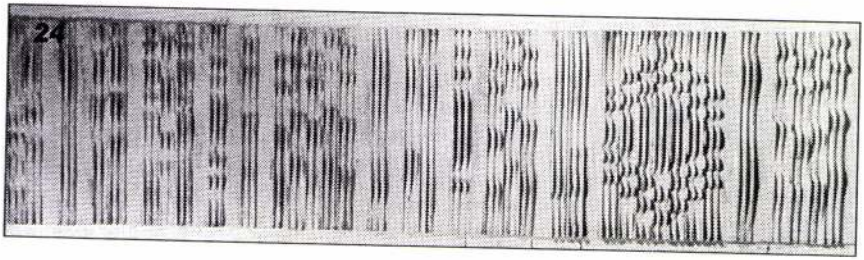

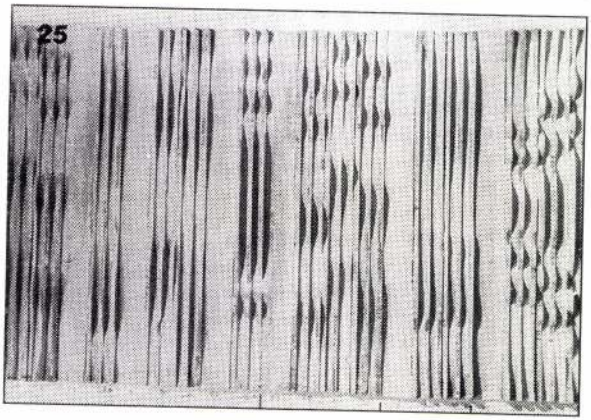

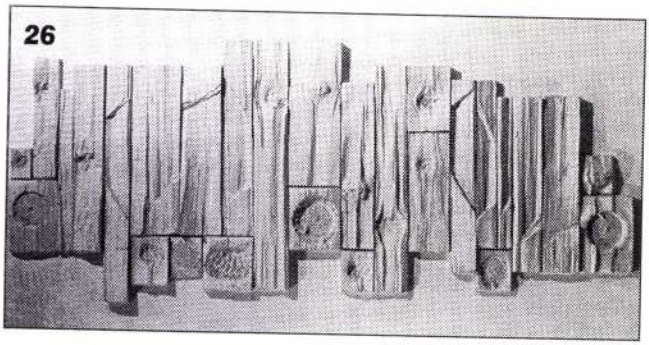

24 *Soproni Lővér Szálló előcsarnokának kerámiaplasztikája*
(1:5 lépték, 1983)

25 *Soproni Lővér Szálló előcsarnokának kerámiaplasztikája*
(részlet)

26 *Soproni Lővér Szálló közlekedőtere kerámia plasztikájának terve*
(1:5 lépték, 1983)

megfogalmazódik az évtized végén. Janáky mestere, Gádor István is az első között van, de mindenekelőtt Vilt Tibor a kezdeményező. A modern építészet, lakótelepi környezet formavilágához, a kor építészeti technikáit, előregyártott elemeit alkalmazni tudó, téri környezetet szervező, modern plasztikai, köztéri művek megvalósításának szándékának, s egyben új modern köztéri szobrászat megteremtésének igénye húzódik meg e kísérletezések mögött. Janáky tér-kerámiái szervesen illeszkednek e vonulatba, de sajátos „gyöngyös" stílusával és a természetben talált formák felnagyításával eredeti megoldást talált. Sopot-i, Caracas-i, Frankfurt-i kiállításokra, de legfőképpen a Vallauris-i nemzetközi kerámia alkotótelepre való meghívása, s ez utóbbin nyert elismerő oklevél bizonyítja, hogy a hazai törekvéseket képviselő Janáky Viktor művészi teljesítménye külföldön is elismerésre tarthatott számot.

Zólyomi utcában 1973-tól

1970-ben a budafoki Törley domb alján új lakótelep-építésbe kezdenek, lebontják a régi házakat, így az ott lakó művészekét is, akik többnyire Budapestre költöznek. Janákyék a Zólyomi utcában építik fel új, modern műtermes lakásukat. Befelé fordulóbb korszak kezdődik a művészházaspár életében. Édesapja halála után megszűnnek a békési látogatások – édesanyja felköltözik hozzájuk –, eladják a békési kis házat. Megszűnnek a zsenyei nyaralások is, horgász szenvedélyének – tihanyi nyaralójuk felépültével a Balaton-parton – továbbra is hódol. A Zólyomi utcai években a plasztikai felfogású alkotómunka kerül teljesen előtérbe. Művészi munkásságának két meghatározó tendenciája a kerámia monumentális térplasztikai alkalmazásában, a „gyöngyös", illetve az organikus reminiszcenciákat keltő, mintázással alkotott művek sora. 1973-ban részt vett a siklósi művésztelepen (később, a nyolcvanak évek elején itt szaktanácsadó lett), 1974-ben 1976-ban ismét Vallaurisban dolgozott. Itt a „gyöngyös" térplasztikákkal újabb sikert ért el. 1974-ben négy – homorú elemes művével nagydíjat nyert, s alkotása bekerült a Vallauris-i Kerámia Múzeumba. Variálható elemekből épülő, modern térplasztikáinak matt fehér mázas felületét beborító porcelán csövecskék plasztikus textúrája felhőkarcolók vagy elektromos, illetve számítástechnikai alkatrészek látványát keltik fel a szemlélőben. Sikeres alkotásainak sorából egyik plasztikáját 1979-ben felállították a djakartai Magyar Nagykövetségen. A választás mai szemmel nézve is rendkívül szerencsés volt. Janáky, korának technikai nyelvén megfogalmazott modern műve ugyanakkor népművészeti ihletésű motívumokat is rejt. Az egymásra toronyszerűen épülő négyzetes elemek felületét borító „gyöngyök" körkö-

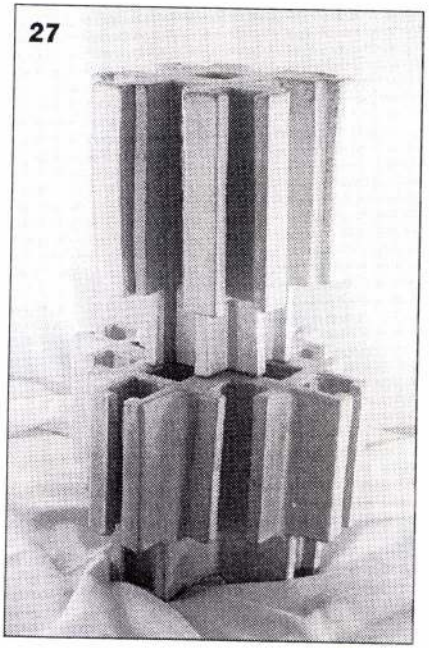
27

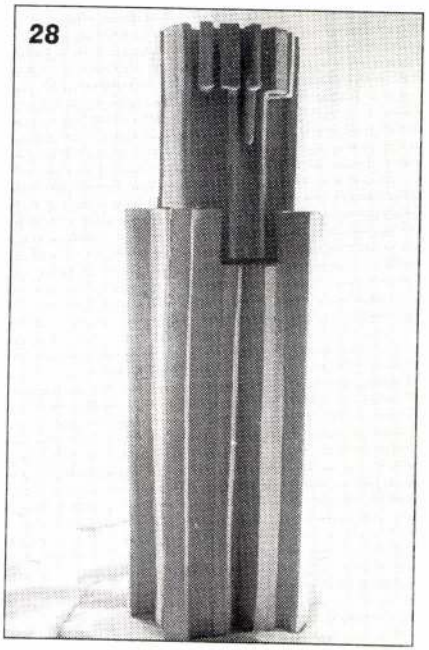
28

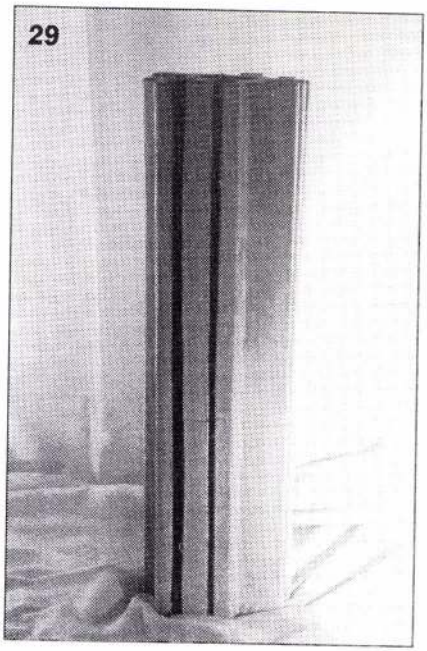
29

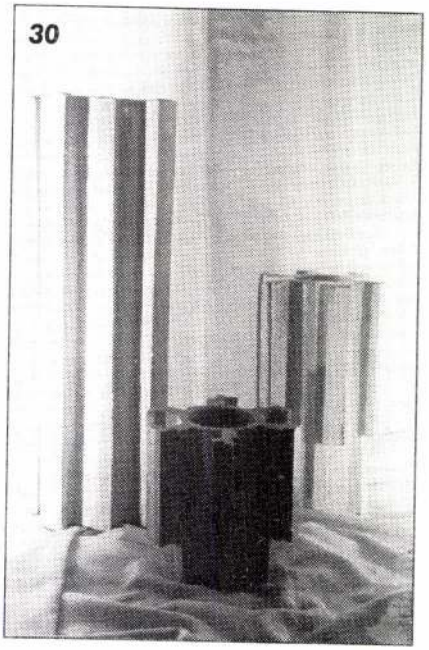
30

rös struktúrát alkotnak, természeti (napraforgó) formákat és szalmafonadékot, illetve hímzés mintákat keltve életre, rendkívüli könnyedséggel, a fénynek-árnyéknak szabad játékot engedve.

A hatvanas évek végén, a hetvenes évek elején Janáky művészetében teljesen sajátos, új művészi probléma és motívum bukkan fel és talál megfogalmazásra vázákban, térplasztikákban. Az általa olyannyira szeretett fafűtéses kemencék tüzeléséhez használt akácfa hasábok váltak kiindulópontjává művészetének és alakultak át Janáky keze nyomán plasztikává, kerámiává. A pszeudó – fahasábokon jól kivehető a fa erezete, a korhadt fa ürege, hasadásai. E plasztikai gondolatot továbbfejlesztve óriás vázái is fából megmunkált tárgyakká, vázafákká változtak. A művek tárgyilagossága, hűvös fegyelmezettsége, a formák és elemek végtelen redukáltsága késztette Frank Jánost, a berlini kiállításuk katalógusának íróját arra a megállapításra, hogy Janáky éppen eszköztelenségével éri el művei mérhetetlen gazdagságát. A kiállításon az 1969–75 közötti törekvéseit reprezentáló művek kerültek bemutatásra, mely korszakalkotói munkásságának mind szellemiségében, mind mennyiségében legtermékenyebb időszakaként értékelhető.

A hetvenes években jelentős megbízásokon dolgozott. 1974-ben a miskolci óvoda számára tervezett kerámia falat, melyen a „gyöngyös" művek ritmusvariációjának gondolatát elevenítette fel, de teljesen szokatlan módon. Kisebb-nagyobb korongolt, mázazott, figurával és üvegberakással díszített tányérokból készített játékos látványosságot. A plasztikai művek és a díszkerámiák világát házasította össze roppant eredeti módon. A Külügyminisztérium számára a szófiai kereskedelmi kirendeltségre 1978-ban készített térplasztikát. A moszkvai kereskedelmi kirendeltségen – az 1975-ben kisebb méretben már megfogalmazott, 1979-ben a veszprémi kiállításon már teljes monumentális méretben megvalósított térplasztikáját – a Felsődést 1982-ben helyezték el. A nyolcvanas évek elején kapta a megbízást a soproni Lővér Szálló két kerámia faldomborművére, melyek szintén a fahasáb gondolatkörből eredeztethetők. A megmunkálatlan deszkák, félbevágott görcsös hasábok látszatát keltő, vertikális elemeket kiegyensúlyozó, sugarasan mélyülő körök erősítik a mű ritmusjátékát. Másik művének függőleges, pálcás struktúrája egyértelműen Marik Eszter hasított filcműveit idézik.

A keramikusművész formanyelvét és egyedi technikáját 1980-ban új probléma és új technika váltotta fel. Ez évben meghívást kapott a csehszlovákiai Bechyné Nemzetközi Kerámia Szimpóziumra. A Sumava völgyében már a 12. század óta jelentős fazekasművesség volt. A gyár elsősorban a dísztárgyak modern szellemű megújítására törekedett, ezért alkotótelepet létesítettek. 1980-ban Bechynében a X. Jubileumi alkotótáborban – ahol az alapítók közül ott volt Otto Eckert, Bohumil Tobias, Lubor Technik is –, ta-

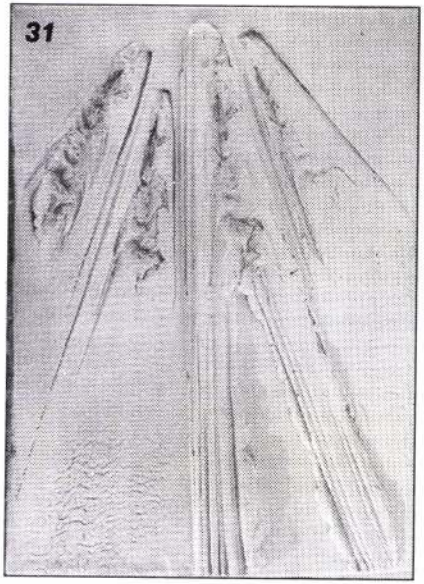

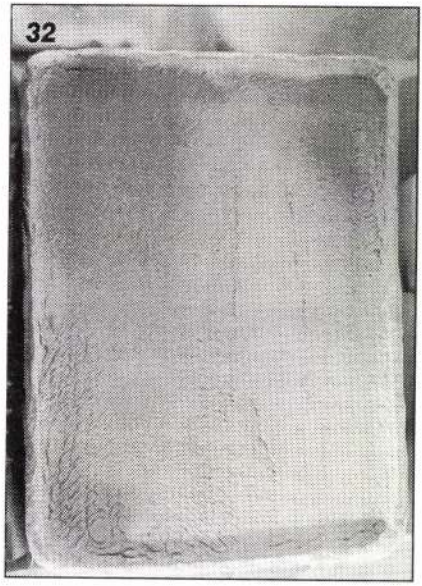

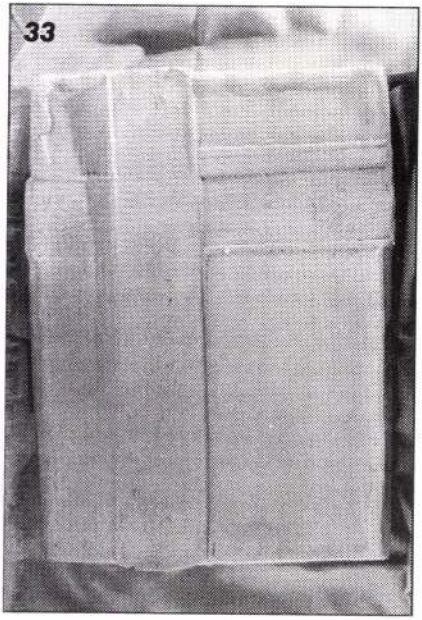

A 24. oldalon:
27–28–29–30
Térformák
(szalagpréselt, samott, 1990-es évek)

31 ***Űrutazás***
(fehér mattmázas, samott relief,
1 példány a Kult. Min. Gyűjteményében,
1980–90-es évek)

32 ***Gyökerek***
(fehér mattmázas, samott relief,
1980–90-es évek)

33 ***Mindenki keresztje***
(fehér mattmázas, samott relief,
1980–90-es évek – egy példány
Kerámia Múzeum Vallauris)

lálkozott Janáky Viktor a szalagpréselő technikával, mely az elkövetkezendő években dísztárgyainak, de főképpen térplasztikáinak uralkodó technikája lett. Itthon saját maga építette meg, alkotta meg a szalagprést, amelyen később dolgozott. A művek konstruktív szelleme természetes folytatása a gyöngyös térplasztikának, azok szögletes, egymásra épülő elemeinek gondolatköréből táplálkozik. E korábbi műveknek zárt, csak gyöngyökkel megtört sík felülete az új munkákban rácsos, erőteljesen vertikális kiképzést kap. Négyszögletes, hasábformából kiinduló, majd kör alaprajzú oszlopokká alakuló plasztikák felső záró eleme általában szélesebb, mintegy emberalakot idéznek. A geometrikus mű figuraként való értelmezését Henry Moore szintén konstruktív, de amorf elemekből alkotott művének, Király és királyné címének kölcsönzése is erősíti. 1984-ben kapta Kistelektől a térplasztika elkészítésére a megbízást, művét 1989-ben állították fel. A drótvázas samott elemeket szintén matt fehér mázzal vonta be.

Térplasztikái mellett a nyolcvanas években samott reliefeket készített, melyek szándéka szerint falba építve újfajta faliképként funkcionálnának. Éveken keresztül egész sorozat keletkezett, melyek felületét mintázta. Művei idézik a geometrikus, organikus struktúrák világát, valójában korábbi művein feltűnő motívumok, művészi problémák újbóli megfogalmazásai. Finom raszteres (Televízió), érzékeny erezetek (In memoriam Szigetköz, Gyökerek), durva, robbanásszerű anyagfelületek (Bolygónk születése), deszkalenyomatok (Mindenki keresztje) váltakoznak a felületeken, alkalmat adva a szemlélő számára szabad asszociációra.

Janáky pályakezdésekor a hagyományos keramikusi feladatokból indult ki, ezt mutatják faliképei és főként tárgyai, majd érdeklődése egyre inkább a formai és anyagkísérletek felé fordult, melyeket hatvanas években alkotott dísztárgyai reprezentálnak leginkább. Pályájának második felében elsősorban plasztikai kérdések izgatták, a kerámia anyaga, technikája a samott és a máz csupán hordozói voltak törekvéseinek, inspiráló anyagok az architektúrához kötődő térformák megalkotásához. Munkásságát 1986-ban Munkácsy-díjjal ismerték el, alkotásai múzeumokban és köztereken is láthatók. A keramikusművész szülővárosa iránt érzett szeretetből és tiszteletből még az 1990-es években elhatározta, hogy legújabb művészetét reprezentáló „Térforma" alkotásokat készít a város számára, s életművének fennmaradt tárgyait Békésnek adományozza. E terv csak halála után valósult meg.

BÁNÓCZI ZSUZSA

JANÁKY BIOGRÁFIA

Janáky Viktor (Békés, 1933. július 10. – Budapest, 1999. december 30.)
1951. Békéscsaba, Evangélikus Egyháza Gimnáziuma
MIF kerámia szak 1956. Mesterei: Borsos Miklós, Gádor István

Tagságok:

1957–90. Művészeti Alap
1966. Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége
1968. Kristály-csoport alapító tagja
1982. Nemzetközi Kerámia Akadémia (AIC – Genf)
1990. Magyar Építőművészek Szövetsége
Képző- és Iparművészek Országos Egyesülete, vezetőségi tag
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
1991. Magyar Keramikusok Társasága
1992. A művelődési miniszter által kinevezett díjkuratórium tagja

Díjak:

1969. Békési Kulturális Hetek érme
1972. Vallauris, III. Nemzetközi Kerámia Biennálé, Diplome d'Honneur
1974. Vallauris, IV. Nemzetközi Kerámia Biennálé, Grand Prix
1976. Vallauris, V. Nemzetközi Kerámia Biennálé, a zsűri különdíja
1978. Békés, Pro Urbe-kitüntetés
1986. Munkácsy-díj
1996. Budapest, „Lépés a jövőbe" – Design-pályázat, miniszteri oklevél

Művek közgyűjteményekben:

Budapest, Magyar Iparművészeti Múzeum
Budapest, Művelődési Minisztérium Gyűjteménye
Budapest, Külügyminisztérium Gyűjteménye
Pécs, Janus Pannonius Múzeum
Bechyné (Csehország), Kortárs Kerámia Múzeum
Faenza, Kerámia Múzeum
Porvoo (Finnország), Kortárs Kerámia Gyűjtemény
Vallauris, Kortárs Kerámia Múzeum

Művek köztéren és középületekben:

1957–58. Fót, Gyermekváros, kórház: Gyermekek. Kerámiapillér, mintázott mázas samott, 12 m².
Építész: Vajna János.
Brüsszel, Világkiállítás, magyar étterem: Kerámiák. Építész: Németh István.
1959. Budapest, Pedagógusszálló: Figura madárral. Homlokzati kerámia, mintázott mázas samott, 10 m². Építész: dr. Mányoki László.
1960. Mátraháza, TBC Gyógyintézet, nővérszálló: Cica. Mázas kerámia.
1961–62. Somogyvár, Gyógypedagógiai Intézet, előcsarnok, Gyermekváros: Kerámiafal.
Festett kerámia, 7 m².
1963. Szombathely, gimnázium: Kerámiapillér szimbolikus figurákkal. Mintázott mázas samott, 14 m². Építész: Tillay Ernő.
1964–67. Almásfüzitő, óvoda: Falikép. Mintázott mázas samott, 9 m². Építész: Harczos Ilona.

1964–69. Eger, Gyermekváros: Kerámia falikép. Festett kerámia, 8 m². Építész: Harczos Ilona.
1967–70. Budapest, Pénzügyminisztérium óvodája: Falikép. Karcolt mázas kerámia, 8 m².
1972. Budapest, Keveház utcai iskola: „Fából faragott királyfi" relief, mintázott mázas samott, 16 m². Építész: Fábián István.
1976. Miskolc, Gyermekváros: Kerámiafal. Mintázott mázas samott, 20 m². Építész: Bölönyi Árpád.
1978. Szófia, Külkereskedelmi Székház: Kerámia-plasztika, mintázott mázas samott, 2 x 110 cm. Építész: Szörényi Béla.
1979. Djakarta, Magyar Nagykövetség, előkert: Plasztika. „Gyöngyös" mázas porcelán, 220 cm.
1982. Moszkva, Magyar Külkereskedelmi Székház: Kerámia plasztika. Mintázott mázas samott, 220 cm. Építész: Szörényi Béla.
1983. Sopron, Lővér Szálló: Kerámia faliplasztika. Mintázott mázas samott, 22 m². Építész: dr. Winkler Gábor, belsőépítész: Vági Emil.
1987. Kistelek, Árpád Fejedelem Kollégium: Kerti plasztika. Szalagpréselt mázas samott (Király és királyné).
1988. Nagyatád, Fő tér: Szökőkútplasztika. Mintázott mázas samott. Építész: Hubay Sándor.

Egyéni kiállítások:

1965. Budapest, Csók István Galéria (Marik Eszterrel), Gádor István
1966. Budapest, Budafoki HNF Székház (Marik Eszterrel), megnyitotta: László Gyula
1969. Békés, Jantyik Mátyás Múzeum, Ó. Kovács Lajos
1973. Balatonfüred, IV. Galéria, Iparművészeti Vállalat Galériája (Marik Eszterrel), Garányi József
1975. Budapest, Csók István Galéria (Marik Eszterrel), Farkasdy Zoltán
1976. Berlin, MKH, Halle – Moritzburg, Karl-Marxstadt, Chemnitz, „Moderne Textil und Keramik" (Marik Eszterrel) Gerits Tamás
1978. Békés, Jantyik Mátyás Múzeum (Marik Eszterrel), dr. Szász András
1979. Veszprém, Dési Huber Terem (Marik Eszterrel), megnyitotta: Zalka István építész
1983. Pécs, Ferenczy Terem, Tillay Ernő

Csoportos kiállítások:

1948. Lyon, Nemzetközi Gyermekrajzkiállítás
1957. Budapest, Nemzeti Szalon Ifjúsági Kiállítás
1958. Brüsszel, Világkiállítás
1959. Budapest, Műcsarnok, III. Országos Iparművészeti Kiállítás
1959–60. Budapest, Műcsarnok, IV. Országos Iparművészeti Kiállítás
1960. Torino, Ember és munka, Magyar Iparművészeti Kiállítás
1961. Prága, Magyar Iparművészeti Kiállítás
1962. Lipcse, Magyar Kerámia Kiállítás
1963. Helsinki, Magyar Kerámia Kiállítás
London, Royal Festival Hall, Modern Magyar Kerámia (Modern Hungarian Ceramics) 1964.
Szófia, Magyar Kerámia Kiállítás
1965. Budapest, Műcsarnok, V. Országos Iparművészeti Kiállítás
1966. Moszkva, Magyar Iparművészek című kiállítás
Erfurt, Kerámiakiállítás
Faenza, XXIV. Concorso Nemzetközi Kerámia Biennálé
Komló, Iparművészeti Vállalat kiállítása
1967. Faenza, XXV. Concorso Nemzetközi Kerámia Verseny
Koppenhága, Magyar Kerámia című kiállítás
Szombathely, Savaria Múzeum, Zsennyei Iparművészeti Kiállítás

1968.	Faenza, XXVI. Concorso Nemzetközi Kerámia Biennálé
	Bukarest, Mai Magyar Iparművészet című kiállítás
	Pécs, I. Országos Kerámia Biennálé
	Pécs, Képcsarnok, Kossuth u., Kristály Iparművészeti Csoport (Megnyitó: Tillay Ernő IX. 13.)
1969.	Oslo, Stockholm, Magyar Kerámia Kiállítás
	Tokió, Magyar Kerámia Kiállítás
	Budapest, Iparterv, Fiatal Iparművészek Tárlata
1970.	Sopot, Nemzetközi Kerámia Triennálé
	Pécs, II. Országos Kerámia Biennálé
1971.	Caracas, Kerámia Kiállítás
	Frankfurt, Kerámia Kiállítás
1972.	Vallauris, III. Nemzetközi Kerámia Biennálé
	Pécs, III. Országos Kerámia Biennálé
	Prága, Pozsony, Magyar Kerámia Kiállítás
1973.	Ankara, Istambul, Mai Magyar Kerámia Kiállítás
	Budapest, Műcsarnok, Országos Iparművészeti Kiállítás
	Siklós, Nemzetközi Kerámia Symposion és Kiállítás
1974.	Vallauris, IV. Nemzetközi Kerámia Biennálé
	Erfurt, I. Szocialista Országok Iparművészeti Quadriennáléja
	Suboticai (Szabadka) Iparművészeti Triennálé
1975.	Budapest, Műcsarnok, Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
	Moszkva, Varsó, Magyar Kerámia és Textil Kiállítás
1976.	Vallauris, V. Nemzetközi Kerámia Biennálé
1977.	Prága, Pozsony, Mai Magyar Iparművészet című kiállítás
1978.	Belgrád, Mai Magyar Iparművészet című kiállítás
	Vallauris, VI. Nemzetközi Kerámia Biennálé
	Pécs, V. Országos Kerámia Biennálé
	Budapest, Műcsarnok, Iparművészeti Kiállítás
	Békéscsaba, Múzeum, Szoborkiállítás
1980.	Budapest, Műcsarnok, „A kéz intelligenciája" című kiállítás
	Bechyné (Csehország) Jubileumi Nemzetközi Kerámia Symposion és Kiállítás
	Budapest, BNV, Szoborkiállítás
	Moszkva, Új Magyar Kerámiakiállítás
	Pécs, VI. Országos Kerámia Biennálé
1982.	Prága, „Intersymposion Keramiky", Nemzetközi Kerámia Szimpozion és Kiállítás
	Faenza, Nemzetközi Kerámia Biennálé
	Eidhowen, Köln, Iparművészeti Show
	Pécs, VII. Országos Kerámia Biennálé
1982–83.	Siklós, vár, Magyar kézműves kerámia 1950–1980
1984.	Pécs, VIII. Országos Kerámia Beinnálé
	Zágráb, Nemzetközi Mini Kerámia Beinnálé
1988.	Porvoo, (Finnország) I. Interkerámia Symposion
1993.	Gödöllő, Tavaszi Tárlat
1994.	Gödöllő, Gödöllői Galéria, „Magastűzön", MKT kiállítása
1995.	Budapest, Iparművészeti Múzeum, XX. századi magyar keramikusok: Válogatás az IPM gyűjteményéből
1996.	Budapest, Műcsarnok, „Lépés a jövőbe", Design pályázat és kiállítás

BIBLIOGRÁFIA:

- Bátor György: Így is lehet. Népszava, 97. évf. 250. sz.
- Brestyánszky Ilona: Az új magyar épületkerámia. Művészet, 1961. február
- B. E.: Iparművészeti kiállítás Balatonfüreden. Napló. (Veszprém), 1973. augusztus 25.
- Brestyánszky Ilona: Katalógus előszó. 1978.
- B. M.: Zeugnisse Ungarischer Kunst. Der Neue Weg, 1976.
- Domanovszky György: Magyar kerámiák Londonban. Magyar építőművészet 1964/1. 48–49 p.
- Domanovszky György: Katalógus előszó. Budapest, Csók Galéria, 1965.
- Domanovszky György: Forma Hungarica. Budapest, Helikon K. 1974.
- Domanovszky György: Katalógus előszó. Budapest, Csók Galéria, 1975.
- Domanovszky György: Janáky Viktor művészete. Békési Élet, 1977/3.
- Dömötör László: Egy képzőművész szakkör negyedszázada. Új Auróra, Békéscsaba, 1982. augusztus, 123–27 p.
- Dvorszky Hedvig: Gondok és lehetőségek a mai magyar kerámiában. Művészet, 1982. szeptember
- E. O.: Spiel von licht und Schatten. Neue Zeit, 32. évf. 38. sz., Berlin, 1976.
- Érczy K. Gyula: Miskolci gyermekváros kerámia. Fotó Népszava. 104. évf. 269. sz., 1975.
- Fekete (Fekete Judit): Textilek és kerámiák a térben. Marik Eszter és Janáky Viktor kiállítása a Csók Galériában. Magyar Nemzet, XXXI. évf. 206. sz., 1975. szeptember 3.
- Frank János: Katalógus előszó, Berlin, 1976.
- Gerits Tamás: 1973–83. Haus der Ungarischer Kultur
- Koczogh Ákos: Kerámia, porcelán, üveg, Budapest, M. A. Kiadó, 1975. Mai magyar iparművészet.
- László Gyula: Cserép és vászon: In.: Művészetről, művészekről. 454–456 p. Budapest, Magvető, 1978.
- Perneczky Géza: Janáky Viktor kiállítása. Magyar Nemzet, XXI. évf. 234. sz. 1965.
- Perneczky Géza: Két iparművész kiállítása. Magyar Nemzet, 1965. október 5. 4 p.
- Perneczky Géza: A pécsi kerámia. Élet és Irodalom, 1968. október 19. 9 p.
- Pogány Gábor: Kerámia, most. Művészet, 1983. február
- Romváry Ferenc: Kerámia művészetünk mai helyzete. Dunántúli Napló, 1980. július 27.
- Milous Ruzicka: Janáky Viktor. „Intersymposium", Prága, 1982.
- Janáky Viktor magyar keramikus. Revue des Industries d'Art. 42. sz. Párizs 1970.
- Simon Gy. István: Szombaton délben. Magyar Ifjúság, V. évf. 29. sz., 1961. július 22.
- Simon Gy. István: Régi és új a Csók Galériában. Magyar Ifjúság. IX. évf. 40. sz., 1965.
- U. L.: Austellung aus Ungarn. Norddeutsche Neuste Nachrichten, 1976.
- Vadas József: Színtelen színek. Élet és Irodalom, XIX. évf. 37. sz., 1975. szeptember 13.
- Vadas József: Semmi sem tökéletes. Élet és Irodalom, XXVIII. évf. 41. sz., 1984. október 12.
- Veszely György: Széppé tenni környezetünket. Veszprémi Napló, XXXV. évf. 171. sz., 1979.
- Wagner István: Janáky Viktor műtermében. Magyar Hírlap, XIII. évf. 247. sz., 1980.
- Zay László: Kitüntetett művészek. Janáky Viktor. Magyar Nemzet, 1986. április 10.

A kiadvány Békés Város Önkormányzata
és a Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatósága
Iparművészeti Szakmai Kollégiumának
támogatásával jelent meg.

Szerzői:
Bánóczi Zsuzsa művészettörténész
Sós Katalin művészeti író

ISBN 963 00 5609 7

Felelős kiadó: Pataki István polgármester

Nyomdai előkészítés: Reproform Bt., Békéscsaba
Készült a Békés-Typo Bt. nyomdájában, 1000 példányban.

Köszönet Marik Eszternek, Janáky Viktor özvegyének

Fanáky

Fém dísztárgyakkal

szerepel a Képcsarnok győri termében

-mi- Iparművészeti és lakberendezési bemutató

Kisalföld 1970 VII. 5

M.D.K

JANÁKY István kerámikus

Fóti gyermekváros, egészségház, kerámiaoszlop

Reisel – Zemplíni: A fóti gyermekváros

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 11. l.

1021

Janáky Viktor

Így is lehet

Kulturális hetek Békésben

Ha valakit aggodalommal töltenének el vidéki kulturális életünk jelenségei, annak a közelmúltban lezajlott események közül elsők között a *Körös menti kulturális heteket* ajánlanánk figyelmébe.

Ez a kéthónapos program félre nem magyarázható bizonyítéka annak, hogy ma vidéken kulturális élet *van*, s hogy ez a kulturális élet nem olyan, mint azt napjainkban sokan elképzelik. S még kevésbé olyan, mint ahogyan a különböző „haknibrigádok" szervezői hirdetik, vásárlót — vagy ha úgy tetszik „palit" — keresve századeleji zengerájokból kikopott bóvlijaiknak.

Itt, ebben a két hónapban (augusztus 17-től október 13-ig) *Békésen, Mezőberényben és Köröstarcsán*, azaz a békési járás három legnagyobb községében, a tudomány s a művészetek legkülönbözőbb területeinek problémái kerültek sorra, és... *Nem volt egyetlen előadás sem, melyet érdeklődés hiánya miatt el kellett volna hagyni!*

Külön-külön talán — ha nem is mindegyik, de a többsége — megérdemelt volna egy-egy riportot. De nemcsak és nem elsősorban a terjedelemhiány akadályozott bennünket. Hanem — éppen a rendezvény fontosságát felmérve: összegezést szerettünk volna s adunk most, melynek tanulságai túlnőnek a Körösök határolta síkságon, s országos jelentőségűekké, érvényűekké válnak.

„... a magunk nevelését."

A kulturális hetek programjából idézhetnénk egy nagyon is tanulságos mondatot, kiindulásként:

„Nem idegenforgalmi látványosságot akarunk, hanem a magunk nevelését." S ma, amikor szervezett sobrijóska-fiak szórakoztatják — dollárért persze! — a tisztes nyugati turistákat, akkor ennek a mondatnak a súlya és a jelentősége megnő, a maga múltját tudó, jelenét értő, s jövőjét építő nép hitvallásává változik.

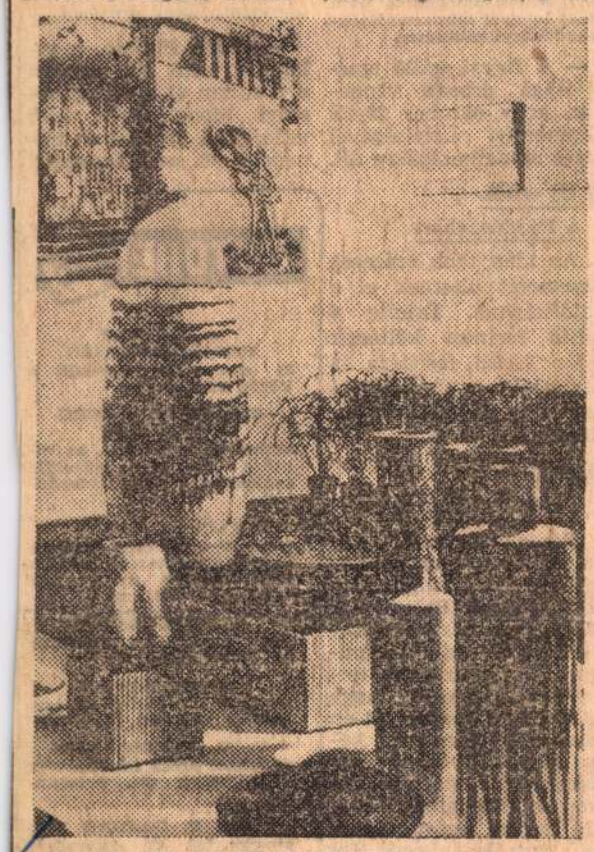

Janáky Viktor kiállításából

A kulturális hetek programjában talán lehet hibát találni. De egyet bizonyosan nem. Azt, ami a hasonló rendezvényeket napjainkban oly szomorúan jellemzi: a lokálpatriotizmus szűk szempontú, korlátolt, horizontvesztő békaperspektíváját. A kiállítások *bemutatták azt, amit a járás, s a járásból elszármazottak „produkáltak"*. Megvalósított célokat, eredményeket, művészi és gazdasági vonalon egyaránt. Önmagunk értékeinek számbavétele még nem lokálpatriotizmus. Csak akkor válik azzá, ha az értékek bemutatásával, reprezentálásával, valami „magánvaló" értékeket óhajt a közönség elé tárni azzal a — vagy hátsó, vagy nyíltan bevallott — gondolattal, hogy „ilyen máshol nincs!"

A kulturális hetek rendezőségét nem is érintették ezek a napjainkban oly divatos tévképzetek. *Janáky Viktor* keramikus nagyon szép kiállítását említhetnénk itt elsősorban. De megszólaltatták a békési járásból elszármazott tudósokat, s közéletünk több kiválóságát is. S nem azzal a céllal, hogy megmutassák: „íme, mi milyenek vagyunk"!, hanem azzal, hogy a tudomány s a közélet újabb eredményeit a kulturális hetek közönsége elé tárják.

Így kapott hangot *Szüle Dénes*, csillagász, aki az űrkutatás eredményeiről és távlatairól tartott előadást, *Dr. Szabó László* újságíró, a „Kék fény" jelenlegi szerkesztője, a Népszabadság munkatársa a Fiatalság és a bűnözés problémáit fejtegette.

A neveket s előadáscímeket tovább sorolhatnánk, de egyelőre nem az egyes szereplők és résztvevők felemlegetése a szándékunk. Hanem ezzel a három témával a kulturális hetek műsorának gazdagságára, változatos összeállítására szerettünk volna utalni. A csillagászattól kezdve a jogon át a művészet problémájáig helyet kapott itt szinte minden érdekes, közönséget érdeklő téma. S a témák nemcsak helyet kaptak, hanem közönséget is! Sőt: Pálffy Józsefnek a Magyarország főszerkesztőjének előadását (Miről ír a Magyarország?) Mezőberényben éjfélig tartó vita követte.

Szervezésből kitűnő

Tudjuk, egy-egy „reprezentatív" előadásra lehet közönséget „szervezni". Ki lehet „vattázni" még oly nagy előadó termet is. De kéthónapos előadás-sorozatnál ez már lehetetlen. S ez az eredmény két dologra mutat. Az egyik a szervezők kitűnő jelzővel is alig-alig minősíthető nagyszerű munkája. Az, hogy kulturális életünk legfontosabb problémáiból szerveztek előadásokat, hogy kitűnő előadókat hívtak meg, azaz: hogy ők maguk nagyon is járatosak területük problémáiban, épp úgy, mint ahogy kulturális életünk mai eredményeit, nevezetesebb képviselőit-alkotóit ismerik. S tegyük hozzá: *vállalkozásukat nem előzte meg semmi hasonló, egyenesen „fejest ugrottak" ebbe a hihetetlenül nehéz feladat-tömkelegbe.* A másik pedig az, hogy a komoly tudományos eredményeket tárgyaló, napjaink kulturális-művészeti életének problémáit felvető előadásoknak igenis lehet közönséget találni.

Természetesen, a kulturális hetek szervezői nem óhajtottak tudományos tanácsülést rendezni. A beatzene éppúgy megkapta a maga részét, mint a klasszikus, s a népzene. (Az Atlantis együttes szerepelt színvonalas műsorral). S itt emelnénk ki a kulturális hetek legjelentősebb rendezvényét, *a volt békés-tarhosi zeneiskola szerepét*. S ismét csak nem lokálpatriotizmus, hanem egy valamikor szép feladathoz való hűség és ragaszkodás volt az, hogy az iskola növendékei közül nyolcvanan(!) jelentek meg, egykori igazgatójuk, *Gulyás György* vezetésével, s adtak hosszú ideig elfelejthetetlen zenei élményt a közönségnek. S egy kis elgondolkoznivalót is: miért kellett a magyar zenének ezt a példamutatóan nagyszerű műhelyét megszüntetni? Hosszú lenne azoknak a zeneszerzőinknek a névsorát felsorolni, akik itt kapták első óráikat, indíttatásukat.

Szórakozás... áldozatvállalás

A Kulturális hetek azonban nemcsak passzív élményt adott, nemcsak fontos problémákat, új tudományos eredményeket ismertetett, s nyújtott sokaknak magas színvonalú szórakozást. Hatott másképpen is.

A résztvevők, a rendezők, s az előadók szinte egymás számára — s mindannyiunk számára — mutatták az áldozatvállalás szép példáit. Csak egyet idézünk a sok közül: *Dr. Ródé Iván*, az Onkológiai Intézet igazgató főorvosa nem tudott elutazni előadása megtartására. De *Dr. Lehoczky Győző* osztályvezető főorvos hatórás műtét után elvállalta. Utazott több mint kétszáz kilométert s tartott nagy sikerű, nagy érdeklődést kiváltó előadást.

Szándékosan nem említettünk több nevet, sem előadókat, sem szervezőket. A névsor ugyanis terjedelmesebb lenne, mint maga ez a kis beszámoló. A figyelmet szerettük volna felhívni, s felidézni a tanulságot: így is lehet. Sőt: így kell.

B. Gy.

1969 OKT 26
NÉPSZAVA
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SERGELY MIKLÓS:

A NAP REVÜJE

VASÁRNAP, OKTÓBER 26.

A Nap kel 6 óra 18 perckor, nyugszik 16 óra 37 perckor.

A METEOROLÓGIAI INTÉZET JELENTI

Várható időjárás vasárnap estig: Lassan felszakadozó felhőzet, csak szórványosan előforduló esővel. Átmenetileg megélénkülő, helyenként megerősödő és keleten is északnyugati, északira forduló szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 11—16 fok között. — A Duna Budapestnél: 94 cm.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon DÖMÖTÖR nevű kedves olvasóinkat.

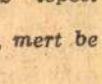

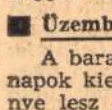

A nap kérdése:

— A Budán kiállított kézi csomózású perzsák jobban hódítanak, mint Xerxész, aki szintén perzsa volt, de nem kézi csomózású?

Jó reggelt!

Olvasom a Népszavában, hogy a pusztuló vándormadarak védelmére hívta fel a figyelmet a Nemzetközi Vadászati Szövetség Budapesten tartózkodó tiszteletbeli elnöke.

Én a magam részéről szeretem a vándormadarakat, noha nem vagyok vadász, tehát önzetlenül szeretem őket, annyira önzetlenül, hogy még azt se firtatom, hogy ők (a vándormadarak) viszontszeretnek-e engem, én főleg akkor szeretem a vándormadarakat, ha korai érkezésükkel vagy kései távozásukkal jó időt, hosszú, meleg nyarat, rövid, meleg telet jósolnak, igaz, hogy a jóslatuk néha nem válik be, de mire eljön a tél, amely a vándormadarak jóslatával ellentétben esetleg korai és hideg, már régen elfelejtettem, hogy mit jósoltak a vándormadarak és jövőre kezdhetjük elölről az egészet, a vándormadár jósol és én örülök neki, de ha én vándormadár volnék és tudnék beszélni (milyen kár, hogy a papagáj nem vándormadár), kikérném magamnak, hogy azokat is vándormadaraknak nevezzék, akik folyton változtatják a munkahelyüket, nekem — csicseregném vagy kelepelném, mint vándormadár — azokhoz semmi közöm, bár engem is vándormadárnak neveznek, én nem lesem folyton azt, hogy hol lehet egy negyed kukaccal vagy egy fél békával többet keresni.

Mi lenne, ha a gólya is folyton egyik vállalattól a másikhoz röpködne?

VEVŐSZOLGÁLAT A MÉH-NÉL

A budapesti MÉH Vállalat MÉH vevőszolgálat elnevezéssel novemberben új szolgáltatást indít a VI. kerület, Jókai tér 6. szám alatti irodában. Ebből az alkalomból a vállalat igazgatója, dr. Pőcze Tibor szombaton a sajtó képviselőit tájékoztatta az új vállalkozás céljáról. Elmondta, hogy a vevőszolgálat 123—129-es telefonszámán érdeklődő vevők és eladók minden MÉH-vállalati tevékenységgel kapcsolatos kérdésre felvilágosítást, útbaigazítást kaptak. Fő feladat a vevőinformáció. A MÉH vas-, [illegible] bőr- és vegyes haszonáru tele napra készen nyilvántartják, s adni, hogy a keresett árucik milyen méretben és árban. N is. Ha a keresett cikk valamel ügyfelet értesítik. Ezentúl a 4 gyűjtési akcióit is az új szolgá vevőszolgálat alkalmat ad a be letek szerzésére, s ezek alapj sére is.

Angol autósvicc

Mr. Smith kissé cikcakkban vezeti autóját. Egy rendőr megállítja.

— Fújjon bele a szondába!

— Nem tehetem, asztmám van, itt az orvosi igazolásom...

— Akkor bejön velem az őrszobába vérvizsgálatra.

— Lehetetlen, vérzékeny vagyok.

— Akkor itt, az út szélén, menjen tíz lépést egyenesen!

— Nem lehet, mert be vagyok rúgva!

Üzemben a Napsugár

A baranyai vendéglátó napok kiemelkedő eseménye lesz az európai hírű Harkány fürdő új szállodájának, a Napsugár Gyógyszállónak felavatása. A kilencven személyes szálloda különleges szolgáltatást nyújt a vendégeknek.

— Elhunyt Nemes Imre, Szabolcs-Szatmár megye tanácsának elnökhelyettese, a munkásmozgalom régi harcosa, az MKP nyíregyházi szervezetének alapító tagja. Temetéséről később történik intézkedés.

Vasár

— A lottó 43. játékhetén öttalálatos szelvény nem volt. A négytalálatos szelvények száma 16, nyereményük egyenként 222 839 forint. Hármas találatot 3097 fogadó ért el, nyereményük egyenként 576 forint. A 102 746 kéttalálatos szelvényre egyenként 20 forintot fizetnek. A nyeremények az illeték levonása után értendők.

— Az I. országos igazságügyi szakértői értekezlet szombaton szekcióülésekkel folytatódott, majd plenáris üléssel befejeződött.

— Új magyar—csehszlovák növényvédelmi egyezményt írtak alá a MÉM-ben, amely megfelel a korszerű növényvédelem követelményeinek.

— Albert Schweitzer, a világhírű orvostudós emlékére szombaton Hatvanban a városi kórház tudományos tanácsa emlékülést rendezett.

LENGYEL VASUTASOK MAGYAR KITÜNTETÉSE

Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter „Kiváló vasutas" éremmel tüntette ki a lengyel államvasutak négy dolgozóját a két ország közötti szállítások zavartalan lebonyolításának biztosításában szerzett érdemeikért. Az érmeket Némety Béla, hazánk varsói nagykövete ünnepélyesen nyújtotta át a kitüntetetteknek. Az érmek átadásánál jelen volt többek között Marian Olewinski lengyel miniszterelnök-helyettes és Piotr Lewinski közlekedésügyi miniszter.

Szigetelővászon — kőből

Grúziában egyszerű technológiát dolgoztak ki, amelynek segítségével vulkanikus kőzetekből műszálat lehet gyártani. A bazaltból készült szálakra nem hatnak az olajtermékek, a savak és más vegyi anyagok. Ezért kiválóan alkalmazhatók szigetelővászon szövésére is.

Elektronikus erdész

Egy moszkvai kutatóintézetben elektronikus számítógépre bízták, hogy határozza meg az egyes konkrét éghajlati és talajviszonyok között legelőnyösebben növekvő fafajtákat. Kísérleti célból faiskolákat létesítettek Moszkva környékén, ahol gyakorlatban kipróbálják az elektronikus erdész javaslatait.

— A Royal-szálló igazgatósága értesíti vendégeit, hogy október 29-től valamennyi helyiségével ismét rendelkezésükre áll.

Új erdők a Hajdúságban

Az idén több százezer facsemetét ültetnek el a Hajdúságban. Évente 6 millió forintot költenek erdőn kívüli fásításra, s folytatják a debreceni Nagyerdő megkezdett rekonstrukcióját is.

Betörőt, autófosztogatót fogtak

Péntek éjszaka a rákospalotai múzeumhoz tartozó asztalosműhelybe akart betörni Balogh János 22 éves, büntetett előéletű segédmunkás, a műhely bérlője azonban tetten érte. Kiderült, hogy Balogh szeptember 14-én hasonló módon már betört a műhelybe, és egy táskarádiót lopott el. — Szombat hajnalban Óbudán három lezártan parkoló személygépkocsit tört fel az ittas D. Sándor 17 éves, büntetett előéletű

tőivel. A gyár ugyanis az idén megkezdi a hatlás hatású komplex műtrágya előállítását. A káliumot, foszfort és nitrogént egyaránt tartalmazó műtrágyában a komponensek aránya variálható, s több mikroelem, valamint talajfertőtlenítő is belekeverhető. Az arányok meghatározásához várnak segítséget a mezőgazdaságtól.

Célegyenesben az őszi vetés

Célegyenesbe jutott az őszi vetés. A gazdaságok zömében már az utolsó táblákat szántják a traktorok, és az utolsó holdakon hullik a barázdákba a búzaszem. A jelek szerint október végéig földbe kerül a jövő évi kenyerünk magja.

— Barátságvonat indult Tolna megyéből, Bátaszékről és Szekszárdról szombaton a Szovjetunióba. Az utazás 320 résztvevője kilenc napot tölt Kijevben, Leningrádban és Moszkvában.

Felavatták a harmadikat

Győr-Sopron megyében szombaton avatták fel a harmadik, ez évben elkészült szövetkezeti áruházat.

— A Vízművek szombaton befejezte Budapest legrégebbi vízcsatornájának tisztítását a Váci úton.

Befejeződtek a nemzetközi vadásznapok

A Budapesten megrendezett I. nemzetközi vadásznapok szombaton befejeződtek. A vadászok munkája azonban folytatódik, ugyanis Remeteségpusztán megkezdték az 1971-es vadászati világkiállítás legnagyobb vidéki bemutatójának építését.

— Pablo Picasso, a világhírű festő, aki teljesen elvonultan él a franciaországi Mougins-ben levő villájában, szombaton ünnepelte 88. születésnapját.

OKTÓBER 26

A RÁKÓCZI PARTIZÁNEGYSÉG
25 esztendeje egyesült a Vörös Hadsereggel.

FERDINAND GEORG FROBENIUS
német matematikus, az algebra világhírű művelője születésének 120. évfordulója.

VÁCLAV RABAS
Nemzeti-díjas cseh festő, a cseh tájképfestészet egyik legjelentősebb mestere 15 esztendeje halt meg.

FADRUSZ JÁNOS
szobrászművész halálának 66. évfordulója.

ROBOZ ISTVÁN
költő, író, újságíró 141 esztendeje született.

V. V. VERESCSAGIN
világhírű orosz festőművész születésének 127. évfordulója.

A. P. GAJDAR
szovjet író 28 esztendeje esett el a hitleristák elleni harcban.

VADAS JÓZSEF:

Színtelen színek

Janáky Viktor

Csupa fehér kerámia sorakozik

Janáky Viktor

kiállításán. Csupa szobor, csupa líra, amelynek a természet a fő ihletője. Pontosabban: az erezetes fák, a fák erezetét oldó görcsök, amelyeken nemcsak a gyalu és a szerszám akad fenn — de a szem is. Hiszen — újabb hasonlatot iktatva a gondolatmenetbe — a víztükörről akaratlanul is az örvények felé siklik a tekintet.

A *Csók István Galériában* tehát jó kiállítást látunk. Mondhatnám azt is: igényes alkotó munkáit, olyan műveket, amelyekre legutóbb az országos iparművészeti seregszemlén figyeltem fel; nemzetközi rangjáról tavaly — a vallaurisi nagydíj mellett — a szocialista országok iparművészeti kvadriennáléján is megbizonyosodtam, Erfurtban. Amelyeket azonban eddig még egyetlen írásomban sem említettem.

Mi mást tehettem volna? A kritika nem névsorolvasás, még csak nem is pontozás. Márpedig Janáky Viktor munkássága ma már legfeljebb közvetve kínál tanulságot a magyar iparművészetnek. Keramikus, ez igaz, de az elnevezés csak végzettségét és műveinek anyagát jelzi. Kiállításán nem étkészleteket és edényeket látunk, hanem nagy tereket és egyhangú felületeket oldó térplasztikákat. Ha úgy tetszik: finom bordázatú rönköket, amelyekre még leülni sem szabad (nem ülésre valók); illetve ipari alapelemekből — gyűrűkből, tárcsákból — készített kompozíciókat, amelyek a fa külső képe után, növényi mikrostruktúrák képzeteit adják a látogatónak. Az organikus gyűrődések és az ipari szerkezetek révén művészete a modern szobrászatnak ahhoz az áramlatához igazodik, amely anyagának megismerésével és megújításával keres választ dilemmáira. E művek tehát nem társadalmi tartalmakat fejeznek ki, hanem társadalmi igényeket szolgálnak. Kettős értelemben is. Janáky térplasztikái teret szelidítenek. Ugyanakkor, mint képzőművészeti művek, eleven látásmódot közvetítenek. A designhoz semmi közük. Jelentőségüket mégsem tagadhatjuk: a mai magyar iparművészet talán csak évtizedek múlva vetette volna fel a formatervezés gondolatát, ha Janáky és nemzedéke nem honosítja meg művészetében ezt a korszerű vizuális szemléletet a hatvanas évek derekán.

Tíz éve

Marik Eszter

ruhaterveket állított ki. Most viszont. Janáky munkáinak társaságában, szintén a *Csók István Galériában*, tértextileket látunk tőle. Ötletes filckompozíciókat, amelyekről joggal mondhatjuk: íme a modern művészet, pontosabban: némi ízelítőt abból, hogyan kell — kellene — ma művészetet csinálni. A filclemez puszta felvágásával kialakított kompozíciókról Attalai Gábor jut az eszünkbe (ugyanúgy nem iparművész, mint Janáky), az ő művészete pedig a legkevesebb eszközzel is bravúrra képes *arte povera* irányzatát idézi emlékezetünkbe.

Eredetiséget tehát ne emlegessünk. Annál inkább szellemességet: Marik Eszter imponáló készséggel bontja ki a másoktól ellesett technikában rejlő lehetőséget. A filclemez felmetszése eredetileg gesztus volt (merész kihívás, a szövéssel szemben), nála azonban eszköz arra, hogy a felületet minél látványosabb optikai játékokkal mozgassa meg. Többnyire egyetlen színt, illetve ugyanannak a színnek két árnyalatát felhasználva, bonyolult ritmusképlettel szinte barokkosan tarka képet varázsol elénk. Nem a praktikum ihleti képzeletét, de az üzletekben látható szegényes holmik ismeretében jegyezzük meg: van mit tanulni az efféle trükkökből a ruhaanyagok, bútorszövetek, lakástextilek tervezőinek.

A Stúdió Galériában

Bodó Károly

kis képein pirosak, lilák, narancssárgák háborúznak egymással. Némi nagyvonalúsággal azt is mondhatnám: Marik Eeszter palettája bukkan itt fel új minőségben; az egymásba forduló színek végül is ugyanazt a színtelen monokrómiát sugallják, mint Janáky Viktor meszes tárgyai. Ennyi az azonosság, a felületi közösség, amely mögött annál nagyobb a különbség. Igaz, ábrázolásokat — azonosítható tárgyakat és felismerhető figurákat — Bodó tondóin sem látunk: amorf alakzatok viharzanak itt. A lendületes ecsetvonásoknak azonban semmi közük a díszítő értelmű, kellemességet sugárzó-teremtő dekorativitáshoz. Bodó felrázni akar, a világot működtető erőket vetíti elénk, s azt mondja: vállaljuk a küzdelmet. Kár, hogy ezt a hősies dinamizmust nem kis részben a nyugodt képkeret teszi nyilvánvalóvá; csak az öbölben, a parti sziklák előtt látjuk: hullámzik ez a képletes tenger.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 13.
XIX. évf. 37. sz. 13. lap.

kora reg-
pakoltam
sszeszedte
küszöbön
ránézett
is tudom
udom el-
y, amitől
nit régóta
n a pilla-
tamról a
hátha így
am a ke-
elejtettük.
ablakhoz,
döt, mert
dultam a
ert észre
állt, ahol

hogy el

Nagyon jó
mi ketten
om, hogy
hogy na-
yon dühít

a csiklandozásnak legmegfelelőbb helyen.

— Nem gondolja, hogy túlzás, amit csinál velem? Nem azért hívtam fel, hogy magával megizéltessem magamat... — mondta a nő, miközben Bobbi Trencs fogsorának helyét dörzsölgette a karján. Dühösen felállt.

A kabátujjak lobogtak az ablakban, de a váll nem mozdult. Bobbi Trencs egy teljesen értelmetlen, jelentés nélküli szót mondott ki, tisztán és világosan, aztán kiment a gangra. A szó annyira szuggesztív hangzású volt, hogy egy perc múlva kénytelenek voltak megismételni, nehogy elfelejtsék a szinte profétikus és az egész helyzetet összegző hangsort. Később is kimondták, ugyanazzal a kellemes, felfedező kényszerrel, ami valami lappangó testi izgalommal társult. „Ziabzior", így hangzott emlékezetükben a szó, amit Bobbi Trencs nyomán szinte gépiesen ismételgettek magukban. Mintha a helyzet chiffréje lett volna, a kód, mely mindent, ami különválni látszott, egybevett.

— Látja? Ott stokkol reggel hét óta. De hogy jön ahhoz, hogy a vicceit másokra kényszerítse? Mi van akkor, ha megölöm?

azt az első harapássorozatot, amit váltottak. Kivörösödött ajkakkal átmentek a szobába és ittak.

— Mi lesz a fiadból, Krisztina? — kérdezte a tömény képtelenségcsomóba most már több bizalommal révedő vendég.

— Ki tudja előre? — felelte Krisztina.

— Semmi előzménye nem volt ennek az állapototoknak? — kérdezte Krisztinától.

— Ehhez hasonlóra nem emlékszem. Mindig sokat megengedett magának. Például, észreveheti, hogy a lakásban nincsen tükör. Én is tükör nélkül készítem ki magamat, mármint falitükör nélkül, mert kézitükröm, az van. Csak azt használom. Mert ha itt tükör lenne, mint ahogy azelőtt volt, mint minden normális helyen, akkor ez egész nap előtte állna és nézné magát. Ebből kigyógyítottam. Tükrök a francba!! De az ablakot hová tegyem? Mikor még volt tükör! Aligha szeret ez valamit a világon a saját ábrázatán kívül. Néha beszámolt arról, amit érzett. Azt mondta, hogy a világ, olyankor, amikor a tükörbe néz: két egymás mellett elrobogó vonat utolsó kocsijának sebességével eltűnik az arca és az arcképe közötti intervallumból. Azt mondta, hogy ilyenkor ponttá változik, mely egy

az emb
tud má
ez? Ha
tudsz e
— Eli
szettől,
den leh
ber —,
volt sok
képzeli
a búcsú
hagy b
kialakul
hogy l
együtt
lenül jó
hasadás
a legele
a maga
ilyenkor
minden
ebbe a
— Az
életemn
csolódta
rat, hog
a mezt
mást: „

veünnep

ov vogul költőnek)

a küszöbön
s a zárt szeme
nég
n

bundája ihol
lamra fölveszem
gatok de a tort
men

medveszem figyel
gduhajabb a tánc
jószél kapja fel
s vadászt

érvarrottas ing
cezdődik megint
ang fogcsattogás
Sors istenkedik
sszú és medvegyász

JANÁKY VIKTOR

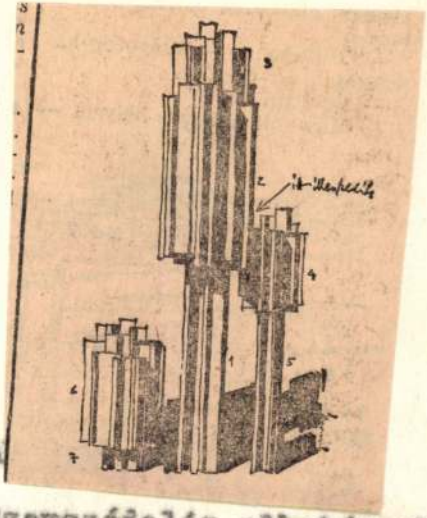

MAGYAR HIRLA

Wagner: Szomszédolás alkotómunkával

JANÁKY VIKTOR 6

sához pedig vas—rez—kobalt—oxidon kívül egy áttetsző, valamint négyféle agyagmáz volt. A szakiskolában — ahol dolgoztunk általában — csak zsengéles volt, míg a magastűzű égetést a gyár alagútkemencéjében végezték. Én olyan gépen még nem dolgoztam, mint amilyen itt állott rendelkezésemre: egy remek szalagprés, amitől nekem az az ötletem támadt, hogy *dekorativ térplasztika alapelemeinek készítésére* hasznosítsam...

MAGYAR HIRLAP 1980/10/21/6

Wagner:Szomszédolás alkotómunkával

JANÁKY VIKTOR 7

— Mi készült el ebből a szimpozion végére?

— Az „építőtéglákat" ki is nyomták számomra. Ezeket én aztán utólagos kivágásokkal alakítgattam, a még puha anyagot késsel és dróttal tovább formáltam. A már fentebb említett négyféle mázat egyetlen edényben kevertem össze, és ezzel nagyon szép, zöldesbarnás színárnyalatot kaptam az égetés után. Egy összetartozó hármaskompozíció jött létre

MAGYAR HIRLAP 1980/10/21/6

Wagner:Szomszédolás alkotómunkával

JANÁKY VIKTOR 8

végül. Tulajdonképp az előregyártott elemekből való építkezés kerámiai áttétele ez, hiszen az építészet is felhasználja a saját paneljeit és ezért én is igyekszem haladni a saját korommal a magam területén. És ezt tovább szeretném most itthon is folytatni, mert megvannak hozzá a technológiai alapfeltételek ... — zárta beszámolóját a kerámikusművész.

Wagner István

MAGYAR HIRLAP 1980/10/21/6

Wagner: Szomszédolás alkotómunkával

JANÁKY VIKTOR

— *Milyen munkalehetőségeket teremtettek a vendéglátók?*

— Alapvető szabály, hogy a meghívott vendégek helyi anyagokból dolgozzanak és legalább egy — ott készült — művet a helybli, állandó jellegű kerámiagyűjteménynek adományozzanak. Itt négyféle alapanyag áll az alkotók rendelkezésére: egy vörösre és egy fehérre égő kőcserép, egy samott massza és a gyári, szaniter kerámia. A felület bevoná-

MAGYAR HIRLAP 1980/10/21/6

Wagner: Szomszédolás alkotómunkával

JANÁKI VIKTOR

például *Otto Eckert* és *Bohumil Dobias* professzor, valamint *Lubor Technik* és mások. Az idén *tizedik alkalommal* tartották meg ezt a szakmai berkekben változatlanul népszerű rendezvényt, tizenöt részvevővel, akik között volt lengyel, spanyol, bolgár, kubai, szovjet, angol, osztrák, holland, cseh és magyar egyaránt.

MAGYAR HIRLAP 1980/10/21/6

Wagner: Szomszédolás elkotémunkával

JANÁKY ISTVÁN

Paul Andreu
Gábor Bachman
Shigeru Ban
Pierre du Besset & Dominique Lyon
Pierre Bismuth
André Bloc
Chanéac
Constant
Peter Cook
Coop Himmelblau
Odile Decq & Benoit Cornette
Neil Denari
Peter Eisenman
David-Georges Emmerich
Yona Friedman
Dan Graham

Rodney Graham
Andreas Gursky
Zaha Hadid
Itsuko Hasegawa
Pascal Haüsermann
István Janáky
Rem Koolhaas
Langlands & Bell
Daniel Libeskind
Gordon Matta-Clark
Enric Miralles
Morphosis
Eric Owen Moss
Nox
Oosterhuis Associates

Claude Parent & Paul Virilio
Dominique Perrault
Ricardo Porro & Renaud de la Noue
Arthur Quarmby
Roche DSV & Sie
Csaba Rosta
Guy Rottier
Ionel Schein
Eckhard Schulze-Fielitz
Nasrine Seraji
Smith-Miller + Hawkinson & Barbara Kruger
Antoine Stinco
Pierre Székely
Bernard Tschumi
UN Studio: Ben van Berkel & Caroline Bos
Makoto Sei Watanabe

László Beke,
directeur général du Műcsarnok / Kunsthalle,
François Bordry,
président du FRAC Centre
et **Robert Lacombe**,
directeur adjoint de l'Institut Français

ont le plaisir de vous inviter

au vernissage de l'exposition
Architecture du Monde
– Utopies itinérantes –

le 15 décembre 1999
à 18 heures

L'exposition sera inaugurée par
Ernő Rubik, architecte.

invité d'honneur :
Claude Parent, architecte

Commissaires: Marie-Ange Brayer, directrice du FRAC Centre, Pascal Faucher et Zsolt Petrányi
L'exposition est ouverte jusqu'au 20 février 2000 du mardi au dimanche de 10 heures à 18 heures
Műcsarnok, 1146 Budapest, Dózsa György út 37.
vernissage avec la participation du Ballet de Győr, supporté par Audi (Győr)

Beke László,
a Műcsarnok főigazgatója,
François Bordry,
a FRAC Centre elnöke
és **Robert Lacombe**,
a Francia Intézet igazgatóhelyettese

tisztelettel meghívják

1999. december 15-én
18 órára a

Világépítészet
- Vándorló utópiák -
című kiállításra a Műcsarnokba

Bevezetőt mond:
Rubik Ernő, építész

Díszvendég:
Claude Parent, építész

Kurátorok: Marie-Ange Brayer, Pascal Faucher és Petrányi Zsolt
A kiállítás megtekinthető 2000 február 20-ig, keddtől vasárnapig 10-18 óra között
Műcsarnok, 1146 Budapest, Dózsa György út 37.
A megnyitón közreműködik a Győri Balett, támogatja az Audi, Győr.

66° Anno N. .....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28
MILANO
Telefono 723.333
Casella Postale 3549 - Telegr.: Ecostampa - Milano
Conto Corrente Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

/1021

RASSEGNA GRAFICA
VIA MACEDONIO MELLONI 17
20129 M I L A N O

15 MAG 68

NOTIZIARIO DI GRAFICA D'ARTE

cek è tra le personalità più distinte della giovane generazione attiva nel campo figurativo. La galleria varesina deve segnare a grande suo merito l'eccezionale mostra.

T. Monf

SUCCESSO DELLA « PERSONALE » DELL'ARTISTA JANACEK A VARESE

Nello scorso febbraio ha riportato notevole successo, nella galleria « Casa d'arte varesina » di Varese, una nuova « personale » della nota pittrice di origine magiara **Mirice Janecek.** Di questa singolare artista, che si è affermata per originalità creativa e per aristocratica finezza di gusto e di stile, abbiamo veduto e goduto opere di particolare pregio: dipinti, collages, disegni e incisioni. Senza mai cadere nel forzato, nel nuovo ad ogni costo, ma anzi col substrato di una preparazione classica quanto mai seria (e l'elegante fascicolo documentario illustrato, che fungeva da catalogo, ne ha certificato la portata e l'impegno: studi compiuti, opere in raccolte pubbliche italiane e straniere, collezioni private, ricca e variata bibliografia anche per la stampa e per i dizionari esterni), la pittrice e disegnatrice, che vive ed opera in Italia, ci realizza una visione modernista tutta personale, di un'astrazione che spesso ci porta in un mondo favoloso ed incantato. Artista geniale e polivalente, la Jana-

OLIVETTI
TEKNE 3

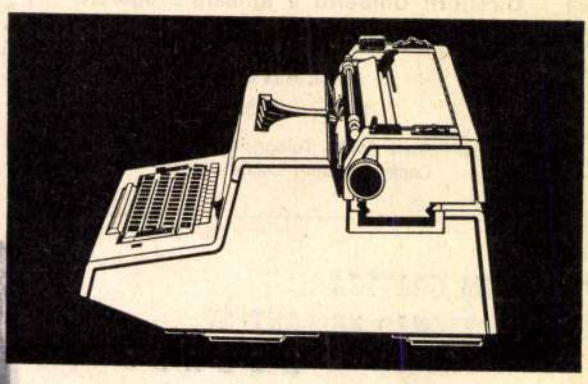

Una macchina robusta, adatta a prestazioni intense e prolungate, una macchina da lavoro, concepita tecnicamente in funzione di radicale sfruttamento dei tipici vantaggi della scrittura elettrica: più pagine, più copie, meno tempo, minor fatica.

alore di una testimonianza e di una spe-
anza. Desideriamo che la nostra aspira-
ione artistica non ceda alle lusinghe della
aciloneria, alla fregola del « chi arriva pri-
ha »; vogliamo, inchiodati dalla fragilità
reziosa del bulino o della punta secca,
ffrire la testimonianza a tutta la Gioventù

È mancato improvvisamente all'età di 74
anni il Comm. Prof. UMBERTO DEGANO.
Scultore, incisore, pittore Preside di Isti-
uti superiori.
Con lui è scomparso un artista della vec-
hia guardia. Nelle piazze, nelle chiese,
ei musei, ai Ministeri, sono rimaste di lui
e sue opere, a testimonianza di quanto ha
aputo darci di sè.
Chi non ricorda la distinta personalità di
uesto artista, sempre presente ad ogni
anifestazione di rilievo?
a sua generosità, il suo sorriso buono, la
ua modestia, le sue parole sempre pronte
ll'incoraggiamento, prodigo di consigli
er tutti.
ttivo: promotore sempre di nuove inizia-
ve, istancabile, ha lavorato sempre, fino
l'ultimo giorno; rammaricandosi spesso
er il tempo che inesorabile scorreva trop-
o lesto, lasciandogli « troppo poco tem-
o » davanti a sè, per poter dedicare an-
ora all'arte. Le sue sculture, dalle forme
orbide, levigate, sicure, dove si ritrova
ogni tratto, la mano esperta dell'artista,
el grande maestro che gli ha valso in Ita-
a e all'estero una meritata rinomanza.
e sue incisioni, vere opere d'arte, dai
atti delicati, decisi, dove l'abilità dell'il-
stre scomparso testimoniano quanto que-
o valoroso artista meriti di essere ricor-
ato da noi tutti. Le sue figure, che si av-
cendano tra un'armonia di luci ed ombre,
suoi paesaggi calmi e solenni, fissati sulla
la in ore tenere, dolci, remote; creano
pere inedite di poesia, composizioni po-
cromiche, delicate.
otrei continuare ancora a lungo per il-
strare le grandi qualità di questo nostro
rande scomparso, ma le parole non ba-
erebbero per ricordare il grande cuore
he aveva, la grande bontà racchiusa nel-
animo.
o ricordo ancora all'ultimo concorso di
arina di Ravenna.
onostante il divieto dei medici per il suo
recario stato di salute; pieno di buon
more, e di ottimismo, la sua felicità nel
trovarsi ancora una volta, tra gli amici
iù cari, tra gli artisti partecipanti.
a sua commozione, nel ricevere ancora
n meritato riconoscimento, questa volta
a S. E. il Ministro Spagnolli, la calorosa
ccoglienza degli artisti partecipanti, l'ova-
one unanime del pubblico presente alla
anifestazione, consapevole, forse incon-
ciamente, dell'ultimo saluto al grande
aestro, che ancora per un'ultima volta
veva voluto onorare questa manifestazio-
e artistica con la sua nobile presenza.

Dina Martini Perazzini

AMENTI
STRAZIONI
ENZA AZIENDALE
TARIA
ARFAGNA
Margherita 33 - MILANO
078

66° Anno N. .....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28

MILANO

Telefono 723.333

Casella Postale 3549 - Telegr.: Ecostampa - Milano
Conto Corrente Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

Janacek

1021

GRAPHICUS
VIA DEL CARMINE 14
10122 - TORINO

GIU 68

SUCCESSO DELLA « PERSONALE » DELLA PITTRICE E GRAFICA JANACEK A VARESE

Ha riportato notevole successo, nella galleria « Casa d'arte varesina » di Varese, una nuova « personale » della nota pittrice di origine magiara *Mirice Janacek*.

Di questa singolare artista, che si è affermata per originalità creativa e per aristocratica finezza di gusto e di stile, abbiamo veduto e goduto opere di particolare pregio: dipinti, collages, disegni e incisioni. Senza mai cadere nel forzato, nel nuovo ad ogni costo, ma anzi col substrato di una preparazione classica quanto mai seria (e l'elegante fascicolo documentario illustrato, che fungeva da catalogo, ne ha certificato la portata e l'impegno: studi compiuti, opere in raccolte pubbliche italiane e straniere, collezioni private, ricca e variata bibliografia anche per la stampa e per i dizionari esteri), la pittrice e disegnatrice, che vive ed opera in Italia, realizza una visione modernista tutta personale, di un'astrazione che spesso ci porta in un mondo favoloso ed incantato.

Artista geniale e polivalente, la Janacek è tra le personalità più distinte della giovane generazione attiva nel campo figurativo. La galleria varesina deve segnare a grande suo merito l'eccezionale mostra.

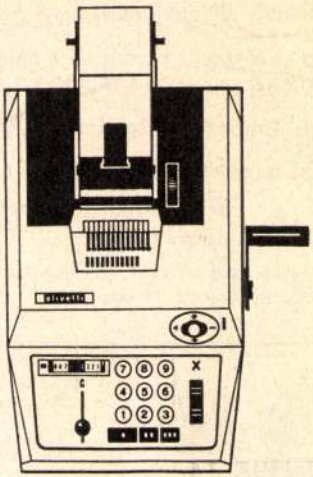

Olivetti summa **Prima 20**

**Per i calcoli del negozio
del commerciante e dell'artigiano,
è la addizionatrice sicura ed economica.
A un cenno della mano
fa di conto e scrive.**

& Sonner A/S di Oslo per una rotativa Wifag OF III per stampa offset a bobina e tipo-offset di guide telefoniche, libri e riviste. La rotativa è composta da cinque gruppi.

Il più importante gruppo editoriale svedese per la stampa di quotidiani, il Dagens Nyheter/Expressen, che sta ampliando le sue attrezzature per la trasmissione in facsimile, da Stoccolma, ha ordinato alla Vickers-Crabtree inglese una rotativa offset del costo di 800 milioni di lire.

La rotativa, che verrà consegnata pronta per girare verso la fine del prossimo anno, sarà installata a Jonkoepping, nella Svezia meridionale, e sarà costituita da nove gruppi, tre dei quali sovrapposti. La rotativa, con gruppi satelliti per stampa a quattro colori, darà una produzione di 60.000 copie all'ora, sia in formato normale che in tabloid.

All'inizio la rotativa stamperà la parte essenziale della edizione meridionale del quotidiano della sera *Expressen,* che a Jonkoepping stamperà da 180 a 230.000

M D K

Jamschek Mathias, Zágráb, area capituli.

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Miv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

Jan Ondriska grafikus

Az Egervár '74 kiállításon szerepelnek munkái, fametszei, melyek a telepen készültek.

Kováts Flórián: Hozzászólások az Egervár '74 kiállításhoz.
Zalai Hírlap, 1974. szept. 15.

Jan z Kolína

feste Kassán a ~~XVII.~~
XV. század második felében. (1465)

Toman 255. l.

A.-B. NYMAN & SCHULTZ, STOCKHOLM ST.

REDERI, ÅNGBÅTSAGENTUR, BEFRAKTNING & SPEDITION

Huvudkontor: Skeppsbron 22. Resebyrå: Kungsträdgårdsgatan 2 a.

Filial: Riddarholmshamnen 17.

STOCKHOLM 2 4.9.28. 17-19 AVG. AVD.

STOCKHOLM 2 4.9.28. 17-19 AVG. AVD.

STOCKHOLM 2 4.9.28. AVG. AVD.

SVERIGE KUNGL. POST 25 öre

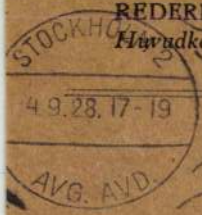

Intern.Transporte Michael Biró & Co,

VIII,Baross-Utca 45,

BUDAPEST

Jarábik József

Emlékre

Szabó János: A sigrtulás remé-
injéhez

Petőfi Népe, Kecskemét 1970. feb. 5.

JAMNITZER, nürnbergi ötvöscsalád, őseik bécsi ötvösök voltak. Ismertek közülük Leonhard és Casper a XV. század közepén és Mathias a XVI. században. A család nürnbergi tagjai közül Wenzel a legismertebb, * Bécs 1543, † Nürnberg 1585. 1543-ban Nürnbergben mester lesz. Munkái, melyeknél fivére, Albrecht is segítségére volt, igen nagy hírnévnek örvendettek. A kortársak nagy elragadtatással beszélnek azokról a kis állatkákról és növényekről, melyeket a J.-ek ezüstbe öntöttek és ötvösműveiken díszül alkalmaztak. V. Károly, I. Ferdinánd, II. Miksa és II. Rudolf császárok udvari ötvöse volt. Csak kevés hiteles műve maradt ránk, bár neve szinte gyüjtőnévvé vált, mellyel a XVI. századi német ötvösség legjavát illették. Műveiben sajátságos módon egyesülnek a gótikus hagyományok a renaissance formákkal. Technikai készsége s finomsága szinte páratlan. Legkiválóbb műve az ú. n. Merkel-féle asztaldísz, mely még nemrégiben Nürnberg tulajdona volt s most a frankfurti Rothschild-család gyüjteményének dísze. A prágai udvar számára készített nagy asztaldíszéből már csak négy kariatid maradt fenn Bécsben. Drezdában a Grünes Gewölbe-ben vannak még munkái. Fennmaradt műveinek csekély számát kiegészítik rézmetszetei, melyek a legszebb renaissance ízlésben tartott serlegeket tartalmazzák. Irodalmilag is működött: 1563-ban a Perspectiva corporum regularium című művét adta ki. 1588-ban halt meg Nürnbergben. Fiainak, kik mesterségét folytatták, működéséről mitsem tudunk. Ötvösjegye a J.-családtól használt oroszlánfej felett W. *Payrne.*

E. G. I. 504. l.

241

$7 \times 24 = 140$

28

168

180

24

504

500

260

920

100

800

500

300

40

840

400

240

32

672

1280

700

800

480

1280

500 kg.

50,000

400

3

50,403

Jamrisska Gyula

Jamrisska Gyula keramikus 36 éves korában a munkácsi honvédkórházban elhunyt.

Új Magyarság

1940. máj. 15.

Jamrisska Gyula

Pesti Hirlap. 1940
máj. 15

Jamrisska Gyula kerámikus, munkaszolgálat közben szerzett betegségében 36 éves korában a munkácsi honvédkórházban váratlanul elhunyt. (Minden külön értesités helyett.)
Özv. Kozsestes Józsefné szül. Bátossy Anna

. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől

52 / 12 szám.

BUDAPEST 938 MAJ.-4 15 N 5 N

Műemlékek Orn. Bizotts. tek. Elnöks.

ivatalból.
gálati ügyben.
talányozva.

BUDAPEST. IX

Hőgyes Endre u. 10

Jamrich Sándor

urad. főerdész

Csákvár

l

Ezredévesküll

VI. is. (Kertészet) 7 l.

2 köll

Die mittelalterliche Baukunst in Ungarn. *Österreichische Revue*, II. (1865).

U. a.:
Régészeti kalauz, különös tekintettel Magyarországra. II. középkori építészet. Pest, 1866.

U. a.:
Fructus laborium ad detegenda Metropolitanae Ecclesiae Bacsiensis fundamenta Anno 1870 susceptorum. Kalocsa, 1871.

HÓMAN BÁLINT:
A zágrábi püspökség alapítási éve. *Turul*, 1910. 100—113. l.

U. a.:
A benedekrend és a magyar nemzet megtérése. *Prímás-Album.* Budapest, 1928. 57— l.

HÓMAN BÁLINT—SZEKFŰ GYULA:
Magyar történet. I. Budapest, 1935.

HORVÁTH, EURICO:
Transdanubien als kunsthistorische, Provinz. *Biblioteca dell'Accadamia d'Ungheria di Roma*, Wr. 5. Roma, 1936.

HORVÁTH HENRIK:
A Fővárosi Múzeum kőemléktárának leíró lajstroma. Budapest, 1932.

HORVÁTH JÁNOS:
A magyar irodalmi műveltség kezdetei. Budapest, 1931.

Jamnik. hepes

Myskovsky 1875.
rajza

1) alapvajz és távlatikep
ij III = jöl

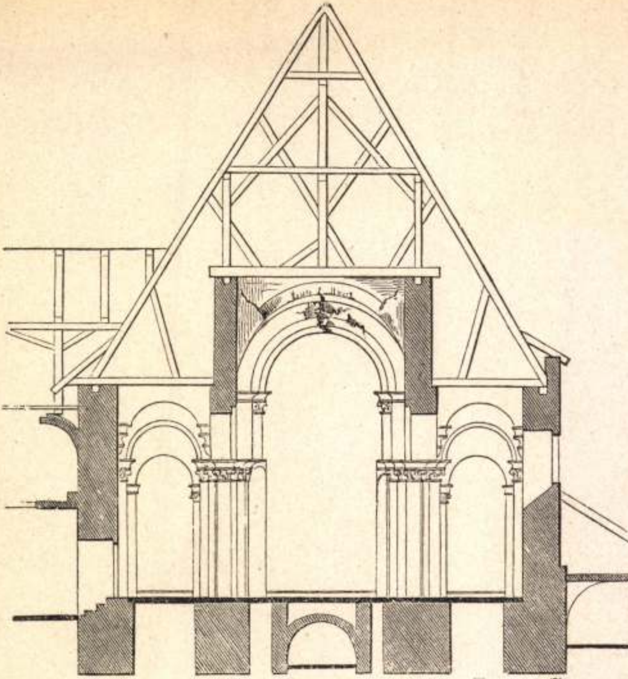

10.

Jamniki rk. templom

(Szepes m)

l.

Drei Felsöm

214. l.

~~Japán művészet III. 224.~~

Jamnik

Templom torony
felső magyarország
renaissance sti-
lusban

MMEEkopl
1913.446,
451.l
Keppel

Jamniki harang-

torony

(Szepes vm)

a késmárki határa

alatt épült

l. Bruckner 44. l

...er Arpádné Zolyom
...gti Dr. Fürst E. Munkácsi? Öregfeit fyi

...ócy, de fytodésénes

...ti mikor mimenetéinas
...y nem formálodtak ki s
...gravarta át a bécsi
...ein uj és integer nellenne

. Munkácsi? Öregfeit fyi
...fy vám 46.6.39

...cy
...ulnány bécsi integétsi,
...ámásával 933.1/17 Rff

Jamniki templom

képe repr.

Lechner: Tanulmányok

MMÉEKözl
1913. 457. l.

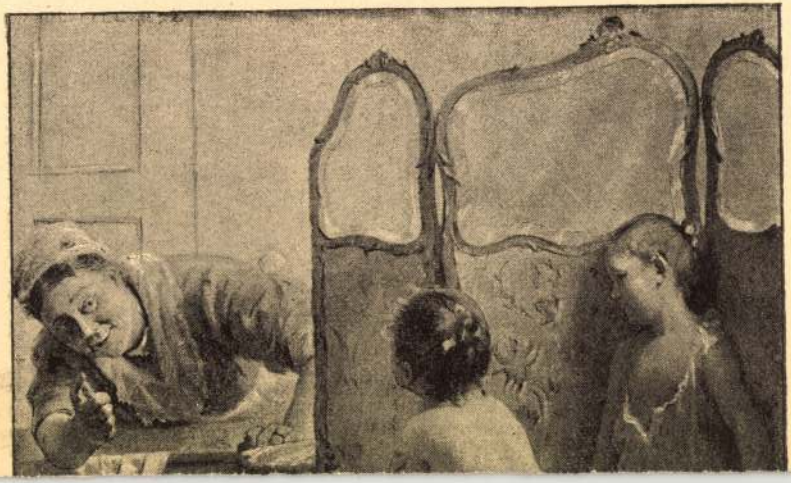

Jamniki templom

(Szepesom)

harangja, Eszephori,

Lásd. Szepesárki

templom

alatt.

Jamniki Péter

A Szepességen az olasz hatás a XIV. században alighanem Jamniki Péter, Róbert Károly itáliai eredetű pecsétvésőjének revén terjedt el.

Divald Kornél. Felsőmagyarország gótikus szárnyasoltárairól. Évkönyvei. Az Orsz. Magy. Szépművészeti Múzeum —. III. k. Bpest, 1924. 24. l.

Jamniki Péter

Jamnik falu (Szepesség)
Róbert Károly király ötvösé-
nek, a pecsétvéső Péter mes-
ternek volt valamikor birtoka

Divfelsétak. 59. l.

Ez azonos Gallicus
Péterrel l. ott!

Eger.

A középtérben lévő vár
das mecsetek uralkodnak, az e
jobbra keresztény és török lo
datszalagon:

ERLAVW.

Szines rm., mér. a

140-95

Jamniki Péter

vigyázz!

Jamnik szepesi

[redacted] megyei

körség.

Nem utána!

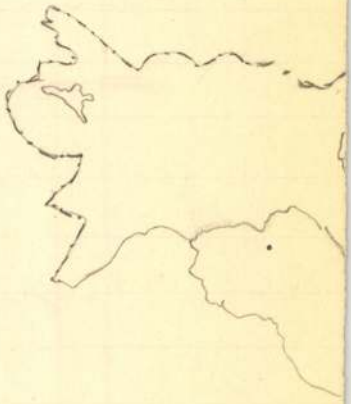

Jamniki Péter szepességi ötvösmester a XIV. században.

Az ötvösség terén a Szepesség igazán fényes multra tekinthet vissza. Talán egyik megyénk sem mutathat fel annyi régi ötvösművet, e hazánkban egykor oly virágzó, sőt sajátos magyar jellemvonásokat feltüntető művészetből annyi remeket, mint a Szepesség. Mind a mellett, ha e tárgyakat ismerjük is, magukról az őket előállító régi ötvösmesterekről édes-keveset tudunk. Alig tudjuk egy párnak a nevét. Igy tudomásunk van iglói János mesterről; a lőcsei Szilasy János mesterről stb. Ezt is csak az egyes műemlékek felírásaiból tudjuk. De ezek a felírások alig mondanak valamit mesterükről, leföljebb csak nevüket mondják meg s nagyjában a kort, sokszor azonban egyáltalán nem szólanak a munka készítőjéről.

Annál nagyobb örömmel kell fogadnunk minden nyomot, mely régi szepességi ötvösmestereink ismertetésében előbbre visz. Az oklevélbeli emlékeket kutatva, így akadtam rá *Jamniki Péter, XVI. századbeli szepességi ötvösmesterünk* nevére. Az oklevélből azt is megtudjuk, hogy ez ötvösmester *Róbert Károly királyunknak* volt jó embere, sőt a mi rendkivül érdekes és jeliemző a korra, a mikor az ötvösséget annyira megbecsülték, hogy e Péter nevű ötvös *vice comes* lett és *szepesi várnagy* s Károly király *neki adományozta Jamnikot*, amiért joggal Jamniki Péternek nevezhetjük.

A szóban forgó oklevél ugyanis, melyet a *Carolus Wagner*-féle *Analecta Scepusii sacri et profani* I. kötetének 131. lapján a *Diplomata nobilitatis Scepusiensis* sorozat XVIII. darabjaképen találunk, ép erről az adományzásról szól. Károly király ez oklevele elmondja, hogy *Péter mester a szienai Simon fia* (Magister Petrus, Filius Simonis, de Senis dictus), *a mi hű ötvösünk* (fidelis aurifaber noster) *vice comes* és *szepességi várnagy* (Castellanus) *színünk elé járult, hogy a Jamnik nevű birtokot* (quandam Possessionem, Jemnik vocatam — ma Jamniknak mondják) amelynek volt tulajdonosa *Kormos* (Cormus) örökös nélkül halt el s így a birtok

...cs ...rélem, vagy a pénzt
...szaadom. — S... ...i. amerikai óragyárak
vezé... ...te által

BÖHNEL MIKSA, órás

BÉCS, IV, MARGARETEN-STRASSE 48/78.

a csász. és kir. állami hivatalnokok szállítója.

ÓVÁS: Kereskedők Roskopf-órákat pléh-tokkal és imitált papir-Émail-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 frt 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom szabadalmazott Émail-számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak és mindent, a mi nincs fenti cégjegyzéssel ellátva, utasítunk határozottan vissza.

Pályázat.

Az iglói kaszinó egyesületnél augusztus havától kezdődőleg a

SZOLGA

állása betöltendő.

Felhívom mindazokat, kik ezt elnyerni óhajtják, hogy nálam személyesen jelentkezzenek.

UJLAKI JENŐ,
elnök.

Knuth Károly

gyáros és mérnök

cs. és kir. fensége József főherczeg udvari szállitója.

Gyár és iroda:

Budapest, VII. Garay-utcza 10.

Elvállal: központi-, viz-, lég- és gőzfütések, légszesz és vizvezetékek, csatornázások szellőztetések, closettek, szivattyuk, vizerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petroleum váladékból nyert gázok értékesitését czélzó készülékek létesitését városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készittetnek.

Legjobb minőségü **kőagyagcsövek** raktáron.

Nyomatott Schmidt J. nyomdájában, Iglón.

a királyra visszaszállt, *neki és utódainak adjuk örök birtokul* Megemlékszik ezután Péter mester *érdemeiről*, amelyeket soknak, sokféléknek mond úgy a királylyal, mint a királysággal szemben úgy jó sorsban, mint balsorsban, de különösen kiemeli a *szepesi vár megtartását* (specialiter in conservationem dicti castri Scepusiensis) és a »*mi jelen hiteles pecsétünk vésését, gyártását, vagy elkészítését*« (in sculptione, fabricatione sen paratione praesentis sigilli nostri anthentici.) *Mindezek némi jutalmazásául* (in aliqualem recompensationem suorum servitiorum) *a fent nevezett Jamnik birtokot* (praedictam possessionem Jemnik) minden hozzátartozójával, azokkal a határokkal, ahogy az elébb nevezett Bartholomaeus férfiúé volt (per praedictum Bartholomaeum hominem), tehát az előbbi birtokos *Kormos Bertalan* volt, *Péter mesternek, s örököseinek és örökösei utódainak adjuk és adományozzuk örök joggal és visszavonhatatlanul* (ipsi Magistro Petro, per eum suis haeredibus, haeredumque suorum successoribus, dedimus, donavimus, contulimus, jure perpetuo, irrevocabiliter, possidendam, tenendam, habendam.)

Ez tehát a szokásos ismert formája az *örök adományozó* okleveleknek, amit »privilegialis« oklevélnek neveztek, azért teszi még hozzá: in formam nostri privilegii redigi faciemus. Maga az oklevél *Visegrádon* kelt *1331*-ben, a Palmarum vásárnapra következő ötödik ünnepen.

Ennyit az oklevélről. Csak sejtésképpen tehetjük hozzá, hogy mivel előbbi szolgálatokra is hivatkozik, s Péter mesternek, a hű ötvösnek atyját, az öreg Simont is emlegeti, hogy nem lehetetlen, hogy Károly királylyal bejött, valamely olaszországi ötvöscsaládból való volt ez a Jamniki Péter.

Mindent összefoglalva azt mondhatjuk, hogy a királyi örök-adományozó oklevélből tudjuk, hogy *Róbert Károlynak hűséges embere volt a szienai Simon fia, Péter ötvös, a ki a királyi pecséteket is készítette, vice-comes lett és szepesi várnagy, ötvös-erdemeiért és a szepesi vár megtartásáért 1331-ben az utódok nélkül elhalt Kormos Bertalan birtokát, Jamnikot kapta a királytól örök adományul*

Mikor tehát Jamnikra vet vándorló kedved szeszélye, szepességi turista, ne feledkezz meg *Jamniki Péter*-ről, a XIV. század híres örököséről, ki a *királynak, Károly Róbertnek volt hű embere, vice-comes* volt és *szepesi várkapitány*.

Dr. Pekár Károly.

1971/1903. közig. szám.

Faeladási hirdetmény.

Igló kir. korona és bányaváros közhirré teszi, hogy fenyőfa erdeinek 1904—1907. (bezárólag) évi alább részletezett fahozamát zárt ajánlati versenytárgyalás útján el fogja adni.

Az eladás feltételei:

1. Az eladás tárgyát képezi (hozzászámítva mindenütt az évi növedéket):

a) **Az A) üzemosztályban.**

IV. vágássorozat 5., 7., 8. osztagaiban 30 cat. hold területen 7155. m^3-re becsült famennyiség. V. vágássorozat 6., 8. osztagaiban 18.75 cat. hold területen 6421. m^3. Azonkívül miniszteri jóváhagyástól feltételezetten a IV. vágássorozat 16., 17., 18., 19. osztagaiban 5. cat. hold területen 1500. m^3 és az V. vágássorozat 3. osztagában 9 cat. hold területen 2800. m^3.

b) **A B) üzemosztályban.**

I. vágássorozat 11, 12., 13., 15., 16., 17., 18. osztagaiban 15. 8 cat. hold területen 21045. m^3. II. vágássorozat 3, 4., 9., 10. osztagaiban 32. 4. cat. hold területen 9170. m^3 III. vágássorozat 66., 68., 71., 76., 78. osztagaiban 67. 4 cat. hold területen 11930. m^3. V. vágássorozat 11., 14., 15, 16. osztagaiban 26. 8 cat. hold területen 8589. m^3. VI. vágassorozat 7., 8. osztagaiban 23. 6 cat. hold területen 4155. m^3.

c) **A véderdőkben. I—X.**

XII—XV. szállaló vágásokban mintegy 280 cat. hold területen elszórva 26 cm. mellvastagságtól felfelé körülbelül 4600 darab törzs. A törzsek a vevő által döntve és lekérgezve lesznek felmérve 10 cm. csúcsvastagságig és középhosszban mért átmérő szerint.

A véderdők ezen kihasználása a XII—XV. szállaló vágásokban miniszteri jóváhagyástól függ.

2. Vevő köteles a városnak évenként 4000 ürméter hasábfát méterekbe rakva a városi fűrész melletti faraktárban átadni. A város e fát ürméterenként a mindenkori polgári árban fizeti meg.

3. Az A) és B) alatt kitüntetett terület kiterjedésének és eladás alá kerülő fatömeg becslésének pontosságáért a város szavatosságot nem vállal. Jogában áll azonban a venni szándékozónak, hogy magának a városi erdészek útmutatásai nyomán a becslés helyességéről meggyőződést szerezzen.

Jamnitzky Lajos

épitém.

Ivod

Bauzeitung für Ungarn

1876. 402. l.

Jamnitzky Jajos

ép

ivód

Bauzeitung für Ungarn, 1883.

39. sz. (Revue über Budapester Neubauten 1883. V. Das Wohngebäude des Baumeisters Herrn Ludwig Jamnitzky, im VI. Bezirk, Pöllergasse Nr. 4, in Budapest.)

fenti terverte és épitette

1883-ban.

á. Minthogy a rendezés
letrajza még hiányzik,
a mellékelt kérdő-ív és
xikon teljessége érde-
i szíveskedjék.
z életrajz néhány napon
őre is hálás köszöne-

váló tisztelettel

KÉPZŐMŰVÉSZEK LEXIKONA
SZERKESZTŐSÉGE.

izetési kötelezettséggel nem jár.

Jamnitzky Lajos

épitész és építőm.

Wod

Bauzeitung für Ungarn,

1884. 96. l.

egy lakóház épitésével

szóló kir.

Berzsenyi utcában

VIII kr. - ben

Jamniczky Lajos

epitesz

1881. Budapest

Ciu ci lady oyzer Franklin.

Jamnicky Lajos

csak építőmester

az 1870 és években

Pesten

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számú .....

n.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Jamniczky Lajos

miecipiko fiv. bir. tag.

59 evig Kovâba

Bjerti meghalt

1895 ben

Vers. Ugy 1895. 465 l

Jamniczky Lajos

mnépitész

† 1895 julinaban

Budapesten 59 évés

Evrabon

Vas. Ujs 1895

465. l.

Jamniczky Lajos

bresti épitett

l. Művészi Ipar

1891. 10. l.

	Korona
diszekkel, népies munka a román korra visszamenő modorban . .	250
3—346. WAGNER János Frigyes ⟨1790 körül⟩: Egy lőcsei patricius család négy tagjának arcképe. Egykoru rámákban, darabja	200
7—348. BARABÁS Miklós: Fiatal férfi és fiatal nő arcképe, a női arcképen jobboldalt felül szignatura: Barabás 1851, darabja .	3000
Lásd az illusztrációt a 182. és 183. lapon.	
9. HEGEDÜMŰVÉSZ, kezében hegedüvel és vonóval, himzés, biedermeier, keretben	100
0. HIMZÉS, biedermeier, paraventszerü berakott kőrisfa keretben.	350
1. SZINES metszet	60
2—353. TÜKÖR, barok modoru aranyozott keretben, egy pár, együtt	500
4—357. NŐI ARCKÉP, három darab, férfi arckép, egy darab, dusan faragott szines rózsákkal dekorált keretekben, Mária Terézia kora, együtt	4000

Jamniczky Lajos
mnépítész Bp

l.

Művészi Ipar
III. 95. l.

a magyar család számára, mint ez az anekdotagyüjtemény, a mely sok jóizü, bolond, furcsa, ámulatba ejtő históriát mesél el, de óva kerüli a trágárságot s a mely finom tükörben mutatja be: min vidult,

valamelyik séta-parkjában fognak elhelyezni. — *Münchenben* úgy az üvegpalota, mint a Secessziò kiállításainak a megnyitása junius elsejére van kitűzve. — *Hamburgban* az ottani műegyesület ezévi tavaszi kiállítása szokatlanul gazdag, amennyiben a tárgymutatóban 1022 szám foglaltatik. — *Stuttgartban* a müncheni Secessziò kiállítását hat hét alatt 12.000-en látogatták. Elkelt 44.000 márka áru műtárgy. — *Londonban* a National-Gallery nemrég 15.050 font sterlingért megvásárolta Rembrandt 2 eredeti festményét Lord *Sammarcz*-tól. A kormány 11.800 font sterlinggel járult hozzá a vételhez. — *Bozenben* városi muzeumot létesítenek, amelynek költségeihez a város 20.000 forinttal járul hozzá. — *Berlinben* az altonai városháza díszteremének diszitésére kiírt pályázat első díját *Markus* O. berlini festő nyerte el. A második dij *Dettmann* Ludvig, a harmadik *Kampf* Arthur festőknek jutott.

—

— **Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat** tagjai az alapszabályok értelmében: *pártfogók, alapitók, rendes* és *művész-tagok*.

Pártfogók azok, akik a társulat céljaira legalább *1000 forintot* adományoznak; *alapitók* azok, akik e célokra legalább 200 forin-

MDK

Jamnitzer, Wenzel

renesansszkori német aranymíves
nagy hatással volt a Zorabeli
magyar aranyművességre.
Nürnbergi polgár; híresek voltak
allegorikus figurái

Sheila Irving Rein: Antique Hungarian
Jewellery and Plate
The Hungarian Quarterly 1937 II. 487

Jamniczky Kálmán

épitész

özv. Havas Arthurné
VI. Nagymező u. 34. sz.

6 em. ház

Épitő Ipar – Épitő Mű-
vészet. 1929. 31. l.
(Magánépitési engedélyek.)

köve (?), XIV. század 2. fele

M.D. K.

Jamnitzky Lajos, építész, építőmester

tervei szerint a Sugár-ut és a Bakony-utca sarkán épült Edeskuty Lajos-féle villát ismerteti a lap, hosszu felsorolással és a mellékletben 3 alaprajzi és egy homlokzati ábrával

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1882. XI. évf.

jun. 25. sz. 131-32 old.

Jamnitzky Lajos, építész, építő mester

M.D.K.

Tervei szerint kétemeletes lakóház épül Hollósy 7. számára a Nagymező-utca 34. sz. alatt.

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1880. IX.évf.

aug. 1. sz. 303. old.

M.D.K.

Jamnitzky Lajos, épitéz
épitó mester

tervei szerint épült fel a
Pesti Hazai Takarékpénztár
terézvárosi fiók intézete.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1879. VIII.évf.

nept. 28. sz. 305. old.

M.D.K.

Jamniczky Lajos, építőmester

terézvárosi (Neugasse 25. sz. alatt épült) házát ismerteti a lap a földszinti-, első- és második emeleti alapraj-zokkal

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1877.VI.évf. 1. sz. 1.o.
[a 27. sz. hiányzik]

Előzőleg: Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger

MDK.

Jamniczky Lajos
epitész műgyűjtő

Ex librise. 18 éven át tazai könyvkincseket gyűjtött 7 ezer kötetet. A 1711-ig megjelent művek ex librise renaissance jellegű, az újabbkori művekéi a bemutatott ábra, mely a gyűjtő epitész voltára is célaz.

— Ex libris-kiállitást
Grafikai Szemle 1897 évf. 6 z. 97 l.

Jamniszky Lajos MDK

Bp. VI. Zichy Jenő u. 22.

1847-ben egyemeletesre épitette Hild József Kaltenstein Pálnak.

A második emeletet Jamniszky Lajos épitette 1874-ben.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

149.1.

Jamnitzky Lajos 112, 118, 137, 152 építőmester
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

ÖSSZEFOGLALÓ MÜVEK

... nap

/Aradi Nóra/
igazgató

.....ig.

sai alapján irandó munkáinak két
illetve Adattára részére meg-

Jamniczky Kálmán
(cz)
építész
szül Budapest 1880
okl. nyert 1904

Névjegyz. Műegyetem 10 l.

Jamnitzky C

épület

cvd
2

Bauzeitung für Ungarn

1876. 21. l.

RITKA KÖNYVEK, RITKA EMBEREK

45 esztendő a könyvesbolt mélyén

Életünk bensőséges, szép percei közül de sok telt el könyvek között! Talán nincs is olyan ember, aki — rendszeresen vagy életének bizonyos szakában — ne álldogált volna babonázottan a könyvesboltok kirakatai előtt. Az ismert könyvek fedeleit otthonosan símogatta a pillantása, az ismeretleneket vágyódva bámulta és a színes fedőlapok új utakra indították fantáziáját. Az apró gyereket, aki orrocskáját az üveghez nyomva nézegeti a kitárt képeskönyv mesevilágát, — a diákot, akinek képzeletét fűtik az élet titkait jelképező könyvek, — a munkája után siető felnőttet, aki számára egy szebb világot jelentenek — a totyogó öregeket, akik a multat és a jövőt találják meg itt: egyformán megállítja a könyvkirakat.

Minden könyvolvasó pesti embernek, ha a Múzeum körúton járt, rendes »megállóhelye« volt évtizedek óta a Lantos-féle könyvesbolt. A nagy vitrinek egyik részében a tudományos antikvárium kincseiben gyönyörködhetett a járókelő, a másik rész pedig a modern irodalom értékeit prezentálta. Ez a kedves, megszokott »állomás« most nemsokára *megszűnik*. A modern könyvkereskedést feloszlatja a cég, a tudományos antikvárium pedig az emeletre költözik. A kirakat, — amely most a kiárusításra került olcsó könyveket hirdeti — tavasszal már nem állítja majd meg a könyv barátait. Olyan lesz a ház, mintha lehúnyta volna a szemét...

Egy régi pesti könyvesbolt

A mélyen hátranyúló, emeletes könyv-labirintus lelke, az »öreg Lantos« — akit fiától való megkülönböztetésül neveztek így — közismert figurája Budapest szellemi életének. Bejáratos minden múzeumba, közkönyvtárba, ismeri minden könyvgyüjtő és könyvolvasó. Korántsem dickensi alak a 62 éves öregúr. Nyoma sincs rajta az öregségnek. Törhetetlen energiát sugárzik egészséges arca, erős, vállas termete. Ez az energia, a biztos tekintetű szemből áradó intelligencia sokat teremtett 45 év alatt, mióta a könyvek mellé szegődött. Nemcsak egy nagyvonalú, virágzó, sokfelé ágazó céget teremtett meg a semmiből, hanem hozzájárult a magyar szellemi élet fejlődéséhez is. Kulturális kincseket mentett meg a magyarság számára, — legutóbb a Szent István törvényeinek legrégibb kéziratát magába foglaló Admonti Codex-hez juttatta a Nemzeti Múzeumot, — tudományos és népszerű irodalmi folyóiratokat adott ki, híres aukcióinak katalógusaival becses segédkönyveket nyujtott a könyvtárnak.

— Negyvenöt éve foglalkozom a könyvekkel, — meséli — a gimnáziumból gyakornoknak mentem egy pesti könyvkereskedőhöz, aztán a híres Dobrowsky Ágosthoz kerültem, aki a Petrik-féle Könyvészetet adta ki és akinek a boltja ott volt, ahol ma a Pesti Hazai Takarékpénztár főintézete áll: az Egyetem ucca és az Irányi ucca sarkán. Tizennyolc évig dolgoztam Dobrowsky mellett, az utolsó időkben mint társa. Nagyszerű iskola volt ez, már csak azért is, mert ott megfordult minden könyvgyüjtő és mert oda ajánlották fel elsősorban az eladó nagy könyvtárakat.

A legfurcsább könyvtárszoba

Munkás életének érdekes emlékeiből meséli, ami eszébe jut:

— Még Dobrowsky társa voltam, amikor megvásároltuk *Jamnitzky* építész könyvtárát. Tulajdonképpen meggazdagodott pallér volt az öregúr, aki szenvedélyesen gyüjtötte a könyveket, noha — sohasem olvasott. Virtus volt nála a könyvgyüjtés, amire úgy kapott rá, hogy megirígyelte a híres könyvgyüjtő: *Széll* Farkas dicsőségét. Az antikváriusok már ismerték ezt a gyengéjét és ha meg akartak vele vásároltatni egy könyvet, csak azt mondták: — *»Tegnap itt járt Széll Farkas és erre alkudott...«* és Jamnitzky máris hóna alá fogta a kérdéses művet.

— A felesége sehogyse méltányolta a könyvgyüjtés szenvedélyét és ezért Jamnitzky nem merte hazavinni kincseit. Saját házában lakott és itt, a lépcsőház alatt volt egy óriási, pinceszerű helyisége, amit lakat alatt tartott. Egy kis ablaka nyílt ennek a helyiségnek a lépcsőházba, ezen keresztül dobálta be a vásárolt könyveket, azonmód becsomagolva, ahogy vette. Sohasem vett többé a kezébe egyet sem közülük... Amikor meghalt: nem lehetett bejutni ebbe a helyiségbe, úgy eltorlaszolták az ajtót elülről a felhalmozott könyvcsomagok. Végre sikerült hozzáférnünk és akkor kiderült, mennyi értéket halmozott fel évek alatt. Főleg 16. és 17. századbeli magyar könyvek és nagyértékű magyar *editio princepsek* gyültek fel ebben a lépcső alatti, legfurcsább »könyvtárszobában«. Egyébként első katalógusomat erről a könyvtárról készítettem.

Négy vagón másodpéldány egy magánkönyvtárból

— Nagy öröme volt a Nemzeti Múzeum könyvtára vezetőinek, — *Erdélyi* Pálnak, *Schönherr* Gyulának és *Fejérpataky* Lászlónak — amikor megszereztem számukra József nádor titkárának, *Kovacic Marton* Györgynek az eredeti levelezését. Ez az anyag ma is egyik legértékesebb kincse a kéziratgyüjteménynek. *Knauz* Nándor volt pozsonyi kanonok könyvtárából Magyarországra vonatkozó értékes nyomtatványok egész sorát szereztem meg.

— Érdekes emlékem az az eset, amikor a jászóvári premontrei kanonokrend könyvtárainak duplumait vásároltam meg. Ezt a könyvtárat két fiatal filozopter katalogizálta: *Domanovszky* Sándor és *Czakó* Elemér... Híres tudós lett mind a kettő. Egyháztörténeti, egyházjogi és históriai anyag mellett latin és görög klaszszikusok munkáiból állott ez a könyvtár. A duplumok négy vagónt töltöttek meg... De az egész roppant anyag elfogyott egy év alatt! Hja, akkor még sok volt a gyüjtő és — sok volt a pénz!

— Annak a kornak legnagyobb könyvgyüjtői *Hornig* Károly báró, veszprémi püspök, *Todorescu* Gyula és *Vigyázó* Sándor gróf voltak.

A kortárs véleménye nem mérvadó!

— Könyvtár szerzeményeim közül emlékezetes *Horváth* Mihály történetíró-püspök könyvtára, amely a kiváló históriku jegyzeteivel volt tele és Szüry Dénes könyvtára, amelyet *Ballagi* Aladár ajánlatára *Bárczy* István vásárolt meg tőlem a Fővárosi Könyvtár számára. *»100 év a magyar irodalomból«* volt a címe az utóbbi könyvtárnak — Bessenyeytől Széchenyi haláláig terjedő időköz magyar irodalmát tartalmazta — és a könyvtárban *Enyváry* gyakornok úr vette át, aki ma az intézmény igazgatója...

— *Ballagi* Géza 15.000 darabból álló nagyjelentőségű magyar röpiratgyüjteményét is a Fővárosi Könyvtár számára szereztem meg. Nagyon érdekes esetem volt *Thaly* Kálmán könyv-hagyatékával. Megjegyzem, ezeknek a könyveknek külön érdekességet adtak Thaly — sokszor nagyon drasztikus — jegyzetei, amiket a margóra biggyesztett. Egyszóval, amikor a könyvtárát megszereztem, felajánlottam *Fejérpataky* Lászlónak, a Nemzeti Múzeum könyvtára számára. Fejérpataky visszautasította, hogy neki nem kell és azt a tanácsot adta nekem: — *»Jó lesz sietni az eladással, mert Thalyról egy hónap mulva már senki sem fogja tudni, hogy ki volt!«*... Ez a megjegyzés jellemző arra, hogy mennyire nem mérvadó sokszor a kortársak véleménye. Egyébként Thaly könyvtárát Debrecen városa vásárolta meg aztán tőlem.

— Ugyancsak a Fővárosi Könyvtárba került tőlem *Dessewffy* gróf híres nagykállói könyvtára, amelynek külön érdekessége volt, hogy a gróf a legkülönbözőbb nagyságú és formátumú könyveket *egyforma színű és egyforma nagyságú kötésbe köttetette be*. A kisebb könyvek így szinte elvesztek a nagy táblákban.

A fanatikus könyvgyüjtő

— A híres, nagy könyvgyüjtők közül a legkedvesebb vevőm *Edvi Illés* Aladár volt, aki főleg a magyar városokra és vidékekre vonatkozó könyveket, meg az alkimista nyomtatványokat gyüjtötte. Harmine éven keresztül minden áldott nap kétszer is bejött hozzám. Bejött reggel és bejött délután, amikor itt szundikált egy félórát az én irodai diványomon.

— Fanatikus könyvgyüjtő volt. Boldogtalanná tette, ha egy nap nem vásárolhatott valamit. Ha már sehogysem talált új könyvet, ami még nem volt a birtokában, akkor — megvette mégegyszer azt, ami már megvolt neki, csak azért, hogy ne múljék el egy nap könyvvásárlás nélkül... Osztálytanácsos volt a Kereskedelmi Minisztériumban, ezenkívül iparfelügyelő és ipariskolai tanár. Fizetésének jórészét könyvekre költötte, amiket verőcei villájába hordott ki.

— Felesége és menye nem nézték jó szemmel a roppant könyvhalmazt és sokat bosszantották miatta. A háború alatt aztán bejött hozzám és szomorúan jelentette: »A fehérnép ki akar engem tenni a könyveimmel, hát inkább eladom a könyvtárat!«

— Nyolc dupla-teherautón hozta be Verőcéről a könyveit. Átadta és meg sem kérdezte, hogy mit adok értük. »Majd megegyezünk!« — hárította el az alkut. Minthogy akkoriban a pénznek nagyon változó értéke volt, értékpapírokat adtam végül a könyvekért. Pesti Hazai Takarék-részvényeket. Nem sokkal később, a pénzintézet minden két részvénye után egy harmadikat adott a részvénytulajdonosoknak. Erre bejött hozzám Edvi-Illés Aladár és szégyenkező felháborodással mondta: »Mégis csak Isten ellen való vétek, hogy én most 50 részvény helyett 75-öt kapok, magának meg itt marad a nyakán ez a sok rozoga könyv!« Napokon keresztül dohogott: »Ezért a rozoga könyvtárért ennyi pénzt adni!«... Ilyen ember volt Edvi-Illés Aladár.

— Ehhez a könyvtárhoz fűződő emlékeim között egyébként van egy érdekes angol vonatkozású is, ami az angolcknak a magyar könyvkereskedő iránti bizalmára jellemző. Az Edvi-Illés-féle könyvtár alkímiai műveiről angol katalogust csináltattam és ezt a könyvekkel együtt kiküldtem Londonba. Az angol cég, amely megvette a könyveket a katalógussal együtt, újra nyomatta a katalógust, mert a koronában számított árakat át kellett számítania fontsterlingre és kinyomatta anélkül, hogy a szöveget átnézte volna, annyira bízott bennünk. Igy aztán pontosan ugyanazok a sajtóhibák kerültek bele a londoni katalógusba, amelyek a Pesten nyomott katalógusban voltak.

Gróf Vigyázó Sándor, a szenvedélyes alkudozó

— Nagy vevőm volt gróf *Vigyázó* Sándor, aki az Akadémiára hagyta vagyonát. Szenvedélyesen szeretett alkudni. Mindig azt mondta: *»Das Handeln ist das Gewürz des Lebens!«* Az volt a szokása, hogy a kért árnak mindig a felét kínálta. Ezt persze előre belekalkuláltuk a számításba. Csak egyetlenegyszer sikerült elérnem, hogy többet adott egy könyvért, mint a felét annak, amit kértem érte. Ez így történt: minden vasárnap délelőtt tizenegy órakor fel kellett őt keresnem palotájában, ahová elvittem neki valamilyen ritkaságot. Egyszer ottlétem alatt érkezett hozzá *Korányi* professzor, hogy megvizsgálja. Persze megvártam, amig a professzor elvégezte vizitjét és aztán mutattam be az odavitt könyvet. Hatvan koronát kértem érte. A gróf harmincat ajánlott. Makacs lettem és kijelentettem, hogy negyven koronán alul nem adom. Visszautasított. Erre azt mondtam: »Nézze gróf úr, Korányi professzor csak pár percet töltött önnél, mégis bizonyára nem sajnál tőle ezért a vizitért 30—40 koronát. Én meg minden vasárnap délelőttömet itt töltöm és tőlem sajnál 10 koronát!« A gróf elnevette magát. Csengetett a titkárjának: »Lantos olyan jót mondott, hogy ki kell fizetni neki 40 koronát!« — szólt hozzá. Igy fizetett életében egyszer alku nélkül 10 koronát.

— A másik nagy könyvgyüjtő *báró Prónay Szilveszter Gábor* volt, aki — akárcsak gróf Vigyázó — szédületesen nagyműveltségű úr volt és hihetetlenül járatos a könyvészetben. Minden héten pár órát töltött nálam és sok értékes könyvet vásárolt, többek közt Gyöngyösi István Murányi Vénuszának azt a példányát vette meg, amit a szerző Thököly Imrének dedikált. Németországban doktorált báró Prónay, mégpedig — amint mesélte — azért, mert az édesapja azt mondta neki: *»Magyarországon egy Prónaynak nagyon könnyen adnak diplomát!«*

Kallódó kincsek

Kalandos könyvfelfedező útjairól mesél most a könyvek kutatója:

— Bizony sokszor különös körülmények közt jutottam kincses ritkaságokhoz. Egyik trencsénteplici nyaralásom alkalmával történt például, hogy megismerkedtem egy uradalmi tiszttartóval. Megkérdeztem: vannak-e régi könyvei a gazdájának? — »Vannak, az egerek prédájára!« — hangzott a felelet. Odautaztam a birtokra és láttam, hogy csakugyan az egerek lakmároznak egy halom régi könyvön. Benyúltam a csomóba és az első, amit kihúztam: Zrinyi Miklós: »Szigeti veszedelem« első kiadása volt... Megszakítottam a nyaralásomat és azonmód felutaztam Pestre, hogy elvigyem a könyvet gróf Vigyázónak, aki nagy örömmel fogadta.

— Sokat utaztam akkoriban kocsin faluról falura, azzal a gondolattal, hogy hátha találok valahol valamit. Igy jutottam el Sepsiszentgyörgyre. Bementem a könyvkötőhöz és kérdeztem, nincs-e valami érdekes régi könyve? Felküldött a padlásra — a »hiu«-ba — azzal, hogy lakott nála valamikor egy katonatiszt, aki sok ócska könyvet hagyott ott. Itt találtam egy rendkívül érdekes kéziratot, ami a székelyekre vonatkozott. Kérdeztem a könyvkötőt, miért nem vitte ezt el a városbeli Székely Múzeum igazgatójához? — »Nem érek én rá félnapokig várakozni az előszobájában, — hangzott a válasz — meg aztán nem teszem ki magam annak, hogy kikergessen ezzel a vacakkal!« Öt forintért idekínálta nekem a kéziratot. Persze megvettem és felhoztam Pestre, ahonnét felajánlottam a sepsiszentgyörgyi Székely Múzeumnak. Meg is vették tőlem, jó pénzért.

Ó hiúság! Asszony a neved!

— Bájos esetem volt Kézdivásárhelyen, ahol a 80 éves református lelkész megvételre ajánlott nekem egy 1800 körüli időkből származó Bibliát, aminek a kötése valóságos műremek volt. Ma az Iparművészeti Múzeumban van és ott a legszebb darabok egyike. Húsz koronát kért a lelkész a Bibliáért. Ki is fizettem nyomban. Már leszámoltam a pénzt, amikor berontott a lelkész lánya és nagy mérgesen kijelentette, hogy a Biblia nem eladó! »Nem engedem eladni!« — kiabálta és apja nem bírta lecsillapítani. Végül is megkért, hogy jöjjek vissza egy óra mulva. Akkor aztán ideadta a könyvet, amiből időközben — kitéptek egy lapot. Amint az öreg lelkész bevallotta: azért kellett ezt kitépni, mert erre volt feljegyezve a lányainak — születési dátuma és a papkisasszonyok azért háborogtak a Biblia eladása miatt, hogy senki meg ne tudja, hány tavaszt láttak már...

Jóízű anekdóták és kultúrtörténeti események kifogyhatatlan tárháza az »öreg Lantos« emlékezete. Ha egyszer megírja memoárjait: forrásmunka lesz az. De aligha jut majd ideje az irásra, mert most nekifekszik tudományos antikváriuma fejlesztésének, meg újabb aukciók rendezésének. És amibe ez a nagykoncepciójú, csupa-ötlet-ember belefog, abba egész lelkét adja.

Rónay Mária

IRODALMI NAPLÓ

Irodalom és filozófia

*Halasy-Nagy József tanulmányai**

1.

Nemes hagyomány az ifjú magyar filozófiában az irodalmi érdeklődés. Az esztétikusoknál ez természetes jelenség. *Greguss* Ágoston az ő korában kitűnő költőnek számított. *Beöthy* Zsolt szépírónak indult, regényét, novelláit a Mikszáthéi mellett emlegették. *Alexander* Bernát már egyetemes értelemben filozófus, mégis gazdag pályájának igazán megmaradó emléke az Ember tragédiájának kiadása, mely tudományos és iskolai szempontból egyaránt remeke egy lent is látó, magasan is szállni tudó filozófuslélek munkásságának. *Kornis* Gyula emlékezetes Herczeg-tanulmányában a szenzáció erejével hatott akkor, midőn rámutatott az irodalomnak még a filozófiával szemben is primér jelentőségére, hiszen az emberi gondolkodás első, filozófiai értelemben vett megmozdulásai, még irodalmi művek anyagában jelentkeztek. S ugyanő napjainkban Petőfi pesszimizmusáról írt munkájában eljutott egyik legérdekesebb alkotásához, melyben a rendszeres filozófus módszerével vizsgálta legnagyobb költőnk életfilozófiáját.

E nemes hagyomány értelmében a filozófus valóban a csúcstudomány magasztos eszközeivel dolgozó nemzetnevelő és ilyen irányban is súlyos tudással és könnyű tollal jelentős munkásságot fejt ki *Halasy-Nagy József*, a jeles pécsi filozófusprofesszor.

2.

Surányi Miklósról szóló kis könyve szorosan vett irodalmi tanulmány. Dícséretére szolgál, hogy nem erőszakolt magára vagy munkájára holmi filozófiai keretet vagy stílust (bár a nagy költő világnézeti jellemzésénél egy-két helyen, irodalmi munkákban ritkán jelentkező távlatok vallanak a filozófus szerzőre, például *A nápolyi asszony* lélektani elemzésénél utal Surányinak arra a szenvedélyes pszichologizálására, amely már valóságos »voluptas psyhologica«. Szép esszé ez a könyv, hangulatos előszóval, vázlatos életrajzzal, amelyben s a jellemzésben, a forrásjelzésekben is sok olyan adatra bukkantunk, amelyek egészen újak, a szerző s a költő személyes kapcsolatainak köszönhetők, s így a jövendő Surányi-irodalom számára forrást jelentenek. Ilyen például Surányi schizoid természetének rajza, ilyen ifjúságának története (melyben a nála egy évvel fiatalabb s vele egy iskolába, de egy évfolyammal alsóbb osztályba járó *Babits Mihálynak* is érdekes szerepe volt) stb. E fejezetben Surányi nagybátyjának, Gundy Miklós sásdi plébánosnak érdekes alakja valóságos kulcsnak tűnik fel Surányi visszatérő regényalakjainak kialakulásánál. Surányi pesti újságíróskodása, *Krúdy Gyula*, *Molnár Ferenc*, *Flaubert*, *France* hatása, a költő első regényei (*A trianoni páva*, *A szent hegy*) egy kitűnően író magyar tudós világos beállításában vonulnak lelki szemünk elé.

A könyv második fejezetében Halasy-Nagy József Surányi művészetéről szól, az író további pályájáról, amint a »halkuló pozitivizmus« becsületes hatása alatt, Taine-tanulmányokkal erősödve dolgozik a nagy szépíró. Látjuk Surányi érdekes *ketten*-problémáját. Minden ekörül fordul meg: én és a világ. Daphnis és Cloë története óta ennek a kettősségnek köszönhető, hogy van irodalom. Akkor halna meg a világ, ha e kettő megszünne harcolni, ha a történet mozgását a halálos mozdulatlanság váltaná fel. A költő pesszimizmusa, férfialakjainak passzivitása, matériálisnak látszó alapfelfogása, amely szerint minden az éhség és a szerelem, az egyéni és a fajfenntartás körül fordul meg, az erotikum alapvető jellege és Surányi egész felfogásának némi pantheisztikus vonásai; az a feszítőerő, amelyet Surányi lelkében merőben ellentétes állásfoglalások okozhattak: a hit az előreelrendelésben s emellett a szingazdag katolikum szeretete — mindezt Halasy-Nagy József jól meglátja és szépen ki is fejti könyvében.

A harmadik fejezet Surányi jelentőségéről szól, sajnos — négy lapon. Bizony Halasy-Nagy többet is tudott volna beszélni Surányiról, kellett volna is. Hiszen csak maga a Széchenyi-probléma — pedig arról is beszél szerzőnk — megérdemelt volna annyi helyet, amennyit ez az egész művecske jelent. A Széchenyi-regénynek a patológiáig mélyedő részein vannak lapok, amelyek Dosztojevszkijt juttatják az eszünkbe. A mi nagyunk is fájó életével élte az irodalmat. Surányi megrázó önvallomását megrendülve olvastuk újra Halasy-Nagy József ízlésesen kiállított kitűnő kis alapvető könyvében: »Én sohasem tettem azt, amihez kedvem lett volna, sohasem tudtam elutasítani magamtól, amit megvetettem, soha nem tudtam kötelékeket elszakítani és újakat összecsomózni, a kezem mindig nyitva volt és amit a sors — asszonyt, kincset, virágot — belepottyantott, az mindig kicsúszott belőle.«

3.

Korunk szelleme címen Halasy-Nagy József nyolc tanulmányát gyüjtötte össze. Ezek közül kettő a szerző emberábrázoló művészetének megnyilatkozása, két tudós társának emlékét hirdeti: *Pauler Ákosét* és *Wessely Ödönét*, Pauler filozófus volt, a nagy történetíró Pauler Gyula fia. Fiatalon húnyt el s bár tudós pozíciója így is az élen volt, eredeti rendszere, mely német fordításban határainkon kívül is feltűnést keltett, nem tette eddig azt a hatást, amelyet megérdemelne. Tudós iskolája is teljes kifejlődése előtt gyászolta a mester korai halálát. Wessely Ödön pedagógus volt. Rendkívül hasznos munkássága nem a mélyre, inkább a hasznos közelségre hatott. Halasy-Nagy József tudós társainak nemes alakját olyan két színnel festette meg, amelyek a legplasztikusabb arcképeket adják: a széles tudás és a szerető szív színeivel.

Szintén az irodalom és a filozófia testvérségének hagyományait folytatja Halasy-Nagy Madách Imréről szóló tudományában: *Madách bölcsesége*. *Korunk szelleme*, a kötet vezető tanulmánya, a kiábrándult európai ember vergődéseit jellemzi a demokrácia s a kapitalizmus dombjai és völgyei között. *A filozófia és az európai lélek* Kelet szemlélődése és Nyugat aktivitása között a christianizmus problémáival (Lippert híres könyvére utalva) annak a reményének ad kifejezést, hogy végre a 20. század embere is meg fogja találni »életvágyának filozófiai kifejezését«. *A történet ritmusa* korunk legsúlyosabb kérdésével foglalkozik: az individualizmus és a kollektivizmus viszonyával. A megoldás? »Ha az individualizmus nagyobb áldozatra lesz kész a közösség felé, s a kollektivizmus jobban megbecsüli az egyént...« *A filozófia mítoszai* az immanentizmus s a transzcendentalizmus kérdéseinek remek és világos rajza. *A fiatal Dilthey*-ről a nagy német gondolkodó összegyüjtött munkáinak, leveleinek, naplóinak Teubner-féle kiadása alkalmából rajzol Halasy-Nagy József szép képet.

4.

A szerző ez utóbbi könyvének lapjain az irodalom és a filozófia legmélyebb problémáiról van szó. A kötet nagy tudásapparátusában mégis a legmélyebb hatást egy — irodalmi idézet teszi, irodalom és filozófia vérbeli testvérségének nagyszerű bizonyítékául. (142. l.) Mi a halál? Erre a kérdésre a metafizika sem felelt jobban, mint egy nagy magyar szépíró, Gárdonyi Géza: »Mi a halál? — Az angyal felébred abból az álomból, hogy állat volt.«

Rubinyi Mózes

* 1. *Surányi Miklós* 64 l; 2. *Korunk szelleme* 200 l.

□ **A Magyar Tudományos Akadémia népiségtörténeti sorozata.** Régóta érzett hiányt hivatott pótolni a Magyar Tudományos Akadémiának az a jelentős kiadványsorozata, melynek első kötete: az elszakított *Ugocsa megye* népiségtörténete most jelent meg. A kötetet *Szabó* István írta, a kiadványsorozatot pedig *Hóman* Bálint kultuszminiszter és *Domanovszky* Sándor egyetemi tanár közreműködésével *Mályusz* Elemér egyetemi tanár szerkeszti. A sorozat a »*Magyarság és Nemzetiség*« címet viseli, s mint már ez kifejezi, a magyarságnak és a történeti Magyarország területén az idők során megtelepedett nemzetiségeknek megtelepülési körülményeit, egymással való viszonyát, népi erőik veszteségeit és gyarapodásait, valamint a népiségnek és a társadalmi, gazdasági stb. viszonyokkal való összefüggéseit kívánja a modern népiségtörténeti módszerrel feltárni. A sorozat tehát a népet nem az állammal való kapcsolatban, hanem *önmagában*, mint önmagából megújuló történeti képződményt teszi vizsgálat tárgyává. A módszert az első kötet szerzője, *Szabó* István részletesen ismerteti, majd a tudomány exakt eljárásával kifejti, hogy a honfoglaláskor lakatlanul maradt Ugocsa megye területén a 12—13. század fordulója körül elsőnek a magyarság telepedett le, némi szász telepes szórványt fogadva magába, melyet hamarosan teljesen fel is szívott. A magyarság azonban csak a sík vidéket ülte meg, a hegyvidék benépesedése másfél század mulva, a 14. század derekán indult meg, két idegen népelem, a hegyek lejtőin beljebb hatolsó ruténség és oláhság rajainak megjelenésével. Az általuk megtelepített falvakban a megye jobbágylakosságának még a 16. század második felében is csak 14 százaléka lakott. A következő két század alatt azonban nagy népi eltolódás következett be. A síkvidéket sorozatos csapások, török-tatár dúlások és más ellenséges inváziók sujtották, melyek nagy vérveszteséget idéztek elő. A hegyvidéki falvak e nagy csapásokat lényegesen csekélyebb veszteséggel élték át, hiszen az 1717. évi utolsó tatárbeütés alkalmával elveszített 404 jobbágyszemélyből csak 6 százalék esett a rutén-oláh eredetű falvakra, a többi a magyar síkvidékre, pedig ekkor már a megye lakosságának fele a földuzzadt rutén-oláh eredetű falvakban lakott. A síkvidéken elpusztult magyar jobbágytelkekre szintén rutének ültek, de a síkvidék még ezután is elsősorban magyar maradt, főként a nagyszámú magyar kisnemesség révén, mely a szintén elszenvedett nagy vérveszteség után is még mindig számottevő népi tényező maradt. Szól az író a birtokos és a kisnemesség, valamint a jobbágyság társadalmi és vagyoni szintjéről, s az e téren előállott eltolódásokról is. A 600 oldalra terjedő kötetnek az első fele nyujtja az összefoglalást, második felében községenként, tömör rendszerben a hatalmas adattömeg — már a korai időktől kezdve a személy- és földrajzi nevek egész sorai — foglal helyet. Az adatok közreadása biztosítja a tudományos ellenőrzést, a sok vázlat, grafikon és kimutatás pedig az előadást teszi szemléltetővé. A terjedelmes francianyelvű kivonat lehetővé teszi a munka módszerének és eredményeinek megismerését a külföld számára is.

□ **Bihari Klára versei.** A vers könnyű dolog annak, aki tud hozzá. Megzendül a költőben, mint a muzsika, amelyet csak le kell kottázni. S könnyű az olvasónak is, akiben továbbzeng. Annál nehezebb a kritikus számára, elmondani, megérezteti: mi van egy új költő új verseiben? Magyarázni bajos, de talán felesleges is. Hiszen a vers lényege a formával egybenőtt tartalom. A szavaknak az a titokzatos rendje, amely egyszerre fejez ki gondolatot, érzést és — nem utoljára — zeneiséget. Hogyan lenne ez prózába bontható, a lényeg sérelme nélkül? Verseskönyvről mindig többet árul el pár soros idézet a legrészletesebb méltatásnál. Így vagyok most ezzel a verskötettel is, amely egy fiatal, komoly, eredeti tehetség beérkezését jelzi. Néhány év előtt a *Pesti Napló* hozta ki elsőnek *Bihari* Klára verseit, amelyek már akkor feltűntek nőnél szokatlan, spirituális szemléletre valló, filozofikus telítettségükkel. Azóta Bihari Klára költészete még elmélyültebb lett. Új képekkel, friss motívumokkal gazdagodott s zártabb, csiszoltabb formákba illeszkedett. Befelé forduló szemlélődésének köre kitágult s olyan finom árnyalatok iránt vált érzékennyé, amelyek félreismerhetetlen misztikus hajlandóságról tanuskodnak. De a külvilág jelenségei sem hagyják illetlenül: egész sor verse van, amely rajzosan kifejező, festőien színes, érzéki elevenségű képekre emlékeztet. Mutatónak íme a *Cigányasszony* utolsó három strófája:

Cigánylelkem hosszan utánabámul,
Az ősi nézi, akitől lettem,
Az ősi, akiben így éltem én is,
Ilyen pogányul, önfeledten.

Mocskos és égett. De szaglik rajta
Az ázott mező, a föld, a fű, a szél,
A multat érzem, melyet nem jártam át
S ami emlékként mégis bennem él.

Nézek utána, amíg csak látom,
A hallgató nyárfák közt ringva megy,
A szűkülő úton egyre kisebb lesz
S befedik lassan a felvert fellegek.

Pár régebbi verse talán még őrzi idegen hatások emlékfoltjait s formailag sem egészen kitisztult. A kötet zömét kitevő darabok azonban már az önmagára talált egyéniség zavartalan fényét sugározzák s művészi hajlékonyság tekintetében is meglepő könnyedséget árulnak el. Különösen kiemelkedik a *Madonna*, az *Esti varázslat*, a *Vihar*, a *Beszélő kutya*, az *Istálló*, a *Menekülés*, a *Ceruzarajz*, a *Bosszú* s még egy sereg érces ötvözetű vers, amely méltán tart számot a kritika elismerésére. Bihari Klára első könyve hangban és mondanivalóban egyaránt emlékezetes, új értékeket hoz s olyan tehetséges költőt mutat be, aki mindenkép megérdemli, hogy jöttére komolyan felfigyeljünk s fokozott érdeklődéssel kísérjük további fejlődése során.

K. A.

□ **Gál György Sándor: Diadalszekér.** Sokan írtak Liszt Ferencről, az emberről és a művészről, de legtöbben csak epizódokat villantottak fel tüneményes pályafutásából. Gál György Sándor az elsők közé tartozik, akik megpróbálták, hogy egységes képét adják Liszt életének és művészi nagyságának. A fiatal író kísérlete sikerrel járt. Sok tehetséggel és kitűnő kritikai érzékkel oldja meg feladatát. Nem téved el az apró részletekben, de mindent megír, ami a képek teljességéhez szükséges. Ez a feltétlen biztosságú arányérzék kiegyensúlyozottá teszi a kétkötetes munkát. Liszt Ferencben a szerző nem félistent lát, hanem embert. Néhány nagyon szép sorban kedves közvetlenséggel jellemzi Liszt lelkivilágát és ez a jellemzés nem hagy kívánnivalót maga után. A főhős mellett mindazok szerepelnek a regényben, akik valamiképpen jelentőségre jutottak Liszt életében. Frissen, plasztikusan mozognak előttünk az alakok, történeti hűséggel rajzolódik a kor képe és mindezen végigvonul a vezérs ólam: a nagy magyar zseni csodálatos diadalútja. Külön érdeme az írónak a riportszerűen színes, de mégis választékos stílus. A Liszt-év maradandó emlékei közé tartozik a Diadalszekér két szép kötete. *K—ly K.*

□ **Cs. Szabó László: Egy gondolat bánt engemet...** Erdődről, 1847 májusában írt levelében Petőfi Sándor közölte azt a tervét, hogy nőtlensége utolsó hónapjait utazással tölti. Külföldre akart menni, hogy megnézze a tengert, amely után annyira vágyott és megismerkedjék Angliával, *Byron* és *Shelley* hazájával, valamint Bérangerrel és az ő Franciaországával. A terv nem valósult meg, Cs. Szabó László azonban felveti az ötletet: mi történt *volna*, ha mégis megvalósul. Érdekes, nyugtalanító, különös probléma. Petőfi eljut Párizsba, belekeveredik a francia forradalmi mozgalmakba és bár őszinte kiábrándulással nézi a nagy gondolatok reális megvalósulását, aktív szerepet is vállal az eseményekben. A következmény: háromévi raboskodás a Sainte-Pélagieben. A decemberi államcsíny előtt azután *Teleki* Sándor kiszabadítja Victor *Hugo* segítségével, hamis útlevelet kap és hazatér. Az igazi kiábrándulás azonban csak itt vár rá és Petőfi a gyökeresen megváltozott emberek és a fejetetejére állt világ előtt nem lát más szabadulást, mint újra eltűnni, most azonban már véglegesen, nyomtalanul... A finomtollú író ebben a kis könyvében formailag-tartalmilag egyaránt szuggesztív, kerek egészet, lélektani és történeti szempontból pedig teljesen meggyőző és megindokolt történetet épít fel, sok szeretettel és sok poézissel. A Magyar Bibliofil Szövetség kiadásában megjelent munkát *Fáy* Dezső stílusos kőrajzai díszítik. *(k. i.)*

Jamcsikity János, faparagó népművész M.D4

Az öreglaki faparagó néhány alkotása az ENSZ-palotába került

—: Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. dec. 12.

MDK

Jamniczky Gyula épitész

Épitőipar, 21.sz. 19o9. máj, 23. 195 l.

MDK

Jamniczky Kálmán, ép.

Az Orsz.Lakásépitö Tanács hat áll.bérházra hat csop.-b
jelölte ki azépitészeket.
Fenti a VI.csop.-ba tartozik.

?: Az áll.lakásépitö akció.
MKM 1925. XXV.évf. 1-3.sz. 30.l.

3670 Jamniczky Kálmán,ép. MDK

szül.Bpest,1880. Okl.kelte:1904. Sz.: 3279.

A m.

a.kir. József Müegyetemen oklevelet, absoluteriumot vagy oklevélhonositást nyert épitészek névjegyzéke.
1973-1928-ig.

XXXXXXX ÉP-IP - ÉP-MÜVÉSZET 1931.márc.1. 41.l.

Jamnitzky Ilona

1910. évi kiáll. Pozsonyi Képző-
művészeti Egyesület.
Erdei részlet, vízf.
Est az erdőben, vízf.
Barna malom, vízf.

nő
férfi

~~* 4635 Gandó, Tájkép~~

~~* 4636 Jávor, Merengő~~

~~4637 Pantoja de la Cruz, Férf~~

M.D.V.

Jánborné Balogh Tünde
festő

Pulics bácsi
Kisvárosi piac } rajzo

Solymár István: Két malói festő
Művészet, 1969. január – 29 lap

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

1969 SEP 7

1021

Nagy sikerű képkiállítás Makón

A makói József Attila Múzeumban nyílt meg a közelmúltban Jámborné Balog Tünde festőművész gyűjteményes kiállítása. A tárlatot dr. Solymár István, a Nemzeti Galéria főigazgatóhelyettese nyitotta meg. A jeles műtörténész beszéde során messzemenő jelentőséget tulajdonított ennek az ünnepi alkalomnak, amelyen nemcsak egy fiatal alkotó tehetségének kibontakozását, hanem egy teljes fegyverzetű művész határozott útválasztását van módjában elemezni és értékelni. Kifejtette: itt ma valami új és széles kilátással kecsegtető művészi esemény történik. Meggyőződésének adott hangot, hogy — kedvező körülmények összejátszása esetén — a magyar piktúra egyik ágának megújhódásához és erőteljes kifejlődéséhez vezethetnek ezek a hozzáértéssel, szorgalommal, izmos tehetséggel és önvívódással kimunkált képek.

A tárlat anyagát az újdonságként ható, batik technikával alkotott 25 kép alkotja. Témáikat a művész zömükben ismert népballadák közül válogatta. Az egyszerű eszközökkel — lenvászon, rajzszerszám, parafin és mártogatótál — készült ilyen képek realitásukkal, drámaiságukkal és komor, vagy üde koloritjukkal megkapóan hatnak. A művész láthatóan monumentalitásra törekszik. Kisebb méretű, de azonos technikával készült táblái faldíszeket, párnákat, sőt arcmásokat is ábrázolnak. A képek közül kimagasló tetszést arattak az „Elindultam szép hazámból", „Elment a két lány", „Sirasson meg édesanyám" című ek. Ezek kompozícióban, mozgásban és színekben megragadják a festészet iránt megnyilvánuló érdeklődést.

A tárlat darabjainak fő érdekessége, hogy kizárólag népi elemekre épül, mely a batik technika áhitatosan naiv előadásában kiragadja a szemlélőt a szokványos régebbi piktúra kissé poros környezetéből és modern, frissebb levegőt hajt felénk.

A kiállítás közönségsikere a helyi viszonyokhoz képest példátlan volt, mert a múzeum termeiben 200 érdeklődő szorongott.

KUN ÁGOTA

...áspárt Csongrád megyei bizottságának lapja. Megjelenik hétfő kivételével. Főszerkesztő: Racz La... 2-716. A főszerkesztő telefonszáma: 15-729. Az éjszakai ügyelet telefonszáma: 13-506. Hódmezővásárhely... r 22. Telefon: 44 Szentesi szerkesztőség: Kossuth Lajos utca 18. sz., fszt. Telefon: 470. Csongrádi szerkes... lelős kiadó: Kovács László. Kiadóhivatal: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. sz. Telefon: 13-5... Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1. sz.) Előfizetési díj egy hónapra 20.— Ft... nyomja, Szeged, Bajcsy-Zsilinszky u. 28. Tel.: 13-506. Indexszám: 25 052

Brasil

készült, kiváló aromájú

n a

Brasil-

e fogyasszon, ha

Brasil-

HL. 106.

L

pa

(Petőfi Csarnok I|A)
az önálló

„LAMPART" ZIM

új gáztűzhelycsaládot

HL. 106.

HÍRLAP

Jámborné Balogh Tünde

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

1969 SEP. 3.

Magyar László

Balogh Tünde makói tárlata

Az ősinek és a modernnek élményt nyújtó, művészi együttesét láthatja a közönség *Jámborné Balogh Tünde* makói tárlatán, melyet *dr. Solymár István*, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese nyitott meg. A fiatal művésznő édesapja gimnáziumi osztálytársa volt *József Attilának*, a múzeum névadójának; s e múzeum most *első önálló kiállításának* megrendezésével az országos hírnév felé indította el a szép művészeti hagyományokkal — a *Rudnay*-iskolával, *Istókovits Kálmán, Barcsay Jenő, Vén Emil* s a többiek pályakezdésével, a törzsökös makói *Torma Imre* életművével — dicsekvő város újabb jelentős alkotóegyéniségét.

Balogh Tünde autodidakta művész: mintegy évtizede, húszéves korától fest, már három gyermek anyja, amikor a szegedi tanárképző főiskolán rajztanári oklevelet szerez. Kísérletezik olajjal, grafikával, üvegfestéssel, kerámiával, de *egyéni kifejezési formáját a batikfestésben* lelte fel. Tárlata semmit sem mutat útkereséséből; három nagyméretű és huszonnégy kisebb munkája az utóbbi há-

rom év terméke, és *teljesen egyedivé érlelődött, eredeti művészegyéniséget mutat, sajátos stílussal és egynemű mondanivalóval.* Tárgya a magyar népköltészet és népélet; képeinek zöme népballadáink világát fogalmazza újra, a textilfestészet sajátos nyelvén. Illusztrációknál mégis többek, a folklórral szinte azonos erejű kifejezései a népsorsnak. Jobbadán komorak, mint a *Regös ének*, az *Elindultam szép hazámbul*, a Dózsa fejéről fennmaradt, Juhász Gyulától is megörökített hagyományt ábrázoló a *Szegedi bíró lánya*, a *Kerekes Izsák*, a *Megöltek egy legényt*, a *Kőműves Kelemenné* stb. Egyetlen derűs képe, a dévaj kedvet árasztó *Mind megitták a pálinkát (Kispiricsi faluvégén)* mutatja, hogy érzelmi palettájáról a humor sem hiányzik.

Balogh Tünde megtalálta jellegzetes mondanivalóját, és a hozzá elbűvölően illő, különleges formát. Bízunk benne, hogy az ismétlődés veszélye nélkül tudja folytatni *e máris országos figyelmet érdemlő* művészi teljesítményt.

Péter László

Jámborné Balogh Tünde

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 SEP 2 51

PAJTÁS
Budapest

[illegible] többezer darabos gyűjteményét.

1021

JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS. Makó apraja és nagyja készül a város felszabadulásának 25. évfordulójára. Ennek jegyében nyitották meg Jámborné Balogh Tünde festőművész reprezentatív faliképe kiállítását a József Attila Múzeumban. Képünkön a művész a Téli című faliképét mutatja be.

Fáncsné Burián Judit

Bútortervező. Konyha (fotó), a Faipari Gyártástervező.

Ipari Művészet, 1968. 4. sz., 18. l.

Jámborné Burián Judit

Az állami bútoripar bútorai között helyezhedett el a Faipari Gyártástervező Iroda konyhája, J. Burián J. sikerült tervezésében.

Filep István: Magyar bútor a BNV-n. — Ipari Művészet, 1968. 4. sz., 18. l.

Jánibarné Burján Judith M.D.K.

tervező

Lakásbútor terveit a Faipari

gyártástervező Intézet kiviteleri.

Kovács Loursa: Lakásunk bútorai.

Művészet, 1963. augusztus – 27 lap

Jámborné Bunjan Edit
iparművész

M.D.K.

Sík (repro)

Kovácsházsa: Az ezüstök és a modern ülőbutorok..
Művészet, 1962. junius — 35 lap

Jámbor Györgyné

A Faipari Gyártástervező tervei szerint készült bútorai bemutatásra kerültek a dunaújnárosi Mai otthon c. kiállításon okt. 5-13 közt. Szerepeltek még: Kemény Zoltán, Horváth Jenő, Bodnár János, Hetzendorfer László.

Ipari Művészet, 1963. 5.sz., 55.l. ; F.J. : Mai otthon

Fámbor Györgyné

„A modern otthon és berendezése" c. szombathelyi kiállításon szerepelt /nov. 10–16/ bútoraival.

Ipari Művészet, 1963. 5. sz., 32. l.; (F.J.) Újabb lakásművészeti kiállítás

Jámbor Loltánné
festő

M.D.K.

Mahón tartott kiállítást

—: Hírek
Művészet, 1962. julius – 38 lap

Jámborné Szikra Éva, kertterverő

Lakóház helyreállítása, Sopron, Kolostor u. 13. Építész: Sedlmayr János (OMF).

Tudomanyos kutató: Dávid Ferenc,
Statikus tervező: dr. Vándor András,
Kertterverő: Jámborné Szikra Éva.

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 27-old.

MDK

Jámbori Lajos, Bálint Zoltán

A párizsi kiáll. magy. tört. pavillonja

Mihalik J: A magy. történelmi pavillon. M. Iparművészet 1900. 6. sz. 327-333 o.

Orosháza
Békés m.

Jámborné Balogh Tünde, "festőművész"

Az 1971-ben létrehozott makói Maros-menti művésztelepen az idén részt vett a művész is a telep háromhetes munkájában.

Tandi Lajos: Művésztelepek falvak mentén.
Délmagyarország, 1974. aug. 13.

J. Balogh Tünde, festő

Az idei Szegeden megnyitott XIII. Délalföldi Tárlaton szerepel a művész „Nap és Föld" c. nagyméretű batik-képe. (említve).

Sass Ervin: Egységes, színvonalas tárlat Szegeden. Békés Megyei Népújság, 1978. jún. 11.

Az együvé tartozás e tájegység természetes tartalma*

Dr. Koncz János megnyitó beszéde a XIII. dél-alföldi tárlaton

SZŰKEBB PÁTRIÁNKAT, a Dél-Alföldet megannyi összekötő történelmi, társadalmi, gazdasági kapocs sorában — immár közel fél emberöltőnyi ideje — szép és tartalmas esemény a Magyar Képzőművészek Szövetsége Délmagyarországi Területi Szervezetének hagyományosan megrendezésre kerülő tárlata. Attekintve az elmúlt évek katalógusait és a most kiállított munkákat, felmerül a kérdés: mi adja e tájegység együvé tartozásának természetes tartalmát, vajon az ilyen regionális gondolkodásnak van-e létjogosultsága, vagy esetleg mesterkéltnek nevezhető?

A válasz több oldalról közelíthető meg.

A dél-alföldi megyék népeinek sorában nagyon sok közös vonás volt az évszázadok során. Helyénvaló itt megemlítenünk történelmünk nagy eseményeinek színhelyét, Pusztaszert, vagy azt a közös harcot, amelyet itt vívtak elődeink tatár, török, Habsburgok és népnyúzó földesurak ellen.

A KÖZÖS HARC forrasztotta össze a Viharsarok jobbért küzdő népét, és semmiképpen nem történelmi véletlen, hogy éppen ez időtájt vert gyökeret az „Alföldi Iskola" néven ismert, immár nagy képzőművészeti hagyomány. Alkotói a szemnek és a gondolatnak érzően és érthetően hagyták örökül számunkra annak a világnak a művészileg megformált képét, amely világ értelmes megváltoztatásáért forradalmárok küzdöttek. Vagyis: nem túlzás azt mondani, hogy amit a Szántó Kovács Jánosok, az endrődi agrárproletárok a kasza és a kapa erejével vívtak, ezt a harcot segítette és örökítette meg az ecsettel Munkácsy Mihály, Tornyai János, Endre Béla és mások.

AZ ÚJ VILÁG építésének is sok közös vonása látható itt a felszabadulás után. Immár eszünk és kezünk által és egyben szemünk láttára formálódott az ittenit elmaradott világ, iparilag fejlett mezőgazdasági tájjá. Megannyi intézménynek — közte számos újnak — illetősége túlnő a megyék határain: elegendő talán a különböző megyékben működő és több megyét átfogó nagyvállalatokra, oktatási, tudományos, egészségügyi intézményekre, vagy közös művünkre — a Magyar Televízió területi stúdiójára utalni. Ebben a társadalmi, gazdasági, kulturális folyamatban természetesen találta meg helyét képzőművészeink közös törekvése, az alföldi realista iskola immár szocialista tartalmú továbbfejlesztése.

A szocialista realista vonások erősítésére ösztönzi művészeinket a Politikai Bizottság közelmúltban kialakított állásfoglalása is, amelynek támogatása a művészettel foglalkozók feladata.

A művészeti — és szűkebben a képzőművészeti — munka feltételei sokat változtak az elmúlt évtizedekben. A feltételek változását sok momentum jelzi. Talán az egyik legfontosabb a közönség igényének gazdagodása. Ma már természetes az üzemek és a művészek kapcsolata, a községi, a szövetkezeti tárlatok is népünk szellemi életszínvonalának emelkedését jelzik. A „hogyan éljünk?" válaszkeresésének időszakában a fejlődést jól érzékelteti a gicscseket felváltó — vagy esetenként még azok mellett látható, de mégis fellelhető — műalkotások sora a lakásokban. Üzemeinkben, intézményeinkben mind több képzőművészeti produktumot látunk, új köztéri szobrokkal gazdagodnak településeink.

A KÉPZŐMŰVÉSZET iránti igény növekedése most sarjadó formákat is szül, hiszen Hódmezővásárhelyen a kerámiaipari biennálé tervei kezdenek megvalósulni. A „művészet az iparban"-gondolat szellemében növekszik a termelés formakultúrája, a „második természet" esztétikuma iránti igény. Az emberek környezeti, esztétikai igényét az értő és érthető művészettel szolgálni megtisztelő kötelessége mindazoknak, akinek sorsuk tehetséget adott a művészeti alkotásokhoz.

A feltételeknél nagyon fontosak a műalkotások elkészítésének, közkinccsé tételének tárgyi körülményei is. A tájegységben épült és épülő művész- és művelődési házak ehhez jó feltételt biztosítanak. Reméljük, hogy a Dél-alföldi Galéria immár nem lesz hosszú ideig csak jövőterv, hanem megvalósulásának lehetőségei is napirendre kerülnek. Intézményeink — különösen a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, a Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola — az utánpótlás nevelésének fontos terepei. De örömmel köszönthetjük az amatőrmozgalom fejlődését, a művészeti kritika gazdagodását is, mint a nevelés fontos elemeit.

A FEJLETT SZOCIALISTA TÁRSADALOM építésében mindannyiunknak az ügyhöz méltó nagy feladatai vannak. Ez vonatkozik a művészettel foglalkozókra és a művészekre egyaránt. A Veres Péter-i „népben, nemzetben" gondolkodó és ezt ábrázoló művészet iránti igény növekszik, fejlődik. Társadalmunk és a művészet viszonyára ebben a folyamatban az a jellemző, hogy a társadalom — József Attila szavaival „játszva" — nem csak a „szívére", de a „vállára" is veszi a művészet ráeső „terhét" és „gondját", és ez mindinkább fordítva is így van.

Amint a politika és tudomány viszonyára joggal mondjuk azt, hogy szövetségesek és egymásra utaltak, hasonlóan a szocialista életmód és a művészet kapcsolatára is a szövetség és az egymásrautaltság a legtalálóbb kifejezés. Ennek a szövetségnek és egymásrautaltságnak a célok közössége adja legfontosabb tartalmát. Közös célunk a béke megvédésében, a társadalom szocialista vonásának gazdagításában, a nem szocialista jelenségek visszaszorításában. A célok azonosságának természetesen a konkrét közösségekben is realizálódniuk kell. Hiszen nem fogadható el az a magatartás, amelynek képviselője aggódik ugyan az emberiségért a nagy háborús konfliktusok veszélye miatt, és az emberiség közös békeharcára buzdít, de közben minden kollégájával, szomszédjával haragban van. A szűkebb kollektív közösségben való aktív helytállástól kell eljutnunk a legnagyobb közösség iránt érzett és képviselt felelősségig — Ady Endre szavaival: az „Értől az Óceánig".

A LEGSZEBB HAGYOMÁNYOKAT magasabb szinten továbbvivő művészetet köszöntve nyitom meg a tárlatot. Külön köszöntöm a „törzsgárda" tagjait: Erdős Pétert, Fodor Józsefet, Hézső Ferencet, Koszta Rozáliát, Lipták Pált, Pintér Józsefet és Vinkler Lászlót; az először jelentkezőket: Czakó Jánost, Kéri Lászlót, Kotsis Nagy Margitot, Székelyhidi Attilát és Szekeres Ferencet. De ne feledjük azokat sem, akik sokat tettek e tárlatokért, de már nem lehetnek közöttünk: Almási Gyulát, Bazsai Ferencet, Csizmazia Kálmánt, Dorogi Imrét, Erdélyi Mihályt, Füstös Zoltánt, Mári nénit, Vlasich Károlyt. Köszöntöm azokat, akiknek alkotásai mai összejövetelünkhöz méltó keretet és tartalmat adtak, és kívánom, hogy mind mostani munkájukat, mind jövőbeni fáradozásaikat kísérje a társadalom reális értékelése, és minden arra méltó művet az elismerés.

J. BALOG TÜNDE: NAP ÉS HOLD

* Elhangzott 1978. május 21-én Szegeden.

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1978 MÁJ 28
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ

HARIF BOSSZIROV: NYÁR
(Részlet „A mi kis mikrovilágunk"-ból)

Kék eget a költészet madarának

Rójuk a Tisza-parti sétányt fel s alá Vitalij *Kologyijjel*, az odesszai Majak Kiadó költő-főszerkesztőjével. A költészetről, a költőkről beszélgetünk. Vitalij Kologyij ötkönyves író. Az elmúlt 12 év alatt négy verseskönyve és egy esszékötete látott napvilágot. Legújabb kötete — Ahová a madarak elköltöznek című — április elején került ki a nyomdából. Háromezer példányban jelent meg — ára 65 kopek.

Sajátos költői megoldást kedvel Kologyij. Az első két kötetben még csak verseket adott közre, majd az utóbbi két kötetében már elbeszélő drámai költemények kaptak helyet. Ivan Vasovról szóló új kötete pedig teljes mértékben drámai költemény.

— *Végül is: hogyan határozná meg a műfaját új kötetének?*

— Az biztos, hogy nem dráma, hiszen a szereplők inkább gondolkodnak a dolgokról, mintsem cselekednének. Talán az oratóriumhoz áll legközelebb az, amit csinálok, kétségtelenül kevesen írnak otthon ilyen „formájú" verseket. Ha mégis előadnák színpadon, ott is a vers dominálna, és nem a drámai cselekmény.

— *Arra sohasem gondolt, hogy drámát írjon?*

— Nem az én területem.

— *Hogyan lett Ivan Vasov a poéma főhőse?*

— Az emigráns bolgár Ivan Vasov sorsa nagyon megkapott. A hazaszeretet szépségéről, a haza hiányáról szeretnék beszélni. Ivan Vasov fiatal prózaíró (az író 1943-ban született) írt egy sikeres regényt, Torkolat címmel. Először folyóiratban jelent meg, majd nálunk, azután Kijevben, később ukránul. Azt követően Moszkvában, a központi kiadóban, sőt, lengyel, NDK-beli kiadást is megért. Ez a fiatal író már megalapozta hírnevét, és anyagilag is megfelelően áll. Ha semmi mást nem ír, akkor is megél ebből az egyetlen kötetből.

— *Miről szól a könyv?*

— A fiatalokról, a szerelemről, a termelésről.

Ennyit az írócsoportról, és most beszéljünk a költőkről, az írókról és újfent a kiadó munkájáról.

*

Alig vesszük észre, ahogy ránk sötétedik. Vacsorázni beülünk a Tiszába.

— *Milyen a napi elfoglaltsága, mikor ír?*

— Mint mindenki, én is időhiányban szenvedek. Általában hajnalban írok. Frissen és kipihenten.

— *Most min dolgozik?*

— Mivel most jelent meg a kötetem, várakozom és töprengek. Tervezek egy riportkötetet, kisebb verseket írok, kritikákat, recenziókat.

— *A költői műveltségről hogyan vélekedik?*

— Nálunk, Moszkvában, a főiskolán és az egyetemen is — tanítják a költészetet. Az egyetemen elsősorban azoknak, akik nem bölcsészek. Szerintem, elengedhetetlen a költő műveltsége.

— Szép k
az irodalm
megnyerte t
nagyon meg
suk életünk
mintegy hazajárunk az író világába, újra meg újra föllapozzuk a mieinkre felelő gondolatait, és szinte dédelgetve töröljük le a port a kötetről, mely talán szerény köntösben, olcsó kiadásban húzódik meg polcunkon.

De a könyv nemcsak ilyen értelemben lehet szép. A könyv műtárgy is: megfogható, tárgyi mivoltában is művészi formát nyerhet, és bár vonzását feltétlenül irodalmi becse adja meg, mégis örülünk, ha kedves könyveinket méltó köntösben sorakoztathatjuk polcainkon, esetleg ugyanazt a művet több kiadás többféle viseletében is.

Mindig is így volt ez; a könyvön minden korszak rajta hagyta keze nyomát, stílusjegyeit, műalkotásnak tekintették mindenkor, amelynek megjelenésével is méltóvá kellett válnia a magában hordott tartalomhoz. A kézzel írott kódex egész birtok értékével felérő, egyedi alkotás volt, készítői felöltöztették bársonyba, selyembe, díszítették drágakövekkel, arannyal, igazgyönggyel; miniatúrái apró festői remekek, szépen formált sorait olykor egy élet munkájával vetette papírra a másoló barát.

A könyvnyomtatás demokratizálta a könyvet, lehetővé tette tömeges elterjedését, következésképpen köntösének, díszítésének is egyszerűbbé kellett válnia. Lemaradtak róla a selymek, bársonyok, drágakövek, ám nem maradt le a szépség: az egyszerűség nem állta a művészet útját.

Amikor a magyar könyvnyomtatás 500. évfordulóját ünnepeltük, egymás után jelentek meg a szép magyar könyvről szóló munkák. (Kner Imre: A könyv művészete, Haiman György: Tótfalusi Kis Miklós, Jakó Zsigmond: Erdély
tótfalusi Kis Mikl
tó Tibor: Az 500 é
művészet képeskö
magyar könyv 1
idézzünk a felsor
Haiman György k
lusi Kis Miklósról
„Elindította azt a
a római kőtáblák
mányaitól és a kö
vonásait őrző ren
tűtől végül is a
tett."

Igen, a betű! A
könyv szépsége n
benne ölt testet
nyomban érzékelh
lom és forma egy
könyv, ha tipogr
illik, ha a betűfor
nak a mű hangul
Elvárjuk ezt pers
de az első követe
szép betűk, tiszta
túloldalra át nem
jól áttekinthető t
tatott könyv szép
mellett a szép n
bukik.

A könyv illusztr
het szép, de a ho
feltétlenül vonzób
szi alkotás azonba
lön utakon: célja
mi mondanivalót
szet formanyelvén
dőjében, stílusában
irodalmi alkotást
mégsem alávetett
önálló művészi all
úgy, ahogy egyik r
ihletve megformál
díjtására „álmodott
a képzőművészben
illusztráció: testvér

Harmadik hete dolgoztak. A lány három hét után szemébe nézett a fiúnak, tekintetével azt mondta: „Gyűlöllek!" Lecibálta kezéről a bőrlő gumikesztyűt, berohant egy fülkébe és sírni kezdett. A fiú meg kiállt a peronra, öklendezésbe fogott, később hányt.

— Dolgozott már valahol? — kérdezte Emíliától a csoportvezető.

Emília mosolygott, csipeszszel feltűzte a haját.

— Nem baj — mondta neki a csoportvezető —, belejön hamar. Nyaranta nem ön az egyetlen főiskolás nálunk. Péter különben is ismeri a terepet, segít majd mindenben.

Kikerekedett szemekkel állt a fiú előtt. Gyanú helyett inkább csodálat és rajongás volt a tekintetében, s ezzel pillanatok alatt eloszlatott Péterből minden aggodalmat. Odanyújtotta a kezét, később

Osztojkán Béla:

Vonatta

lementek a büfébe. Teiet, ke-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1978 JUL
Tiszatáj

J. Balog Tünde 1021

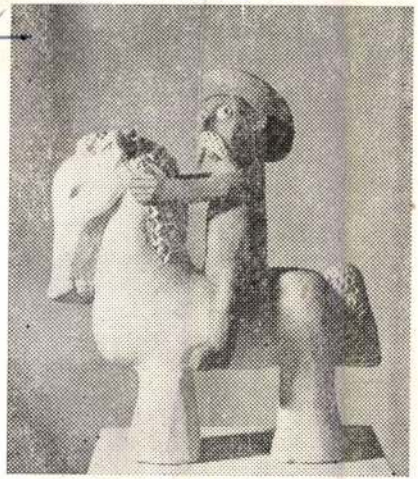

J. BALOG TÜNDE MUNKÁJA

csak rá, ez ereny is lehet. Nem is magam jöttem rá,

— Közben kis kitérő: az agyag. Menekülés?

— Új lehetőség. Szereztem egy agyaghurkát, elk
népballadák batiksora tragikus volt, engem is nyomaszt
mind. Az agyagnál? Nagyokat nevettem, amikor cs
meg a többi — játék volt!

— Maradt is játék?

— Régen nem csinálom.

— Kovács Margit hatása?

— Biztosan nagy szerepe volt, hogy hozzákezdtem. Nagyon
formái. Kúposat akartam én is, de korong nélkül.

— Elmúlt a játékos kedve, azért hagyta abba?

— Az agyaghiány miatt. Makón nincs jó agyag. A játék visszatért a Krúdy-batikokon. Története van, hogyan jutottam ide. Serdülőkorom legkedvesebb olvasmánya volt Krúdy, a mag nyilván itt van. Egy hagyatékból kaptam öt törülközőt, Kornélka néni volt a tulajdonosa. Nem tudom, érzi-e a név zamatát? Kornélka néni! Láttam az emlékkönyvét is, piros plüssbe kötve, rajta nefelejcs. Ez már tiszta Krúdy. Mind az öt törülközőből batik lett.

— Pedagógus, háziasszony, családanya és festő.

— Megnyugvást ad a munka, de csak rövid ideig. Amikor készen van, kivasalom, mert igazi arcát csak vasalás után mutatja meg. Elnézegetem. Akkor elégedett vagyok, egészen másnap reggelig. Előfordul, hogy két napig is. Ha akad valaki, aki-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1978 JUL

Tiszatáj

J. Balog Tünde

1021

J. BALOG TÜNDE MUNKÁJA

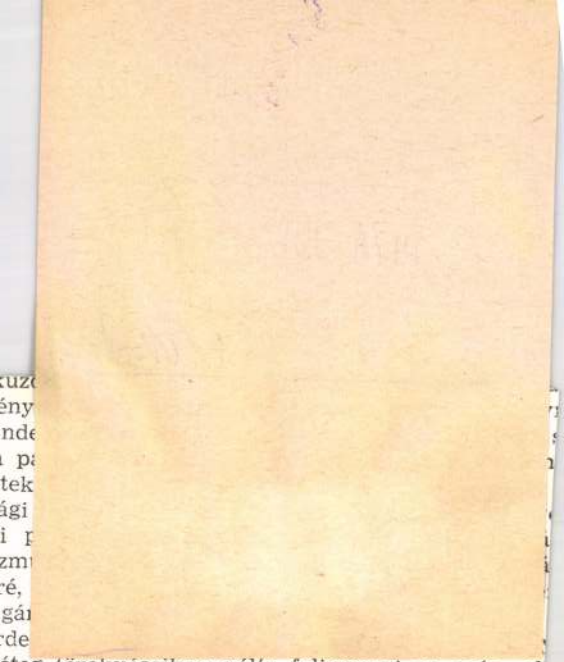

réteg törekvéseiben vélte felismerni az egész el
etőségét. Tudományos pontossággal igyekezet
gi, társadalmi és politikai jellegzetességeit: „A
ellérparasztok, valóságos telkesgazda még vélet
veteményföldeken jöttek rá a hagymatermelés
en folytatják ma is. Legtöbbjük csak bérlő,
gészen elenyésző hányad az, akiknek 10 holdná
hnikájuk egészen kerties, tehát e vonatkozásba
s szántóföldi kultúra szintjéről. Tipikus válla
cikk emelt ki a zsellérségből, minélfogva egés
ta alapú."[1]

tehát, hogy a hagymatermelés a makói ag
val függ össze. Ennél azonban nem állt meg,
ragaszkodása ellenére tudományos lelkiismeret
keztetéseket, e réteg ellentmondásos társadalr
ló termelést folytatnak, és kíméletlen verseng
ben és az értékesítésben egyaránt. Társadaln
Haladó, polgárosodó parasztok, akik semmifé
ymás iránt, és minden vonatkozásban megkül
ől. Olyan kisparasztok, akik a mezővárosi tá
egy szerencsés termelési ág révén birtokában
melkedés bizonyos eszközeinek, vagy legaláb
Szigorúan és ridegen individualista emberfaj
et kiművelték, bravúrteljesítmény volt, még
szeknek a teljesítménye. Magatartásuk minde

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Gy. Balog Tünde
Tiszalúj

1978 JUL

1021

J. BALOG TÜNDE MUNKÁJA

rosnak nincs népművészete" — hangzott az íté
könnyen ítélkezők sem azt nem tudták, hogy p
roly és Péczely Attila is gyűjtött népdalokat, s
ia- (például butella-) díszítés is, ezekről az
em vettek.
zeti ág nem gazdag, sőt utóbb már teljesen el
idejében vette észre és rögzítette. Tetszetős, ér
k előszava — érzelmi telítettségéből adódóan i
legfontosabb történeti és építéstechnikai tudn
hogy voltaképpen ácsmesterek művészetéről
lőik ízlését messzemenően kiszolgálták. Az ács
„legnemzetibb" iparágaink közé tartozik, így
gérdemelnek.
m összegezi és elemzi ugyan, de rajzaiból és
oromdíszek motívumkincsében ókori frízek b
oltság korára emlékeztető félhold éppúgy me
os kereszt, a napkorong, a tulipán, a virágszir
ufélfák tetején a titokzatos piramisok és az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1978 JUL

Tiszatáj

J. Balog Tünde

1021

ABLON

J. BALOG TÜNDE MUNKÁJA

et
ác
ni.
ogy
yul
a
a
mű
z ö
lati összmunka. A zene, a tánc feszes, erős
ot. Jiddis nyelven hangzik az előadás, mikér
dött tolmácskészülék, amely románra fordít
evesen értik a jiddis nyelvet ma már, a tö
így nyelvi építés dolgában már kevéssé s
lukál — egy értékes szín Románia színház
emlékezetes előadásokkal elmondhatja: lár
hetünk és működtetünk. Hozzá személyenk
melkedik a szép és kitűnő Tricy Abramovi
adást láttunk; a szebeni együttes játékát é
akik E. Barbu Bukarest külvárosában játs
ját mutatták be *Hans Schusching* rendez
ínészek együttműködése, a rendezés hangul
benben. A temesváriak Hans Kehrer Jaka
ttel szerepeltek *Margot Gottlinger* rendezé
auptmann modorában írt történetnek tűnt

J. Balog Tünde, festő

Szegeden az elmúlt héten megnyílt a 13. dél-alföldi tárlat, melyen a művész munkája szerepel: „Nap és föld" c. batikja. (említve)

Polner Zoltán: Dél-alföldi festő egyénisége tárlat.
Csongrád Megyei Hírlap, 1978. jún. 4.

10 21 Jámborné Balog Tünde, festő

Jámborné

Balog Tündénél

— *A mű beszéljen, ne alkotója!*
— *Talán úgy, hogy festő vagyok.*
— *Batik és ballada együtt jött.*
— *Vannak témák, amikhez meg kell érni.*
— *Elkeseredtem, amikor láttam, hogy nem hasonlítok senkihez.*
— *Elégedett vagyok, egészen másnap reggelig.*

— Hallom, szakdolgozatot írnak Balog Tündéről.

— Furcsa érzés és kínos. Írni könnyebb, mintha rólam írnak. Olyanokat is kérdeznek, amiről nem szeretek beszélni. Miért csináltam valamit, mit akartam kifejezni vele? A mű beszéljen, ne az alkotója! Ha nem beszél, az már az én bajom, meg a mű baja.

— Nem értheti mindenki a beszédet.

— A maga módján, a maga szintjén kell, hogy mindenkinek mondjon valamit. Hogy milyen mélységig jut el valaki, az már más kérdés. Nem biztos, hogy a magot érti meg, lehet, hogy megmarad a felszínnél. Aki viszont érti, abban a mag kivirágzik. Ezért nehéz szakdolgozat témájának lenni.

— Rossz is?

— Jó is van benne. Egyrészt nagyon megtisztelő dolog. Rákényszerültem, rendszereznem kellett, mit csináltam, meddig jutottam el. Még az is fölmerült bennem, hova tovább, de erről fogalmam sincs.

— Honnan bukkant elő a batik? Amikor először hallottam róla, akkor kezdett divatos szakköri műfaj lenni.

— Onnan is jött. Itt a városban, de azt hiszem, Csongrád megyében is az én szakkörömben csináltak először batikot a gyerekek. Akkor kezdtem tanítani, mindent kipróbáltam, amivel a figyelmet le lehetett kötni. A gyerekek csinálták tehát előbb, én meg sem próbáltam addig. Elolvastam, hogyan kell, megpróbáltam irányítani a munkát, és tessék elképzelni harminc üvöltő gyereket, akik anyák napjára ajándékot csinálnak. Apró kis terítőket. Egyszerűek voltak, de sikerültek.

— Ez az a technika, amikor összefogják a vásznat, megkötözik nagy csomókra, és fazékba mártják?

— Nem kötözték. Az is batik, de ők festették, forró paraffinnal, úgy mártották hideg festékbe az anyagot. Ez a hagyományos batik.

— A gyerekeket mi izgatta ebből?

— Hogy mi lesz belőle.

— És aki hivatásból vagy hitvallásból csinálja?

— Az tudja, mi lesz belőle. Azzal szokták vádolni a batikot, hogy sok az esetlegesség benne, sok a véletlen. Én ezt tagadom.

— Kik vádolják?

— Legyintenek: ja, a batik? Általában nem tekintik komoly műfajnak.

— Kik?

— Nem művészettörténészekre gondolok, inkább a kollégákra.

— Kiállításon hogyan kezelik?

— A dél-alföldire beveszik, az őszi tárlatra nem. De nem biztos, hogy ennek a batik az oka.

— Hagyományos batikot említett az előbb. Ha új, mi benne a hagyományos?

— A jávai a hagyományos, de az teljesen a díszítőművészet körébe tartozik. Maga a technika több ezer éves. Megolvasztott, forró méhviasszal festettek fehér anyagra, és bemártották a festékbe. Ott fogta be, ahol nem volt viasz. A technikát tekintve tehát hagyományos, amit csinálok, de az enyém nem díszítőművészet.

— Hanem?

— Bizonytalan a helyzetem. A technika iparművészeti, az eredmény képzőművészet.

— Hogyan kell mondanunk? Aki fest, az festő, aki szobrot farag, szobrász. És aki batikol?

— Attól függ. Tervezőművész, iparművész, festőművész. Én szeretem elhagyni a címeket a nevem mellől, álljon csak magában a név.

— Önéletrajzba hogyan írja be?

— Leginkább sehogy. Ha nem kerülhetem el, akkor azt írom, hogy festő vagyok, de azt, hogy művész, sehogy nem tenném bele. Sok ember van, akinek papírja van róla, hogy művész, mégsem egészen az. Idővel majd elválik.

— Hány batikost tart számon?

— Úgy tudom, csak én csinálom. Azelőtt táblaképeket festettem, de nem sokra mentem velük. Senkinek nem kellettek, nem is voltak jók, ez az igazság. El is határoztam, abbahagyom a festést. Öntudatlan keresgélés következett ezután, azt a módot kerestem, ahogy ki tudnám magam fejezni. Maradt egy darab anyag a szakkörben, volt egy szabad ecset, húztam rajta néhány vonást, belemártottam a festékbe, lett belőle valami. Időbe telt, amíg rájöttem, ez az, ami nekem való. Ezzel tudom megcsinálni, amit szeretnék. Elég gyorsan jött. Úgy tudom, 1967-ben próbáltam először, és két év múlva már önálló kiállításom volt, csak batikból. A táblaképen nem jutottam el oda, hogy síkban kell ábrázolnom valamit, itt magától adódott. Azelőtt kötött a látvány, ha meg elszakadtam tőle, zavaros vizekre tévedtem.

— A népdal és a népballada a batikhoz kötődik, vagy azelőtt is vonzódott hozzá?

— Ballada, népdal? Batik nélkül biztosan nem kerültem volna közel hozzá. A táblaképeken nyoma sem volt.

— Ha jól emlékszem, abban az időben kezdte művelt köztudatunk újra fölfedezni a népi alkotásokat.

— Benne volt a levegőben, nem vitás.

— Ön honnan hozta? Családi örökség?

— Az én családom? Ha azt mondom, hogy Duna-medencei, talán akkor mondom jól. Őseim között vannak székelyek, makói parasztok, bolgárok, valahová betelepített németek is. A legdöntőbb hatás anyám révén ért, aki erdélyi volt, és apám anyja közvetítésével, aki viszont makói volt. Mindezek ellenére nem élt családunkban a népdal.

— Tehát nem énekli, csak festi.

— Ahogy a nagyanyám beszélt, máig a fülemben van. Nem is a kiejtése, hanem olyan szavakat használt, amiket ezen a vidéken nem ismernek. Szépen beszélt, szavai beleragadtak az agyamba. Mégis azt mondom, ha nem énekeltem is, a népdal annyira elkerülhetetlen volt számomra, mint a batik. Legalább tíz éve festettem, tele voltam sikertelenséggel.

— Lett a batik, és jött a siker?

— Most már tudom, az iskolából jött a ballada is. Volt egy kedves kolléganőm, meghalt azóta, ő rendezett egy előadást. A Kőmíves Kelemennét. Megkért, hogy segítsek. Most is előttem van, ahogy bementem a próbákra, és a kislányok énekelték a balladát, mindig sírhatnékom támadt, annyira szép volt. Az első batik a balladasornak az első tagja lehetne, ha megvolna még. Déva vára volt rajta, háttér volt az előadáshoz. Hosszú nyélre függesztettük föl, és két gyerek tartotta. Azután megcsináltam a Kőmíves Kelemennét, a Megöltek egy legényt, a Júlia szép leányt, aztán jöttek szépen, sorba a többiek.

— Könyvből lapozta a balladát?

— Onnan. Vadásztam a népdalszövegekre, balladákra.

— Program maradt a ballada?

— Nem. Megcsináltam egy sort, aztán jött a nagy kérdés: most mi következik? A Torreádorsiratók jöttek, később a nyelvemlékek.

— Azok is sorban? Halotti Beszéd, Ómagyar Mária-siralom?

— A Halotti Beszéd megvan, a Mária-siralom még hiányzik. Legalább fél esztendeig foglalkoztatott, nem lett belőle semmi. Vannak témák, amikhez meg kell érni.

— Hadd kérjem meg, mondja el szóban, miből áll a Halotti Beszéd a batikon.

— Akkor halt meg az apósom. A képen szereplők egy része élő személy, portré. Ennyi az egész. A háttérben a Halotti Beszéd szövege, fölnagyítva. A technika megengedi, lehet törni az anyagot, tele van finom repedésekkel.

— A batik határai?

— Azt hiszem, mindent meg lehet vele csinálni. Félek is tőle, vigyáznom kell, nehogy rossz útra tévedjek.

— Mikor veszi észre, hogy téved? Ha egyedül van, nincs közege.

— Legtöbbször utólag. Egy darabig elkeseredtem, amikor kollektív kiállításokon láttam, hogy én nem hasonlítok senkihez. Mindenki társakat keres. Később jöttem csak rá, ez erény is lehet. Nem is magam jöttem rá, mondták.

— Közben kis kitérő: az agyag. Menekülés?

— Új lehetőség. Szeretem egy agyaghurkát, elkezdtem gyúrni. A népdalok, népballadák batiksora tragikus volt, engem is nyomasztott. A későbbi is komor volt, mind. Az agyagnál? Nagyokat nevettem, amikor csináltam. Kemenceasszonyság, meg a többi — játék volt!

— Maradt is játék?

— Régen nem csinálom.

— Kovács Margit hatása?

— Biztosan nagy szerepe volt, hogy hozzákezdtem. Nagyon tetszettek a kúpos formái. Kúposat akartam én is, de korong nélkül.

— Elmúlt a játékos kedve, azért hagyta abba?

— Az agyaghiány miatt. Makón nincs jó agyag. A játék visszatért a Krúdy-batikokon. Története van, hogyan jutottam ide. Serdülőkorom legkedvesebb olvasmánya volt Krúdy, a mag nyilván itt van. Egy hagyatékból kaptam öt törülközőt, Kornélka néni volt a tulajdonosa. Nem tudom, érzi-e a név zamatát? Kornélka néni! Láttam az emlékkönyvét is, piros plüssbe kötve, rajta nefelejcs. Ez már tiszta Krúdy. Mind az öt törülközőből batik lett.

— Pedagógus, háziasszony, családanya és festő.

— Megnyugvást ad a munka, de csak rövid ideig. Amikor készen van, kivasalom, mert igazi arcát csak vasalás után mutatja meg. Elnézegetem. Akkor elégedett vagyok, egészen másnap reggelig. Előfordul, hogy két napig is. Ha akad valaki, aki-

nek adhatok a véleményére, és azt mondja, hog
ez is elmúlik.

— A grafika? Kirándulás vagy komoly sz

— Kiegészítő, mint a terrakotta volt. Graf
telep, mindenféle grafikai eljárásra lehetőség va
ugrottam bele. Ahogy a terrakotta hasznát vég
hogy a grafika kamata is ide jön.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1978 JUL
Tiszatáj

Szerkesztő

A Magyar Írók Szövetsége *A hetvenes évek valósága az irodalom és a kritika tükrében* címmel kétnapos konferenciát rendezett a szegedi József Attila Tudományegyetemen. Referátumot tartott Szabolcsi Miklós akadémikus és Gáll István író. A tanácskozáson Pozsgay Imre kulturális miniszter is fölszólalt. A konferencián részt vett Rátkai Ferenc, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese, Tóth Dezső kulturális miniszterhelyettes, Dobozy Imre, az írószövetség elnöke és Garai Gábor, a szövetség főtitkára. A vita anyaga előreláthatóan lapunk szeptemberi számában jelenik meg.

*

Az ünnepi könyvhétre hazánkba érkezett szovjet íródelegáció tagjai, Jaan Kross, Ellen Niit és Vlagyimir Iljics Amlinszkij Szegedre is ellátogattak, és a Somogyi-könyvtárban találkoztak az olvasókkal. A vendégek szerkesztőségünket is fölkeresték.

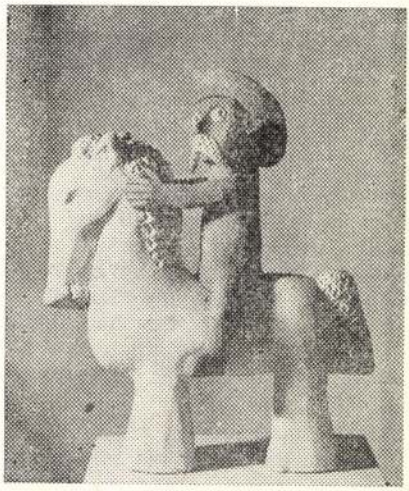

J. BALOG TÜNDE MUNKÁJA

Búcsú Janáky Viktor keramikusművésztől

Nehéz szívvel írom e sorokat, mikor elköszönök kedves barátomtól és kollégámtól Janáky Viktor keramikusművésztől.

1952-ben az Iparművészeti Főiskolán együtt tanultunk Borsos Miklós, Gádor István, Kiss Roóz Ilona növendékeként a kerámia szakon. A kerámia és porcelán szakosok azonos órákon ismerkedtek meg a szakmával. Az osztályra a szakmaszeretet, a vidámság és egymás segítése volt jellemző. Viktor barátom sok derűs órával ajándékozott meg minket. Már főiskolás korunkban is több díjat nyert iskolánk pályázatain. Nemzetközi elismerésben 1972-ben, 74-ben, 76-ban Vallaurisban, itthon 78 Pro Urbe kitüntetésben, 86-ban Munkácsy-díjban részesült. Fővárosunkban és az ország sok városában láthatók munkái. Eredményei elérésében nagy segítője volt hűséges társa Marik Eszter textiltervező iparművész és imádott orvos lánya. Nem mulaszthatom el, hogy le ne írjam ennek a nagyszerű osztály névsorát: Csekovszky Árpád, Fekete János, Janáky Viktor, Rozsos Janka, Török János, Vértesi Nándor, Veres Miklós. Az osztály létszáma már csak egy fő, aki most mély megrendüléssel és tisztelettel emlékezik és búcsúzik eltávozott tehetséges társaitól.

Veres Miklós
keramikus

2000. január

TÁJÉKOZTATÓ, A MAGE LAPJA
2000 MÁRCIUS

Asztali modellező körfűrész Bremel (USA)
220-240 V, 1.1 Amp 45°-ig dönthető
fűrésztárcsa, 100 mm átm. 90°-ig állítható
tolólap. Keveset használt.
Tartozék: pót ékszíj.
Telefon: 06-20-9526-233

Fotósok!

Pentax M: 1.7, 50 mm alapobjektív,
Tokina 4-5.6, 70-200 mm zoom telcobjektív,
Pentax vakú AF 160,
Előtét lencse 0.5-1 szűrővel,
Önkioldó zsinór,
Szett táska,
UV. szűrők az objektívekhez
eladóak.
Telefon: 06-20-9526-233

II./ 10 százalék költséghányad alkalmazása

Ha Ön ezt a módszert választja, akkor az önálló tevékenységéből származó bevétel 10%-a számolható el költségként úgy, hogy a költségeket nem kell számlákkal bizonylatolni.

A bevétel 90%-a tekintendő jövedelemnek, ami után személyi jövedelemadót kell fizetnie.

Ebben az esetben csak a bevételeiről kell Önnek nyilvántartást vezetni.

Megemlítendő viszont, hogy e módszer alkalmazása esetén egyik önálló tevékenységére sem, valamint az önálló tevékenységre tekintettel kapott költségtérítésre sem alkalmazhatja a tételes költségelszámolást.

szerint kiszámított adóelőleg) alkalmazását kérte, és utóbb az adóév során az összevont adóalapja meghaladja az 1 millió forintot, akkor a túllépést követő 15 napon belül be kell fizetnie az adóhatósághoz a túllépésig megszerzett jövedelméből levont adóelőleg és a 40%-os általános szabály szerinti kulccsal kiszámított adóelőleg különbözetét. (Ennek számítását példával illusztráljuk e fejezet végén.)

Amennyiben a befizetés nem történik meg 15 napon belül, az adóelőleg különbözetének megfelelő összeg után 12% különadót kell a bevallásába beállítani év végén, és a bevallással egyidejűleg megfizetni.

Ha Ön nem tesz írásban nyilatkozatot az 1 millió forintos értékhatár elérésével kapcsolatban, vagy éves jövedelme meghaladja az értékhatárt, a kifizetők 40 %adóelőleget vonnak le valamennyi jövedelméből.

Jámborné Balogh Tünde munkája

1021

munkán mindig a
kisebb-nagyobb cso
történő foglalkozást ért
talában körülírta azt
intézményformát is, am
vékenységnek megfe
retül szolgálhatna.

Századunk második
jellegzetes vonása a k
méretekben és o
rendszerekben való
dás. A megromlott t
ból a romlatlan termé
vonuló mester és növ
velési alaphelyzete —
korlatilag valaha
volt ilyen — alighan
a múlté; mint ahog
korlátozottnak tűnik

KÖZNEVELÉS
Budapest

1970 JUL 14

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÉLTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

gőguskent szól hozzá

Jámborne Bahagtunde
Muzsika, Bp.
1970. szept. 7.

KOZMOSZ

HANGSZER, VAS ÉS FÉMTÖMEGCIKK KÉSZÍTŐ JAVÍTÓ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ IPARI SZÖVETKEZET

BUDAPEST VI., HAJÓS U. 25.

részlegei, kiváló szakemberek közreműködésével

vonós, pengetős, fa- és rézfúvós, elektromos hangszerek és berendezések, dobok, harmonikák, pianinók, cimbalmok javítását és felújítását kifogástalan minőségben, rövid határidőre végzik, — minden igényt kielégítően!

	telefon
IV. (Újpest), Árpád u. 16.	680–983
VI., Hajós u. 25.	319–025
VIII., József krt. 42.	142–690
IX., Üllői út 5.	180–303

A LAKOSSÁG RÉSZÉRE ÁLLANDÓAN 20% ENGEDMÉNY!

HASZNÁLT ÉS ÚJ HANGSZEREK VÉTELE, FELÚJÍTÁSA, ELADÁSA – OTP HITELLEVÉLRE IS!

A SZÖVETKEZET HANGSZER ÉS HANGSZERTARTOZÉK TERMÉKEI:

„Bohák"-féle Á/4. chromatikus nagyzenekari cimbalom, – „B" jazz piston, – „Favorit" B jazz piston, – „B" szóló trombita, – Zenekari B trombita, – Zenekari Esz trombita, – B szárny-kürt, – Zenekari tolóharsona B hangolásban, – Esz fanfár, Esz mélykürt vadászkürt formában, – B bariton 3 és 4 gépes, – B tenorkürt, – Hívókürt, — Hívogató kürt, – Aida fanfár, – C szoprán furulya, – Kossuth dob, – Úttörő dob, – Menetzenekari kis- és nagydob, – Tornadob, – Csörgődob, – jazz dobok, – Cintányérok, kottaállványok, – dob-tartozékok, – sípok, – trombita hangtompítók, – hegedű, brácsa, cselló, citera, – cimbalomhúrok, – hanglemeztárolók stb.

Jámborné Balog Tünde: Vadászkolinda

KÉT KOLINDA

ges indulatukat, ezek a szarvasok csak állnak földbegyökerezetten, földet, füvet, vizet kívánóan, aggancsaikat a nagy természetbe ágaztatva, szemeiket várón az emberre meresztve. Beat muzsikát idézzünk, mely népdalból született? „Repülj pává"-ra gondoljunk, ha egyszer ezreket mozgatott meg? Iparművészeti kiállításokra hivatkozzunk, vagy festőkre, szobrászokra, amikor azt kérdezzük: miért fiatalok ezek, ha egyszer öregek? Lehet, hogy egyszer még sűrű elemzések forrása lesz Kovács Margit Kolindája a ványadt napocskával, erősen álló öregével, szarvasai világra csodálkozó szemeivel, s az öreg csizmája sarkában vizet lelő vadakkal, — mert így fog példázni egy kort. Ilyen irodalmias áttételben? Lehet, hogy a szarvasokká vált fiúk apjának ruhája ráncos, mint maga az öregség, redői lehullnak, mint az aláhulló dallamvonalak. Dehát így is kell szemlélnünk ezt az agyagképet. A dallamvonalak ritmusában, felfelé ívelőkben, lehullókban, visszakanyarodókban. Nem vallanak egyebet, mint fentebb, amikor másfelől közelítettük meg.

Jámborné Balog Tünde ehhez az egy méter magasnál alig több reliefhez képest méretre hatalmas (400 × 70 cm) frízt alkotott. Háttere világos szürkés zöld, sötét törésekkel, ugyanilyen színűek az öregek. A szarvasok és fiúk hajának világosabb része sárgás zöld. A háztető mély vörös, a fiúk és a szegély fehér fehérek, rózsaszínes, vöröses, kékesfekete törésekkel. A kontúrok feketék, vörösbe játszók. Jó, ha így részletezzük, hiszen a színe is változhat idők folyamán, s Balog Tünde sincs annyira a köztudatban, még sikeres budapesti kiállítása után sem, hogy ennyi emlékeztetőt ne igényelne.

De szó sincs illusztratív követésről, valamiféle képzőművészeti átültetésről. Ujfalussy József írja: „Az úgynevezett „természeti" hangsor népzenében is otthonos, nyílt hangzásvilágába vezeti el a regebeli szarvasokat, a mű elején megszólaltatott ellentétes szerkezetű és hangzású zenei világból." Talán még ez jelzi legpontosabban Balog Tünde képzeletének játékát is. A fríz elején geometrikus egyszerűségben hull alá a tiszta forrás, fiúi kezek feléje nyúló ölelésében. Aztán kemény ismétlődő ritmusban fejek, szemek oválisan, egyik test felől a másikba nyúló kezek ritmikája. Most a szarvasok csak a háttérben jelentkeznek, szarvaik görcsös csigavonalban, sejttetően, mintha nem is a természet nagy, mindent befogó hatalmán lenne a hangsúly, hanem az emberen, aki jelenvalósága ellenére is vakon néz a világba, öregjei szemlesütve, fiataljai tétován, s csak a tiszta forrást lesőn határozott biztosan. Ezt nem az irodalom mondatja velünk, hanem azok a vonalak, foltok, ürességek és ívelések, melyek a batik rajzos világából hozzánk szólnak, itt és most, történelmet tükrözően, fátyolos színekbe ágyazottan. Alig-alig más értelmezéssel, mint Kovács Margitnál láttuk. Nem ellentétekre építően, de a folytonosságra inkább, megbékülőn előbb, mint forradalmi tiltakozással.

folyt. 49 old.

1021

KOCZOGH ÁKOS:

A Cantata profana, ez a tiszta és szinte egyértelmű román vadászkolinda egyre több alkotó képzeletét termékenyíti meg. Szimbólikája egyetemes érvényű, s ezért mindég és mindenütt rádöbbenhetünk benne fogság és szabadság, kényszer és önkéntesség, szülő és gyermek, apák és fiak, emberi civilizáció és természet, tegnap és holnap, kötés és haladás poláris ellentéteire, dialektikus szükségére, az egy igen és nem szüntelen jelenlevő parancsára, drámájára, életet szülő, hordozó, feltételező törvényére. Igaz, hogy közvetlen forrása a román karácsonyi énekek „rendkívül érdekes és értékes művelődéstörténeti anyaga" — ahogy Bartók mondta, igaz egyben, hogy a lázadó fiak egyetlen s örök tanulságos értelme, a szabadság felszabadító hatalma: a tiszta forrás megújító ereje.

Mégis, ahány alkotó, annyi újrafogalmazása az eredeti ének egyetlen apa és szimbólikusan is kilenc fia kibékíthetetlen, sorsszerű, könyörtelen ellentétének. És ami különös, ami meglepő, hogy valahányan mélyítik, élezik az ellentétet, elvágják a szülői házhoz visszavezető szálakat, a nincs bocsánat, alku, megtérés, megértés elsöprő tiltakozásával. „Addig-addig vadászgattak, addig: szarvasokká váltak" — fordítja Bartók, „és az ő szarvuk ajtón be nem térhet", — míg ráfelel Juhász Ferenc: „Csak meghalni megyek, meghalni oda vissza" — és Szervátiusz Jenő domborművén az apa íjja könyörtelenül céloz, és Szalay Ferenc festményén üres asztal várja az otthonukból kiszakadt gyermekeket a nincs engesztelődés, nincs megoldás, az árva magány, a kegyetlen kitaszítottság refrénjével. A legtöbb új Cantata improvizáció elmélyíti a szakadékot, feszíti az ellentétet, messze tovább viszi a jelkép eredeti értelmét.

Kovács Margit élete egyik nagyszerű kerámiájával gazdagította ezt a sort, s az ismeretlenségből feltörő makói művész, Balog Tünde batikján megint más és új tartalmat kapott az ősi vadászkolinda, melyben újból és újból felcseng Bartók eszménye, „a népek testvérisége, a népek minden háborúskodással és viszállyal szemben álló testvéri szövetkezése", melynek „mindegy, hogy forrása román, arab, vagy szlovák, csak a forrásnak kell frissnek, tisztának, és egészségesnek lennie." Aki egyszer majd korunk történetét korunk művészetéből következtetve írja meg, először igazat fog adni az ellentétek elmélyítőinek. Aztán mélyebbre néz és azt fogja látni, hogy bár szülők és gyermekek mérhetetlen távol állnak egymástól és értetlenül, tétován egymással szemben is, ez az értetlenség szinte évről-évre, a gyorsuló idővel együtt változik, módosul, s az ellentét talán nem is annyira ellentét, mint a kapaszkodó energiája, amit a kapaszkodásba szorít.

Kovács Margit zöld engóbos, barnássárgás-fehéres domborművén ez a másik jelen, ez a másik arcunk, a maibb testesült meg. Világra csodálkozó szemek, mohón inni hajló fejek, s egy figyelmeztető kezét felemelő, intő ember. Ezek nem egymásnak feszülő testek, nem kiáltják felénk sem elviselhetetlen magányukat, sem ellensé-

Bartók saját felvétele: szlovák parasztasszonyok

ZSIKA hasábjain látott először napvilágot. Sárosi könyve a tárgyalt hangszereket — a nemzetközi alapelveknek megfelelően — a hangrezgésforrás szerint négy nagy csoportba rendszerezi, s ebben közel 300 magyar népi hangszer-nevet sorol fel és magyaráz. Magyarázata, ismét csak a nemzetközi szabvány szerint, a hangszer elnevezésére, anyagára, játéktechnikájára, zenei lehetőségeire, repertoárjára, alkalmazásának céljára, történetére és elterjedésére vonatkozik. A tömör leírások mellett sokatmondó szerkezeti rajzok és eredeti fényképek mutatják be az egyes hangszerek „anatómiáját" és mindennapi életét. Különösen érdekesek a kottás lejegyzések, melyek egy-egy népdal énekelt formája mellett megmutatják: hogyan cifrázza, gazdagítja, módosítja a dallamot a hangszeres előadás.

Az ilyen „első összefoglalást" a jövő kutatásai itt-ott bizonyára kiegészítik, megállapításait módosíthatják még. A Köchel-jegyzék mai kiadása sem azonos már eredeti formájával, ám a modern Mozart-kutatás nem lehetne meg Köchel úttörő vállalkozása nélkül. Úttörő vállalkozás a Sárosié is: az első nagyszabású tájékoztató mű a magyar népi hangszerekről a nemzetközi néprajztudomány irodalmában. A Kodály Zoltán emlékének ajánlott könyvet szívesen látnánk a magyar könyvpiacon is, magyar nyelven.

Bónis Ferenc

AZ IDEI VARSÓI ŐSZ KERETÉBEN előadásra kerül Kurtág György Fúvósötöse és Dobos Kálmán egyik zenekari darabja. Utóbbit a Prágai Rádiózenekar tűzte műsorára. A fesztivál rangos vendégegyüttesei között szerepel a Moszkvai és a Kölni Rádiózenekar, a Bukaresti Musica Nova együttes, valamint Stockhausen csoportja.

*

A NÁPOLYI SAN CARLO OPERAHÁZ a következő évadban műsorra tűzi Verdi ritkán játszott alkotásainak egyikét, az Attila című operát. A címszerepet Boris Christoff énekli.

Jámborné Balog Tünde

JÁMBORNÉ BALOG TÜNDE textilművészeti munkáiból nyílt kiállítás a makói József Attila Könyvtár egyik termében. A kiállított anyag jó része Krúdy Álmoskönyvének ihletése nyomán készült.

Magyar Hirlap 1977/56/1o

Jámborné Balog Tünde, ipraművész 1

MŰTEREMLÁTOGATÁS

Jámborné Balog Tündénél

— A mű beszéljen, ne alkotója!
— Talán úgy, hogy festő vagyok.
— Batik és ballada együtt jött.
— Vannak témák, amikhez meg kell érni.
— Elkeseredtem, amikor láttam, hogy nem hasonlítok senkihez.
— Elégedett vagyok, egészen másnap reggelig.

— Hallom, szakdolgozatot írnak Balog Tündéről.

— Furcsa érzés és kínos. Írni könnyebb, mintha rólam írnak. Olyanokat is kérdeznek, amiről nem szeretek beszélni. Miért csináltam valamit, mit akartam kifejezni vele? A mű beszéljen, ne az alkotója! Ha nem beszél, az már az én bajom, meg a mű baja.

— Nem értheti mindenki a beszédet.

— A maga módján, a maga szintjén kell, hogy mindenkinek mondjon valamit. Hogy milyen mélységig jut el valaki, az már más kérdés. Nem biztos, hogy a magot érti meg, lehet, hogy megmarad a felszínnél. Aki viszont érti, abban a mag kivirágzik. Ezért nehéz szakdolgozat témájának lenni.

— Rossz is?

— Jó is van benne. Egyrészt nagyon megtisztelő dolog. Rákényszerültem, rendszereznem kellett, mit csináltam, meddig jutottam el. Még az is fölmerült bennem, hova tovább, de erről fogalmam sincs.

— Honnan bukkant elő a batik? Amikor először hallottam róla, akkor kezdett divatos szakköri műfaj lenni.

— Onnan is jött. Itt a városban, de azt hiszem, Csongrád megyében is az én szakkörömben csináltak először batikot a gyerekek. Akkor kezdtem tanítani, mindent kipróbáltam, amivel a figyelmet le lehetett kötni. A gyerekek csinálták tehát előbb, én meg sem próbáltam addig. Elolvastam, hogyan kell, megpróbáltam irányítani a munkát, és tessék elképzelni harminc üvöltő gyereket, akik anyák napjára ajándékot csinálnak. Apró kis terítőket. Egyszerűek voltak, de sikerültek.

— Ez az a technika, amikor összefogják a vásznat, megkötözik nagy csomókra, és fazékba mártják?

— Attól függ. Tervezőművész, iparművész, festőművész. Én szeretem elhagyni a címeket a nevem mellől, álljon csak magában a név.

— Önéletrajzba hogyan írja be?

— Leginkább sehogy. Ha nem kerülhetem el, akkor azt írom, hogy festő vagyok, de azt, hogy művész, sehogy nem tenném bele. Sok ember van, akinek papírja van róla, hogy művész, mégsem egészen az. Idővel majd elválik.

— Hány batikost tart számon?

— Úgy tudom, csak én csinálom. Azelőtt táblaképeket festettem, de nem sokra mentem velük. Senkinek nem kellettek, nem is voltak jók, ez az igazság. El is határoztam, abbahagyom a festést. Öntudatlan keresgélés következett ezután, azt a módot kerestem, ahogy ki tudnám magam fejezni. Maradt egy darab anyag a szakkörben, volt egy szabad ecset, húztam rajta néhány vonást, belemártottam a festékbe, lett belőle valami. Időbe telt, amíg rájöttem, ez az, ami nekem való. Ezzel tudom megcsinálni, amit szeretnék. Elég gyorsan jött. Úgy tudom, 1967-ben próbáltam először, és két év múlva már önálló kiállításom volt, csak batikból. A táblaképen nem jutottam el oda, hogy síkban kell ábrázolnom valamit, itt magától adódott. Azelőtt kötött a látvány, ha meg elszakadtam tőle, zavaros vizekre tévedtem.

— A népdal és a népballada a batikhoz kötődik, vagy azelőtt is vonzódott hozzá?

— Ballada, népdal? Batik nélkül biztosan nem kerültem volna közel hozzá. A táblaképeken nyoma sem volt.

— Ha jól emlékszem, abban az időben kezdte művelt köztudatunk újra fölfedezni a népi alkotásokat.

— Benne volt a levegőben, nem vitás.

— Ön honnan hozta? Családi örökség?

— Az én családom? Ha azt mondom, hogy Duna-medencei, talán akkor mondom jól. Őseim között vannak székelyek, makói parasztok, bolgárok, valahová betelepített németek is. A legdöntőbb hatás anyám révén ért, aki erdélyi volt, és apám anyja közvetítésével, aki viszont makói volt. Mindezek ellenére nem élt családunkban a népdal.

— Tehát nem énekli, csak festi.

— Ahogy a nagyanyám beszélt, máig a fülemben van. Nem is a kiejtése, hanem olyan szavakat használt, amiket ezen a vidéken nem ismernek. Szépen beszélt, szavai beleragadtak az agyamba. Mégis azt mondom, ha nem énekeltem is, a népdal annyira elkerülhetetlen volt számomra, mint a batik. Legalább tíz éve festettem, tele voltam sikertelenséggel.

— Lett a batik, és jött a siker?

— Most már tudom, az iskolából jött a ballada is. Volt egy kedves kolléganőm, meghalt azóta, ő rendezett egy előadást. A Kőmíves Kelemennét. Megkért, hogy segítsek. Most is előttem van, ahogy bementem a próbákra, és a kislányok énekelték a balladát, mindig sírhatnékom támadt, annyira szép volt. Az első batik a balladasornak az első tagja lehetne, ha megvolna még. Déva vára volt rajta, háttér volt az előadáshoz. Hosszú nyélre függesztettük föl, és két gyerek tartotta. Azután megcsináltam a Kőmíves Kelemennét, a Megöltek egy legényt, a Júlia szép leányt, aztán jöttek szépen, sorba a többiek.

— Könyvből lapozta a balladát?

— Onnan. Vadásztam a népdalszövegekre, balladákra.

— Program maradt a ballada?

— Nem. Megcsináltam egy sort, aztán jött a nagy kérdés: most mi következik? A Torreádorsiratók jöttek, később a nyelvemlékek.

— Azok is sorban? Halotti Beszéd, Ómagyar Mária-siralom?

— A Halotti Beszéd megvan, a Mária-siralom még hiányzik. Legalább fél esztendeig foglalkoztatott, nem lett belőle semmi. Vannak témák, amikhez meg kell érni.

— Hadd kérjem meg, mondja el szóban, miből áll a Halotti Beszéd a batikon.

— Akkor halt meg az apósom. A képen szereplők egy része élő személy, portré. Ennyi az egész. A háttérben a Halotti Beszéd szövege, fölnagyítva. A technika megengedi, lehet törni az anyagot, tele van finom repedésekkel.

— A batik határai?

— Azt hiszem, mindent meg lehet vele csinálni. Félek is tőle, vigyáznom kell, nehogy rossz útra tévedjek.

— Mikor veszi észre, hogy téved? Ha egyedül van, nincs közege.

— Legtöbbször utólag. Egy darabig elkeseredtem, amikor kollektív kiállításokon láttam, hogy én nem hasonlítok senkihez. Mindenki társakat keres. Később jöttem csak rá, ez erény is lehet. Nem is magam jöttem rá, mondták.

— Közben kis kitérő: az agyag. Menekülés?

— Új lehetőség. Szereztem egy agyaghurkát, elkezdtem gyúrni. A népdalok, népballadák batiksora tragikus volt, engem is nyomasztott. A későbbi is komor volt, mind. Az agyagnál? Nagyokat nevettem, amikor csináltam. Kemenceasszonyság, meg a többi — játék volt!

— Maradt is játék?

— Régen nem csinálom.

— Kovács Margit hatása?

— Biztosan nagy szerepe volt, hogy hozzákezdtem. Nagyon tetszettek a kúpos formái. Kúposat akartam én is, de korong nélkül.

— Elmúlt a játékos kedve, azért hagyta abba?

— Az agyaghiány miatt. Makón nincs jó agyag. A játék visszatért a Krúdy-batikokon. Története van, hogyan jutottam ide. Serdülőkorom legkedvesebb olvasmánya volt Krúdy, a mag nyilván itt van. Egy hagyatékból kaptam öt törülközőt, Kornélka néni volt a tulajdonosa. Nem tudom, érzi-e a név zamatát? Kornélka néni! Láttam az emlékkönyvét is, piros plüssbe kötve, rajta nefelejcs. Ez már tiszta Krúdy. Mind az öt törülközőből batik lett.

— Pedagógus, háziasszony, családanya és festő.

— Megnyugvást ad a munka, de csak rövid ideig. Amikor készen van, kivasalom, mert igazi arcát csak vasalás után mutatja meg. Elnézegetem. Akkor elégedett vagyok, egészen másnap reggelig. Előfordul, hogy két napig is. Ha akad valaki, aki-

Attila Tudományegyetemen. [illegible]
mot tartott Szabolcsi Miklós akadémikus és Gáll István író. A tanácskozáson Pozsgay Imre kulturális miniszter is fölszólalt. A konferencián részt vett Rátkai Ferenc, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese, Tóth Dezső kulturális miniszterhelyettes, Dobozy Imre,

Az ünnepi könyvhétre hazánkba érkezett szovjet íródelegáció tagjai, Jaan Kross, Ellen Niit és Vlagyimir Iljics Amlinszkij Szegedre is ellátogattak, és a Somogyi-könyvtárban találkoztak az olvasókkal. A vendégek szerkesztőségünket is fölkeresték.

J. BALOG TÜNDE MUNKÁJA

J. Balog Tünde, iparművész

J. BALOG TÜNDE MUNKÁJA

J. Balog Tünde: Műve.

Tisztáj, Szeged, 1978. júl.

XXXII/7.

Ch

Jómborné Balogh Tünde

Az tárlaton bemutatott műve:

„Torreador sírató I.", batik, 164 x 135 cm.

Rozványi Márta: Vásárhelyi ősi tárlat,

Hódmezővásárhely, 1971

Jámborné Balog Tünde, festő

Hrcképe : Repr

[Hernádi Gubár fotója]

Laczó Katalin: Jámborné Balog Tünde 375-380.

Tiszatáj, Szeged. 1971. április XXV/4

Jámborné Balog Tünde, festő

1

Hódmezővásárhelyen született, Makón lett művész. Először olajjal s temperával dolgozott. Ezekből a képekből volt kiállítása Makón 1961-ben. 1965-től Makón tanít. Az iskolai szakkörei munka vezette el a batikoláshoz. Selyem helyett rövidesen a keményebb rusztikusabb vászonra kezd dolgozni s ekkor keletkeznek első figurális alkotásai.

Laczó Katalin: Jámborné Balog Tünde 375-380.

Tiszatáj. Szeged. 1971. április XXV/4.

Jámborné Balog Tünde, festő

2

Első önálló kiállítása Makón volt 1969-ben. Ezután Szegeden, Budapesten (1970), majd Vásárhelyen, Békéscsabán, Csongrádon és Szentesen (1971.) szerepeltek művei. Témái: a néphalladák, gyermekversek, sajátos emberi sorsok, népdalok!...

Megemlített művei:

Laczó Katalin: Jámborné Balog Tünde 375-380

Tiszatáj, Szeged. 1971. április XXV/4.

Jámborné Balog Tünde, festő

3

[Művei]: Kőmíves kelemen vára, Hej, halászok, halászok, Szegedi bíró lánya, Görög Ilona, Kerekes Izsák, A halálba táncoltatott lány, Kádár Kata, Júlia szép leány, Megöltek egy legényt, Elindultam szép hazám ból, Bóbita, Sana, Ung király, Nyfatska, Vadászkolinda, Volt egy monumentalis feladata: egy 15 m² felikép: Karácsony-Húsvét-Pünkösd ünnephörének ábrázolása.

Lacsó Katalin: Jámborné Balog Tünde 375-380

Tiszatáj, Szeged. 1971. április XXV/4.

Jámborné Balog Tünde, festő 4

Újabb művei: Csokonai Vitéz Mihály, Danikáné lánya, Torreádor sirató.

A szöveg között öt batik-kép:

Repr.

Laczó Katalin: Jámborné Balog Tünde 375-380

Tiszatáj. Szeged. 1971. április XXV/4.

Jámborné Balog Tünde festőművész

Hódmezővásárhelyen hétfőn megnyílt a megye pedagógus festőművészek kiállítása, melyen a makói művész művei szerepelnek.

Csongrádmegyei Hírlap, 1975. jan. 14.

Jámborné Balog Tünde

Jámborné Balog Tünde, Dégi László, Karsáné Valent Irén és Takács Győző közös tárlata nyílt meg Makón. — Balog Tünde batikjai „Torreádor sirató" — „Ürhajósok emlékére" — „Hajózzunk Nakonxipánba" c. munkái új látásmódról és új megoldásról tanuskodnak. (említve)

Palmer Zoltán: Négy makói alkotó.

Csongrádmegyei Hírlap, 1975. dec. 3.

Jankovics Balog Tünde

Jankovics Balog Tünde kiállítása
a makói József Attila könyvtár-
ban megnyílt 28 batik művét ál-
lította ki a művésznő.

—: Péter László: Jankovics Balog Tünde kiállítása
Tükör, 1977. március 27 - 41. oldal

Janiborné Balog Tünde

A műveszmő mahói batik kiál-
lításán szereplő 28 kiállított mű
Kindy Gyula „Álmoskönyvének" át-
költéséből adódik.

Péter László: Janiborné Balog Tünde kiállítása
Tükör, 1977. március 27 – 41. oldal

Jamborné Balogh Tímrle

Torreádor sirató I. batil, 164×135

Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely '71

Jámborné Balogh Tünde
festő

M.D.K.

Következő lerve a mahói árvíz
megjelenítése, Gilicze István
parasztember mult náradi verses
elbeszélése, alapján batikfestményben.

Sobymár István: Két mahói festő.
Művészet, 1969. január – 29 lap.

Jámborné Balogh Tünde

festő

M.D.K.

A batikfestéssel is foglalkozik.
Tizenöt négyzetméteres, batikolt
falképe a mahói Szabadság tér
kápolnában karácsony, Pünkösd
Húsvét hármas ünnephöret jelenti
meg a népdalok hangján

Sobyrnár István: Két mahói festő
Művészet, 1969. január - 29 lap.

Jámbormé Balogh Tünde

. Reprodukció

Kiállításokon járunk ...
Szocialista Művészet bp.
1970. május.

Jámborné Balogh Tünde

festő

MDK

Megtervezte és megfestette a magyarcsanádi templom 25 négyzetméter felületű oblakait.

Sobyniár István: Két makói festő-
Művészet, 1969 január - 29 lap.

Jámborné Balogh Tünde

festő

M.D.K.

Mint 3 gyermek anyja jelentkezett levelezőnek a szegedi tanárképző rajz-földrajz szakára. 1965-től a tanulás mellett tanít a mahói Farkas Imre általános iskolában.

Solymár István: Két mahói festő. Művészet, 1969 jaminár - 29 kep

M.D.K.

Jámborné Balogh Tünde

festő

A csalá dalopítás anyagi bajaival viaskodva cím festő ipari tanuló lett. 1961-ben eljutott a szegedi tanárképző főiskola nyári művésztelepére.

Salymár István: Két mahór festő.
Művészet, 1969 január - 29 lap.

Jámbrorné Balogh Tünde
festő-

MDV

1938-ban született Hódmező vásár helyen. Gyermekkorától rajzolt és sokat olvasott. Szülei orrosnak szántak, de ő nem jelent meg a felvételi vizsgán. Térjhez mint.

Sulymár István: Két magyar festő
Művészet, 1969 január - 29 lap

Yámbor és Balog Tünde

A makói alkotóközösség
ujjá alakításában, 1977 -
1978-ban vett részt.

Gyetvai Ágnes: Csepp ben a tenger.
Művészet, 1978. november - 3. lap.

Jámborné Balogh Tünde →

ld. Balogh Tünde

Jámborné Balogh Tünde, rajzpedagógus

Ma nyílik meg Szegeden a Pedagógus Szakszervezet Csongrád m.-i Bizottságának rendezésében a megyei rajzpedagógusok képzőművészeti kiállítása, melyen szereplnek művei.

Csongrád Megyei Hírlap, 1969. márc. 2.

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 FEB — 9

Délmagyarország Szeged

Jámborné Balog Tünde szobrai

BALOG TÜNDE TERRAKOTTA SZOBRAI

1974

A Móra Ferenc Múzeum rendezésében a Közművelődési Palota kupolacsarnokában holnap, vasárnap déli 12 órakor kiállítás nyílik a Makón élő Jámborné Balog Tünde terrakotta-szobraiból. A kiállítást — közel ötven alkotás — Lator László József Attila-díjas költő nyitja meg.

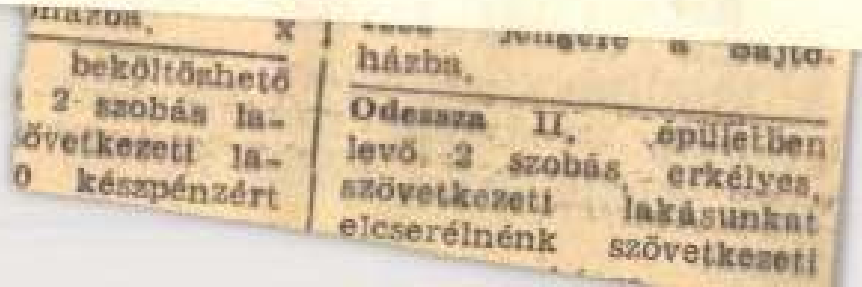

házba.

Odessza II. épületben levő 2 szobás erkélyes, szövetkezeti lakásunkat elcserélnénk szövetkezeti

bekölthető
2 szobás la-
szövetkezeti la-
o készpénzért

Jaánhorné Balogh Tünde
ipanművész

Textiliárt bemutatta a tárlatlosi

Kovács Gyula: A 18. vásárhelyi tárlatról.
Művészet, 1972. március - 29 oldal.

Jámborné Balogh Tünde, [ ]

Batik képei illusztrálják
Gilitze István könyvének
mai kiadását.

— : Szerkesztői antal
Díczér Letné uk ...

95-96.

TISZATÁJ, Szeged, 1974. március

XXVIII
3.

Jánákyné Marik Erzter

Kiállítása nyílt a Csók Galériában.

Magyar Ifjúság 1965. okt. 2.

Janákyné Marik Eszter

Kiállítása lesz 1966-ban Békéscsabán.

Békésmegyei Népújság 1966. jan. 8.

JANATTA JÓZSEF, kárpitos, dekorátor

A polgari őrség zaszlószentelése alkalmából a diszsátrakat is ő állitotta fel. Műhelye a Fő téren a Molnar féle hazban volt. 291. old. 71. jegyz

BALÁZS PÉTER: A céhrendszer problémái Győrött a XIX. század első felében 279. old

ARRABONA A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. Győr. 1975.

JANATTA JÓZSEF, karpitos, dekorator

A 40-es évek közepétől-a polgari fejlődésben élen járó varosban-a győri iparosok a sajtón keresztül is igyekeztek mesterségük termékeit reklámozni. annal inkabb hivakozhatott izléssel, fantaziaval és müértéssel készitett munkaira, mert a Redoute, a megyehaza, vagy a Nádor szálló termeit a bálok alkalmaval ő dekoralta. 291.old

BALÁZS PÉTER: A céhrendszer problémái Győrött a XIX. század első felében 279. old

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. Győr, 1975.

MDK

Janátzky István és Guttmann Imre

Pavillon a bpesti Nemzetközi vásáron, tervezték fentiek, repr.

Magyar Iparművészet 1934. 147.l.

M.D.K.

Faucher Mihály ötvösmester

1785 körül a pesti ötvöscéh tagja.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc,3-4.

272. old

JANCHIELEVICI Leona M. D. K.

Nagybányai Szépművészeti Iskola tagja
1928.

péti: Nagybánya.... Bp. 1954. 339.l.

Jánci Dávid

MDK

Nagybányai hegyek, pasztell

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

MDK

Janczer Frigyes

Portré, br.
Leányportré, br.

Studió 67. Fiatal képzőm.kiáll. Ernst Muz. 1967.

M.D. 4/1

Jancsar Frigyes

szobrász

„Wovoťatzky Károly"

(repro)

B.L.: Pályázat a Fiatal Képzőművészek Stúdiójában

Művészet, 1968. Október – 28 lap.

Jancsó Frigyes
Nobrán

„Lenin-érem"
(rejtvo)

Kovács Gyula: Lenin portré pályázat
Múzeúrat, 1970. április - 12 lap

Jancsó Frigyes
Szobrász

6-~~ta~~ darabból álló sorozatot
készített.

Kovács Gyula: Lenin portré pályázat
Művészet, 1970. április – 12 kép

Jancsar Frigyes

Résztvesz a „Stúdió 70" kiállítása

Horváth György: Hanem kiállítás

Magyar Nemzet, Bp. 1970. ápr. 17.

Jancsó Tibor, festő

– portréja a Stúdió 67 c. kiállításon

Ujvári Béla: Stúdió 67
Magyar Ifjúság, 1967. V. 20.

Jauzer Ferenc, képzőművész

- portréival szerepelt a Stúdió 58-68 c. kiállításon a Műcsarnokban.

Ünő a nő
Magyar Hírlap: 1969. II. 14. 11. l.

Janczer Frigyes szobrász

I. díjat nyert a Fiata Művészek

Stúdiója „Nagy Balogh János" portrépályázatán

Magyar Nemzet. 1969 november 23

11. old.

Jancsó Frigyes
nobász

A Lenin postré pályázaton
ezüst a III díjat kapta.

— : —

Művészet, 1970 február - 9 lap

MDK

Janczer Frigyes

Csima Lajos portréja, br.

Fiu portré, br.

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Jancsó Frigyes

Pernecky Géza: Stúdió 67. Fiatalok
kiállítása az Ernst Múzeumban.

Magyar Hírek, 1967. V. 17. 4. o.

Mancsa Frigyes

Szerepel a XI. nagy. Kép. mű.

Kiállításról

Némethi Kapor: Reflexiók a XI. nagy.
Kép. mű v. kiállításról

Kritika 1968 VI. 4 sold.

JANCZIK JOSEFF, szucsmester

A Székesfehérvári Varosi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. 64 mesterség, 519 név. Az első 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. Az arab szamok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. szücs. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old
ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

M.11k

J Sancs Ferenc
nyomdász

munkája: einulap. Ábra 221 lapon

÷ Fedőlapunk és mellékletünk

Grafikai Szemle 1929 évf 6-7 sz. 212l

Jancsár (?)

szinházi festő

1836

Herzog

Tancsár (?) szintázi pesti (Bécs)

1836

M. Könyvszemle 1909. 189 l.

Pesti, kolozsvári szintáz

függönyei

Pocher l. Pacher

1021

Bécs után, Párizs előtt

Az Önarcképhez érve elcsodálkozik a látogató. Egy komoly tekintetű, fiatal női arc néz velünk szembe, s szinte alig hisszük el, hogy a tárlaton látható, gazdag valóságélményre épülő, gondolkodásra késztető festmények, grafikák a huszonnégy éves *Jancsek Adrien* alkotásai. A pályája elején álló művész munkáin egyáltalán nem érződik a kezdeti bizonytalanság, mind témaválasztásban, mind képi megjelenítésben már most érettnek tűnik művészete. Az idős asszonyokról készített festményei, aktgrafikái, a burgenlandi tájat ábrázoló litográfiája (kőnyomata), a Rémület című alkotás torz arcfigurái vagy a Diszkóban érdekes alakjai is bizonyítják mindezt.

Nem véletlen a burgenlandi ihletés, hiszen érettségi után, a szülői házból kikerülve (ahol a festőművész szülőktől volt mit ellesnie) Jancsek Adrien a bécsi Képzőművészeti Akadémián kezdhette el tanulmányait. A tavaly megszerzett diploma után az idén részt vehet Bécsben az egyéves mesterképzésben is, amelynek elvégzése már a festészet „doktori" címének megszerzését jelenti.

A fiatal festőművész egyik akvarelljét kiállították már Vatikánban is, s a közelmúltban bécsi önálló kiállítása után képeit a XIII. kerületi József Attila Művelődési Központban láthatjuk, egészen március végéig.

Április közepén alkotásait a párizsiak is megnézhetik a híres Grand Palais kiállítócsarnokban, ahol a világ kétezer legjobbnak tartott festőművésze szerepelhet két-két festményével.

(falus)

Jancsek Adrien

1982 MÁR 1 9

MAGYAR IFJÚSÁG

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KTÓL

ngresszus Moszkvában

en nyitot-
ezetek 17.
ország ka-
sra. Több
áz külföl-
pán Sza-
k elnöke

tait, a termelékenység, a hatékonyság javítására buzdítsanak. Széles körű propagandát folytatnak a tervek maradéktalan teljesítéséért, a szakmai továbbképzés népszerűsítéséért, a fiatalok munkásöntudatának felébresztéséért. Amint azt Vitalij Provatorov hangsú-

Jancsek Antal

l

Szépmüvészet

1943. 75. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Jancsek Antal

Műcsarnok

1933. sept. - Fiatal művészek
kiáll. 6. 25, 132, 141

Jancsek Antal

Milano. Galleria d'Arte Moderna.

Libapásztorlány, olajf-Korcsolyázok

Poglayen-Neuwall, Stefano

Itinerario per i turisti ungheresi. Roma, 1942

34. l.

Janesek Antal

Bécsi Rathaus,
pastell
Kerti mulató
pastell

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1930.

507

Nyelt. 507.

és szembe néz,)
i balra fordul (Jobb kezében Goliát
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, baljában pedig
et visel, sötétbarna haja homlokába lóg,
Testét a csipőtől kezdve fekete lepel

: 81½ cm. — Ny lelt sz. 507. —
é. ~~Lelt. sza 507.~~
~~[illegible]~~ és Alfred
~~[illegible]~~ ajándéka 1898 || ~~VI~~ (8-án. (392/98.
ién (50/99).

~~[illegible] Miklós levelet is ezen kép ügyében — 1896.~~
~~[illegible] kedve is véleményt (417/96).~~

Probsner Ag. és Alfr. 1898 okt. 8.

Jancsek Antal

kiáll.

Nemzeti Szalon

1932. febr.

Föv. képt.

Jancsek Miklós [ ]

l.: Zoltán Éva

Sz.A.: Rostaurnstonk — 7.

Népszabadság Bp. 1976. szept. 3.

Jancsikity János, Jaragó

A népművészet mestere. Öreglakon él.

Ónody Éva: Pásztorok Jaragták 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972 aug. 24.

Maumary L. arcképe. Jancsek Antal olajfestménye

Magyar Nemzeti Múzeum
1939. 3. 7.

Jancsek Antal

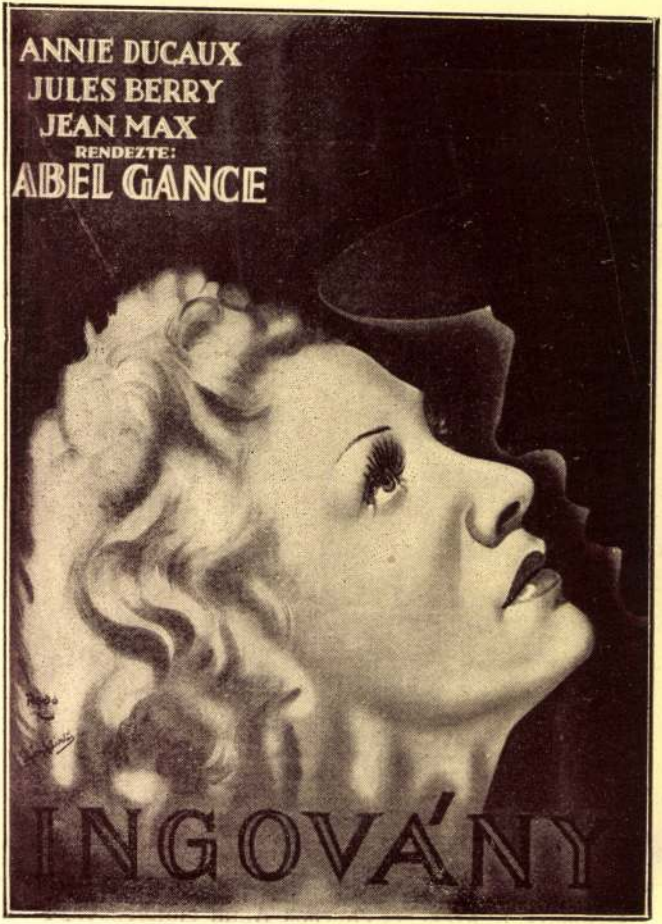
ANNIE DUCAUX
JULES BERRY
JEAN MAX
RENDEZTE:
ABEL GANCE
INGOVÁNY

Jantschak Antal

1928/29 - 1930/31 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

95.1.

Lajos barátnője volt s ezt a fejdíszt divatba hozta.

FONTENAY (ejtsd: *—né*), *Julien de* (másként Coldor, Coldoré), híres drágakőmetsző Párizsban és Londonban a XVII. sz. első felében. Csak portrékat készített.

FOPPA, 1. *Cristoforo*, l. *Caradosso*.

F., 2. *Vincenzo*, lombardiai festő, * Brescia 1425—30 között, † u. o. 1515 vagy 1516. A milánói iskola megalapítója, kinek sok követője akadt (Butinone, Zenale a legismertebbek) és iránya Leonardo fellépése előtt uralkodó volt. Szerepe itt a Mantegnáéhoz Páduában és Mantuában volt hasonló. 1455-ig Bresciában élt, azután 1490-ig Páviában, honnan ismét Bresciába tért vissza, közben több helyen megfordult (Savona, Génua, Monza, Bergamo stb.), hol mindenütt megbízásai voltak. Művészete páduai eredetű s talán Jacopo Bellini is befolyásolta. Páduai hatás alatt áll legkorábbi jelzett munkája (1456), Krisztus a kereszten (Bergamo-képt.). Színben és naturalisztikus fölfogásban nagy haladást mutat: Szt. Sebestyén martíriuma és a gazdag architektúra előtt álló Madonna a két Szt. János között (1485, freskók, Brera). Milánói freskói között egyszersmind a régebbi milánói iskola egyik legjelentékenyebb emléke a S. Eustorgio-templom Portinari-kápolnájának freskói (1460-as évek): A négy egyházatya, medaillonok a boltíveken és négy jelenet Péter mártír életéből az oldalfalakon, kitűnő építészeti és tájképi háttérrel, aktokkal és világos színezéssel. A milánói várkastély kápolnájában: Krisztus feltámadása (freskó). Sokrészű oltárképe Milánóban (Brera) merev alakjaival, halvány, fény- és árnyékkal modellált testükkel a korai milánói iskola jellemző alkotása. Érett, későbbi művészetét mutatják: Királyok imádása (London, National

Jancsek Antal

festő

Műcs. kiáll. 1933-tól

Pipics 114, l.

KEHIDA

Deák-sírbolt (román kápolna)

Kéve VI 1863, 481 l.

Jancsek Antal

4 1

MAGYAR MUVESZET

1932. 195

MDK

Jancsek A., festöm.

Merengés. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936. márc. 76.sz.2.rk.sz. 40.l.

Jancsek Antal

Csendélet, olaj, 50 x 59 cm

Budapest Múzeumok Kiállítása 1957,
kat. nest. Kisdéginé Kirimi Irén.

9

Jancsek Antal

kiállított festménye:

Rendelet, olaj, 50 × 59 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

10. l.

MDK

Jancsek Antal, festő.

Bikaterelés, of.

Alk. Szüveszkár. - XIX. Kiáll. - 1943 okt. - Magy.

Mesterek. - Jegyz.

MDK

Jancsek Antal, festő.

Mezei virágok, Of

Bikát terelő. "

Alk. Művészház. – XVI. Ttiáll. – 1943 aug. – Magy.

Mesterek. Jegyz.

MDK

Jancsek Antal

Táncosnők, paszt.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

1.

22

MDK

Jancsek Antal

Vadevezősök, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933.szept.
18 l.

MDK

Jancsek Antal

Mezei virágok, of.

Fiatal müvészek kiáll. Mücs. 1933. szept.

18 l.

MDK

Jancsek Antal

Önarckép, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.
8 l.

MDK

Jancsek Antal

Békásmegyeri táj, of.

Fiatal müvészek kiáll. Mücs. 1933. szept.

7 l.

MDK

Jancsek Antal

Táncosnők, paszt.

Árverési Közl. 1938. 6.rk.sz,

22 l.

MDK

Jancsek Antal

Táncosnők, paszt.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.
22 l.

MDK

Jancsek Antal

Tabán

N. Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun.

8 l.

MDK

Jancsek Antal

Táncosnők, paszt.

Árverési Közlöny, 1939. 3.rk.
25 1.

MDK

Jancsek Antal
Csendélet, of.

Tavaszi Tárlat, 1957. Mücs.

Jancsek Antal

Mezei virágok. olaj

Bikát terelő, olaj

Alkotás Müvészház XVI. kiállitása. 1943.

aug. 3 l.

MDK

Jancsek Antal
Táncosnők, paszt.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk.sz.88. aukció.
22 l.

MDK

Jancsek Antal

n.t: Hét festő. Kis Ujság, 1949. máj.7.

Jancsek Antal
fotó

VIII. Népszínház u. 22

MKSz 1947

MDK

Jancsek Antal festőm.

Művészeti ösztöndijak. Uj Magyarság 1944. aug.lo.
6 l.

Jancsek Antal

festő

1.

Szabad művészet

1949 - 262 l.

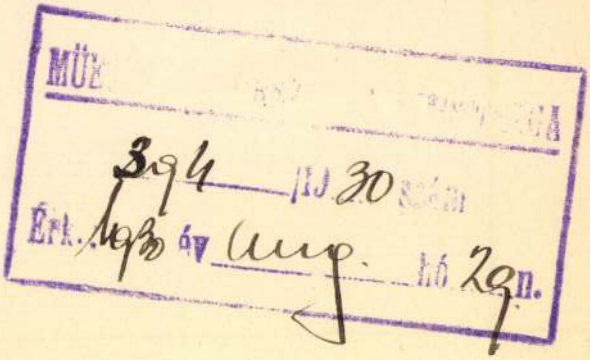

MÜE[illegible]GA
394 /IJ 30 [illegible]
Érk. 1930 év Aug. hó 29 n.

JANCSEK *Antal*, festő, * Budapest 1907, hol a Képzőm. Főiskolán Glatz, Vaszary és Dudits növendéke volt. Figurális és tájképeiből 1932. a Nemzeti Szalónban rendezett gyüjt. kiállítást.

72

E. G. I. 5041

$\frac{8000}{1000} = 0'008$

0'508 ~~60~~ 10

Hány pengő 15 P. 20 f² = 15'20 P

3 hl 5 l hány liter? = 305 l.

9 l 2 dl hány dl = = 92 dl.

5 kg 8 dkg 3 g hány kg = 5'083 kg

Hány p és f 28'46 P = 28 P 46 f

Hány m, dm, és cm 4'035 m² = 4 m 3 cm 5 m

Hány hl és l 2'07 hl = 2 hl és 7 l

Hány q és kg 3'6 q = 3 q 60 kg

Jancsek Antal MDK

Mezei virágok, olfl

Műcsarnok 1933 Fiatal Művészek kiállitása

Jancsek Antal MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Jaroseek Antal

Ünarcképe, olf.

Jancsek Antal MDK

Békásmegyeri táj, olf.

Mücsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Jancsek Antal

Békéscsegyrét tét, olf.

Jancsek Antal MDK

Vadevezősök, olf.

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiállitása

MDK

Tanosok Arpai

Vadaveszők, old.

Miocaenkor 1955 Piarpai mivészeck kiállitása

MDK

Jancsek Antal vagy Lajos festő

Mai Nap 1941. márc. 12. vagy 15.

Lencsek Antal festő"

Szabad Művészet 1979

III. évf. 6. sz. 262. o. kiállítások.

(képzőművének szabadszervezete)

K

3

Jancsek ~~[illegible]~~ Antal

(állitólag Sajos)

~~nevé Jancsek Antal!~~

festette azokat a képe-
ket, amelyeket Fränkel
beküldött a Petrovics
Elektől rendezett 1940
évi Iványi Grünwald
Béla hagyatéki kiálli-
tásra, s amelyek, mint
Iványi művét Petrovics
kiállitotta. Ezt lelep-
lezte A Mai Nap c.
ujság 1941. márc. 12–
15 iki száma. Pontosan
nem tudom, Fenti,
Csók és más művét
is hamisitotta s ugyláttszik
Frenkel József révén hozta forgalomba

A Biró tárgyaláson Jancsek ~~[illegible]~~ vedelezett, hogy
nem tudja, ki festette a hamis szignaturáket a
képekre.

MDK

Jancsek Antal

a Képzőm. Főiskolán Glatz, Vaszary és Dudits növendéke volt

Jancsek Antal festő. E. G. I. 504.l.

Jancsek Antal festő

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 5. sz. 216. o. Kiállítási Naptár.

Jancsek Antal

MDK

Lilip pasztell

Mücsarnok 1943 Téli tárlat

MDK

Jancsek Antal

Birsalmák, of

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Műcs.

Jancsek Antal

Nemzeti Szalon csoportkiállításán neve szerepelt.

M.O.932.II.7.

Jancsek Antal festő

Nemzeti Szalón kiállításán neve szerepelt.

Est. 932. II. 7.

Jancsek Antal

MDK

Birsalmák

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Jancsek Antal MDK

Birsalmák, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Jancsek Antal

Nemzeti Szalon tárlatán
figuracsoportos képeivel szerepelt.

PH. 932. II. 7.

Jancsek Antal

Nemzeti Szalon kiállításán
neve szerepelt.

M.932. II. 7.

Jancsek Antal

Nemzeti Szalon csoportos kiállításán "rendkívül vegyes, sokféle hatást mutató anyagából néhány rajzos előadásu, kisebb figurálisa"-val szerepelt

Pesti Napló 1932. II. 7.

Jancsek Antal

Nemzeti Szalon csoportos kiállításán szerepelt.

Reggeli ujság 932. II. 8.

Jancsek Antal

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szere-
pel. Tabán c. vízfestményén a szaggatott
vonalcitmus temperamentumossá teszi a képet.

Ujság
1955.VI.16.

Francsek Antal

Festőművész

Tavaszi Zárlat - Benzeti Szalontan - képével szere-
pel. Tabán-ja megkapó

Benzeti Ujság
1929.VI.16.

Fanerek Anna

festőművész

Vigaszverseny - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Az Est.
1929.VI.16.

Jancsek Antal

Nemzeti Szalon tárlatán figuracsoportos képeivel szerepelt.

PH.932 II.7.

Jancsek Antal

Nemzeti Szalon kiállításán
apró figuracsoportos képeivel
szerepelt.

S.ó.u.932.II.f.

Jancsek Antal

MDK

Lili babával

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Jancsek Antal MDK

Julia, pasztell

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Vancsek Antal

Született Budapesten 1907-ben.
Középiskolai elvégzése után
a főiskolába iratkozott be,
hol Glatz, Vaszary, Dudits
voltak a mesterei. Tanulmányúton volt Münchenben és Bécsben.
Ez az első gyűjteményes
kiállítása. 1932.
febr. koll. kiáll. a Nemzeti
Szalonban. Elektr. olajf. virág-
csendélet. Figurális és tájkép.

3134

8. Ismeretlen:

Magdolna.

A szikla barlang
Magdolna, ki vissza tek
goló mécs világítja meg.
a melyet az előtte fekvő k
kibontott haja s szem öld
válláról az ing leesett s
tott könyv fekszik.

Rér méretei 35·6
Ar. ~~pro~~ Kept. 72.—
~~Ugszá 30.~~
~~Smt. 72.~~

Laszo

MDK

Jancsek Antal

Falusi mulatság, of.

Orgonázó angyal, "

Árv. Csarnok, 1o4.aukc. 1942. máj. 8-9 l.

MDK

Jancsek Antal

Strandon, of.

Virágcsendélet, of.

Falu télen, of.

Árv. Csarnok, 1o4.aukc. 1942. máj.

8-9 l.

MDK

Jancsek Antal, festöm.

	Olf.	Jelz.
Táncosnök.		
Halászok.	"	"
Olasz tengerparton.	"	"
Tájkép.	"	"

Árv. Közl. 1937. 4.rk.sz. 26.old.

Jancsek Antal festőművész

Békásmegyeri táj

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933.
Műcsarnok

MDK

Jancsek Antal, festö

Nö virággal.

Az Ernst-Muz. kiállitásai.CXLVII. -Munkácsy- Cséh.XXXXXX
VI. sors.egybekötött repr.kiáll. Bp.1934 május. Kat.15.1.

MDK

Jancsek Antal, festö

Csendélet. Olaj.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.lo.i.

Jancsek Antal

MDK

Lili, pasztell

Miscsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Jancsek Antal

Balla Ö.: "Eredeti" Csók, Szőnyi, Mednyánszky...
A Mai Nap 1941. március 21. 3.l.

Jancsek Antal

MDK

Birsalmák

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi tárlat

Jancsek Antal festőművész

Mezei virágok

Vadevezősök

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa .1933.
Mücsarnok

Jancsek Ántal festőművész

Önarckép

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933
Műcsarnok

MDK

Jancsek Antal

A N. Szalon 76. csoportkiáll. Képzőművészet 1932. 48. sz. 71.l.

MDK

Jancsek Antal

Bikaterelés, of.

Alkotás Művészház XIX. kiáll.

MDK

Jancsek Antal

Birsalmak.Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 18.1.

MDK

Jancsek Antal

Bikaterelés, of.

Alkotás Művészház XIX. kiáll.

MDK

Jancsek Antal

Aktok, vf.

Karácsony, of.

Küzdelem a bajnokságért, of.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Meséljen bácsi, vf.

Tájkép, paszt.

Utcai részlet, paszt.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Önarckép, of.

Önarckép, of.

Csendélet, of.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Önarckép, of.

Élet és halál, of.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Virágok, of.

Falu szélen, of.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Kutnál, of.

Silfa major, of.

Római strand, of.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Dunai strand a Római parton, of.

Római part, of.

Dunapart, of.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Rakodó munkások, of.

Vontatás, of.

Amig a baba alszik, of.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Falu vége Nagyréven, vf.

Éhes a baba, vf.

Strandon, of.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Nyári idill, of.

Folyvást lehet, vf.

Vázlat, vf.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Táj aktokkal, vf.

Vázlat, vf.

Vázlat, vf.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Tél, of.

Utcai részlet, vf.

Plainer, vf.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

MDK

Jancsek Antal

Róbert bácsi konyhája, of.

Ligeti részlet, paszt.

Be a zsupkocsiba, of.

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. 1932. febr.

Jancsek Antal.

Kiállitotta müveit a Nemzeti Szalon 1932-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Jancsek Antal

Művével résztvett a kiállításon.

KmTárs. 1943. marc. - apr. tav. kiáll.
Kiállító művészek névsora. 26.lap

MDK

Jancsek Antal

Lili babaval, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat. Műcsarnok,1940 Dec.15-Jan.12-1941. 6.1.

80	Kútnál	olajf.	300.—
81	Silfa major	olajf.	400.—
82	Római strand	olajf.	300.—
83	Duna strand a Római parton	olajf.	300.—
84	Romai part	olajf.	150.—
85	Dunapart	olajf.	200.—
86	Rakodó munkások	olajf.	250.—
87	Vontatás	olajf.	200.—
88	Amig a baba alszik	olajf.	200.—
89	Falu vége Nagyréven	vizf.	150.—
90	Éhes a baba	vizf.	80.—
91	Strandon	olajf.	300.—
92	Nyári !dill	olajf.	250.—
93	Folyvást lehet	vizf.	120.—
94	Vázlat	vizf.	40.—
95	Táj aktokkal	vizf.	60.—
96	Vázlat	vizf.	60.—
97	Vázlat	vizf.	80.—
98	Tél	olajf.	250.—
99	Utca részlet	vizf.	80.—
100	Plainer	vizf.	80.—
101	Meséljen bácsi	vizf.	120.—
102	Tájkép	pasztell	40.—
103	Utca részlet	pasztell	80.—
104	Önarckép	olajf.	80.—
105	Önarckép	olajf.	60.—
106	Csendélet	olai.	120.—
107	Önarckép	olajf.	140.—
108	Élet és halál	olajf.	140.—

CSEJTEI FERENC.

109	Virágos kertrészlet	180.—
110	Tengerpart	150.—
111	Pihenő tó	200.—

57	Akt fátyollal		250.—
58	Virág kék vázában		200.—
59	Akt fekete fátyollal		1000.—
60	Virágcsendélet almával		250.—
61	Sétány a ligetben		250.—
62	Akt kompozició		200.—
63	Virágvásár		200.—
64	Párisi park		200.—
65	Virág fekete vázában		Mgtul.
66	Zöldruhás nő		150.—
67	Eifel torony		250.—
68	Kelet és nyugat		250.—
69	Vázlat egy freskóhoz		200.—
70	Toilette (freskó)		Mgtul.
71	Szajna		250.—
71a	Frescó		
71b	Frescó		
71c	Frescó		
71d	Virágvásár	olajf.	200.—

Nemzeti Szalon
76. cropt. kiáll. 1932 febr

JANCSEK ANTAL.

Született Budapesten 1907-ben. Középiskolái elvégzése után a főiskolába iratkozott be, hol Glatz, Vaszary, Dudits voltak a mesterei. Tanulmányuton volt Münchenben és Bécsben. Ez az első gyüjteményes kiállitása.

fordits

72	Aktok	vizf.	100.—
73	Karácsony	olajf.	200.—
74	Küzdelem a bajnokságért	olajf.	150.—
75	Róbert bácsi konyhája	olajf.	150.—
76	Ligeti részlet	pasztell	150.—
77	Be a zsupkocsiba	olajf.	150.—
78	Virágok	olajf.	150.—
79	Falu szélen	olajf.	80.—

Jancsek Antal MDK

Lili babával, olf.

Műcsarnok 1940/41 A magyar művészetért c.kiáll

Jancsek Antal festö.

Katol.Szemle.1932.I.289-95.l.

Jancsek Antal festőművész

8 Órai Ujság 1932. 11.7.4.

Hír a Nemzeti Szalon csoport-
kiállításáról

Jancsek Antal

N. U. Csütörtök, 1936 április 2.

— (Magyar festőművész kiállitása Rómában.) A római *Quirinetta-szinház* csarnokában ma nyilt meg *Jancsek* Antal magyar festőművész kiállitása. Az olasz sajtó elismerő szavakkal emlékezik meg a kiállitásról és bejelenti, hogy legközelebb részletesen foglalkozik ezzel a rendkivül érdekes és nagy művészi értékü eseménnyel.

NU. 936 IV. 2.

Jancsek Antal

Szerepelt a magyar festők kiállitásán Speziában.

M.U.936.XII.24.

Jancsek Antal

Alkotásával szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

M.933.IX.10.

Jancsek Antal MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Jancsek Antal
Károlyi Irén
festő
tovább

Lap: Kis Ujság

Megjelent: 1949 MÁJ - 7

KIÁLLÍTÁSÓK

93

Hét festő

mutatkozik be a *Képzőművészek Szabadszervezetének* kiállítóhelyiségében (Andrássy-út 69.). A hetes csoportból a kifejezés és látásmód következetességével magasan kiemelkedik *Szalai* Zoltán, a korszerű rajzoktatás ismert

(8)

Népfront választási gyűlések május 6-án és 7-én, pénteken és szombaton

Kaposvár: *Bognár József.*
Nagykáta: *dr. Pesta László.*
Bácseve: *Z. Nagy Ferenc.*
Tápióbicske és Tápiógyörgye: dr. Spatzel István.
Kocsér: *Zilahi Tibor.*

Ugyancsak szombaton este 7 órakor lesz a *Rákosheggyi* pártszervezet választói gyűlése a Petőfi-u. 31. sz. alatti helyiségben, amelyen dr. *Bánky* Dénes ügyvéd és dr. *Ruttner* Béla thb. tag mondanak beszédet.

Ugyancsak szombaton este 7 órakor lesz a *Rákosheggyi* pártszervezet választói gyűlése a Petőfi-u. 31. sz. alatti helyiségben, amelyen dr. *Bánky* Dénes ügyvéd és dr. *Ruttner* Béla thb. tag mondanak beszédet.

Kaposvár: *Bognár József.*
Nagykáta: *dr. Pesta László.*
Bácseve: *Z. Nagy Ferenc.*
Tápióbicske és Tápiógyörgye: dr. Spatzel István.
Kocsér: *Zilahi Tibor.*

Népfront választási gyűlések május 6-án és 7-én, pénteken és szombaton

fővárosi tisztifőügyész és *Koltay* István pártitkár beszélnek.

Nikolaj Ernst: A magyar falu
és közművészete Gamonkalmán
1934, 19 l.

BUDAPEST
49 V 124

JANCSEK Antal

Losonci Miklós

Holland táj - magyarázattal
[Jancsek Antal] †

Vasárnapi hírek, 1985. máj. 5. 7.

Új otthonra a Bécsi út 69. sz. alatti, régi moziépületben leltek, amelyet a művészek önhatalmúlag elfoglaltak, miután a hivatali bürokrácia útvesztőiben való tévelygés nem vezetett eredményre. Ezentúl *Újlak-csoport* néven jelentek meg a nyilvánosság előtt, mivel a régi mozinak is ez volt egykoron a neve, és a városrészt, amelyben található, ma is így hívják. Az épület maga szikárabb volt, ám belső terében nem kevesebb izgalomra leltek a művészek, mint előző működési terepükön. Ez új kihívásokat jelen-

Jancsek F

liptómegyei fiatal tehetséges
kepfárago járszőtte ki
az alábbi tervben régi oltár
unak hiányos szobrait.

Dr. Dolencz József it
szepesi székesegyház res-
taurálása Csanka György
pinszel által. Vasvys
1891. 740 l

Jancsek Károly, mérnök
Konstantinápolyi utca
Hallstadt
Grezani tó partján
Bodri
Olimpeion
Dunajeczi tutajos

IV. Képzőművészeti és fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállítás. Gy. 1936. december. 9 l.

CZUCZOR GERGELY RÓZSAFÜZÉRE,
faragott fa, hossza 49 cm.
XIX. század eleje.
Boros Fülöpné ajándéka.

TAROKKÁRTYÁK,
két csomag, hiányos, egyik politikai tárgyk
Bécs, 1850 körül.

ÁTHOSZI KERESZT,
fa, faragott apró jelenetekkel, fatokban.
Mag. 18 cm.
XIX. század.

ÁTHOSZI FARAGVÁNY,
fa, csillagalakú, egyik oldalán Kálvária, másil
Krisztus a pokol tornácában.
Mag. 4·9 cm.
XIX. század.

IX. PIUS PÁPA
Színezett fénykép Fratelli Alessandria műter
ből, Róma.
Ovális, 51×41 cm.
Maszlaghy II., 497. szám. — Gerevi
PA, 256. l.

ASZTAL,
2 darab, aranyozott.
XIX. század.

DOBOZ,

MDK

Jancsek Károly, festöm.

433. Pihenö paraszt. Olf. 44x33 J.l.b.

Árv. Közl. 1933.dec.hó 4.rf.sz. 68.aukció. 24.l.

Janosekity ferenc, népmüvész MDY

A faragás mestere.

Major Lajos: Gazdag hagyományok, virulé
népmüvészet Bursákon 6–7

NÉPSZABADSÁG, Ap. 1966. dec. 31.

376 478 493

Ötvös

1556. Codex Turopol-
jensis III. 376
Jancsevics Jakab
ötvös.
(Horvátországban)

K: Szendrei

VIII. sz. minta.

~~Gal Pál János~~

~~ács~~

Jancsi (Jancsi)

István

ács

Kovács Mátyás

ács

1666. Makón

Szabó Kalotaneg

193. l.

k magyarázata:

t	Szorgalom	Írásbeli dolgozatok külső alakja
	Dícséretes	Csínos

Az anyakönyv sorszáma: 44./1925-26.

Polgári fiúiskol

Szentiváni

(születésének helye: Szeged /

hónapja és napja: 1911. aug

a fővárosi I. kerületi Felso

községi polgári fiúiskola negyedik

a következő eredi

Hittan	jeles
Magyar nyelv	jeles
Német nyelv	jó
Történelem	jeles
Földrajz	jó
Számtan és mértan	elégséges
Könyvvitel és levelezés	—

Jancsi Béla grafikus

Magyarság
1930.XI.5.

* **Dijnyertes állatkerti plakátok.** Kedden lélben döntött a zsüri az állatkerti plakát-pályázat felett. Tudvalevő, hogy a polgár-nester még augusztusban pályázatot hirde-ett az állatkertet népszerüsitő rajzos plaká-okra és a legjobb müvek jutalmazására árom darab 400 pengős dijat tüzött ki és további legjobb munkák megvételére egyen-ként 200 pengőt állapitott meg. A pályázat endkivül sikerrel járt, amennyiben 284 pá-yamü érkezett be. A nagy anyagot a gróf Károlyi-palotában állitották ki, ahol meg-elent *Buzáth* János alpolgármester elnöklé-ével a zsüri. Résztvett a zsüri munkájában *Liber* Endre és *Édes* Endre tanácsnok, *Nad-er* Herbert, az Állatkert igazgatója, *Csánky* Dénes, a Fővárosi Muzeum igazgatója, *Kur-ürst* István, a házinyomda igazgatója, to-ábbá a Magyar Könyv- és Reklámművészek Egyesületének és a Magyar Iparművészeti Társulat két-két tisztviselője. A birálóbizott-ág végül is szótöbbséggel hozta meg döntés-ét. Az egyenként 400 pengős dijakat *Jancsi* Béla és ifjabb *Richter* Aladár pályamunkái-nak itélték, mig a harmadik pályázó nevét nem sikerült megállapitani, mert hét pálya-mü érkezett be ugyanazon jelige alatt. *Jancsi* Béla dijnyertes munkája akváriumot, ifjabb *Richter* Aladár rajza egy elefántfejet ábrá-zol.. Azonkivül öt értékes pályamunkát vá-sárolt meg a főváros, egyenként 200 pengőért,

M.H.

M.

N.H. III.22 ✓

P.H. III.22 ✓

P.N.

H. III.22 ✓

Janesics,festő

A létesitendő soproni müvészház lehetőséget nyújtana a soproni festők legjava müveinek bemutatására is, igy az müveire is. 122.old

Horváth Bertalan: Gondolatok egy leendő soproni művészházról 119.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirta.XX.1966.évf. Sopron

Janesick

Jancsik Béla

MDK

Hubay Miklós, Jancsik Béla és Sárdi Tiborné sátoraljaujhelyi festőművészek kiállitás máj. 5-én nyilik.

//Fülöp/ Fülöp László: Kulturális események Sátoraljaujhelyen.

Északmagyarország 1963. ápr. 20.

Jancsikety János
fanagó

Diszesen megmunkalt salk-kiszlete is dobozai a domboni fanagóstelnest pildázzák.

Borossmarietta: id Kapoli Antal...
Müveszet, 1969. november - 38 lap.

Jancsikity János, népművész 7 Dh

Buzsáki mintás sakkfigurákat állított ki a Régiposta utcai bemutató terem-ben.

Szabadi Sándor: Szépség s hasznosság 8. l.

ÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. dec. 14.

Jancsikity János, népművész fafaragó

M Dh

34 éves, és a „Népművészet mestere" Jancsikity János. Egy évtizede, hogy fafaragással foglalkozik. Buzsákról települt Öreglakra, tőként sakkfigurákat készít buzsáki virágmintákkal. A brüsszeli világkiállítás látogatói kétszer annyit is megvásároltak volna ... Egy szarukürtjén népmesékből vett jelenetek vannak. – Kapott Londonból rendelést. Afrikából, Ázsiából is.

Szabadi Sándor: Látogatás egy fiatal népművésznél

8.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1961 febr. 21

Jancsikity János, népművész MDK
faparagó

Az öreglaki faparagó népművész 1959-ben kapta a „népművészet mestere" kitüntetést. Művei nemcsak hazánkban ismertek. Néhány még az EIVSZ-kiadóba is bekerült belőlük.

— : Munkában a népművész 12.1

Bn-1963-jan. 24. [Vidéki.]

NÉPSZABADSÁG

Fénykép

Kab. Müv.: A 212/9 Hegedűszé

Jancsikily János: Sakk-készlet
(Öreglak)

Fa paragás

Falus Károly

Neg. nincs

M.D.K.

JANCSI KITY Jónás faragó

a használati tárgyak cikklistáját bővitiq
cigarettadobozt,
pudertartót,
sakkot készit

- cs -t : Könyv a népmüvészeti faragásról
magyar Nemzet 1962. január 31. 4.1.

Jancsikity János, népművén MDK

Öreglakon élő faragómester.

Major Lajos: A faragókés művéne

4

NÉPSZABADSÁG, sz. 1966. okt. 4.

mdk

Jancsikity János fafaragó
Népművészet mestere (Somogy m)

Munkáiból az ENSz palotába is kerültek.
balatonlellei kiállításán a Kapoly Antal vándor-
díjat is elnyerte

Ország Világ 50. sz. 1962 17. l

Jancsikity János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1967 DEC.

— **Ízléses sakkasztalokat,** sakkfigurákat készít Jancsikity János Somogy megyei népművész-mester. Szép faragású munkái a külföldiek érdeklődését is felkeltették.

hiszen

Jancsikity János MDK

faragó ~~ná~~ népi iparmüvész

szerepelt a kaposvári kiállitáson.

W.E. : Népi iparmüvészeti kiállitás.

Somogy Megyei Néplap. 1963. aug. 6.

Jancsikity János

öreglaki fafaragó

szakkészletéért I.

díjat kapott a népmű-

vészeti pályázaton.

Szabad Művészet

1953. 3. sz. borítók

(A Népművészeti

pályázat eredménye.

Lengyel György:

Jancsikity János

nejn. faragó művész sakktáblája az alábbi kiállitáson.

Domanovszky György:

Népművészeti és iparművészeti kiállitás.

Sz. M. 1953. 201. l.

MDK

Jancsikity János

népmüvész

Fiatal Képző- és Iparmüvészek kiáll. Ernst Muz. 1955. jun.

Jancsikity János, faragó népművész, Öreglak
Spanyolozott kürt

Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. junius, 32 l.

136. kép. *Baldung, Hans: Kálvária.*

AMERLING, FRIEDRICH (osztrák festő, 1803—1887)

Rahl mint középkori lovag

Vászon, olaj, 110×85 cm.

Jelezve balra lenn: F. Amerling 853.

Simor prímás vásárolta.

A gróf Schmidegg-gyüjteményből.

Maszlaghy II., 421. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Gerevich: PA, 250. l.

ANREITER, ALOIS VON (osztrák festő, 1803—1882)

Női képmás

Miniatür, pergamen, 10·5×8·5 cm.

MDK

Jamcsikity János faragóművész

II. díjat nyert a Nemzeti Szalonban rendezett Ifjúsági Kiállításon.

300 művész több mint 600 alkotásából válogatták az Ifjúsági Kiállítás anyagát.

Magyar Ifjúság, Bp. 1952. 22. sz. [4. l.]

Jancsikity János [ipam.] MDK

Az iprmüvészet és népmüvészet első díját megosztották, igy négyen kaptak második díjat:

Bognár István
Jancsikity János
Kopácsi Ottó
Pécsi László

: Ifjuságí kiállitás nyilt a Nemzeti Szalonban.

Esti Hirlap, II.évf.127.sz. 1957.jun.2.vas, 2.oldal

Fancsikity János, Jaragó=népművész BDH

Az Öreglakról való Jaragó=népművész eddigi munkásságáért a népművészet mestere címet nyerte.

–: Kiosztották az 1960. évi „népművészet mestere" címet

9. l

Népszabadság. Bp. 1960. aug. 19.

MDK

Janesikity János a népmű-
vészet mestere

33 darabból álló faragott sakk-kész-
lete szerepelni fog a moszkvai if-
júsági kiállításon. (repr.)

Még néhány nap és megnyílnak a
kapuk.

Ország-Világ, Bp. 1957. július 23. 6. l.

Kirimi

Lancsikity János faragó

Művelt Nép, 1953. jun. 6. 15. old.

mdk.

Jancsikity János népművész

dobozai a kiabitáson

Láncz Sándor: Harom kiabitás

Népművelés, 1956 év. 9 sz. 54. L

Jaucsikity János

neves faforagó népművész Öreglakról

jellelen: Folk Art round the Balaton. Daily News, Budapest, 1970. jun. 6

61.

Jancsikity János

Kevitzky Istvánné

Lászlók Lászlóné

Nagy Ferenc

Ömböli Zsuzsa

Sallai Jánosné

Széles Józsefné

Szerémi Sándorné

Tamás László

Tóth Anna

Varga Dezső

Varga László

Vági Gyula

nép művészek

13

Fiatal Képző- és Ipar-
művészek kiáll.
Ernst Muz. 1955 jun-
jul.

BECK Ö. FÜLÖP :

15. Szent Ferenc. - Szobor, br. Mag.: 48 cm. Jelz.l. a talapz.: "Beck Ö. Fülöp".

BELÁNYI VIKTOR :

16. Önarckép. - Olajf., v. 42 x 51 cm.Jelz. l.j.o.: "Belányi".

BENKHARD ÁGOST :

17. Október végén. - Olajf., v. 120 x 100 cm. Jelz.l.b.: "Benkhard Á. f.Bánya 1942."

BERÉNY RÓBERT :

18. Jéghordás. - Olajf., v. 108 x 65 cm.

JANCSIKITY JÓZSEF

A Nagyatádi Művelődési Ház és
Nemzetközi Faszobrász Alkotótelep
szeretettel meghívja
Önt és kedves családját

J. LIEBER ERZSÉBET

iparművész

és

JANCSIKITY JÓZSEF

grafikusművész

kiállításának megnyitójára
1998. szeptember 4-én pénteken 17 órára
a Művelődési Ház Kiállítótermébe.

Megnyitót mond:
DR. POGÁNY GÁBOR
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:
október 4-éig hétfőn, szerdán, csütörtökön, pénteken
14–19 óráig.

Feladó:
Művelődési Ház
és Nemzetközi Faszobrász Alkotótelep
7500 Nagyatád, Baross G. u. 2.

Ny Művészet Szerkesi
tőrsége
BUDAPEST
Báthori u. 10

1 0 5 4

A killítás létrejöttét támogatták:
Nemzeti Kulturális Alap Iparművészeti Kollégiuma
Nagyatádi Nyomda Kft.
Pápai József építész

MDK

Jancsky Veronika

1952-ben kezdi restaurálni a vizsolyi templom freskóit.

Vigilia, 1953. nov. XVIII. évf. 11. sz.611. l.- /t.t./:
A vizsolyi freskók. 610-12.

Jaucsky Veronika

a soproni falfestményeken restaurációs munkálatokat végzett.

Deresénji Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960.

168 l.

Jancsky Veronika

Ófehértón fölfestményeket restaurált.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Műemlékvédelem (1949-1959) Budapest, 1960. I. 168 l.

Jancsky Veronika

Hidegségen falfestményeket restaurált.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Műemlékvédelem, (1949-59) I Budapest, 1960.

1681.

JANCSKY VERONIKA

restaurátor

Ocsa

Református templom

TKM 525

6. oldal

Jaucsky Veronika

Csarodón falfestményeket restaurált.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb. Magyar Műemlékvédelem, (1949–1959) Budapest, 1960. I. 1671

Jancsky Veronika
restaurator

Ó fehértön a feltárás és helyreállítás 1952-ben rott. Restaurátor Jancsky Veronika.

H. Sallay Marianne: Falkép feltárások és helyreállítások. Művészet, 1974. Április - 7. oldal.

Fanó Béla

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat kiállitása - Budai Klubban- képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.II.17.

Jancsó Béla

festőművész

Budai Szépmüvészeti Társulat kiállitása - Budai Klubban - képével szerepel.

Reggeli Ujság
1935.II.18.

MDK

Jancsó Béla

Bányarészlet

Falu vége

Fiatal leányfej

RátStr. 643.l.

Jancsó Béla

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

PfF. 1932. XII. 2V.

Jancsó Béla

szerepelt a Budai Szépművészeti Társulat
kiállításán.

P H. 1932. XI. 6.

Jancsó Béla

szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

EK 1932. XII. 21.

Fenyő Béla

festőművész

Szinyei Merse Pál Társaság VIII.Tavaszi Szalonja - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.III.19.

Fanucs Béla

festőművész

Budai Szépművészeti Társulat kiállitása - Budai Klubban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.II.19.

MDK

Jancsó Béla

Ifju hölgy arcképe, repr.

Tanulmányfej, repr.

Tájkép, repr.

Rát Str. 171.l.

M. D. K.

JANCSÓ Jenő

1898-ban Nagybányán festőiskolát

MDK

Jáncsó,

1898-ban az iskolához tartozott.

A Hollósy-iskola ideje. /1896-1901./ 77.1.

id. Jancsó Béla, festő

Fájdalommal tudatjuk, hogy **id. Jancsó Béla** festőművész 1977. III. 17-én élete 81. évében elhunyt. Szeretett halottunkat 1977. III. 24-én fél 12-kor helyezzük örök nyugalomra a Farkasréti temetőben. A gyászoló család.

11.5

– Halálozás

Népszabadság, Bp. 1977 márc. 23.

Jancsó Béla

tovább

Budapesti Hirlap

1934. Dátum levágva

* (Képkiállítás.) A Budai Szépművészeti Társaság vasárnap nyitja meg őszi tárlatát a Budai Klubnak Páliffy-tér 5. szám alatti helyiségeiben. A kiállításon *Jancsó* Béla szerepel nagyobb sorozattal, különösen vízfestményekkel, szériarajzokkal, pasztellekkel. A művész készültsége még fejletlen arra, hogy a naturalizmusból kibontakozva a stíluskeresés felé forduljon. Színfelrakása egyelőre még laza, képeinek nincs meg a kellő térbelisége. A figurális rajzban is erősödnie kell. Néhány alkotása, amelyben közvetlenebb egyszerűségben ábrázolja a valóságot, azonban biztosíték jövő fejlődésére. A kiállítás anyagából különösen *Kántor* Andornak *Szántóföldek* című, megkapó hatású képe emelkedik ki, a zöld ése sárga foltoknak dekorativ kiaknázásával. *Országh* J. Ferenc *Fekvő aktjában* és egyéb képeiben Vaszary János stílusát követi, az ábrázolás plakátszerű egyszerűsítésére, a színek ellentéteire építi fel festményeinek hatását. *Bozzay* Lászlónak különösen *Önarcképe* sikerült jól, a formák körvonalainak tiszta éreztetésével, a színek tompa harmóniájával. *Porter* Paula üdehatású, napsütéses, impresszionista képeket, *Szücs* Pál pedig jól megfigyelt balatoni szénrajzokat állított ki.

* (A Szépművészeti Múzeum új

ottság !

nt van szerencsém tisztelettel je-
zaléknak helyszinére való felfuvaro-
gó munka utántisztitás ellenörzése
szeptember 16-ig Visegrádon marad.
felvezetö lejtönél foglalatoskodó
rére a rendes heti bér összeget 500
ezéhez kiutalni méltóztassék.

Mély tisztelettel

Jancsó Béla

Budai Szépművészeti Társulat kiállításán szerepelt.

Jancsó Béla: Dunai táj.

2.

Jancsó Béla

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: Népszava

Megjelent: 1942 OKT. 20.

ma két világ áll egymással szemben, világnézetek küzdenek egymással.

Ilyen helyzetben legfontosabb az egység, minden erő összefogása, minden egyéni érdek háttérbe-szorulása. Ennek a helyzetnek nem lehetnek vámszedői. Utalt arra, hogy sok nehézséggel, bajjal, küszködéssel jár a háború megvívása. Szólt az áldozatokról és a nélkülözésekről. Kijelentette: áldozatnak tekinti azt, amit azok hoznak, akik részt vannak a fronton, de

nem tekinti áldozatnak, hogy itthon nem lehet a békebeli életszínvonalat fenntartani.

[illegible] mozdul. Kiemeljük a fölötte rokonszenves „Gyilkos tó", „Magyarbikal", „Magyarkoblós", „Alkonyati zöldek", „Fatörzs", „Váci partok", „Váci szőlők", a meleghangulatú „Tavasz a váci dombokon" és a „Kilátás a párizsi tetőkre" című munkáit.

Jancsó Béla pasztelljei főként a felsőbányai tájakról szólnak. Szemlélete ellentéte Csorbáénak.

2

324. THOMAS ANTAL: A szekesfehervari Szent Istvan

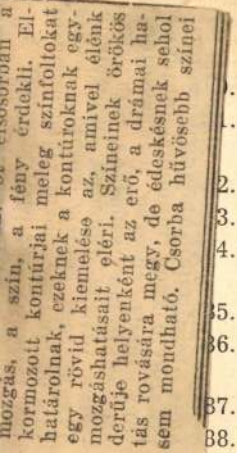

mozgás, a szín, a fény érdekli. Elkormozott kontúrjai meleg színfoltokat határolnak, ezeknek a kontúroknak egy rövid kiemelése az, amivel élénk mozgáshatásait éri. Színeinek örökös derűje helyenként az erő, a drámai hatás rovására megy, de édeskésnek sehol sem mondható. Csorba hűvösebb színei

289. TURÁNI KOVÁCS IMRE: Amazon. Gipsz.
290. SZAMOSI SOÓS VILMOS: Pest, Buda és Óbuda egyesítése. Gipsz. Budapest székesfőváros tulajdona.
291. SÓVÁRY JÁNOS: Duci. Gipsz.
292. TURÁNI KOVÁCS IMRE: Felvidék. Gipsz.
293. ANDRÁSSY KURTA JÁNOS: Férfiarcmás. Bronz. Magántulajdon.
294. SZABÓ ISTVÁN: Négyökrös szántás. Körtefa.
295. ANTAL KÁROLY: Az esztergomi „Szent István megkoronázása.“ Gipsz. Mgt.
296. SZABÓ ISTVÁN: Kaszaverő paraszt. Körtefa.
297. KOCSIS ANDRÁS: Apai szeretet. Terracotta.
298. DOMJÁN M. ILONA: Misszionárius. Gipsz.
299. izbégi VILLÁM RÓZSA: Cigányfej. Gipsz.
300. RUMI RAJKI ISTVÁN: Szent Márton megkereszteli édesanyját. Gipsz.
301. KOCSIS ANDRÁS: Síremlék-relief. Gipsz. Mgt.

Jobbágyi Gaiger Miklós:
Compositio.

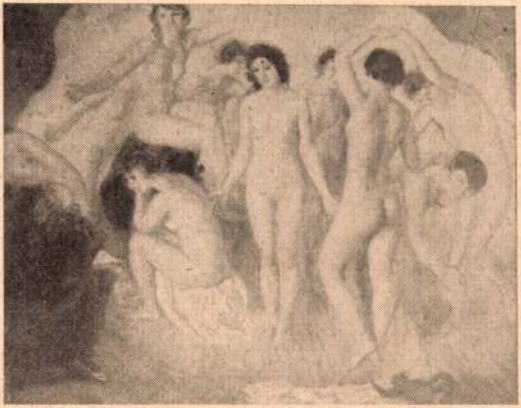

Jobbágyi Gaiger Miklós:
Szent Antal kisértése.

Jancsó Béla:
Ifju hölgy arcképe.

Jancsó Béla: Tanulmányfej.

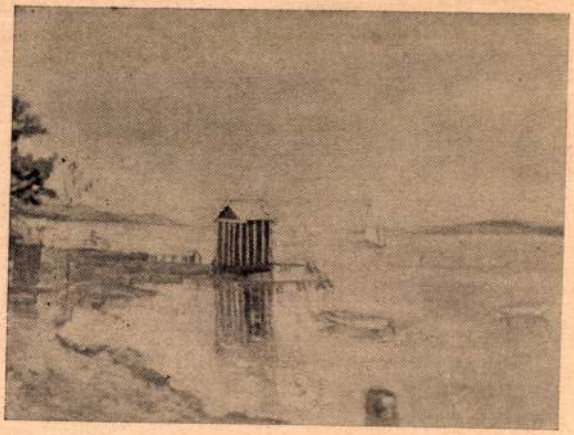

Jancsó Béla: Tájkép.

Jándi Dániel: Csendélet.

Jándi Dávid: Akt.

Jeges Ernő: „Io".

29/a	Virrasztó vásárosok (Felsőbánya)	„	300.—
30/a	Fürdő nők (Balaton) — —	„	350.—
31/a	Ünneplő matyók (Miskolc) —	„	300.—
32/a	Munkából (Miskolc) — — —	„	250.—
33/a	Bár — — — — — —	„	200.—
34/a	Hegyvidéki táj (Felsőbánya) —	„	200.—
35/a	Út az erdő felé (Felsőbánya) —	„	350.—
36/a	Hegyek alján (Felsőbánya) —	„	300.—
37/a	Folyópart (Szentendre) — —	„	250.—
38/a	Sajómenti halászok (Miskolc) —	„	300.—
39/a	Dunai részlet (Szentendre) —	„	250.—

Csorba Tibor cime: VII., Rákóczi-ut 36., I. 2. Tel. 22-53-59

*

Jancsó Béla cime: II., Donáti-utca 18., fdsz. 4.

F. k.: Krivátsy-Szűts György Nagy Sándor nyomda

Jancsó Béla ifj.

A „MŰBARÁT"

XXIX. KIÁLLÍTÁSA

további-tan.

CSORBA TIBOR

FESTŐMŰVÉSZ

JANCSÓ BÉLA

FESTŐMŰVÉSZ

1942 OKTÓBER 18-30

13/Pg.

Igazgató: Krivátsy-Szűts György festőművész, tanár
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12. SZ.

ÁRA 40 FILLÉR

CSORBA TIBOR festőművész

Szepesváralján született 1906-ban. Tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán és a varsói Kézimunka és Rajztanárképzőn végezte. Bejárta a Nyugat országait. Több alkalommal járt Angliában, Párisban, hasszabb ideig élt Varsóban, mint az egyetem magyar lektora. Gyakran szerepel mint tárlatvezető. Kiállit 1929 óta.

		PENGŐ
	ERDÉLY:	
1.	Az Olt Tusnádnál — — — — —	350.—
2.	Gyilkos tó — — — — — — —	300.—
3.	Körösfői utca — — — — — —	250.—
4.	Magyarbikal — — — — — —	250.—
5.	Mezőségi táj — — — — — —	200.—
6.	Mezőségi akkordok — — — — —	300.—
7.	Magyarköblös — — — — — —	350.—
8.	Magyarköblösi utca — — — — —	300.—
9.	Magyarköblösi házak, fiókok — — —	200.—
10.	Magyarköblösi részlet — — — —	200.—
11.	Hajnali ezüstök (Köblös) — — —	220.—
12.	Alkonyati zöldek (Köblös) — — —	200.—
13.	Magyarköblösi házsor — — — —	200.—
14.	Fatörzs (Köblös) — — — — —	280.—
15.	Gémeskút (Köblös) — — — — —	280.—
16.	Fonó asszony (Köblös) — — — —	200.—
17.	Fonó leány és anya (Köblös) — — —	200.—
18.	Naplemente egy erdélyi faluvégén —	350.—
	VÁC ÉS KÖRNYÉKE:	
19.	A Duna Vácnál — — — — —	150.—
20.	Váci partok — — — — — —	150.—
21.	Alkony a váci Dunán — — — —	200.—
22.	Vác—Deákvár — — — — —	150.—
23.	Váci dombok — — — — — —	200.—
24.	Váci szőlők — — — — — —	220.—
25.	Tavasz a váci dombokon — — —	180.—
26.	Boglya a fák között (Vác) — — —	150.—
27.	Kazal a kertben (Vác) — — — —	150.—
28.	Esti hangulat (Vác) — — — — —	250.—
29.	Rádi részlet — — — — — —	200.—
	KÜLFÖLDI EMLÉKEK:	
30.	Kilátás a párisi tetőkre — — — —	mt.
31.	Varsói szobám ablakából I. — — —	mt.
32.	Varsói szobám ablakából II. — — —	mt.

JANCSÓ BÉLA festőművész

Budapesten született 1896-ban. Régi székely nemesicsaládból származik. Középiskoláit Kézdivásárhelyen végezte. Az iskolából vonul be katonának, majd mint tényleges tüzérfőhadnagy végigküzdötte a világháborút. Később, már szolgálatonkivüli viszonyban elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát, ahol Benkhard Ágost tanítványa volt. Már főiskolás korától kezdve jelentősebb kiállitások állandó résztvevője. Művészpályájának állomásai: Miskolc, Szentendre, Felsőbánya.

			PENGŐ
1/a	Fiúfej (Felsőbánya) — — —	Pasztell	200.—
2/a	Golgota — — — — —	„	200.—
3/a	Vízhordás (Szentendre) — —	„	250.—
4/a	Dunai táj (Szentendre) — —	„	250.—
5/a	Csendélet (Felsőbánya) — —	„	300.—
6/a	Kertben (Miskolc) — — —	„	250.—
7/a	Vihar (Nagytétény) — — —	„	250.—
8/a	Szentendrei táj — — — —	,	300.—
9/a	Városvége Felsőbányán — —	„	300.—
10/a	Vízimalom (Szentendre) — —	„	250.—
11/a	Rakodó (Óbuda) — — —	„	300.—
12/a	Óbudai Dunaág — — — —	„	200.—
13/a	Téglagyár (Óbuda) — — —	„	250.—
14/a	Dunamentén (Szentendre) —	„	250.—
15/a	Szénahordás (Miskolc) — —	„	300.—
16/a	Uszály a Dunán (Szentendre) —	„	300.—
17/a	Felsőbányai templomok — —	„	300.—
18/a	Hazatérő bányászok (Felsőbánya)	„	350.—
19/a	Felsőbánya — — — —	„	300.—
20/a	Erdélyi táj (Felsőbánya) — —	„	250.—
21/a	Havasi kaszások (Felsőbánya)	„	350.—
22/a	Piac tér (Felsőbánya) — —	„	300.—
23/a	Házak napsütésben (Miskolc) —	„	250.—
24/a	Országút (Miskolc) — — —	„	300.—
25/a	Kilátás (Miskolc) — — —	„	350.—
26/a	Hazafelé (Miskolc) — — —	„	300.—
27/a	Strand (Szentendre) — — —	„	250.—
28/a	Délutáni napsütés — — —	„	350.—

A HÁTLAPON

MÁNGORLÓ — MINT JEGYAJÁNDÉK

A mángorló a régi paraszti háztartásban a kenderből vagy lenből készült vászonruhák és más textíliák vasalására szolgált. A mángorlás úgy történt, hogy a hengeres rúdra, a sodrófára csavart vászonruhát a mángorló erőteljes mozgatásával kisimították.

De — mint a formájuknál és díszíthetőségüknél fogva egyébre is alkalmas használati tárgyaknak (a vetélőnek, a mosósúlynak, a kapatisztítónak stb.) — a mángorlónak is *kettős* rendeltetése volt. A szokványos használati céljain kívül azért is készítették vagy készíttették, hogy *szerelmi ajándék* legyen — a vőlegény a menyasszonyának ajándékozta, de előfordult, hogy a férj a feleségének. Például az egyik legszebb Zala megyei mángorlón — amely 1816-ban készült — ez a vésett felirat olvasható: IANZSÓ GYÖRGY TSINALTA HITVES TARSANAK MAIOR JULINAK.

Az ilyen szerelmi ajándékokat — érthető módon — sokkal élénkebben díszítették. Pontosabban olyan, a szerelem és a termékenység körébe tartozó különféle jelekkel látták el, amelyek egykor mindenkinek (vagy legalábbis egy tájegység, egy kisebb közösség tagjainak) érthető, sokatmondó jelképek voltak.

A múlt század elejétől e tárgyakat többnyire a *pásztoremberek* faragták — nem ritkán a vármegyék börtöneinek lakóiként. Ott több idejük volt a „megrendelt" jegyajándékok gondos elkészítésére. Idővel a szép, gazdagon díszített faragás annyira a börtönviselt emberekhez kötődött, hogy az ilyen darabokat a népnyelv századunkban is *rabmunkaként* emlegette, mintegy a pásztorfaragásokon belüli külön kategóriaként.

A túloldalon látható mángorló valószínűleg ilyen rabmunka. Erre *dr. Szentmihályi* Imre kutató lelt rá a Zala megyei *Szentgyörgyvölgyön*. Egykori tulajdonosa, *Szabó* Sándor szerint a zalaegerszegi börtönben faragták ezt a sajátos kialakításánál fogva is megkülönböztetett figyelmet érdemlő darabot.

Készítője még két kis ablakszerű kivágással és két kis fedéllel is ellátta. Az egyik alatt egy kis tükör, a másik alatt korabeli papíron tintával írt „dedikálás" rejlik: *„Nemes Szabó Theresiának emlékül készíttette Nagy István Zala Egerszeghen 1833-dik Évben".*

Az, hogy a megajándékozott nemesrendű — valószínűleg kisnemes — volt, külön érdekessége e darabnak.

Szelestey László
Kép: **Zóka Gyula**

A SZUPRAVEZETŐ KÁBEL

első hazai kísérleti modellje 1974-ben készült el az ELTE Alacsony Hőmérséklet Fizikai Laboratóriumában. Ebben szupravezető ólmot juttattak hengeres vízsz. 24. felületére. Ez utóbbi csak függ. 15. anyag, mert a szupravezetőkben a felületi függ. 10. vezeti az áramot. A függ. 1-t három koncentrikus csőben folyékony vízsz. 42. + függ. 22., vízsz. 43. és folyékony függ. 25. biztosítja.

VÍZSZINTES: 1. Ha ez behatol a vezetőbe, a szupravezetés részben vagy teljesen megszűnik. 11. Hálára, tiszteletre kötelező tett v. magatartás. 12. Nem kétel-kedne benne. 13. Háziállat tájnyelvén (!). 14. Senki sem tartóztatja. 16. Fordított névmás. 17. Vissza: nagy költőnk (Endre, 1877—1919). 19. Visszataszít (!). 20. B . . . lit: régi müanyag. 21. Keresztirányú rezgésekből áll. 23. Rögzítőelem. 25. Hidrogén. 26. Para . . .: rovarölő szer. 28. Legnagyobb népszórakoztató intézményünk. 30. Felfog, átlát. 31. Két határozott névelő. 33. Fordított nyilás. 34. Hitleri rohamosztag. 35. Kiküldött nyilvántartás az államnak való tartozásról. 37. Nemzetközi egységes mértékrendszer. 38. Vasoxid tartalmú festék. 40. Vissza: világtalan zongoraművész. Kossuth-díjas (Imre). 42. Szervetlen gyök ($-NO_2$).

Függőleges: 2. Bolt. 3. Gadolinium. 4. Tagadás. 5. Felfelé mozgat. 6. Táplálkozásának nincs akadálya. 7. S így tovább. 8. Tunézia — gépjárműveken. 9. Dala. 18. **Vissza:** egy idő óta a vízsz. 28.-ben is van. 20. Mexikó egykori lakói közül való. 22. Az öröklés egysége. 23. Ásványi fűszert. 27. Egy ázsiai arab országba való. 29. Hindu isten. 31. Vissza: juhtej savójából készül. 32. Vissza: egy énekhangra hangszerkísérettel komponált zenemű. 35. Levegő — latinul. 36. A vízsz. 43. eleje (a közös betű pedig a függ. 39-é). 38. A levegő két alkotórésze. 39. Japán hírügynökség. 41. Vissza: Tisza menti község, híddal. 43 Római szám.

ZÁRT BETŰK: SOR, ZÚR.

A 46. SZÁMBAN MEGJELENT KERESZTREJTVÉNY (A VILLAMOS TÁVVEZETÉKEK) MEGFEJTÉSE: v1 ellenállás, f10 áramerősség, v41. a feszültség, v25 áram, f1 energiája, v24 (korona) kisülés.

ÉLET ÉS TUDOMÁNY
A TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT HETILAPJA

Főszerkesztő:
LUDAS M. LÁSZLÓ

Főszerkesztő-helyettes:
NÉMETH FERENC

A szerkesztő bizottság elnöke:
CSÜRÖS ZOLTÁN

Szerkesztőség:
Budapest VII., Lenin körút 5.

Postacím:
Élet és Tudomány
Budapest, Pf.: 47
1428
Telefon: 215-290

Kiadja:
a Hírlapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
CSOLLÁNY FERENC
Budapest VIII.,
Blaha Lujza tér 3.
Postacím: Budapest 1959
Telefon: 343-100, 336-130
Terjeszti a Magyar Posta

78.3372
Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme
Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SOPRONI BÉLA vezérigazgató

Index: 25 245
ISSN 0013—6077

A szerkesztő bizottság tagjai:
Ács Tamás, Andorka Rudolf, Antaloczy Zoltán, Barkóczi Ilona, Barta György, Berényi Dénes, Bontó László, Buda Béla, Castiglione László, Csányi Vilmos, Farkas Henrik, Fenyő Béla, Furka Árpád, Haraszty Árpád, Horváth József, Horváth Sándor, Jantsky Béla, Kapás Sándor, Károlyházi Frigyes, Kósa László, Kozma Tamás, Kulin György, Láng Sándor, Lázár Gabriella, Lengyel István, Makkai László, Németh Lajos, Öveges József, Perényi Imre, Sohajda Béla, Steiger István, Székely Sándor, Szlamenicczky István, Vécsey Zoltán, Zách Alfréd

Képszerkesztő:
Ujvári Imréné

Olvasószerkesztő:
Szőke István

Rovatszerkesztők: Akácz László, Barabás Zoltán, Daniss Győző, Fodor Lajos, Kerner István, Oláh Tamás, Pécsi Tibor

Munkatársak: Gajzágó Éva, Hornyánszky Katalin, Kalocsainé Doór Vilma, Nagy Gézáné

Fotó: Bojtár Ottó

Meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Az Élet és Tudomány előfizethető a hírlapkézbesítő postahivatalokban, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodában (KHI, Budapest V., József nádor tér 1 1900) vagy közvetlenül, vagy postautalványon, vagy a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra való átutalással.
Előfizetési díj negyedévre 42,— Ft.

Külföldön terjeszti a „Kultúra" Külkereskedelmi Vállalat
Budapest, Pf.: 149
1389

MÁNGORLÓ — MINT JEGYAJÁNDÉK

Jancsó Miklós

és Krizsán Zoltánné tervei alapján készült 1965-ben a Jubileumi Park.

Bjerza László, Bjernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

5081

Jancsó Lajos

A honfoglalás előtti időktől, napjainkig terjedő történelmi munka tiz kötetben jelenik meg a millennium emlékére, az Athenaeum kiadásában. Junius: /-irói álnéven-/ az Irodalom c. rovatban, "A magyar nemzet története" cimmel felsorolja jeles müvészeink között a müvészt is, festőket és rajzolókat, akik a köteteket illusztrálják.

A HÉT, Bp. 1899. jan. 1. X. évf.
1. sz. 14-15. lap.

ARGUS
DOKUMENTATIONS-SERVICE PRESSE, RADIO, TV
INTERNATIONALER ARGUS DER PRESSE AG
CH-8036 Zürich Telefon 01 252 49 37

Peter von Jancso

Badener Tagblatt
Baden (CH)
Aufl.t.32 816

1021 21.April 1981

Künstlerische Begegnung mit Ausländern

Uber das Wochenende vom 25./26. April veranstaltet der Punto d'incontro, das Begegnungszentrum für Ausländer im Kirchgemeindehaus Wettingen, eine Ausstellung von vier Künstlern fremder Sprache und Nationalität, die seit einiger Zeit in der Schweiz leben. *Annibale Barossi* aus Bergamo präsentiert Porträts und Stilleben, bei denen es um Farbklänge geht. *Gabriele Pierino*, aus Ragliano, versteht sich als phantastischen Naiven. Der Ungar *Peter von Jancso* erfasst seine Umgebung in ihrer gegenständlichen Vielfalt, während die Französin *Monique Vogel* einfache Formen und Farbflächen mit symbolischem Gehalt persönlicher Prägung zu belegen weiss. Vier Künstler, vier Temperamente – die Ausstellung soll einerseits mehr Verständnis für ihre spezifische Individualität schaffen, anderseits das Gespräch zwischen Schweizern und Ausländern fördern. (Vernissa-

Fit mit wertvoller

klassischer Körpermassage
Teilmassagen
Konditions- und Sportmassage
Fussreflexzonen-Massage
Organanregend nach Methode Ingham
Cellulite-Behandlung
Gesichtsmassage-Pflege-Packungen
Seriöse Beratung
Termine nach Vereinbarung
Telefon 056 / 41 63 90

ge Freitag 24. April, 20 Uhr, Schar-
tenstr. 155).

Jancsó Vilmos

dr. Krizsán Boltánnés és Jancsó Vilmos tervezték a Jubileumi Parkot a budapesti Gellért-hegyen.

/rövid képes ismertetés/

Magyar Építőművészet, 1972.3.sz. /építészet és szabadidő/ 25.1.

Jancsó Vilmos

1945-ben rendezte ujjá a II. Mechwart teret.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

7438

Magyar Építőművészet 1982/2

JANCSÓ VILMOS

Jancsó Vilmos
1902—1981

Szakmai életrajzának impozáns adatai a személyiségtől elvonatkoztatva is gazdag egyéni életutat vázolnak fel. Kertészeti tanulmányai elvégzése után négy évig (1925—1929) dolgozott Európa különböző országaiban, később növénytermesztéssel foglalkozott, kertészeti szakoktatást szervezett, majd a Fővárosi Kertészet keretében működött mind magasabb beosztásban, egészen annak legmagasabb posztjáig. 1949-ben a Főváros megalakuló tervező irodájában (FŐTI, később BVTV) megszervezte az állami tervezőszervezeten belül az első hazai zöldterületi tervezési egységet, melyet nyugdíjba vonulásáig, 1970-ig vezetett.

A kertépítészet műhelyének a városrendezési-építészeti tervezés szervezetén belüli megteremtése a maga idejében távolról sem volt olyan magától értetődő megoldás, mint ahogy azt egy emberöltő eredményei alapján igazoltnak látjuk. A városrendezési tervezés, azon belül a városépítészet és a kertépítészet közelítése, szoros együttműködése talán az első ténylegesen megvalósult szakmai integráció volt a mindinkább specializálódó település-, környezet- és épülettervezésben, melyet jelentős mértékben Ő is előmozdított kitűnő szakmai reflexeivel. Ugyanakkor megteremtette műhelyén belül a zöldterületi-kertészeti tervezés teljes vertikumát: a főváros általános rendezési tervének közreműködésétől egészen az egyes épületek kertjeinek tervezéséig minden szakmai feladat elvégzésére felkészítette teamjét és minden feladatra megtalálta és kiformálta — kitűnő vezetői érzékével és emberismeretével — a megfelelő szakembert. Szakmai tudása és tekintélye az ország vezető kertépítészeti tervezési intézményévé tette osztályát.

Nem volt egysíkú ember, egy irányban kifejeződő személyiség. Összetett, néha váratlanul megnyilvánuló belső világát átsugározta életszeretete, bölcsessége és jósága. Egészséges ember volt a szó teljes szellemi és fizikai értelmében, akiben az ízlés igényessége ugyanúgy kifejeződött, mint a megértés harmóniája. Aki közelebbről ismerhette, nem vonhatta ki magát egyéni varázsa alól, bizonyára azért, mert az volt, aminek sem lenni, sem látszani nem akart: jelentős, nagy egyéniség.

B. J.

Magyar Építőművészet
1982/2

versenyző bátor épület „főhomlokzata" meglepő
A gömbfa mezőn 3 darab fémből domborított kálvá
tató. És belül, az oltár fölött lebegő tetőgerendá
sonló bádog kompozíció 5 rúddal már túlzás; ez a n
vészet?

15., 16. Hollóháza. Egyik legsikerültebb mai – 1
egyházépítészeti alkotás, mely a Porcelángyár bővíté
sult meg. Szrogh György akkor így méltatta: „...hogy
ezt azzal az örömmel regisztrálom, amellyel életünk
kaszában a változott légkört is illetni szeretném".
nem csupán hittel, invencióval, de az illetékesek
adott lehetőséggel, részletekbe menő harmóniát te
és külsőben egyaránt. Malmő svéd templomát köve
tonálmait a terephez illeszti, a táji környezetet tis

17. Drávasztára háromhajós templomához a Dr
szédos világ hatása adhatta a jellegzetes megjel
Talán ez indokolja a tízet is meghaladó kapu, ablak,
féle kialakítását és elhelyezését. Kérdés: Hajdan itt a

Jancsurák Gusztáv

szép rézedényeket tervezett

Ernyey Gyula: Az ipari form története Magyarországon Akadémiai Kiadó 1974

29.o.

Jancsurák Gusztáv

Konyha 1903

asztalosmunka:Mócsay József

tüzhely és öblögető Révai Oszkár

rézedény:Jancsurák Gusztáv

konyhaberendezés Wigard Ede

Ernyey:Az ipari forma története Magyaországon

Akadémiai Kiadó illusztráció

Jancsurák Gusztáv

szép rézedényeket tervezett

WErnyey Gusztáv:Az ipari forma története

Magyarországon

Akadémiai Kiadó 1974 29.o

Jancsurák László

neve említve az Art Nouveau,1904.Miskolc
-egy érdekes iparművészeti kiállitás a
századelőn /D.I.-V.L./ c.cikkben.
/A cikket lásd Körösfői Kriesch Aladárnál/

Napjaink 1979.december 35-37.o.

Jandejsková Éva, keramikus

Kiállítási kalendárium, vidéken.

Erztergomban rendezik meg a csehszlovák művész kiállítását.

Szocialista Művészetért, 1979. ápr. 4.

akik elismeréssel fogadták nyugodt, minden banális tulzásoktól mentes, nagy komponáló készséggel s uj szineffektusokkal alkotott képeit. Ezt a kiállitását követte 1926-ban a Nemzeti Szalónban rendezett gyüjteményes kiállitása, mely megérdemelt sikerrel tetézte eddigi sikereit. Több izben rendezett önálló kiállitást a megszállott területen levő Kolozsváron, Brassóban, Nagyváradon, Temesváron, Szatmárnémetiben és Aradon. Képei közül számos értékes darab bel- és külföldi mügyüjtők birtokában és a kolozsvári Városi Muzeumban vannak. Tagja a Képzőművészek Uj Társaságának (Kut.), a Nagybányai Festők Társaságának és a kolozsvári Barabás Céh alapitótagja.

Janits Imre dr. *(klopodiai)*, kir. közjegyző, kormányfőtanácsos. A nyitramegyei Felsőelefánt községben született, 1856-ban. Középiskoláit Nyitrán, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte és 1881-ben ügyvédi oklevelet nyert. Diplomájának megszerzése után közigazgatási szolgálatba lépett és 1881-1898-ig Nyitrán volt központi főszolgabiró, 1892—95-ig megyei főjegyző és közben egy ideig alispánhelyettes volt. 1895-ben királyi tanácsossá nevezték ki és ugyanezen évben szabadelvüpárti programmal a nyitrai kerület országgyülési képviselőjévé választották és mandátumát három cikluson át megtartotta. 1903-ban nevezték ki kir. közjegyzővé Esztergomba, 1914-ben pedig Budapestre. 1924 óta a budapesti Kir. Közjegyzői Kamara elnöke. 1925-ben a közjegyzői pályán szerzett érdemeinek elismeréséül a Kormányzó kir. kormányfőtanácsossá nevezte ki. A nyitramegyei vármegyei életben élénk részt vett, tagja volt a törvényhatósági bizottságnak és tb. megyei főügyésszé is megválasztották. 1895 óta tagja a Tisza István Társaskörnek, az Országos Kaszinónak, választmányi tagja a MOKTÁR-nak, ezenkivül számos társadalmi egyesületnek tagja.

Jankovich József Mihály, volt gimnáziumi igazgató, Podkárpátszká Rusz orsz. muzeumának igazgatója. Született Trencsénben, 1878-ban. Középiskoláit Trencsénben, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol a bölcsészeti fakultáson középiskolai tanári oklevelet és filozófiai doktori cimet szerzett. Tanári pályáját Munkácson kezdte mint helyettes, később rendes tanár, majd 1917-ben az intézet igazgatója lett. Az államforma megváltozása után a szolgálatból elbocsátották, majd később ismét az intézethez került tanári minőségben s megbizást kapott a Lehoczky-muzeum megszervezésére és vezetésére. 1922 óta az állam tulajdonába ment Lehoczky-féle hires régiséggyüjteményt muzeálisan elrendezte s azt mint országos intézményt tovább fejleszti. Tanári müködése mellett értékes tudományos tevékenységet fejt ki, főleg a régészeti és történelmi kutatás terén. Számos kisebb dolgozatán kivül önállóan megjelent munkái: „V. Károly és a német reformáció" cimü tanulmány, „Munkács és a munkácsi vár", mely cseh forditásban jelent meg és „Podkárpátszká Rusz a prehistóriában" cimü müve magyar, cseh és orosz nyelvü kiadásban. Jelenleg a máramarosi volt öt koronaváros (Huszt, Técső, Visk, Hosszumező és Máramarossziget) levéltárának feldolgozásával és e városok történetének megirásával foglalkozik, továbbá levéltári tanulmányokat végez „Egán Ede és a ruthén akció" c. mü megirásához. Mulhatatlan érdemei vannak az ősrégészet terén, amennyiben már évek óta rendszeresen vezetett archeologiai ásatásokkal és azok eredményeinek tudományos feldolgozásával egészen uj világitásba helyezte a mai Podkárpátszká Rusz területének őskorát.

Jankovich Szávér Ferenc, vitéz *(jeszenitczei)*, cs. és kir. kamarás, ny. áll. altábornagy. Született Nagylétán, 1870-ben. Családja nemességét Mária Terézia királynőtől kapta. Középiskoláinak elvégzése után a Ludovikán 1888-ban avatták hadnaggyá és a cs. és kir. gyalogezredhez osztották be, majd a m. kir. 13. honvédgyalogezredhez helyezték át. 1892-ben a 82. honvédgyalogdandár dandársegédtisztje lett. 1893-ban a honvédfőparancsnoksághoz vezényelték. 1894-ben a 18. honvédgyalogezredhez került. 1897-ben Wienben elvégezte a hadiiskolát. 1898-ban századossá lépett elő. 1900-ban mint a vezérkarhoz beosztott százados a közös hadsereghez került, majd szolgálattételre a honvédelmi minisztérium I. osztályára rendelték. Itteni kiváló szolgálatainak elismeréséül 1901-ben legfelsőbb elismerésben részesült. 1904-ben József Ágost főherceg mellé nevelőnek osztották be. 1908-ban a 13. honvédgyalogezredhez nyert beosztást és itt kapta meg a katonai érdemkereszt III. osztályát. Ugyanennek az ezrednek kötelékében 1911-ben őrnaggyá lépett elő és zászlóaljparancsnokká nevezték ki. 1913-ban a tiszti iskola tanáraként teljesitett szolgálatot. 1914-ben meg-

tott felsőipariskola gépészeti osztályának tanára volt és ellátta az iskola műhelyének főnöki teendőit is. Egyszersmind szaktanácsokkal állott a hozzáforduló gyárosok és fogyasztók rendelkezésére. Ennél az intézetnél nyugalomba vonulásáig három évtizedes szolgálatot teljesitett. Felsőipariskolai igazgatói cimmel magángyakorlatot kezdett és több előkelő főur társaságában résztvett a Magyar Általános Gépgyár Rt. megalapitásában, amely már a Tátra-Adria nemzetközi autóversenyen első dijat nyert. Ennek a vállalatnak kötelékében egyik kezdeményezője volt a magyar automobilok gyártásának. Fáradozásait komoly sikerek jutalmazták mert a MÁG által gyártott kocsik kiváló teljesitményei és a különböző versenyeken elért eredmények biztositották a vállalat további fejlődését. A vállalatot sikerült magas szinvonalra emelnie és elérnie a gyár által készitett kocsik fokozottabb teljesitőképességét. A háboru alatt a MÁG-nál a Focker-rendszerü repülőgépek gyártását is bevezette. Hosszu ideig mint a vállalat müszaki igazgatója is müködött. Több alkalommal járt hosszabb külföldi tanulmányuton. Az 1900-ban rendezett párisi világkiállitáson és a magyar millenniumi kiállitáson helyet foglalt a zsüriben. Kiváló müszaki teljesitményeinek elismeréséül számos kitüntetésben részesült. A müszaki szakirodalom egyik megalapitója; több önálló munkája keltett feltünést különféle gépészeti kérdésekkel foglalkozó szaklap állandó munkatársaként is müködött. A Technológiai Muzeumban felállitott hivatalos papir-, bőr- és szövetvizsgáló állomások létesitése nevéhez füződik. Állandó tagja volt a Magyar Technológiai Muzeum szakértő bizottságának. A balkáni államok részére is végzett gép- és anyagvizsgálatokat. Szabadságidejét külföldi gép és papirgyárak tanulmányozásával töltötte s tapasztalatait a hazai ipar érdekében hasznositotta. J. irta az első magyarnyelvü papirgyártással foglalkozó könyvet, amely azzal az érdekességgel is bir, hogy annak minden ive más minőségü papirosból készült. Ezeknek jellemző szilárdságai adatait négyzetméterenként sulyukkal együtt feljegyezte. 1900-ban jelent meg „Az energiagazdálkodás jelentősége a mezőgazdálkodás és a vele rokon ipar terén, különös tekintettel a szántás elektromositására" cimü munkája, amelyben a gazdákat és gyárosokat az annyira kivánatos olcsóbb- és jobbtermelés lehetőségeire oktatja ki. Ezirányu tevékenysége ugy Amerikában, mint Németországban is felkeltette a figyelmet és szabadalmainak gyártását külföldi vállalatok is bevezették. Forgó hengerü expanziós regulátorát, amely a kismalmoknak és a cséplőgépeknek egyenletes forgását biztositja, széles körben használják. Évek óta foglalkozik a városok légtisztitásának, utcai csatornahálózatok evakuálásának kérdésével. Szerinte a kéményeknek a csatornahálózatba való bekapcsolása esetén megoldást nyerhetne a városok füsttelenitésének fontos problémája, valamint elérhető volna az utcai levegő felfrissitése is. Ezzel kapcsolatban megoldást nyerhetne a drága fütőanyagok racionális felhasználása is.

Jancsó Béla, szkv. százados, festőművész. Született Budapesten, 1896-ban. Középiskoláit a kézdivásárhelyi főgimnáziumban végezte és ezután mint egyéves önkéntes, az 5. m. kir.

honvéd tüzérezredhez vonult be Marosvásárhelyre és ezen ezred kötelékében a háboru kitörésekor az orosz, majd a román hadszintéren lefolyt ütközetekben vett részt. A háboru tartama alatt ténylegesitette magát és mint szolgálatonkivüli százados szerelt le. 1921-ben a budapesti Képzőművészeti Főiskolának lett a hallgatója, ahol Benckhardt tanárnak volt tanitványa. Müvészeti tanulmányait a Miskolci Müvésztelepen folytatta és jelenleg különösen mint tájképfestő és portraitista müködik. Képei közül nevezetesebbek: „Bányarészlet", „Falu vége", „Fiatal leányfej", stb. Állandó kiállitója a Szinyei Társaságnak és a Mücsarnoknak. Háborus szolgálatainak elismeréséül elnyerte a Signum Laudist a hadiékitménnyel és kardokkal, a bronz vitézségi érmet, a Károly csapatkeresztet.

Jándi Dávid, festőművész. Született a beregmegyei Jándon, 1893-ban. Iskoláit Nyiregyházán végezte, majd a Képzőművészeti Főiskolára került, ahol Réti István növendéke lett. A főiskoláról

került le a nagybányai festőiskolába, ahol Réti István mellett Ferenczy Károly és Thorma István voltak a mesterei. A nagybányai festőkolónián több mint husz esztendőt töltött és egyik értékes tagja a nagybányai müvésztelepről kiindult és érettebb uj s a magyar képzőművészet fejlődésében szerepet játszó neoklasszikus festői áramlatot képviselők táborának. 1914-ben hadbavonult és az orosz fronton teljesitett szolgálatot és itt esett fogságba 1916 nyarán. Fogsága ideje alatt részben bebarangolta Oroszországot és itt eltöltött ideje alatt számos értékes studiumot készitett. Mint cserefogoly került vissza 1918-ban. Első izben 1923-ban lépett a nyilvánosság elé alkotásaival, a Belveder kiállitásán. Ezen a kiállitáson keltette fel a figyelmét a kritikusoknak,

Jancsó Béla

Pesti Napló
1942. okt. 20.

— **A Műbarát kettős kiállítása.** A Műbarát termeiben két érdekes festőegyéniség mutatkozott be *Csorba Tibor* és *Jancsó Béla* személyében. *Csorba Tiborról* tudjuk, hogy élete jelentékeny részét Lengyelországban töltötte, ahonnan csak az összeomlás után tért haza. Az a friss erő, amellyel a hazai tájak a lelkére hatottak, visszatükröződik képein, amelyek közül most az erdélyi és váckörnyéki tárgyuakat állította ki. Csorba csupa örömet lát a természetben. Ez a természetszemlélete nem töprengés eredménye, hanem gyors vallomás, amely erős fény és színfoltokban kíván megrögzítést. Vele ellentétben a székely *Jancsó Béla*, aki mint tényleges tüzérfőhadnagy küzdötte végig az első világháborut s utána a Képzőművészeti Főiskolán Benkhard Ágost tanítványa lett: lelki problémákon keresztül nézi a világot. Szentendrén és Felső-Bányán festett érdekes képei néhai Gulácsy Lajos *Nakongszipán*nak nevezett mesevárosát juttatják eszünkbe, de nem nyugalmi, hanem vihardulta állapotban. Valóban *Vihar* c. képében csúcsosodik ki Jancsó művészete, amely mint az ember belső életének vibráló színharmóniákban való bemutatása, minden figyelmet megérdemel.

(s. l.)

4

M.D.K.

Jancsó Béla

A Budapesti XII. kerületi Képzőművészeti Szabadiskola által rendezett kiállitás-sorozaton szerpelt önálló kiállitás

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 121.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II
Bp. 1965.

Jancsó Béla

fesső

Hul. Bpest 1896.

Rát Str. 643. l.

arck.

laid.

Jándi David

csomagjában

LEÍRÁSA
OLDAL)

R GEGENSTÄNDE
—254)

Jancsó Béla

Jenő

l.

Forum

1933. 32. l.

Jancsó Béla
festő Műcsarnok
1931. őszi tárl. XIII. 437

Jancsó Béla

Hátakt c. Eepé

repr.

HoMHu

37. l.

Guyon Richard.

Derékon alól, jobbra
be foglalt tojasdad medaillon
lett áll. A háttér folyótól s
kép alatt:

GEN.

Am., mér. a v

Szn. 169-
1770-9

Jancsó Béla

festő

koll. kiáll. Műbarát

ivód

Ujság. 1942. okt. 20.

(e. a.: Csorba Tibor és

J. B. festmenyei.)

Jancsó Béla

l.

Szépművészet
1943. 34. l.

Jancsó Béla

festő

Vkinnki áll. 1943

Uszály a Dunán.

pastell

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) díszteremében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszteremében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Jancsó Béla

festő

kell. kiáll.

Műbarát XXIX

1942. okt.

kat. könyvtárunkban.

Janesó Béla

Evezősök olaj.
Lóverseny "

Nemzeti Szalon
Sport-mű v kiáll. 1934 máj

JANCSÓ BÉLA
62 Virágcsendélet olajf. 300.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1933

~~3512 Lotz Károly:~~

3512. Sándor Babus.,

(van ábrázolva)

Derékig balra fordulva, és arcz
ja vállaira omlik, szeme kék. Sötét s
jobbra: Lotz K.

Vászon, mér. 68.3:40.3 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki
(213-905)

Vét. 20578-905

Jancsó Béla
festő

Bányarészlet, olajf.
Hejöparti csendélet,
olajf.
Öreg betyár, tollrajz

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon
1927

Jancsó Béla

Falu vége, olaj
Műterem sarok, olaj
Fiatal leány fej,
vegyes rajz
Öregember feje

Nemzeti Szalon
1929. máj.
Tavaszi Salon

ın festő.
zadból.

feszítet Megváltót, a ki felé
n serleggel. A feszület tövé-
szent Ferencz pedig térdel
x. Az ábrázoltak feje körül
legfölül egy táblácskán, a

: 91 cm. — Lelt. sz. 1067. —
K-án. — Kifizettetett az 1894
irat alapján (177–93). — El-
n. — Az elszámolást elfogadta
z. határozat (1–95).

Jancsó Béla

Jancsó Béla: Merengő. Rêveuse. Day-dreame

Európai Kurir
1935. II. évf. 1. sz.

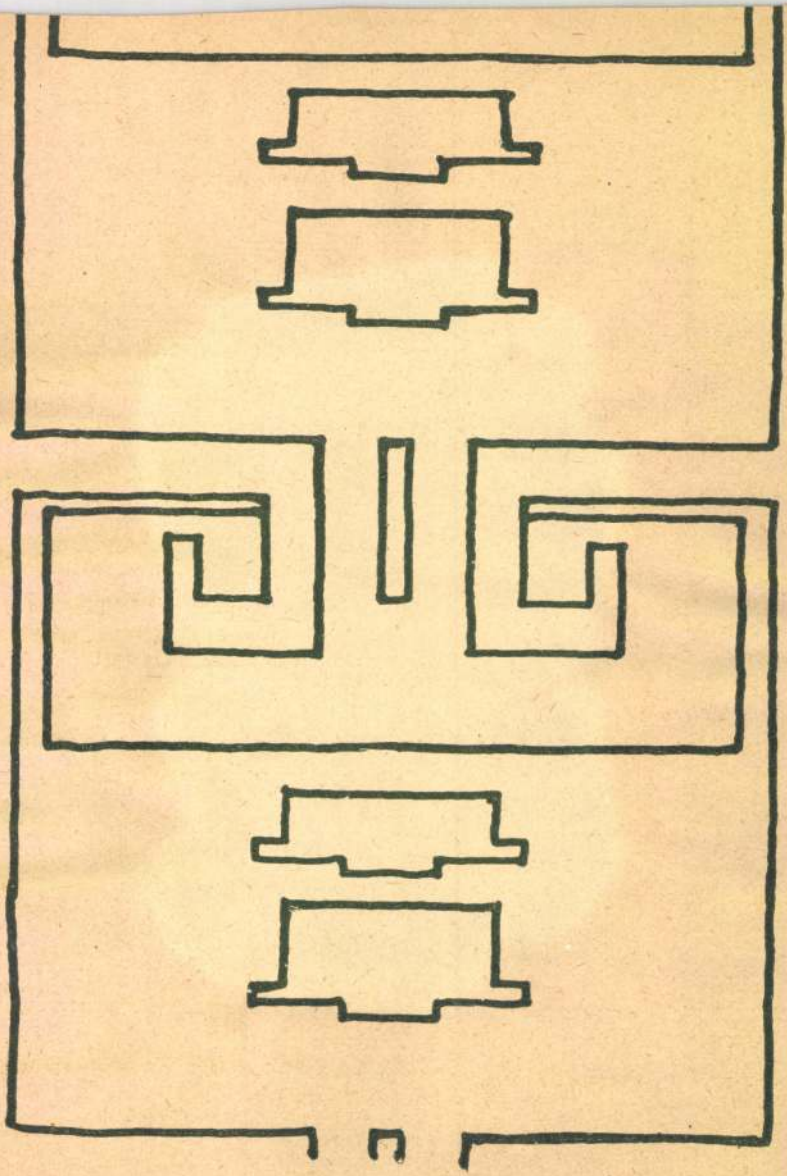

Jancsó Béla

festő

Műcs. kiáll. 1931 tól

Pipics 114. l.

KECSKEMÉT

Ref. Főiskola

Kepe VV 1872, 41 b.l.

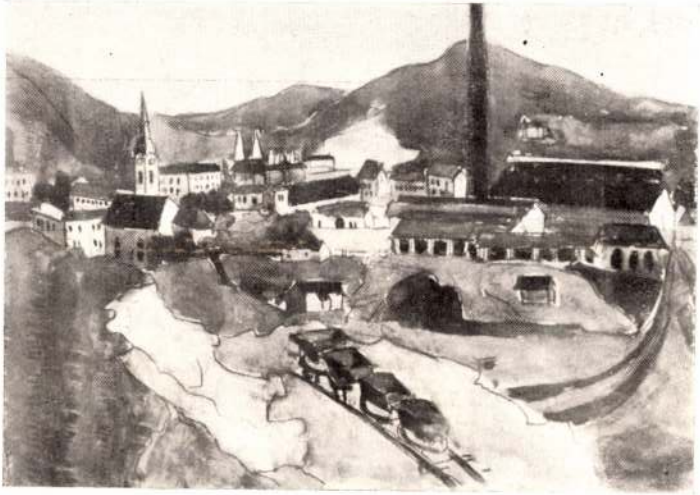

Jancsó Béla: Téglagyár. Tusrajz. Fabrique de Briques. Lavis. Brickworks. Indian ink-sketch,

Jancsó Béla

Gyorgyai Kurír

1935. II. évf. 1. 2.

Sz, Lám Ilona: Balatoni kertészet,
Jardinage au B.
Gardening at the B,

Idrányi Tibor: Hajnalodik a Balatonon
l'Aurore au Balaton.

Jancsó Béla

JANCSÓ BÉLA : MŰTEREMBEN

A NEMZETI SZ

Képzőművészet

1929. 175. l.

NALI RAPHAEL Hungaria műöntőjében a *Zala*
gy grandiózus Millenáris Emlékművének befejezése
készülnek az újabb hatalmas mű kiöntésére: gróf
István emlékszobrát is ebben az impozáns öntő-
lyben készítik el.

s mindig alkalmat fogunk találni arra, hogy az aktuá-
latok anyagából kiválasszunk néhány bemutatásra
es munkát. A dolog természetéből folyik, hogy ezek
szerepelhetnek nagy számmal, de óvakodunk a jövő-
s attól az elfogultságtól, hogy érdemes munkák elől
uk az érvényesülést csak azért, mert még nem fém-
tek. Csalhatatlanok természetesen mi sem vagyunk,
vekszünk a kiválasztásnál egyetlen szempontot érvé-
leni: disztingválást a jó és rossz munka között.

ÁSZ. A képzőművészek szerzői joga tudomásunk sze-
gyáttalán nem nyert még szabályozást sem törvény,
rendelet útján. Az írók szerzői jogának biztosítása
en kultúrállamban elég világosan körülhatárolt. Ná-
sem foglalkoztak még a képzőművészek szerzői joga-
szabályozásával. Pedig a festmények és szobrok alko-
k szerzői jogával épp annyira, sőt talán még gyakrab-
történnek visszaélések. Így legutóbb is megtörtént,
egy műkereskedő a művész tudta és beleegyezése
l egy külföldi kiállításon szerepeltetett oly műveket,
eket raktárra vásárolt. Ilyen és ehhez hasonló esetek
sá és aktuálissá teszik a művészek kívánságát a képző-
szek szerzői jogának törvényben való szabályozására.
képzőművészet mindenesetre napirenden fogja tartani
ügyet.

A szerkesztésért felelős: Dr. Gyöngyösi Nándor
A kiadásért felelős: földvári Dr. Nagy Jenő
Tevan Nyomda és Könyvkiadóvállalat Békéscsaba

Jancsó Béla

MAGYAR MUVESZET

1932., 388.

Jancsó Béla

1923/24 - 1928/29.

Ferkèpzomfoiskèvk

95.l.

Caleinajo-templom és a jesi városház. Melyenjaro kutato szellem, aki a művészet elméleti kérdéseivel is sokat foglalkozott és az antik emlékeket különösen megbecsülte. Tudományos főműve a Trattato d'architettura civile e militare.

FRANCESCO DI SIMONE (1438—1493), szobrasz és építész, Verocchio tanítványa. Másodrendű tehetség. Szobraszi stílusára Verrocchio és Desiderio voltak döntő befolyással. F. jelentősége különösen a toscanai szobraszi eredményeknek, díszítő formáknak Bolognában, Romagnában és a Marcheban való népszerűsítésében rejlik. Számos síremléket, ciboriumot, Madonna-reliefet alkotott és épületek számára dekorativ részleteket faragott. *Ybl.*

FRANCHEVILLE (ejtsd: *fransvil*; *Francaville*), *Pierre de*, francia szobrasz. * Cambray 1554 körül, † Paris 1615. Innsbruckba vetődve, itt rajzaival magára vonja Ferdinand főherceg figyelmét, ez Firenzébe küldi. Itt Giovanni da Bologna tanítványa, később első segédje, részt kap a mester különböző munkáiból, vele utazik Genuába. Megfordul Rómában, Pisában is. E hosszú italiai tartózkodás főbb művei: Jupiter, Juno márványkoloszszusok a genuai Pal. Grimaldiban, Szt. Ambrus és négy evangelista (génuai dóm), Mózes, Áron s a három főerény (Firenze, Santa Croce), I. Cosimo (márvány emlékmű, Pisa). Végre IV. Henrik Párizsba hívta a már neves művészt. A francia kornak reprezentativ darabjai: Orpheus, Dávid és Góliát, négy rabszolga (bronz, IV. Henrik szétrombolt szobrának mellékalakjai), Giov. da Bologna (bronz és alabástrom; mind a Louvreban), Frémiet meliszobra (Versailles), Saturnus elrabolja Cybelét (Tuileriák kertje) stb. F. stílusa nem mentes némely modorosságoktól, hideg formakészsége csak külső tetszetősségig emelkedik.

Jancsó Béla

Kapáló asszonyok,
pasztell

Nemzeti Szalon

MAFE 20-ik jub. kiáll.
kat. 1935. dec. 20 –
1936 jan. 6.

x Kalman épétész J. 378-83

chmeller Vilmos J. ~~322-26~~ 686-04

:múzeumegyesület (Görgey). Aut. 299-92.

y Fritz Oszkár aut: 137-77 (Országgyűlés Műszaki hivatal utána 41. számos)

lder Gyula Lag 16-10 aut 582-20

gel Mela köf. mestr aut. 521-28

hazy Kamil Telefon 601-60

Központi Egyházmuvészeti Hivatal 545-60

gh Gyula iparmův. múzfőigazgató 871-39.

óndi Mária 801-90.

ányi Károly müszpet. tanár 595-14. / 694-57. lakás

belv. egyházkögs. iroda 830-44. —

[illegible] 5[illegible]

Jancsó Béla

festő

koll. kiáll. a
Műbarátban.
1942. okt.

Pesti Hirlap, 1942
okt. 20.

lásd Csorba Tibor
alatt.

Jancsó Béla

koll. kiáll. a Budai Szépművészeti Társaság tárlatán.

Képrőművészet

1933. 256. l.

(Kis kiállitások.)

rovat. 1.alrovatban számoltuk el.

41 Pvel, a tényleges szükséglet -

vesebb: 5.000 Pvel. Tanfolyam költ-

ettőnél a kiadások lehető elkerü-

Pvel. A munkabérek 1o.177.22

tnek megfelelően. Átlagosan 2o

el. Az előirányzaton kivül fel -

ő tiszteletdija 2.16o P, Müegye-

3oo.29 P, Hadgyakorlatra bevonult

zkiegészitő segély 563.36 P, Naci-

tató film költségei 5.5o2.39 P,

k 51o.o4 P, a Vizmüveknek mint

).24 P, Szabadidő mozgalommal

Jancsó Béla

Új Magyarság
1942. okt. 22.
(A Műbarát kiállítása.)

Jancsó Béla pasztelljei mozgalmasak. Franciás ötletességgel keresi a színeket és bontja szét a jelenségeket miskolci, szentendrei, felsőbányai tájain. Sokszor dekoratív hatáskeltésre ihletik Erdély fatornyos templomai, kanyargó hegyi útjai és patakjai. Kétféle látás és előadásmód nyilvánul meg képein, az egyikből kiindulva spektrum színeire bontja a látványt, szétszaggatja a vonalakat, szétszórja a kompozíciót a mozgalmasság érdekében, a képek másik csoportján nyugodtabban sötét tónusba ágyazva, de mégis színesen foglalja össze a természetet és a figurákat. Mély romantikus hangulat árad az ilyen módon felfogott „Hazatérő bányászok" különösen szép képéről.

r. sz. i.

†

Bertalan Józsefné sz. **Szőke Amália** f
maguk, valamint az elhunyt testvérei, anyó
nevében is fájdalomtól megtört szívvel jele
édesapa, testvér, vő, sógor és rokon

Bertalan

folyó hó 18-án, életének 42-ik, boldog házas

MDK

Jancsó Béla

Balatoni táj, of.

Vörös kabin, "

Balatoni Társ. 6.kiáll. Uj Szal. 1934. okt.
7 l.

MDK

Képzőmüv. Főisk. grafikai gyüjt. 2. kiáll.
1943. jun. 7 l.

MDK

Jancsó Béla

Dunai táj,

Téli táj, of.

Táli táj

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 5 l.

MDK

Jancsó Béla

Öregember feje

Tavaszi Szalon katalógus, 1929. máj. 12 l.

MDK

Jancsó Béla

Falu vége, olaj

Műterem sarok, olaj

Fiatal leány fej, szin. rajz

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929, máj. 12 l.

Eger (Heves)

* Zalár József-urca 11. Ház, egye
Copfstílű, 1780 körül.

/Eger V és MV. Bp. 1951, 28 l/

Jancsó

M.D.K.

A MIÉNK második 1909-es tárlatán csatlakozóként állít ki

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 64.l.

MDK

Jancsó Béla festőm.

K.M: Az I. Ferenc József koronázási díj pályaműveinek kiáll. Nemz. Ujs. 1927, jun. 10. 11 l.

Eger (Heves)

✱Knezich Károly-utca 32. Ház,
1767-es évszám.

/Eger V és MV. Bp. 1951, lo 1

MDK

Jancsó Béla

Duna a Margithidnál, olaj

Dunai strand, olaj

Duna-kiáll. N. Szal. 1933. jan. 5 l.

es, 11 nyilásos, ivek az ablakok
körül.

MDK

Jancsó Béla

Fekvő akt, of.

Álarcok, of.

Akt kiáll. Uj Szal. 1934. nov. 4 l.

MDK

Jancsó Béla, festő,

jól szerepelt az 1931-es tárlaton.

(vj.) Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete.
Képző művészet. 1931. 43-44. sz. 186-l.

(44) Hauptmann Alfred Herbert Hoppenstedt

Ritterkreuz 1931 43 Hkr. Bf.

~~Dongó György~~

~~grafikus~~

nincs cód

Jancsó Béla festő

— **Két művész.** A Budai Szépművészeti Társulat most zárult kiállitásán két fiatal művész mutatkozott be. Jancsó Béla festő kissé nyugtalanul válogatja a stilusokat, de tehetséges ember. Ha az egyéniségének leginkább megfelelő stilusban megállapodik, számolni kell majd vele művészetünkben. Dongó György inkább grafikusi tehetség. Tusrajzain és krétarajzain ügyesen tudja kevéssel ábrázolni a sokat és a nagyot. *(e. a.)*

1932. dec. 18. Ujság

2/Fg

Koroncó h. n. IV. 73.

tovább

~~Todor Mária~~

Jancsó Béla

Kaltencker Artur

1. Miskolci Müvészek Társasága I. kiállitásának katalogusa. Az Orsz. m. kir. Képzőművészeti Főiskola miskolci müvésztelepe nyári tanfolyamának tárgymutatója. Miskolc. 1928.

3

KOLOZSVÁR, Szent Mihály templom.

-3

ágos Bizottsága

ny { száma: 19
kelte: VI.28. 19 43
beérkezése: VI.28. 19 43

ek száma:

elintézett szám:

áma:

záma:

sta:

MDK

Jancsó Béla

Hazatérő bányászok, paszt.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv. Képtára 30. kiáll. 1947. okt. 9. l.

MDK

Jancsó Béla, festö

Kapáló asszonyok. Pasztell.

Nemzeti Szalon.-MAFE XX.Jub.kiáll. 1935.dec.20.-
1936.jan.6. Kat.

MDK

Jancsó Béla

Csendélet, of.

Dunai táj, of.

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

6. l.

MDK XXXXX

Jancsó Béla, festö

22. Partrészéet. Aquarell.
26. Fák. "

A Budai Képzőművészek Karácsonyi Kiállitása. 1947.
Kat.

MDK

Jancsó Béla, festö

Virágcsendélet.
Vihar után. Olajf.
Csendélet. "

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1932.szept. Kat.

MDK

Jancsó Béla, festö

Virágcsendélet.	Olajf.
Idill.	"
Anya gyermekével.	"

Nemzeti Szalon. -Téli tárlat. 1932. dec. Ka t.

MDK

Jancsó Béla

Uszályon, vf.

Budai Szépm. Társ. karacs.kiáll. 1936. dec.

MDK

Jancsó Béla

Dunai táj, of.

Kálvária, vf.

Vak harmonikás, vf.

Budai Szépm. Társ. karács.kiáll. 1936. dec.

MDK

Jancsó Béla

Kapáló asszony, rk.

Budai Szépm. Társ. Karácsi kiáll. 1936. dec.

MDK

Jancsó Béla

Falusi táj, rk.

Budai Szépm. Társ. karács. kiáll. 1936. dec.

MDK

Jancsó Béla, festöm.

Virrasztó vásárosok. Pasztell.

v. Ernst Muz.-Q Szocdem.Párt Képzöm.-nek.Társasága
és meghivott müvészek kiáll.-a. 1945.okt.13-28.
Kat.

MDK

Jancsó Béla

Az Uj Szalón karácsonyi kiállításán szerepelt művével.

Képzőművészet, 1935. 80.sz. 20.lap

MDK

Jancsó Béla

Képzőművészet 1934. VIII. 74. sz. 144.l.

MDK

Jancsó Béla festőmüv.

Öregember, festm.

5 művész kiáll. Uj Magyarság, 1936. jan. 5. 25 l.

Jancsó Béla

56. Duna a Margithidnál, olaj

57. Dunai strand, olaj

Duna Kiállitás katalogusa, Nemzeti Szalon, 1933. január hó, 3 lap

Jancsó Béla

69. Anya a gyermekével, olaj

7o. Krizantén csendélet, olaj

Uj Szalon, Őszi Kiállitása, 1934. szeptember katalogusa, Budapest

MDK

Jancsó Béla
Bányarészlet, olaj
Hejőparti csendélet, olaj
Öreg betyár, tollr.

M. Szal. 374. kiáll. 1927. márc.
13 l.

MDK

Jancsó Béla

Malomrészlet, olaj
Balatonrész, "
Csendélet, "
Arckép, "
Viharos táj, "

Budai Szépműv. Társ. kiáll. 1933. nov.

MDK

Jancsó Béla

Őszi táj, olaj
Csendélet, olaj
Fekvő nő, olaj
Őszi Duna, "
Balaton, "
Alvó nő, "

Budai Szépmív. Társ. kiáll. 1933. nov.

MDK

Jancsó Béla

Parasztlány, olaj
Dunai rész, "
Margithid, "
Akt, "
Pipacsok, "
Virágcsendélet,"

Budai Szépmüv. Társ. kiáll. 1933. nov.

MDK

Jancsó Béla

Miskolci Művészek Társasága I. kiáll. Miskolc, 1928.

Jancsó Béla

Virrasztó vásárosok, paszt.

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst Múz. kiáll. 1945. okt. 3 l.

MDK

Jancsó Béla

Fer.József koronázási jub.díj. Képzőművészet.
1928. II. évf. 12.sz. 172 l.

MDK

Jancsó Béla

Szab. Müvészet 1947, 2o9 l, ll.sz.

MDK

Jancsó Béla festő

Két művész. U.ság, 1932, dec.18.

MDK

Jancsó Béla festő, Bpest 1896.

Hegyek alján, paszt.
Folyópart, "
Sajómenti halászok, "
Dunai részlet, "

Hűbarát 29. kiáll. 1942. okt.

MDK

Jancsó Béla festő, Bpest 1896.

Ünneplő matyók, paszt.
Munkában, "
Bár, "
Hegyvidéki táj, "
Ut az erdő felé, "

Műbarát 29. kiáll. 1942. okt.

MDK

Jancsó Béla festő, Bpest 1896.

Kilátás, paszt.
Hazafelé, "
Strand, "
Délutáni napsütés,"
Virrasztó vásárosok, "
Fürdő nők, "

Műbarát 29. kiáll. 1942. okt.

MDK

Jancsó Béla festő, Bpest 1896.

Felsőbánya, paszt.
Erdélyi táj, "
Havasi kaszások,"
Piac tér, "
Házak napsütésben,"
Országut, "

Műbarát 29. kiáll. 1942. okt.

MDK

Jancsó Béla festő, Bpest 1896.

Téglagyár, paszt.
Dunamentén, "
Szénahordás, "
Uszály a Dunán,"
Felsőbányai templomok, paszt.
Hazatérő bányászok, "

Műbarát 29. kiáll. 1942. okt.

MDK

Jancsó Béla festő, Bpest 1896.

Vihar, paszt.
Szentendrei táj, "
Városvége Felsőbányán, "
Vizimalom, "
Rakodó, "
Óbudai Dunaág, "

Műbarát 29. kiáll. 1942. okt.

MDK

Jancsó Béla festő, Bpest 1896.

Fiufej /Felsőbánya/ paszt.
Golgota, "
Vizhordás /Szentendre/ "
Dunai táj, " "
Csendélet, /Felsőbánya/ "
Kertben /Miskolc/ "

Mübarát 29. kiáll. 1942. okt.

MDK

Jancsó Béla

dr.F.L: Müterem és Mübarát kiáll. Református Élet, 1942, okt. 24.

MDK

Jancsó Béla

Viharm, festm.

s.l: A Mübarát kettős kiáll. Pesti Hirlap, 1942, okt. 2o.

MDK

Jancsó Béla
Dunai táj, olaj
Tavaszi hangulat, olaj
Tájkép, olaj

Budai Szépművészeti Társ. kiáll. 1934. ápr.

Hétgyűrűs 1995. nov. 22

Üzletek a társasházakban

Tisztelt Főszerkesztő Úr!

Örömmel olvastam „A társasházakról'' című cikküket, mivel a bérházakból alakult társasházak környékén igen sok tennivaló van még.

Kérem, az alábbi hozzászólásomat szíveskedjen lapjukban megjelentetni.

A törvényalkotás figyelmébe ajánlom, hogy feltétlenül foglalkozzanak a társasházakban lévő üzletek üzemeltetésével, működtetésével. A társasházakban lakóknak nincs beleszólásuk a házukban lévő üzletek üzemeltetésébe, nyitvatartásába, így a lakóközösségek ki vannak szolgáltatva az üzlettulajdonosoknak.

Ennek oka lehet az is, hogy általában nem a lakók vásárolhatták meg az üzlethelyiségeket, hanem az addigi bérlők, akik vagy tovább üzemeltették, vagy eladták.

Így tehetik meg, hogy üzletük üzemeltetésével zavarják a környezetükben lakók nyugalmát. Megtehetik, hogy a kora hajnali órákban – 1/2 5 órakor, vagy még előbb – szállíttatnak, dobálva, a járdán húzogatva az élelmiszeres ládákat, tejet, kenyeret stb., felverve álmukból a környéken lakókat. Így tehetik meg, hogy városszerte portájuk környékét olyanra festik, amilyenre akarják. Így tehetik meg, hogy a szeméttel teli kukákat, a széttépett üres kartondobozokat a lakóház közvetlen bejáratánál tartják. Így tehetik meg, hogy az üzletük előtti járdát nem takarítják, nem tisztítják stb. Így tehetik meg, hisz általában nem a házban laknak, és nem is érzik magukat a lakóközösséghez tartozónak.

Ezen változtatni kell rendelettel, szabályozni, hogy mindkét fél elégedett legyen, a lakók zavarása nélkül üzemeljenek a boltok. Kell, hogy a lakóknak jogaik és az üzlettulajdonosoknak kötelességeik is legyenek!

„Sürgős változtatást!''

(Név és cím a szerkesztőségben)

JANCSÓ Béla

~~Keresem Jancsó Béla műveit~~

Tisztelt Szerkesztőség!

Köszönettel veszem mint XII. kerületi lakos újságjukat, amelyet majdnem mindig megkapok.

Kérem, hogy az alábbi apróhirdetést, költségemre, közzétenni szíveskedjenek:

„Jancsó Béla festőművész születésének 100. évfordulóját ünnepeljük 1996-ban. Az 1977-ben elhunyt művész a XII. kerület lakója volt haláláig, és nyugvóhelye a Farkasréti temetőben van. Keresem festményeit, rajzait, hogy tervezett kiállítására műveinek minél nagyobb számáról adhassunk hírt, kiállíthassuk és az életmű-katalógusban szerepeltethessük. Címem: Kratochwill Mimi művészettörténész, 1122 Budapest, Acsádi Ignác u. 11.'' Köszönettel:

Kratochwill Mimi

művészettörténész

nkormányzat
ete
évi költségvetéséről szóló
zat rendeletének módosításáról

2. §

szerinti előirányzat-módosítás kizárólag a meghatározott jogcímre és
llyel a zárszámadáskor külön el kell számolni.
s fel nem használt összege más feladatra vagy jogcímre nem csopor-
álható fel.

3. §

napján lép hatályba; rendelkezéseit azonban 1995. október 19-étől kell

r Judit s.k.
yző

dr. Udvardy-Nagy István s.k.
polgármester

	Dologi	Felhalm. és pü.bef.	Felúj.	Kiadás össz.	Folyó bevétel	Felhalm. és tőkejell. bevét.	Támogatások és átvett pe. állami	Támogatások és átvett pe. önk.	Egyéb bevétel	Bevételek összesen
	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
		30,000		30,000				8,300	21,700	30,000
4	3,572			18,046			13,115	4,931		18,046
4	1,870			2,288			2,218	70		2,288
	58,386	**30,000**		**169,726**			**40,273**	**88,103**	**41,350**	**169,726**
	1,552			4,000			1,500	2,500		4,000
							2,720	1,970		5,100

Jancsó Béla

rajztanár

l.

Erődi – Bodnár

1.56.l

pusztulás, amely Magyarország régi kultúr-
ımán általában érte. Hirtelen erőszakos rab-
ıdott ellenállni. Azután a háborúk és inségek
tt a kincstár rovására, de a különös nemzeti
égis sikerült ezer veszélyen keresztül meg-

bevenni. De az Árpád-ház kihalását követő
ı Vencel 1304-ben, Csák Máté 1312-ben az
az Anjou-kor kincseitől pedig Stibor vajda
elől a káptalan 1528-ban Drégely várába,
;ályok miatt 1566-ban Pozsonyba, 1594-ben
íba, 1605-ben Olmützbe, 1619-ben Grácba,
; várába Pálffy Istvánhoz, 1629-ben a győri
sterházy Miklóshoz, 1663-ban Bécsbe és
zentbenedekre és Garamszentkeresztre szál-
1523—1526-ig II. Lajos király, 1529—30-as
észét igénybe vette. Pedig ekkorra a Mátyás
:hlager János prímás is alaposan megdézs-
:ormányzó korában, 1593-ban Bécsbe kérte
csak a káptalan ismételt erélyes sürgetésére
idején 1683-ban lefoglalta a Bécsben Szelep-
kincsek egy részét is. Szelepcsényi félmillió

?

Jancsó Béla
fotó
XII. Cédrus utca 5/6.

MKSz 1947

Jancsó Béla

festő

koll. kiáll. az alábbi

tárlaton. Czóbel és

Corinth hatása alatt áll.

Budapesti Hírlap

1933. nov. 19. (Budai

Szépművészeti Társulat

első őszi kiállítása.)

MDK

Jancsó Béla festő

Budapesti Hirlap, 1934. nov. 4. 2o 1.

Jancsó Béla

egyike a MAPE kiállítóinak

(e.a.): A mücs. ősszi tárlata

Ujság. 931. X. 18.

Jancsó Béla

A Budai Képművészeti Társulattal a Budai Klub helyiségében rendezett kiállításán szerepel.

Magyarság 1935. V. 25.

Jancsó Béla

Szerepel a Budai Képművészeti Társulat kiállításán.

Nemzeti Újság 1935. V. 21.

Jancsó Béla

A Budai Képzőművészeti Társulat grafikai és vázlatkiállitásának résztvevője.

Pesti Hirlap 1935.V.26.

Jancsó Béla

— **Kiállítások.** *Jancsó* Béla kollektiv és *Dongó* György grafikai kiállítást rendez a budai szépmüvészeti társulat helyiségében II., Pálffy-tér 5., II. em. December 4-én délelőtt 11 órakor lesz a megnyitó, a kiállitás december 17-ig délelőtt 10-től délután 4 óráig van nyitva. Belépődij nincs. — A *Fészek*-klubban december 2-ától *Thomas* Antal rendez verseci tájképeiből gyüjteményes kiállitást. — R. *Reiszmann* Gizella festőmüvésznő Horthy Miklós-ut 86., III. 2. szám alatti mütermében december 1-én nyitotta meg VI. nagysikerü karácsonyi kiállitást. — V. *Pataky* Ferenc festőmüvész készülő külföldi kiállításának anyagát december 4-én mutatja be VII., Murányi-utca 8. szám alatti mütermében.

N.U. 932. XII. 3.

MDK

Jancsó Béla

Virrasztó vásárosok, paszt.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és megh. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

Jancsó Béla

— **Kiállítás a Budai Szépművészeti Társulatban.** A Budai Szépművészeti Társulat termeiben *Jancsó Béla* és *Dongó György* kiállítása nyilt meg. Jancsó Béla festményei egy forrongó fiatal festő minden vivódását és formakeresését mutatják, üde és szines naturalista arcképektől, tájaktól, csendéletektől, egészen a legszélsőségesebb kifejezésmódig, átmenet nélkül. Több elmélyedés, a változások érezhető átmenete és technikai, lelki megokoltsága volna szükséges, hogy ez a lelkes festő értékeset alkothasson. Dongó György a régi Buda, Tabán, az érdekes Eger grafikus poétája, aki finom technikával és sok szeretettel, hivatottsággal, szívvel rajzolja, szinezi romantikus városrészleteit.

PH. 932. XII.6.

A MAI NAP mozija

Viták és ajánlatok a „VÉGRE" cimü film körül

Az már előfordult, hogy egy film elkészülte után nem volt érdeklődés a filmszinházak részéről, hogy a filmet lekössék. Az is előfordult, hogy volt érdeklődés és a film tulajdonosa füvel-fával tárgyalt a film elhelyezése érdekében. De az még nem fordult elő, ami most az uj *Daróczy*-filmmel történt... Elkészült és bemutatták a «*Végre! ...*» cimü filmet a *Hunnia* legszükebb környezetének és néhány mozisnak. A bemutató után, mint valami hangyaboly, ugy mozdultak meg a mozisok, valamennyien játszani akarják a filmet, de *Daróczy* József, a film produceere egyelőre nem tárgyal senkivel...

— *Még korai a tárgyalás* — mondogatja mindenkinek.

Erről a filmről mindenki, aki látta, a legnagyobb elismerés hangján beszél. *Muráti* Liliről és alakitásáról csak az elragadtatás hangján lehet nyilatkozni. *Págernek* ez lesz egyik legjobb szerepe. *Somlay, Bilicsi, Turay* Ida és a remek tizenegy éves kis *Makkay* Lacika alakitásáról már az egész

Muráti Lili

filmszakma beszél. A filmkörökben arra magyarázzák *Daróczy* hallgatását és a tárgyalások elől való elzárkózását, hogy el akarja tenni a filmet szeptemberre vagy pedig olyan garanciát kér a moziktól, amilyen összeg szokatlan a filmszakmában. Értesülésünk szerint a premiermozitól *ötvenezer pengő* minimális garanciát igényel *Daróczy* a «*Végre! ...*» kölcsöndijára, természetesen ez nem befolyásolná a százalékos részesedést. Több mozi igényt tart egy régebbi igéret alapján arra, hogy a filmet még ebben a szezonban megkaphassa, mivel azonban a filmet gyártó *Hajdu-film* cég ilyen jogot el nem ismer, valószinüleg per fogja eldönteni a vitás kérdést...

Jean Gabin feleségül veszi Michele Morgant

Jean Gabin, a világhirü francia filmszinész Hollywoodba érkezett. Az ottani ujságok szerint nemsokára feleségül veszi a már ott tartózkodó honfitársnőjét, *Michele Morgant*, a kitünő francia filmszinésznőt.

CAPITOL (Baross-tér 32 Tel 134-337) **A kék madár** (11, ½2 ¼4. ½6 ½8 ½10 4 hétre prolongálva.

CASINO FILMSZINHAZ (IV Eskü-ut 1 Telefon: 383—102). **A nyugati győzelem.** (5. ⅛8. ½10. sz., v. és ü. ¾3-kor is.)

CITY (V Vilmos [illegible] Tel [illegible]) **Zanzibar.** (¾6. ⅝8. ¾10 sz. v. és ü ¾4-kor is.)

CORSO (IV Váci utca 9 Telefon 182—818) **Bünhődés.** (½6. ½8 ½10. sz. v. és ü. ½4-kor is.)

CORVIN (Ullői-ut és József-körut sarok Tel 138—988, 139—584). **A notredamei toronyőr.** (½4 ½6 ½8 ½10 v. és ü. ½2-kor is.)

DÉCSI (Teréz-krt 28 T 125-852 121—343) **Elkésett levél.** (½6. ½8. ½10. sz., v. és ü. ½4-kor is.)

ELIT (Szent István-körut 18 T: 114—602) **Notredamei toronyőr.** (½4 ½6. ¾8, 10. v. és ü. 1 ¼4. ½6. ¾8, 10.)

FORUM FILMSZINHAZ (Kossuth Lajos-u 18 T.: 189—707, 189—543) **Ma, tegnap, holnap.** (¾6. ½8. ¾10. sz v. és ü. ¼4-kor is.)

GLORIA (Thököly-ut 56 Tel.: 427—521.) **Pepita kabát.** (¾5 ¾7. 9. sz. ½4, ½6, ½8. ½10. v. és ü. ½2-kor is.)

Broadway Melody 1940
Fred Astaire Eleanor Powell
ADMIRÁL TURÁN

HIRADÓ FILMSZINHAZ (VII Erzsébet körut 13. sz. Tel.: 222—499). **Braziliai rapszódia.** (Kulturfilm.) — Rajzos Hiradó az angol gyarmatbirodalomról. — Szines rajzfilm. — Magyar, Ufa, Luce és Fox Hiradók. (Folytatólagos előadások 9—24 óráig. Páholyok elővételben is.)

HOLLYWOOD FILMSZALON (Bethlen-tér 3 Tel.: 225—003). **Notredamei toronyőr.** (½4. ½6. ½8. ½10 v. és ü ½2-kor is.) —

HOMEROS MOZGÓ (Hermina-ut 7 szám) **Szökevények.** (¾5. 7. ¼10. v. és ü. ½2-től, sz. 4-től folyt.)

KAMARA MOZGÓKÉPSZINHÁZ ([illegible] és Nyár-utca sarok Telefon: 423—901) **Szerelem és vérpad.** (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

LLOYD FILMSZINHÁZ (Telefon: 111—804): **Nem gyerekjáték.** (½4. ½6. ½8. ½10, v. és ü. ½2-kor is.) 2. hétre prolongálva.

NYUGATI MOZGÓ (Teréz-körut 41 Telefon 121—002). **A csata.** (½5. 7, ½10, sz. 4. 6 8. 10. v. és ü. 2-kor is.)

OLYMPIA (Erzsébet-körut 26 Tel 423 188) **Broadway Melody 1940.** (11. 2, 4. 6, 8, 10.)

PALACE (VII Erzsébet-krt 8 T 221—222) **Árviz Indiában.** (11. 2. 4. 6. 8 és 10.) 2-ik hétre prolongálva.

PÁTRIA (Népszinház-utca 13 Tel: 145—673): **Eladó birtok.** (4. 6 8. 10. v és ü. 2-kor is.) 2-ik hétre prolongálva.

PHÖNIX (Rákóczi-ut 68 Telefon 223—242.) **Szökevények.** (11, 1, 3, 5, ⅛8. ½10.)

RADIUS FILMSZINHAZ (VI Nagymező utca 22—24 sz Telefon: 122—098 és 120—564) **Irene.** (½6. ¾8. ¾10. sz.. v., ü. ½4-kor is.) 3-ik hétre prolongálva.

RIALTO FILMSZINHAZ (Rákóczi-ut 70 Tel 224—443). **Broadway Melody 1940.** (11, 1, 3, 5, ⅛8. ½10. v és ü 10. 12 2. 4. 6. 8. 10.)

ROYAL APOLLO (Erzsébet-körut 45—47 sz. Tel.: 222—002). **Olajváros** (½5. 7 ½10 sz., v. és ü. 2-kor is.) 3-ik hétre prolongálva.

SAVOY (Kálvin-tér Üllői-ut 2. Tel 148—040.) **Eladó birtok** (¼4 ½6. ½8. ½10 v. és ü. ½2-kor is.) 2-ik hétre prolongálva.

SCALA (Teréz-körut 60 Telefon 114—411.) **A Manderley ház asszonya** (½5 7 ½10. sz. v és ü. 2-kor is.) Vasárnap délelőtt 11-kor vidám gyermekmatiné.

STUDIO (Akácfa-utca 4. Telefon. 225—276). **Pekingi lány.** (11. ½2. ¼4. ½6. ½8. ½10.) 2-ik hétre prolongálva.

TIVOLI FILMSZINHÁZ. (Nagymező-u 8 Telefon: 225—602). **Pepita kabát.** (11. ¾2. ¾4. ¾6 ¾8. és ¾10. v. és ü ¾2. ¾4. ¾6. ¾8. és ¾10.)

TURÁN MOZGÓ (Nagymező-utca 21 Telefon: 120—003). **Broadway Melody 1940.** (11. ½2, 4. 6. 8. 10. v. és ü. 10. 12. 2. 4. 6. 8. 10.)

URÁNIA FILMSZINHÁZ (VIII Rákóczi-ut 21 (Telefon: 146—045). **Európa nem válaszol.** (5. ⅛8. ½10. v. és ü ¾3-kor is.)

RÁDIÓ

Március 21, péntek:

10.20. Az ételek helyes elkészitésének alapelvei. — **10.45.** Hét évig farkasok között. Felolvasás. — **12.10.** Haydu István gordonkázik. — **12.55.** Rostaházy Annie énekel. — **1.30.** Katonazenekar. — **3.20.** Lakatos Tóni cigányzenekara. — **3.40.** «Mit főzünk?». — **4.15.** Diákfélóra. «Hogyan gyüjtsünk ásványokat?». — **5.15.** Heinemann Sándor tánczenekara. — **5.40.** Sportközlemények. — **6.20.** «Röhögjünk vagy nevessünk» Előadás. — **6.45.** Gyermekkuckó. Hanglemez. — **7.20.** A Rádió Szalonzenekara. — **7.55.** Az Operaház előadásának ismertetése. «Walkür». — **11.25.** Kurina Simi cigányzenekara.

Az „ÁRVIZ INDIÁBAN" — sikere a Palaceban

Az «Árviz Indiában» már tizenketedik hete fut telt házak mellett Budapesten. Most a Palaceban vetitik naponta hatszor zsufolt nézőterek előtt Tyrone Power, Myrna Loy, George Brent és Brenda Joyce remek filmjét, amely Louis Bromfield világhirü regényéből készült. Ez a film nemcsak irodalmi müremek, hanem a legteljesebb, a legfeszültebb izgalommal telitett mozi, szinészi bravur és a rendezői bőkezüség utólérhetetlen és lenyügöző gazdagsága. Tyrone Power egy hindu orvos-tisztet, Myrna Loy egy angol arisztokratanőt játszik a filmben. Kettőjük szerelme fergeteges lelki pérbajban éri el a drámai csucspontot, mig körülöttük a borzalmas erejü árviz rombadönti az indus várost.

„A kék madár" jubileuma a Capitolban

Ritkán adódik, hogy a pesti filmfronton olyan osztatlan filmsikert könyvelhessenek el, mint Maeterlinck örökbecsü alkotásának, a boldogság kék madarát hajszoló gyerekeknek meghatóan szép, költői és a technikolor szivárványszinü pompájában ragyogó Kék madárnak kirobbanó sikerét... Már a siker számszerü adatai is érdekesek, mert eddig nem kevesebb, mint 269 előadáson látták a Forum és a Capitol nézői Tyltyl és Mytyl, a Kutya és a Macska kalandjait a Multban, Jelenben és Jövőben, a Luxusországban és az Erdőben.

Most a 250-ik előadás jubileuma után uj sikerhez ért «A kék madár», — most indul Budapesten a tizedik játszási hétbe, — amit nagyon kevés film ért el eddig.

Irving Berlin melódiái a Vesta legközelebbi müsorában

Az «*Alexander's Ragtime Band*» volt eddig az amerikai filmek elsőszámu zenei attrakciója. A legnagyobb élő jazz-komponista huszonhat «*slágerét*» dolgozták fel ebben a pazar kiállitásu zenei cavalcadeben, amelynek a muzsikán kivül főerősségei a pompás szereplők: *Alice Faye, Tyrone Power* és *Don Ameche* mellett a nagyszerü kómikusok, az utólérhetetlen revüképek, a száztagu szimfónikus jazz-zenekar és a különféle, a jazz-szel együtt fejlődő kisebb zenekarok.

A filmet a *Vesta* moziban, a most müsoron lévő «*Örvény*» után vetitik.

Szinházak müsora

M. kir. Operaház: Walkür (½7).

Nemzeti Szinház: Kegyenc (½8).

Nemzeti Kamaraszinház: Kaland (¾8).

Madách Szinház. (Madách Imre-tér. Tel: 221—244.) Négy asszonyt szeretek. (¾8.)

Magyar Müvelődés Háza: Vitéz lélek (½8).

Vigszinház: Féltékenység (¾8).

Magyar Szinház: Gyergyói bál (¾8).

Andrássy Szinház: Ne játssz a szerelemmel (¾8).

Pódium a Pesti Szinházban: Tekintettel arra... (½5. ½9)

Fővárosi Operettszinház: Fityfiritty (¼4. ¾8).

Komédia Orfeum: Kassner a varázsló (¼9).

Kamara Varieté. (Minden este ½9. sz 6. 9. v. és ü. ¼4. ¼7 és 9): Pesti szimfónia.

Royal Varieté: Tavaszi revü (½5. 9).

Mozgóképszinházak müsora

ATRIUM FILMSZINHÁZ (II., Margit-krt. 55 Telefon: 153—084 és 154—024). **Alipang.** (½6 ½8 ½10 sz v és ü. ¼4-kor is.)

BELVÁROSI FILMSZINHÁZ (IV., Irányi-utca 21. sz. Telefon: 384—563). **Jud Süss.** (Jobbt.: 4. 6. 8. 10. balt.: ¾5. ¾7. v. és ü. jobbt.: 2, 4, 6. 8. 10. balt.: ¾3. ¾5. ¾7 és ¾9.)

BELVÁROSI HIRADÓ (IV., Petőfi Sándor-utca 6 szám Telefon: 181—244.) **Arcok és álarcok.** (Film a maszkirozásról.) — Rajzos Hiradó az angol gyarmatbirodalomról. — Szines rajzfilm. — Magyar, Ufa, Luce és Fox Hiradók. — (Folytatólagos előadások 10—24 óráig. Páholyok elővételben is.)

BROADWAY-FILMSZINHÁZ (VII., Károly-krt. 3. szám. Telefon: 422—722). **Balalajka.** (¼4. ½6. ½8. ½10. sz., v., ü. ½2. ¼4. ½6. ½8. ½10.)

Poloskák behurcolása, mosás a fürdőszobában, csintalan gyermek... mint felmondási okok

A biróság elutasitotta a háztulajdonos felmondási keresetét

Egy budai háztulajdonos tavaly augusztus 9-én azonnali hatállyal felmondott egyik kereskedő lakójának. A lakó a felmondást nem fogadta el és ezért a háztulajdonos a felmondás érvényességének megállapitása iránt az I—III. kerületi járásbiróságon pert inditott Keresetében három panaszt hozott fel a lakó ellen:

1. A kereskedő a lakást tisztán vette át, de annyira elférgesitette, hogy a szomszédos lakások tisztántartása is lehetetlenné vált.

2. A fürdőszobát szerződésellenesen ruhamosásra használja.

3. Tizéves fia a lakók nyugalmát jelentékeny mértékben ismételten zavarta és megbotránkoztató viselkedést tanusitott

A járásbiróság az egyes panaszpontok tisztázására bizonyitást rendelt el. Eszerint a háztulajdonos felszólitására a kereskedő tavaly augusztus elején ciánoztatta lakását. A fürdőszobában valóban végeztek ruhamosást. A lakók közül sokan panaszt emeltek, mert a kereskedő kisfia a ház előtti térségre csőditette az utca gyerekeit, ott zajongással a házbeliek nyugalmát zavarták, a ház falát hólabdával bemocskolták s a gyerek illetlen viselkedésével a lakókat többször megbotránkoztatta.

A bizonyitás eredménye alapján a járásbiróság, majd a háztulajdonos fellebbezésére a törvényszék *Gémesi* István-tanácsa *a keresetet elutasitotta.*

Az itélet indokolása szerint a *székesfővárosi lakásbérleti szabályrendeletbe ütközik, ha a bérlő a lakást poloskás butorok bevitelével, vagy más módon jelentős mértékben elférgesiti, és ezt az állapotot a bérbeadó irásbeli felhivására nem szünteti meg.* Amikor a lakók panaszkodtak, hogy a kereskedő lakása poloskákkal fertőzött és emiatt a szomszédos lakások tisztántartása is nehézségekbe ütközik, a háztulajdonos felhivására

a kereskedő augusztus elején ciánoztatott.

Minthogy a felmondás érvényességének vizsgálatánál mindig a felmondáskori állapot az irányadó, a háztulajdonos augusztus 9-én a lakás elférgesitése miatt rendkivüli *felmondással nem élhet.*

Valóban ki volt kötve a bérleti szerződésben, hogy a bérlő a lakásban mosást nem végezhet. A szabályrendelet értelmében a bérlemény megállapodásellenes használat miatt a háztulajdonos rendkivüli felmondással élhet, ha a bérlő a sérelmes használatot *előzetes* irásbeli felhivásra azonnal meg nem szünteti. A háztulajdonos azonban a felhivást *elmulasztotta*, ezért a felmondási joggal nem élhet.

A gyerek rendetlenkedéseivel kapcsolatban a törvényszék leszögezte, hogy a lakásbérleti szabályrendelet értelmében a bérlő vagy hozzátartozója türhetetlen és megbotránkoztató viselkedése miatt a bérbeadó a bérlő előzetes irásbeli felszólitása nélkül élhet a rendkivüli femondás jogával. *A törvényszék azonban a gyerek viselkedését nem találta olyannak, ami a felmondási okot megvalósitotta volna.* A gyerekek utcai zajongása szintén nem ok a felmondásra, mert a szabályrendelet csak a házban tanusitott megbotránkoztató magaviselet esetére enged felmondást. A házonkivüli viselkedés rendészeti kérdés, amit ennek megfelelően lehet orvosolni. Egyébként is a felmondás idején a gyerek elleni panaszok már megszüntek.

SPORTNAPLÓ

Csütörtökön délután befejeződtek a magyar válogatott labdarugó csapat előkészületei a vasárnapi belgrádi magyar-jugoszláv mérkőzésre. Az üllői-uti sporttelepen gyülekeztek a játékosok. *Fábián* József szövetségi kapitány utasitására a megjelent edző ellenőrzése mellett gimnasztikai gyakorlatokat végeztek, továbbá olyan mozgásokat, amelyek a friss kondició megőrzéséhez szükségesek. Az edzésre meghivott játékosok közül egyedül a nagyváradi *Bodola* hiányzott, akinek megérkezését ma délelőttre várják. A játszótéren elvégzett gyakorlatok után a taktikai megbeszélés következett és a játékosok a szövetségi kapitánnyal együtt felmentek az MLSz-be, ahol minden játékos részére kiadják a formaruhát. Ezt a zöldszinü formaruhát viselik majd válogatottjaink belgrádi tartózkodásuk alatt.

++

Két percenkint indul! Külön villamosjáratokkal könnyiti meg az Ujpest vezetősége a vasárnap Ujpesten rendezendő magyar-jugoszláv B. válogatott csapatok mérkőzésének megtekintését. Mivel a rendezőség külön autobuszjáratokról nem gondoskodhatott, megállapodott az egyik taxivállalattal, hogy a Nyugati-pályaudvartól ötszemélyes kocsikat indit a mérkőzés szinhelyére. Az utasok a jelentkezés sorrendjében foglalnak helyet a taxikban és a viteldij egyötödét fizetik a megyeriuti sporttelepen. Az Ujpest egyébként a válogatott mérkőzést ünnepségekkel is egybe köti. Már a délután egy órakor kezdődő Nagyvárad—Ujpest ifjusági válogatott mérkőzés előtt Ujpest zászlaját nyujtják át a nagyváradi csapat vezetőjének, mig a válogatott mérkőzés előtt a szövetség képviselője beszéd kiséretében adja át a jugoszlávoknak az MLSz zászlaját.

++

Megindult a harc a Hungária-uti sporttelep birtokáért. A Magyar Testgyakorlók Köre harminc éve kapta a sporttelepet, felépitette és többszázezer békekoronát áldozott a sportnak erre az intézményére. A háboru után tatarozták a pályát és a klubházat. Az MTK bérlete ez évben lejár és ebből az alkalomból Gidófalvy Pál, az MLSz nemrég megválasztott elnöke arra kérte Budapest polgármesterét, hogy a pályát ne az MTK-nak, hanem a BTC-nek adják bérbe. A BTC most meginditotta a nyilatkozatok sorát és nem a legtárgyilagosabb érvekkel igyekszik igazolni a pálya bérletére való jogosultságát. Ebben a pályaharcban az az igazság, hogy az az egyesület, amely harminc esztendőn keresztül fenntartotta, gondozta és százezreket meghaladó aranykoronák befektetésével a sport rendeltetésére alkalmassá tette a sporttelepet, elsősorban megérdemli a bérlet meghosszabbitását, ha ilyenirányu kérelmet előterjeszt.

A Mezőgazdasági Kiállitás gyapjutermelésünk fokozásának szolgálatában

A mezőgazdasági kiállitás rendezősége gyapjutermelésünknek honvédelmi és nemzetgazdasági szempontból fokozott jelentőségére való tekintettel ebben az esztendőben különös gonddal késziti elő a kiállitás juhászati csoportját. A Juhtenyésztők Országos Egyesületével karöltve a rendezőség biztositotta, hogy a kiállitásra csak olyan tenyészanyag kerül fel, amelynek a gyapjuhozama a textil-ipar jelenlegi minőségi követelményeinek a legjobban megfelel. Idén már kizárólag csak törzskönyvelt juhok lesznek a kiállitáson, olyan egyedek, amelyek előreláthatóan kedvező irányba terelik hazánk gyapjutermelését.

Nagyobb számban szerepelnek a kiállitáson az erdélyi juhállománynak minőségi javitása szempontjából fontos cigája juhok is. A karakül juhok is előreláthatóan majd széleskörü érdeklődést keltenek, annál is inkább, mert a rendezőség gondoskodott arról, hogy nagyobb számu olyan karakül anyajuh is legyen a kiállitáson, amelynek báránya még szépen mutatja a karakülbunda jellegzetes szinét és szerkezetét.

Nagy érdeklődésre tarthat számot a *helyes juhfejés* módjának a Semsey-uradalom juhászata által történő szemléltető bemutatója, amely bizonyára hozzá fog járulni a minőségileg kifogástalan juhtej és juhsajt termeléséhez és ezáltal a kitünő zamatu, nagy tápláló értékü juhtermékek fokozott fogyasztásához.

* Jancsek Antal

„Eredeti" Csók, Szőnyi, Mednyánszky...

Egy volt mükereskedő lakásán 24 hamis képet foglalt le a rendőrség

Valóságos *képkiállitás volt tegnap a főkapitányság bünügyi osztályának egyik detektivszobájában,* ahová egy fővárosi mükereskedő lakásáról huszonnégy képet szállitottak be bünjelként a detektivek.

Az érdekes müvészeti bünügy néhány nappal ezelőtt pattant ki, amikor

a Magyar Országos Mükereskedők Egyesülete ismeretlen tettes ellen feljelentést tett a rendőrségen sorozatos képhamisitások miatt.

A feljelentés előzménye az volt, hogy az utóbbi hetekben a budapesti mükereskedők közül többen a Mükereskedők Egyesületének vezetőségéhez fordultak azzal, hogy a *fővárosban és vidéken hires magyar festők aláirásával tömegesen kerülnek hamis képek forgalomba.* Legutóbb már kereskedőket is felkerestek ügynökök s *a hamisitványokat megvételre kinálták fel.* Igy egy képügynök járt a Károly-körúton lévő *Solymossy* képszalonban is, *«Márkás» képeket akart eladni.* A képszalon üzletvezetője *első rápillantásra látta, hogy a festmények durva hamisitványok és egy darabot sem vett meg azokból.*

A feljelentésben a *Magyar Mükereskedők Egyesülete* kérte az erélyes nyomozás meginditását, hangoztatva, hogy a piacnak a hamis képekkel való elárasztása végeredményben a tisztességes mükereskedők egzisztenciáját veszélyezteti.

Hamisképgyüjtemény a szivutcai lakásban

A főkapitányság egyik detektivcsoportja kezdte meg a nyomozást, amelyek során kiderült, hogy *az ügynökök Fränkel József mükereskedőtől kapták eladás végett a hamisitványokat.* Hogy mennyit sikerült belőlük eladni és milyen áron, ezt csak ezután állapitja meg a főkapitányság A detektivek két nappal ezelőtt *megjelentek Fränkel József Sziv-utca 9. számu házban lévő lakásán és onnan huszonnégy képet vittek be a főkapitányságra.* Mednyánszky, Rippl-Rónai, Iványi-Grünwald, Csók és Szőnyi aláirásu képek kerültek a rendőrségre.

A szakértő a főkapitányságon a képeket megvizsgálta és megállapitotta, hogy azok közönséges hamisitványok.

A képek egy része olajfestmény és pasztellkép, de akadnak közöttük litografált másolatok is, amelyeken nemcsak hogy nincs feltüntetve — mint ahogy szokásos — a «lito» szó, hanem rajta van a festő aláirása, azt a látszatot keltve, mintha a nyomatok valódiak lennének.

A képek közül többet bemutattak a detektivek a hires magyar festőmüvészeknek, akiknek neve a festményeken szerepelt. *Azonnal kijelentették, hogy*

a képeket nem ők festették, nevüket ráhamisitották azokra.

Megállapitották a rendőrségen azt is, hogy egy-két litografált képen eredetileg rajta volt a «lito» szó, de ismeretlen tettesek ezt *eltüntették a képről.*

Mit mond Fraenkel?

Előállitották a főkapitányságra Fränkel Józsefet, aki azzal védekezett, hogy ő maga is vásárolta ezeket a festményeket.

Két mükereskedőre hivatkozott, akik közül — mint kiderült — az egyik már meghalt, a másik pedig Amerikában él.

Igy a detektivek nem tudták ellenőrizni, hogy Fränkel József védekezése megfelel-e a valóságnak.

Közben a detektivek kinyomozták, hogy a hires magyar festők nevét viselő képek egy részét ki festette. A nyomozás szálai

egy fővárosi festőmüvészhez vezettek, aki elismerte, hogy valóban ő festette a kérdéses képeket.

Kijelentette azonban, hogy azokra saját nevét irta, fogalma sincs arról, ki tüntette el szignóját és hamisitott oda másik nevet.

A képhamisitási ügy mükereskedői körökben nagy feltünést keltett, annál is inkább, mert *Fränkel József, akinek lakásán a képeket megtalálták, tisztes mükereskedői családból származik.* Atyja alapitotta a Szépművészeti Mükereskedelmi Részvénytársaságot, amely a Belváros egyik legelőkelőbb képszalónja volt. Halála után fia, *Fränkel* József vette át a részvénytársaság igazgatását. Ő már nem tudott olyan üzleti eredményeket elérni, mint atyja. Igy történt, hogy egy napon a részvénytársaság megszünt. Azóta Fränkel József alkalmi képüzletekkel foglalkozik.

Besnyő Béla nyilatkozata

Beszéltünk a *Magyar Országos Mükereskedők Egyesületének elnökével, Besnyő Béla kormányfőtanácsossal,* aki a művészeti botránnyal kapcsolatban a következőket mondotta:

— Az egyesület tagjai egyremásra fordultak hozzám és kérték, intézkedjek, mert hamis képeket hoznak forgalomba. Az egyesület éppen az ilyen üzelmek ellen alakult. Lehetetlen ugyanis, hogy amig mi, műkereskedők rendes árat fizetünk a képért, addig az ügynökök, Mednyánszky, Csók István, Rippl-Rónai és egyéb hires festők műveit *jóval áron alul árusitsák.*

Ez csak ugy lehetséges, hogy a képek hamisitványok.

A tisztességtelen kereskedelem és a hamisitások ellen akartunk fellépni, amikor feljelentésünket megtettük, amelynek remélem meg is lesz az eredménye.

A főkapitányságon a tömeges képhamisitás ügyében tovább folyik a nyomozás, amelynek végeztével *az iratokat és a bünjelként lefoglalt képeket átküldik majd az ügyészségre.* A végső szót a szakértők meghallgatása után a biróság mondja majd ki.

Balla Ödön

FEKETE PÉNTEK!

Tizennégy bünöző került rendőrkézre az utolsó huszonnégy órában

Fekete péntekje van ma az alvilágnak:

az utolsó huszonnégy órában ugyanis tizennégy veszedelmes bünöző került rendőrkézre.

Ez a szám a bünügyi statisztikában ugyszólván példátlan és azt bizonyitja, hogy a magyar rendőrség hivatásának magaslatán áll.

A detektivek *elfogták Haas József 32 éves fodrászsegédet, aki hatszor volt már büntetve és huszonöt üzletbetörést követett el. Fokt* Béla 20 éves kifutó és *Kurländer* Andor 20 éves könyvkötősegéd a rendőrségen *tiz betörést ismertek be* s azt, hogy tánciskolák ruhatárából kabátokat loptak. Legutóbb a Magdolna-utcai «Vasas»-székházban tettenérték őket. Alapos verés után azonban futni engedték a két jómadarat, mig most rendőrkézre kerültek.

Bernát István 27 éves napszámost az éjszaka állitották elő a detektivek. *Ötször volt már büntetve, a rendőrség körözte.* Bernát kocsikról lopott. *Kovács* József 38 éves ügynököt a Füzér-utca 48. számu házban

tettenérték, amikor éppen álkulccsal akart behatolni az egyik lakásba.

Kovács hatszor volt már büntetve. *Szegő* Bertalan 42 éves szövősegéd, aki szintén hatszor volt már büntetve, tizenöt üzletet és kirakatot fosztott ki.

Foltin Károly 28 éves napszámos és *Juhász* József 28 éves szabósegéd *több villába törtek be,* mig végül tettenérték őket Pesthidegkuton.

Ugyancsak a rendőrségre került *Salac István tizenháromszor büntetett pincetolvaj* és *Balog* Imre 29 éves kocsis, akit lopás miatt köröztek. *Révfi* Károly 19 éves vasöntő, *Szabó* Kálmán 21 éves gyárimunkás, *Zajácz* János 21 éves gyárimunkás számos lakás- és üzletbetörést követtek el, mig az éjszaka a detektivek elfogták őket. *Nahr* Béla 21 éves zenész és *Sivák* Ferenc 35 éves rovottmultu napszámos *kerékpárokat loptak* rendszeresen.

A VII. kerületi elöljáróság adókivetési osztályán a *Vári-detektivcsoport* tagjai elfogták *Sütő* Pál 30 éves nemzetközi zsebtolvajt. A toloncházba vitték. *A többi tizenhárom bünözőt ma délelőtt letartóztatták.*

ZSEMLYE, HUS, KÁVÉHÁZI ÁRAK...

Példás fegyelemmel fogadja a pesti közönség az élelmiszerkorlátozó rendeleteket

A magyar közönség példás fegyelemmel és megértéssel fogadta és fogadja azokat az egymásután következő rendelkezéseket, amelyek hol az egyik, hol a másik élelmiszer fogyasztása és árusitása terén vezetnek be uj szempontokat. Természetes is ez a megértés, hiszen mindenki tudja, hogy *a harcbanálló világ közepén egy ország sem vonhatja ki magát a természetes összefüggések alól* és Magyarország, mint a békének szigete, még mindig összehasonlithatatlanul jobb helyzetben van, mint azok az államok, amelyek fennmaradásukért küzdenek.

Mekkora a zsemlye?

Amilyen fegyelmezettséggel veszi azonban tudomásul elsősorban a főváros népe a szükségessé és kikerülhetetlenné vált korlátozásokat, annyira szivesen látná, ha az eddigi rendelkezéseket pótlólag kiegésziteték olyan klauzulákkal is, amelyek ha az elérni kivánt cél megközelitését semmiképpen sem hátráltatnák, viszont a közönséget sok bosszuságtól megóvnák.

Bőven lehetne ezirányban példákat felhozni. Ez alkalommal csak három kirivó esetre kivánunk rámutatni. Az egyik *a péksüteményekre vonatkozó rendelkezésekkel kapcsolatos.* Az annakidején megjelent rendelet kimondta, hogy *ötven grammnál nagyobb zsemlyét a pékeknek sütniök nem szabad* és a rendelet megsértői számára sulyos büntetést helyeztek kilátásba. A rendeletet be is tartják a pékek: ötven grammnál nagyobb zsemlyét nem sütnek, *ellenben annál inkább kisebbet.* Ennek mindenki tanuja lehet, akár különböző péküzletekben, akár kávéházakban veszi szemügyre az eléjekerülő és igen gyakran távolról sem ötven grammos zsemlyét. Ha tehát közélelmezési okokból szükséges volt a zsemlye sulyának maximálása, *a közönség szempontjából a minimálás is helyénvaló volna,* mert a rendkivüli idők okozta korlátozások nem szolgáltathatnak jogot a teljesen illegális nyerészkedésre.

Zavarok a husadagok körül

Hasonló a helyzet a vendéglői husadagokkal kapcsolatban. Az erre vonatkozó rendelet megállapitotta, hogy *az adag csonttal együtt százötven grammnál, csont nélkül pedig százhusz grammnál több nem lehet.* Itt is elfeledkezett azonban a minimális adagok megállapitásáról. A vendéglőbe kényszerülő közönség fogcsikorgatva nézi az asztalára tett és gyakran csak nagyitóval látható husadagot, de tenni nem tud semmit, hiszen a rendelet csak az adagok maximumát állapitotta meg. Itt is olyan hiány látszik, amelyet könnyüszerrel pótolni lehetne.

A vendéglői kenyér ára

A harmadik egyszerüen megváltoztatható állapot viszont az árak kérdése. Amikor a felesleges pazarlás elkerülése végett maximálták a vendéglátóüzemekben felszolgálható kenyéradagok sulyát, elfelejtették megjelölni, hogy a lényegesen kisebb kenyérdarabok árát is *le kell megfelelően szállitani.* A helyzet már most az, hogy a valamikor kiszolgáltatott kenyéradagokhoz képest néha ötven százalékosan csökkentett adagokat ugyancsak *nyolc, sőt egyes helyeken tiz fillérért számlázzák,* ami nyilvánvalóan jogtalan, hiszen a kenyér ára a rendelet életbelépte óta egyáltalán nem emelkedett. A vendéglők és kávéházak közönsége joggal kérhet tehát ezirányban is reparációt, annál inkább, mert véleménye szerint ez felel meg a tényleges helyzetnek és az igazságnak.

A tábla jogerősen felmentette a sikkasztással vádolt gróf Pongrácz Rudolfnét

Gróf *Pongrácz* Rudolfné 540 darab jutazsákot vett kölcsönbe *Schillinger* Sándornétól, aki a kölcsönidő lejárta után pert inditott a grófné ellen a zsákok visszaadása miatt. *Schillingerné* végrehajtás utján sem tudott a zsákokhoz hozzájutni, ezért *sikkasztás miatt feljelentette a grófnét.* Gróf *Pongrácz* Rudolfné az eljárás során azzal védekezett, hogy

a zsákokat azért nem adhatta vissza, mert azokat ellopták tőle.

Ez alapon *a pestvidéki törvényszék a grófnét fölmentette.* Fellebbezés folytán ma került az ügy a tábla elé. A vádlottnő igazolta, hogy ezerholdas bérgazdaságában száz alkalmazottat foglalkoztatott és

nemcsak a buzával megtelt zsákokat, hanem egyéb ingóságokat is elloptak birtokáról.

A tábla ezután gróf Pongrácznét jogerősen felmentette.

Feltámadt

egy halott Franciaországban. A halottat Ohnetnak hivják és az öregebbek még talán emlékeznek reá: a mult század vége felé a világnak alighanem legnépszerübb regény- és szindarabgyárosaként tartották számon. Azóta persze történt egy és más nemcsak a világban, hanem az irodalomban is és a jó öreg ponyvairó lassanként «kiment a divatból». Még a kölcsönkönyvtárak leghátulsó, eldugott soraiból is eltüntek az Ohnet-regények, darabjai pedig látszólag végérvényesen letüntek a szinpadokról.

Most aztán, amint a francia lapok irják, Ohnet feltámadt Vichyben és óriási sikerrel ujitották fel legismertebb darabját, a «Vasgyáros»-t. A ponyva tehát ugy látszik halhatatlan. Ismét olyan évek jöttek, amelyekben az irodalmi állásfoglalásoknak kezd bealkonyulni, nemcsak azért, mert az efféle állásfoglalás itt-ott eléggé kockázatos dolog, hanem azért is, mert a közönség egyrésze határtalan fáradtságot érez a sulyos problémák és a sulyos mondanivalók irányában.

Kora reggeltől késő estig szinte szakadatlan folytonosságban adagolják nekik a világtörténelmi időket — ugyan ki vehetné zokon a gyengébb idegzetüektől, ha az olvasmányra szánt percek alatt függetleniteni akarják magukat a világhistóriától...

A lényeg az, hogy — amint most az ismét kiderült — a ponyva örökéletü — és ezt talán nem felesleges megállapitanunk akkor, amikor sokfelé ismét hadjáratot hirdetnek a ponyva ellen. A ponyva tulélt már sok ilyen hadjáratot. Ezen a világon, ugy látszik, minden mulandó. Csak a ponyva örök.

Meg azután: nemcsak az a ponyva, amely tiz fillérért, szines boritékba csomagolva kerül az olvasó kezébe. A külső lehet fényesebb, az ár drágább is. De — mindettől eltekintve — mit akar a ponyvától az a kor, amely olyan eseményeket halmoz egymásra, amelyek a legtehetségesebb ponyvairók fantáziáját is messze tulhaladják?...

k. l.

Egyévi börtönre itélték és azonnal letartóztatták Gruber Lajos képviselőt

A Kuria *Töreky* Géza elnöklésével most foglalkozott azzal a bünüggyel, amelynek vádlottai között *Gruber* Lajos és *Gál* Csaba országgyülési képviselők is szerepeltek. A törvényszék mindkettőjüket felmentette, a csütörtöki tárgyaláson a koronaügyész is visszavonta a semmisségi panaszok egyrészét, igy *Gál és egynéhány társának felmentése jogerős lett. Gruber* Lajost azonban a tanács *egyévi börtönre itélte.* Társai: a törvényszék által elitélt *Tóth* Pál és *Mayer* Ferenc nyolc-nyolc hónapot kaptak. *Bognár* Ferencet három hónapi fogházra itélte a Kuria.

Este hét órakor hirdették ki az itéletet és amikor Gruber képviselő a Kuria épületéből kilépett, *két detektiv őrizetbe vette és a Markó-utcai fogházba kisérte, ahol a soros ügyész letartóztatta.*

Nemzetrágalmazás

Kacsu János sajókereszturi ácssegéd mult év tavaszán többek előtt magyarellenes nyilatkozatokat tett. A kassai törvényszék ötös tanácsa *izgatás és kétrendbeli nemzetrágalmazás vétsége miatt négyhónapi fogházra itélte* és ezt az itéletet ma a Kuria is *helybenhagyta.*

FERENC JÓZSEF KESERÜVIZ

A MALERT MAGYAR LÉGIFORGALMI RT

kéri az utazóközönséget, hogy az összes repülőjáratok állandó zsufoltsága miatt helyfoglalásról jóelőre gondoskodni sziveskedjék.

MALERT UTAZÁSI IRODA: Budapest, V., Dorottya-u. 7. Telefon: 180-888.

Kevesebb liszttel

is készithetünk finom süteményeket. Ezt mutatják be a Népművelési Bizottság Háztartási Telepén a GÁZMÜVEK VI., Vilmos császár út 3. szám alatti bemutató-termében 31-én, pénteken délután 5 órakor: Túrós kuglóf, diósszelet, almáslepény egységes lisztből, zsemlyegombóc, — Belépődij az árvizkárosultak javára 40 fillér.

Jancsó

l.

LykaMagyműI800-50

205, l.

No. 5
p. 308.

Jancsó Béla festőművész
Kapáló asszony. rézkarc
A Budai Szépmüvészeti Társulat Karácsonyi Kiállitása. 1936. XII.13.

275. kép. *Antependium,*

— Dankó 103—104. l. (Képe XXXIV. táblán.) — Pulszky Károly: Az esztergomi főegyház kincstára. AÉ., XIV., 1880., 290. l.

Jancsó

Nagybányai kiáll kat. 1912

77

Telep. paulis-breszti bronzkori

VI. 185.

Jancsó

1898. Hollósy iskola
nagybánya

Nagybányai kiáll. kat. 1912

Tü brouzbol, Kelta VI. 127

Jancsó

Lab. II. 63

Jancsó

l.

Lykanemzromantika

112.l.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Jancsó Béla festőművész

Dunai táj olaj
Kálvária akvarell
Vak harmonikás "
Uszályon "

A Budai Szépművészeti Társulat Karácsonyi kiállitása, 1936.XII.13.

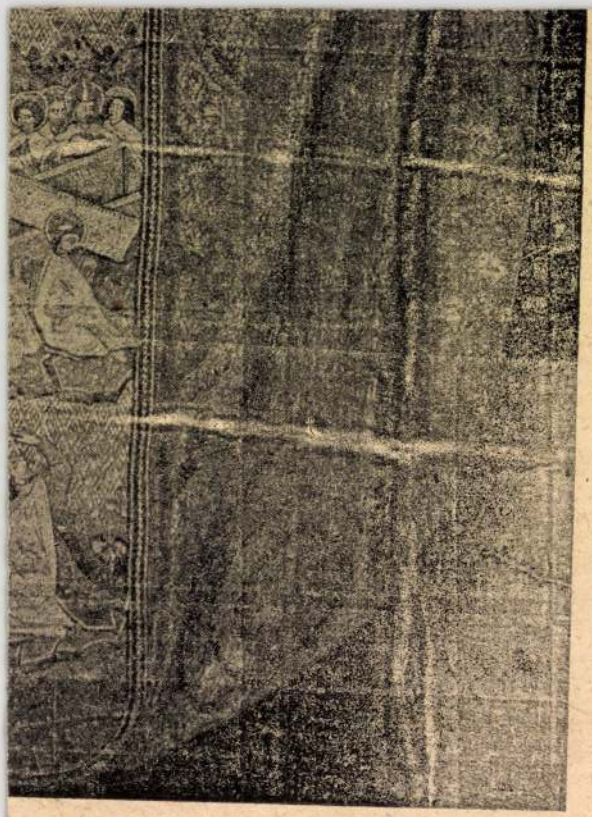

uha, 1470 körül.

Jancsó Béla festőművész
Falusi táj
A Budai Szépművészeti Társulat Karácsonyi kiállítása, 1936.XII.13.

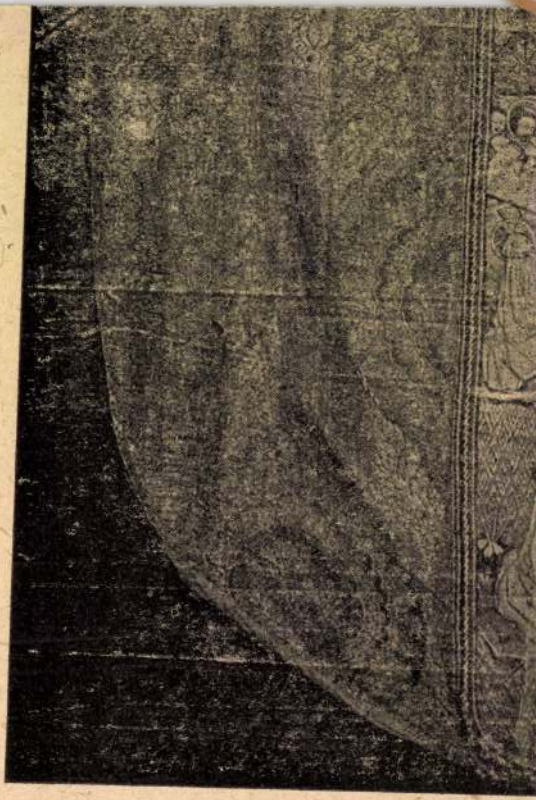

281. kép. *Miser*

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

TAVASZI TARLAT

1934. JUNIUS HÓ.

TAVASZI TARLAT

ABONYINÉ
KERESZTÚRY MARGIT

1	Alkonyodik	pastell	50.—
2	Oroszvári utcarészlet	olajp.	100.—

ALMÁSY ISTVÁN

3	Tanulmány	aquarell	100.—
4	Veronika	aquarell	150.—

ANDRÁSSY KURTA JÁNOS

5	Paraszt vénusz.	gipsz	150.—

B. HADZSY DUCI

6	Magányos fa	ceruzarajz	150.—
7	Janika	szines ceruzarajz	300.—
8	Ikerfenyők	ceruzarajz	150.—

BADZEY PÁL

9	Nagyatádi utcarészlet		100.—

BAGOTAY LENGYEL AURÉL

12	Tabán Kereszt tér	oljf.	50.—

BAJÓ GYULA

13	Hegyodal	oljf.	100.—
14	Budai táj	oljf.	100.—

V. BAJOR-BAYER ÁGOST

15	Siciliából	oljf.	300.—

BALÁZS REZSŐ

16	Kéruhás leány"	tempera	150.—

BALLA LÁSZLÓ

17	Fiatal fák	olajf.	.—
18	Téli reggel	olajf.	.—

BARTA LAJOS

19	Koldus	Teracotta	50.—
20	Gyermek	terakotta	40.—

BARTA MÁRIA

21	Csendélet		100.—
22	Erdő	oljf.	60.—

1	Alkonyodik	pastell	50.—
2	Oroszvári utcarészlet	olajp.	100.—
3	Tanulmány	aquarell	100.—
4	Veronika	aquarell	150.—
5	Paraszt vérfüsz.	gipsz	150.—
6	Magányos fa	ceruzarajz	150.
7	Jantka	szines ceruzarajz	300.
8	Kertenyök	ceruzarajz	150.—
9	Nagyvidi utcarészlet		100.—
10	Tabán Keresztter	olj.	50.—
11	Hegyoldal	olj.	100
12	Budai táj	olj.	100
13	Sicilia ol.	olj.	300.—
14	Kérulmás	tempera	150.—
15	Tél reggel	olajr.	—.—
16	Gyermek	terakotta	50.—
17	Kolduss	Teracotta	40.—
18	Gyermek	terakotta	50.—
19	Csendélet		100.—
20	Erdő	olj.	60.—

BOROLLÓI-
MARTINIDESZ LÁSZLÓ

23 Kilátás a Gellérthegyről 40.—

BOLDOGFAI HAJGATÓ FENC

24 „Pálvölgyi kőbánya" olajf. 200.—

BORSOS ISTVÁN JÓZSEF

25 Őszi erdő pasztell 120.—

BUZI BARNA

26 Geszler Emil gipsz Mgt.
26a Női portrait fehér gipsz Mgt.

BÜKY ZOLTÁN

27 Téli táj 250.—

CSABAI ROTT MARGIT

28 Tulipános akt 150.—
29 Veronika olajf. 200.—

CSÁNYI LAJOS

30 Trianoni vándorok olajf. 500.—

MÁNYI CSIZMAZIA KÁLMÁN

31 Alkony aquarell 100.—
32 Öreg asszony aquarell 100.—

DEMECZKEYNÉ WOLF IRMA

33 Zuzmara vízf. 100.—
34 Téli tájrészlet vízf. 70.—
35 Falusi ucca vízf. 60.—

DITRÓI PUSKÁS TIBOR

36 Erdő széle vízf. 80.—
37 Pomázi táj vízf. 80.—
37a Falusi ucca vízf. 60.—

DÚL LAJOS

38 Erdőrészlet vízf. 100.—
39 Apám arcmása 100.—

EHRENHAFTNÉ HEVESI MARGIT

40	Mohácsi Jenő	pasztell	200.—
41	Domboldal	oljf.	150.—

ERDŐS GÉZA

42	Valami történt	olajf.	400.—

FARÁDI VERES IZA

43	„Lesze még jobb világ“		880.—
44	„Potré“	olajf.	

FETTER FRIGYES

45	Korcsolyázók	olajf.	400.—
46	Üzem zárás	olajf.	500.—
47	Búcsú	olajf.	600.—
48	Szerenád	olajf.	400.—

CSERLEY DEZSŐ

49	Akt az ablaknál	oljf.	250.—

GECSE ÁRPÁD

50	Festő és modellje		500.—
51	Falusi szobasarok	olajf.	120.—

GEISZLER EMIL

52	Tanulmányfej	olajf.	150.—
53	Korál nyakékes nő	olajf.	150.—
53a	Tanulmányfej	olajf.	150.—

GERLEY DEZSŐ

54	Balatoni táj		50.—
56	A viharos Balaton		50.—
56a	Balatoni alkonyat	vízf.	50.—
56b	Akt az ablaknál	olajf.	250.—

GUZSIK ÖDÖN

57	Hadnagy-utca	olajf.	100.—
58	Sashegyi-út	olajf.	180.—
59	Holdvilág-utca	olajf.	150.—

H. BURIÁN IRÉN

60	Tanulmány	pasztell	100.—

45	Vámos Mátyás	oldal
46	Ujvári Péter	oldal
47	Bucsi	oldal
48	Szerencsi	oldal
52	Tanulmányi	oldal
53	Kerpel Izsák	oldal
64	Bátorni	—
66		—
66a		—
66b		—
77	Hadnagy-utca	oldal
78		—
79		—
80		—

	H. SCHUSCHNY ERNA		
61	Tulipánok	pasztell	300.—
	HORVÁTH G. ANDOR		
62	Orgonák	olajf.	100.—
	HÁGYIK ISTVÁN		
63	Tél és tavasz	olajf.	400.—
64	A nyár	olajf.	150.—
	HALASI HORVÁT ISTVÁN		
65	Szérüskert Bugacon	pasztell	100.—
	Dr. HELLER ANDRÁS		
66	Sárbogárd		150.—
67	Mädy		200.—
	HONTI PARISS ELSA		
68	Tájkép	olajf.	160.—
	HOROVITZ LUKÁCS STEFFY		
69	„Borcsai bunei"	aquarell	50.—
70	Búcsú hajnalban	aquarell	50.—
71	Indulás fontos tárgyaláshoz		50.—
	ISPÁNKI JÓZSEF		
72	Angyali üdvözlet festett gipsz		200.—
	ISTVÁNFFY HILDEGÁRD		
73	Templombamenet		180.—
74	Rakodó munkások		150.—
	JANCSÓ BÉLA		
75	Dunai táj		150.—
76	Téli táj	olajf.	25.—
77	Téli táj		150.—
	KÁSSA GÁBOR		
78	Badacsonyi táj	vízfest.	200.—
	KELLNERNÉ BOJÁR ADÉL		
79	Kissvábhegyi táj	oajf.	140.—
80	Öreg földműves	pasztell	80.—
	KERN ANDOR		
81	Nápoly	olajf.	150.—
82	G. M. úrhölgy arcképe	olajf.	—.—

KISS FARKAS IMRE

83	Nógrádi táj	olajf.	280.—
84	Megunt játék	olajf.	280.—

KÓBOR HENRIK

85	Tiszadadai utcarészlet	olajf.	250.—

KONEK IDA

86	Ibolyák	olajf.	120.—

KOLÁR NÁNDORNÉ

87	Bokréta	olajf.	180.—

KOVÁCS PANNI

88	Gyermekfej		100.—

LÁZÁR SZILÁRD

89	Tabáni részlet	olajf.	100.—

LÉDERER MIMI

90	Síelő	gipsz	

MÁLY JÁNOS

91	Hévízi részlet		100.—

MENDLY GYULA

92	Kányavári dombon	olajf.	120.—

MITTAI P. ALADÁR

93	Dr. Pechány Adolf m. wir. kormánybiztos képmása	gipsz	1000.—
94.	Kata	gipsz	1000.—

MOLNÁR GÉZA

95	Fabriciusi híd	akvarell	80.—

MOLNÁR GÉZA

96	Római táj		80.—
97	Olasz táj		80.—

NAGY LÁSZLÓ

98	Tópart	tempera	200.—
99	Kőröshegyi templom	aquarell	200.—
100	Alföldi táj	aquarell	150.—

KOBOR HENRIK

Tiszadadai uradalmi

LAZAR SZILARD

Tabáni részlet

MITTAI P. ALADAR

Dr. Pecsányi Adolf m. w

icinsi

LNÁ

Rómaiak

Olasz tá

GY LÁSZLÓ

Tépett

Sebes

Oldal

NAGYENYEDI JENEY ZOLTÁN

101	Öreg tabáni udvar	aquarell	160.—
102	Fény a vizen		190.—

NOWINSKY JENŐ

103	Templomból jövök	olajf.	200.—

OCSKAY ISTVÁN

104	Sérénité	márvány	nem eladó

ÓNOZÓ NÉMETH LAJOS

105	Tanulmányfej	gipsz	600.—
106	Önarcmás	szobor	Mgtul.

ORBAY ZSUZSA

107	Női fej	pasztell	150.—
108	Este	pasztell	100.—
109	Csendélet	pasztell	250.—

PANDUR JÓZSEF

110	Kubikusok az erdőben	olajf.	500.—

PAPP JÓZSEF

111	Falusi utca		200.—

PÁSZTOR JÁNOS

113	Tanulmány		150.—

PÉCHYNÉ-RÓNAY KYUGA

114	Dunai áradás	pasztell	80.—

PÉTERFY JENŐ

115	Reggel a Csorbai tónál	olajf.	250.—

PINTÉR JENŐ

116	Gellért-hullámfürdő	tempera	300.—

RADNAY JÓZSEF

117	Dalmát sziklák		180.—
118	Szines dalmát bárkák		150.—
119	Sonnebiliki menedékház		130.—
120	Spalatói kikötő		250.—
121	Dalmát sziklák az Adriában		150.—
122	Spalatói kikötő II.	olajf.	200.—

ORBAY ZSUZSA

Női fej pasztell 150.—

GRÓF RÉVAY JÓZSEF

123 Akt olajf. 80.—
124 Tenniszcipő olajf. 80.—

REZES MOLNÁR LAJOS

125 Magyar nemes arcképe nem eladó

RUTTKAY MÁRIA

126 Alföldi részlet olajf. 400.—
127 Gémeskút olajf. 400.—

SIUDA NÁNDOR

128 Dunaág olajf. 90.—
129 Tabán olajf. 125.—

SOMOGYI E. JOLÁN

130 Bánat olajf. 150.—

SOMOGYI ISTVÁN

131 „Gasal" a Bábolnai ménesből

SOÓS ELEMÉRNÉ
KORÁNYI ANNA BÁRÓNŐ

132 Fiatal leány 300.—
133 Mályvák a kertben 400.—

SZACSVAYNÉ PETHŐ MARGIT

134 Tabáni részlet olajf. 80.—

SZAPULDI-LAENDLER ISTVÁN

135 Fekvő akt olajf. 800.—
136 Tájkép olajf. 400.—
136a Kacsausztató oljf. 300.—

SZILÁDY MARGIT

137 Tanulmányfej olajf. 150.—

SZIVESSY BARBARA

138 Nő fehér ruhában olajf. —.—
138a Akt paszt.

SZOPORI NAGY MIKLÓS

139 Parkrészlet vízfestmény 800.—
140 Templomrészlet vízfestmény 800.—

139 Parkrészlet 800 —
140 Templomrészlet 800 —

SZOMOR LÁSZLÓ

141	Próféta		200.—
142	Jó pásztor		600.—

BR. SZEVETENEY GYÖRGY

143	Egy jó Spirit	oljf.	160.—
144	Golgotha		100.—

T. MANSFELD NÓRA

145	Csellista	olajf.	400.—
146	Déry Lili	olajf.	500.—

TIHANYI J. LAJOS

147	Napsütés		80.—
148	Szent Miklósi rév	olajf.	400.—
149	Zsellérház	tusrajz	80.—

TOBISCH ILONKA

150	Napsütésben		400.—
151	Nagybánya	olajf.	250.—

VAJDA FERENC

152	Virágcsendélet	olajf.	200.—
153	Önarckép	olajf.	200.—

VESZPRÉMI RÓZSI

154	Leánykafej	olajf.	Mgtul.
	Férfi portrait	olajf.	Mgtul.

VRESITS LAJOS

155	Kora reggel	olajf.	250.—
156	Déli nap	olajf.	140.—

Z. HADZSY OLGA

157	Boldog Margit a Nyulak szigetén		450.—
158	Miss S. W. arcképe		Nem eladó
159	Eest leány arcképe	aquarell	180.—

ZAJTAI SZABÓ LUCY

160	Totemek	aquarell	180.—
161	Spahi	aquarell	120.—

ZSOTÉR ÁKOS

162	Klári	olajf.	200.—
163	Fél akt	olajf.	100.—

Jancsó Bela

N. Szal.
1934 jun.

duplum

otoředobva

M.D.K.

Jancsó Béla

"Szénahordás" c. képének repr.-ját bemutatja a lap a "Mübarát" helyiségeiben rendezett kiállításról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okt. 30.-nov. 5. V. évf. 44. sz.

Jancsó Béla
festő"

A „Műbarát" kiállításán Csobe Tibor festővel állítja ki Képcikl.

Új M. 1942. X. 22.

Jancsó Béla

Pályázott a Ferenc József
jubileumi alapítványra

M. 932. X. 8.

rgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

MDK

Jancsó Béla festőmüv.

Cigánysor, festm.

Kártyázó nő, "

Képzőmüv.kiáll. Magyarság, 1935. dec. 25. 23 l.

Jancsó Béla

MDK

Öreg betyár, tusrajz

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

MDK

Jancsó Béla

Vizhordás

Rakodó

sz.s.: Két festő. Népszava 1942. okt. 2o.

Jancsó Béla

festőművész

Csoportkiállitás -Saskör helyiségeiben Vámház körut 4 sz. - képeivel szerepel.

E s t .-
1935.XII.22.

Jancsó Béla

festőművész

Fiatal művészek gyűjteményes csoportkiállítása - Szakör helyiségében /Vámház körut 4./ képeivel szerepel. Cigánysor és Kártyázó nő.

Magyarság
1935.XII.25.

MDK

Jancsó Béla

Erdélyi táj

Hegyvidéki táj

sz.s.: Két festő. Népszava 1942. okt. 2o.

IV. TEREM:

BORSOS ISTVÁN JÓZSEF

gyüjteményes anyaga:

			Pengő
57.	Napsütéses táj	olajf.	200.—
58.	Tátra II–III	pasztell	150.—
59.	Virágcsendélet	olajf.	120.—
60.	Vetkőző II	olajf.	100.—
61.	Ablakomból III	olajf.	200.—
62.	Danae	olajf.	800.—
63.	Alkony a Tátrában	pasztell	200.—
64.	Ősz	pasztell	120.—
65.	Limke	kréta	30.—
66.	Mély pince	kréta	30.—
67.	Bánat	kréta	30.—
68.	~~Tátra~~	pasztell	150.—
69.	Női fej VI	olajf.	120.—
70.	Zugligeti rész	pasztell	120.—
71.	Balaton III	olajf.	120.—
72.	Álom II	olajf.	120.—
73.	Salome III	pasztell	600.—
74.	Ritmus	kréta	30.—
75.	Ablakomból IV	kréta	30.—
76.	Olvadás	kréta	30.—
77.	Festő nő	pasztell	30.—
78.	Szerelem és halál	kréta	30,—
79.	Virágcsendélet II	pasztell	35.—
80.	Rajzoló	kréta	30.—
81.	Falu vége	kréta	30.—
82.	Vetkőző II	pasztell	30.—
83.	Tanya	olajf.	200.—
84.	Kislány	kréta	30.—
85.	Forradalom	olajf.	150.—
86.	Jóska II	kréta	30.—

SZOBROK:

~~Andrássy Sándor~~:

87.	Lehel	bronz plakett	100.—

Löte Éva:

90.	Verebélyi professzor portréja	gipsz, magántul.	
91.	Szerelem	gipsz, eladó	

Zólyomi Zierlich Rezső:

92.	Táncosnő	fa faragvány	600.—
93.	Ozdi asszony	fa faragvány	500.—

Vályi Gábor:

94.	Önportré	gipsz	500.—

34. IV. Földes, Budapest

BUDAI SZÉPMŰVÉSZETI TÁRSULAT

1934

TAVASZI TÁRLATÁNAK

ÉS

BORSOS ISTVÁN JÓZSEF

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

NYITVA:

ÁPRILIS 22-TŐL MÁJUS 6-IG.

I. TEREM:

			Pengő
~~Cserepes István:~~			
1.	Rakpart Borárostéren	olajf.	180.—
Csik Benedek:			
2.	A nagyviz előtt	olajf.	200.—
3.	Kislány	olajf.	1000.—
4.	Koldus	olajf.	60.—
Faragó Endre:			
5.	Tájkép	olajf.	80.—
6.	Csendélet	olajf.	80.—
Elekes Mária:			
7.	Római ucca	pasztell	100.—
Ékes Lajos:			
8.	Tájkép	pasztell	60.—
9.	Gyár	pasztell	50.—
Jancsó Béla:			
10.	Dunai táj	olajf.	150.—
11.	Tavaszi hangulat	olajf.	200.—
12.	Tájkép	olajf.	150.—
Mendlik Lajos:			
13.	Balaton	vizf.	50.—
Metykó Gyula:			
14.	Cigány leányok	temp.	150.—
Országh I. Ferenc:			
15.	Tolnai táj	olaj-temp.	150.—
16.	Fekvő akt	olaj-temp.	300.—
17.	Falu a toronyból	olaj-temp.	80.—
H. Perlusz Gyula:			
18.	Tavasz	pasztell	150.—
Poth István:			
19.	Szentendrei részlet	vizf.	100.—
20.	Dunai táj	vizf.	80.—
Vecsey József:			
21.	Rákospatak	temp.	80.—
22.	Zuglói bolgárkert	temp.	60.—
Virányi Endre:			
23.	Bánfalva	olajf.	80.—
Udvary Dezső:			
24.	Tavaszi áradás	olajf.	200.—
~~Cserepes István:~~			
88.	Margithid	temp.	150.—
B. Barabás Anna:			
95.	Akt	pasztell	100.—
96.	Enteriör	pasztell	70.—

II. TEREM:

			Pengő
Vecsey József:			
25.	Busuló juhász (freskó terv)	temp. mag. tul.	
26.	Rákospatak öntöző	temp.	50.—
27.	Bolgárkert zugló	temp.	60.—
~~Ábrán Zoltán:~~			
28.	Emse	temp. mag. tul.	
29.	Ezüst brokátkendő	temp. mag. tul.	
30.	Rozmarin	rézk. mag. tul.	
31.	Sulamit	temp. mag. tul.	
32.	Szegény emberek	temp. mag. tul.	
33.	Sakuntala	rézkarc	
Majerszky Róbert:			
34.	Park részlet	tusrajz	50.—
35.	Tiroli részlet	tusrajz	40.—
36.	Nemzeti Muzeum	tusrajz	50.—
37.	Városliget	tusrajz	40.—
Takács Béla:			
38.	Budai Dunapart	vizf.	400.—
39.	Hajók a Margithidnál	vizf.	150.—
Wellmann Róbert:			
56.	Női fej	grfr.	100.—

III. TEREM:

Csürös Béla:			
40.	Nyári reggel	olajf.	250.—
N. Fodor Olga:			
41.	Compositió	olajf.	200.—
42.	Compositió	olajf.	250.—
43.	Őszi alkony	olajf.	280.—
H. Katona Irén:			
44.	Gyermek arckép	olajf. mag. tul.	
45.	Női arckép	olajf. mag. tul.	
46.	Álom	olajf. mag. tul.	
Lovas Lajos:			
49.	Hadnagy ucca	olajf.	350.—
Mayer Rezső:			
50.	Margithid	olajf.	160.—
Mendlik Lajos:			
51.	Őszi napfény	vizf.	80.—
Dr. Sziklay Dezső:			
52.	Ut a Balatonhoz	olajf.	80.—
53.	Nyugalmas alkony Boglárnál	olajf.	50.—
Virányi Endre:			
54.	Önarckép	olajf.	60.—
55.	Tanulmány	olajf.	60.—
Vecsey József:			
89.	Zuglói táj	temp.	30.—

A Koncert rendezései:

II. filharmóniai főpróba ma,

Hangverseny az Operában holnap.

Vezényel: **Weisbach**, közreműködik: **Piatigorsky.**

Bustabo hegedűestje kedden V. 8.

Amfitheatroff vezényli a Szimfonikusokat 7-én.

Friedman Ignác zongoraest 11-én

Zongorabérlet I. estje. Három évi távollét után hatalmas műsort ad.

Zongorabérletek 12 estére 6—40 P-ig, jegyek 1—8 P-ig.

Mengelberg 12-én

Filharmonia. Városi Színház 8 óra.

A világhírű karmester első budapesti szereplése a november hónap legnagyobb zenei és társadalmi eseménye lesz a salzburgi ünnepi játékokon vezényelt nagyszabású műsorral. (Mesterbérlet II. est.) **Csonka bérletek és egyes jegyek 2—16 P-ig.**

Schmidthauer-orgonaest 14-én.

Szerémy Zoltán temetése

A magyar színművészet nagy halottjának, tragikus hirtelenséggel elhúnyt *Szerémy* Zoltánnak földi maradványait szombaton délben egy órakor szentelték be a kerepesiúti temető ravatalozóhelyiségében. Szerémy Zoltán fekete érckoporsóját virágok, koszoruk és égő gyertyák övezték s a ravatalnál a gyászbaborult hozzátartozókon, az elhúnyt nővérén, özvegy *Liptay* Károlyné *Szerémy* Gizellán és fogadott fián, *Liptay-Szerémy* Lajoson kívül megjelentek *Ugron* Gábor, *Herczeg* Ferenc, *Molnár* Ferenc, *Heltai* Jenő, a *Nemzeti Színház* részéről *Voinovits* Géza kormánybiztos, a *Vígszínház* tagjai teljes számban vettek részt a beszentelési szertartáson, *Roboz* Imre igazgatóval az élén. Ott voltak még sokan mások társadalmi, művészeti és irodalmi életünk előkelőségei sorából.

Képviseltette magát Szerémy Zoltán temetésén a kultuszminisztérium is, *Tihamér* Lajos dr. min. tanácsos által, aki a minisztérium részéről *hatalmas babérkoszorút helyezett a ravatalra.* A beszentelési szertartást az Operaház kórusának közreműködésével *Worschitz* Oszkár, a Bazilika plébánia lelkésze végezte, akinek imája után *Roboz* Imre igazgató, a *Vígszínház* igazgatósága nevében mondott búcsúbeszédet.

— *Harminchárom éven keresztül,* megszakítás nélkül — úgymond — hűséggel, ragaszkodással szolgálta Szerémy Zoltán a Vígszínházat és a magyar színházi kultúrát. Nagy művész volt, a legnagyobbak közül való. Minden művészi és emberi nagysága, ragyogó sikerei ellenére *nem volt irigye, nem volt ellensége.* Szerémy Zoltán a Vígszínház alapítógárdájának hatalmas pillére, díszes oszlopa most végleg itthagyott bennünket...

A Vígszínház tagjai nevében *Somlay* Artur búcsúzott sírásba csukló hangon, majd *Békeffy* László, a *Budapesti Színészek Szövetségének* képviseletében mondott megilletődött hangon gyászbeszédet.

— Egy lassan sötétbeveső, süllyedő világ művészetének — mondotta többek között — utolsó fáklyahordozói közül kidőlt egy remek ember, egy művész, a szó régi és nemes értelmében. Mosolyogj tovább a mennyei színpadon Ocskay öreg palóca, mondd meg odaát a mennyei Vígszínházban *Hegedüs* Gyulának, *Varsányi* Irénnek, *Tanay* Frigyesnek és a többinek, hogy **nem** felejtettük el őket. Itt élnek ma is velünk. *Szerémy* Zoltán *a magyar színészet úri és büszke fája volt* és emléke itt fog élni közöttünk továbbra is.

Géczy István az *Országos Színészegyesület* részéről búcsúzott a magyar színművészet büszkeségétől. *Gál* Gyula a *Nemzeti Színház* nevében mondott utolsó istenhozzádot. *Vitéz* Miklós a *Színpadi Szerzők Egyesülete* részéről arról beszélt, hogy *Szerémy* Zoltán úgy távozik, mint a magyar színészet tündöklő közlegényeinek legnagyobb generálisa, akit egy egész írói és színészi világ dekorált földi hatalmának, csodálatának egyetlen igazi érdemrendjével: a szívével. A következő búcsúzó *Ódry* Árpád volt, aki a Színművészeti Akadémia gyászát tolmácsolta, azt hangoztatva, hogy Szerémy Zoltán minden időkre érvényes példát mutatott arra, hogy *miképpen lehet egyszerűen, szerényen és mégis zengően magyarul beszélni. Győző* Lajos a Fészek-klub megbízásából, majd *Gál* Béla a Fehér-Hollók részéről, *Maleczky* Oszkár a Zeneakadémia igazgatósága és növendékei megbízásából és végül *Horváth* István a Vígszínház műszaki személyzete nevében mondottak búcsúszavakat, amelyek elhangzása után kivitték Szerémy Zoltán koporsóját a gyászfurgonhoz, amely *Alagra* szállította ki a nagy színész földi maradványait. Alagra több pályatársa és jóbarátja is kikísérte Szerémy Zoltánt, akit az alagi családi sírboltban helyeztek örök nyugalomra.

---

* **(A Pillangókisasszony új díszletei.)** Az *Operaház* szombaton új előadásban hozza színre *Puccini* dalművét, a *Pillangókisasszonyt. Failoni* Sergio ezuttal először vezényli az operát. Az új rendezés *Nádasdy* Kálmán munkája, míg a négy vezető szerepben *Dobay* Livia, *Tutsek* Piroska, *Rösler* Endre és *Lendvai* Andor lép fel. A felújítás alkalmából ifj. *Oláh* Gusztáv új díszeteket tervezett Puccini operájához. Különösen érdekes — főként színpadtechnikai és rendezési szempontból — az első felvonás díszlete. Pinkerton hadnagy és Pillangókisasszony háza, a háttérben a japán kapuval és a tengerrel olyan, mint egy eredeti japán festmény. A színpad *meneteles;* a rivaldától a hátsó függönyig *egyenletesen emelkedik a szín, úgy, hogy a rendező különböző magasságú síkokon mozgathatja a szereplőket és a kórus csoportjait.* Érdekes a második felvonás díszletének megoldása is: a kert, amelynek virágait Cso-cso-szán és Suzuki letépik, hogy feldíszítsék a szobát Pinkerton hadnagy visszatérésének örömére, nemcsak a szoba ablakából látható. A színpad voltaképpen ketté lesz osztva, de a szoba egy japán gyékényfallal teljesen elzárható. Azonkívül a rendes nagy bársonyfüggöny mögött *egy japán gyékényfüggöny gördül fel* az előjáték után és az egész színpadot *japán stílű keretbe foglalta* Oláh Gusztáv, hogy a játék képhatását fokozza. Az új díszletekhez természetesen új jelmezek is készültek a szombati *Puccini*-felújításra.

* **(Műteremkiállítás.)** Vanek József, az ismert nevű festőművésznek és karikaturistának tegnap nyílt meg gyüjteményes kiállítása budai műtermében. Jelen voltak *Gegus* főkapitányhelyettes, valamint több magasrangú miniszteri tisztviselő. A kiállított finom kivitelű festmények, valamint a külföldi államférfiúkról készített karikaturák nagyon tetszettek. A kiállítás naponta 11-től 4-ig látogatható I., Márvány-u. 38. alatt.

* **(Székely est.)** Az Erdélyi Vén Diákok budapesti egyesületei székely-estet rendeztek szombaton a Zeneakadémia nagytermében. *Makkai* Jenő koronaügyész-helyettes érdekes megnyitója után R. *Albert* Erzsi, *Laurisin* Irén, *Uray* Margit és *Bardócz* Dénes nagy művészettel, megkapó közvetlenséggel adtak elő magyar dalokat. *Köpeczy-Boócz* Lajos tréfáján kívül a *„Szivárvány havasán"* című, *Krizs* János népköltési gyüjtése nyomán összeállított, megkapó jelenet és a SzEFHE három tagja csürdöngölőjének volt még igen nagy sikere. *Ignácz* Rózsa és *Sala* Domokos régi székely költeményeket szavalt.

* **(Képkiállítás.)** A Budai Szépművészeti Társaság vasárnap nyitja meg őszi tárlatát a Budai Klubnak Pálffy-tér 5. szám alatti helyiségeiben. A kiállításon *Jancsó* Béla szerepel nagyobb sorozattal, különösen vízfestményekkel, szériarajzokkal, pasztellekkel. A művész készültsége még fejletlen arra, hogy a naturalizmusból kibontakozva a stíluskeresés felé forduljon. Színfelrakása egyelőre még laza, képeinek nincs meg a kellő térbelisége. A figurális rajzban is erősödnie kell. Néhány alkotása, amelyben közvetlenebb egyszerüségben ábrázolja a valóságot, azonban biztosíték jövő fejlődésére. A kiállítás anyagából különösen *Kántor* Andornak *Szántóföldek* című, megkapó hatású képe emelkedik ki, a zöld ése sárga foltoknak dekoratív kiaknázásával. *Országh* J. Ferenc *Fekvő aktjában* és egyéb képeiben Vaszary János stílusát követi, az ábrázolás plakátszerü egyszerüsítésére, a színek ellentéteire építi fel festményeinek hatását. *Bozzay* Lászlónak különösen *önarcképe* sikerült jól, a formák körvonalainak tiszta éreztetésével, a színek tompa harmóniájával. *Porter* Paula üdehatású, napsütéses, impresszionista képeket, *Szücs* Pál pedig jól megfigyelt balatoni szénrajzokat állított ki.

* **(A Szépművészeti Múzeum új szerzeményei.)** A Szépművészeti Múzeum legújabban ismét *több értékes ajándékkal* gazdagodott. *Pap* Ilona elhalt bátyjának, *Pap* Géza bárónak emlékére az elhunyt hagyatékából *Lotz* Károlynak „Pihenő bachansnő" című nagy aktkompozícióját adta ajándékba, amely kiváló korai műve a mesternek és a Lotz-emlékkiállításon feltünést keltett. *Egry* József festőművész baráti köre, a művésznek *ötvenedik* születésnapja alkalmából, egy becses újabb festményét szerezte meg a Szépművészeti Múzeum részére. *Hegedüs* Gyula dr. ügyvéd *Tornai* Gyulának, a művész ifjukorából származó, igen sikerült két képét ajánlotta föl ajándékul, amelyek a művész szülleit ábrázolják. Beckói *Biró* Henrik imént kiállított képgyüjteményének egyik legérdekesebb darabját, *Tornyai* Jánosnak igen friss és színes „Pirosruhás nő" című festményét, *Damkó* József szobrászművész *Réti* Istvánnak róla festett, kitünő portréfestményét, *Csók* István *Ferenczy* Károlynak egy szép rajzát, *Tamás* Henrik pedig *Derkovits* Gyulának egyik igen jellemző önarcképét ajándékozta a múzeumnak.

Heti hangverseny naptár

Vasárnap: Filharmóniai főpróba, Z. egynegyed 12. — *Lipinskaja* előadó-estje, Z. fél 9.

Hétfő: Filharmóniai hangverseny, Operaház fél 8. — A B. HÉV Tiszti Dalkör diszhangversenye, Z. 8.

Kedd: Giuglia *Bustabo* hegedűestje, V. 8. — *Indig*-vonósnégyes, Z. fél 9.

Szerda: Amphiteatroff a Budapesti Szimfónikus Zenekarral, Z. fél 9. — Alain *Dumül* táncestje, Z. k. fél 9.

Csütörtök: Rigler Ernő orgonaestje, Z. fél 8.

Péntek: Földessyné Hermann Lulla zongoraestje, Z. fél 9.

Szombat: Brailovszky Alexander zongoraestje, V. 8.

Vasárnap: Friedmann Ignác zongoraestje, Z. fél 9. — *Járossy* Jenő szerzői estje, Z. fél 6.

TUDOMÁNY IRODALOM

Az ókeresztény bazilika eredete

Ejnar Dyggve dr. előadása

A *Szellemi Együttműködés Egyesületének* és a *Magyar Régészeti Társulatnak* meghívására Ejnar *Dyggve* dr. kopenhágai építész és archeológus szombat délután rendkívüli távlatokat nyitó előadást tartott a Tudományegyetem bölcsészeti karán. A dán tudósoknak látszólag egy jelentéktelen ásatásáról számolt be, mely a Krisztus-előtti második századból származó *kalydoni Heroon* romjait tárta fel. Görögországban, Patrashoz közel feküdt a mondák övezte egykori Kalydon városa, ennek falain kívül állott a hősi kultuszt szolgáló Heroon. Kívülről zárt, ablaktalan falak határolták az épületet, melynek belsejében oszlopok vették körül a négyszögletes udvart. Innen nyílott a négyszög egyik oldalán a hősi kultuszt szolgáló szentély, az utóbbi alatt volt külön földalatti helyiségben a hős sírja. A szentélyt még különhelyiség kapcsolta össze az oszlopos udvarral. Kétoldalt padok voltak benne.

A kalydoni Heroon a sírral kapcsolatos szentélyeknek külön típusát alkotta, mely a több ismert típusnak lehetett a vegyüléke. Rendkívüli építészeti és vallástörténeti fontossága abban rejlik, hogy magában foglalja az ókeresztény egyházi kultusznak és bazilikának alapformáit. A határunk területén lévő pécsi ókeresztény cubiculumok is a szentélynek és a sírnak ezt az egymásfölötti együttesét mutatják. Bár az építészet mindig függvénye a változó vallási szükségleteknek, tagadhatatlan a szoros összefüggés a kalydoni Heroon építészeti formái és az ókeresztény bazilikák szentélye oszlopoktól határolt hajói között. Már a Balkánon is számos ilyen rom van, mely ennek a típusnak továbbfejlődését mutatja.

Ejnar Dyggve előadását *Hekler* Antal egyetemi tanár vezette be és a végén tudományos érdekű megjegyzéseket fűzött hozzá. Épp így *Alföldi* András egyetemi tanár is értékes gondolatokkal egészítette ki a dán tudós termékeny eszméket ébresztő előadását.

*

Az érdekes előadáson előkelő hallgatóközönség vett részt: *Zichy* Rafaelné grófnő, *Prokopius* Béla volt athéni magyar követ, *Gömöry-Laiml* László külügyminiszteri osztályfőnök, *Pataky* Arnold és *Martiny* Aurél egyetemi hittudománykari professzorok, *Walder* Gyula műegyetemi tanár, *Szőnyi* Ottó dr., a *Műemlékek Országos Bizottságának* igazgatója, *Pálóczy* Edgár dr. múzeumigazgató és számosan mások. Az előadóülést az elnöklő Hekler Antal dr. egyetemi tanár megnyitóbeszéde vezette be.

(*) **Pápai emlékkönyv.** *A pápai református főiskola* 1931-ben nagy ünnepségek keretében emlékezett meg az ősi kollégium alapításának négyszázadik évfordulójáról. Az ünnepségnek különös jelentőséget adott, hogy azon jelen volt *Horthy* Miklós kormányzó is és a külföldi testvér református egyházak is elküldték képviselőiket a legtöbb nyugati államból. Az ünnepély lefolyásáról a főiskola minden apró részletre kiterjedő leírást jelentet meg egy díszesen kiállított és bőven illusztrált kötetben. A kötetnek, mint kortörténeti dokumentumnak, maradandó értéke van; annál is inkább, mert a jubileum alkalmat adott arra, hogy a minden elismerést megérdemlő gonddal összeállított mű szerkesztője, *Pongrácz* József dr., a főiskola igazgatója, teljes képet adjon a nagymultú főiskola jelenlegi viszonyairól. — A szép kiállítású kötet a Főiskolai Könyvnyomdában készült.

(*) **A Kisfaludy-Társaság felolvasóülése.** A Kisfaludy-Társaság *november 7-én, szerdán* délután 5 órakor tartja havi felolvasóülését a Magyar Tudományos Akadémia kis üléstermében a következő tárgysorozattal: 1. Kossuth Lajos, legendák hőse. Irta és felolvassa *Hegedüs* Lóránt rendes tag. 2. A falu meg a város nyelve. Irta és felolvassa *Kenedy* Géza rendes tag. 3. Angol költőkből. Fordította és felolvassa *Szász* Béla rendes tag.

(*) **A Nouvelle Revue de Hongrie novemberi száma.** Az Ottlik György és Balogh József szerkesztésében megjelenő NRH novemberi száma Pax Hungarica címmel vezércikket közöl *Ottlik* László tollából. A kitünő történész és szociológus a magyar nemzeti és állami eszmének, a magyar demokráciának alapelemeit fejtegeti egészen újszerü megvilágításban. *Szász* Zsombor *Seaton Watson*-nak mostanában megjelent angolnyelvü „Románia története"-vel bocsátkozik vitába. *Knob* Sándor a magyar-román külkereskedelmi kapcsolatokat magyarázza. Egy fiatal történész, *Wellmann* Imre, kitünő képet ad egy XVIII. századbeli magyar nagybirtok életéről. „Liszt és Mme d'Agoult" címmel egy francia zenetörténész, Samuel *Rocheblave* közöl tanulmányt. *Rapaics* Raymund természet- és kultúrtörténeti essayt irt a magyar gesztenyefáról és annak vándorútjáról. Egy francia női ügyvéd, Mme Madeleine *Misard*, a magyarbarát Mme *Adam* 1884. évi magyarországi útját rajzolja meg. *Ybl* Ervin *Fadrusz* János életeművét ismerteti képekkel. *Gálochy* Klára kitünő portrét rajzol a másfél évtizede elhunyt, tehetséges magyar regényíróról, *Kaffka* Margitról, akitől novellát is közöl e szám. Az Europe centrale et orientale rovatban Románia politikai válságairól van bukaresti levél. A Chroniques-rovat élén a távozó budapesti francia követről, *de Vienne*-ről olvasunk cikket, ugyanitt *Passuth* László összefoglalja a *Magyar Szemle* októberi, *Bethlen* István-számának szellemi eredményeit. *Magyaryné Teshort* Margit, a nemrég elhunyt jeles, magyar filozófusról, *Pauler* Ákosról ir. Gazdag sajtószemle zárja a számot.

(*) **Cobden címmel a Magyar Cobden Szövetség kiadásában új gazdasági és társadalmi folyóirat indult meg, amelynek most jelent meg első száma.** A hatvanoldalas kötetszámba menő folyóirat tartalma gazdag és változatos. Különösen érdeklődésre tarthatnak számot R. *Reisch* és I. *Bonn* egyetemi professzorok tanulmányai, továbbá Beke Manó, Hegedüs Lóránt, Cs. Szabó László, Varga István, Kovrig Béla és Káldor György cikkei. A lapot mint felelős szerkesztő, *Halasi-Fischer* Ödön jegyzi.

(*) **Román olvasó és gyakorlókönyv.** Az érdeklődés újabban a szomszédos államok nyelvének és kultúrájának megismerése felé fordul. Az egyetemi ifjuság egyik szervezete külön is fölhívja tagjait arra, hogy igyekezzenek elsajátítani az utódállamok nyelvét, hogy megismerhessék a szomszédos népek életét és kultúráját. Ez az érdeklődés különösen időszerüséget ad *Szeremley* Ákos dr. most megjelent *Román olvasó- és gyakorlókönyv*-ének. Ebben a kitünő szerző igen hasznos és könnyen kezelhető kalauzt ad mindenki számára, aki a román nyelvet kívánja megtanulni. A könyv elmés, rendkívül egyszerü és jól áttekinthető. A nyelvtani része teljes, de ezenfelül igen jól összeválogatott olvasmányanyagot és jelentős szókincset is közöl. A könyvet a szerző segítségnek szánta a Budapesti Kereskedelmi Akadémia keleti tanfolyamán a román nyelvet tanulók számára, de olyan jó munkát végzett, hogy mindenki haszonnal forgathatja, aki a román nyelvvel foglalkozik. A könyv ára 4 pengő. Kapható a szerzőnél III., Végvár-utca 4.

SZINHÁZ MŰVÉSZET

Az ismeretlen lány

Molnár Ferenc drámája a Vigszínházban

A téma nem új a szinpadon sem, Dumastól Pierre Wolffig néhány százan megírták. És nem is valami rokonszenves. A perdita hamis romantikája körülbelül kiélte már magát a világirodalomban, lehetőséget alig nyujt a modern író számára. Bátorság kell hozzá, bátorság és önbizalom, hogy egy mai író újra a kezébe vegye a szinte galádul kiaknázott témát, megnézze, megforgassa, milyen lehetőségek vannak még benne, olyan hallatlan önbizalom, mint amilyen a Molnár Ferencé.

Az első felvonásban még féltem, hogy következik a régi legenda a szűzlelkü mocsárvirágról, aki ki akar lábolni a fertőből és meg akar tisztulni. De a második felvonásban megnyugtatott, meggyőzött Molnár Ferenc. Ahogyan megmutatta azt, hogy a tiszta jövőért, a polgári boldogságért lelkesedő hősnője, hogyan tesz tönkre a legromlottabb perditaeszközökkel éppen megtisztulása érdekében egy szerencsétlen embert, éreztem az írót, aki minden hatásosság félredobásával igazi életet vetít elém. Az írót, aki nem lágyul el, nem téved meg, hanem a lelket boncolgatja kegyetlen igazsággal és a művész mohó érdeklődésével nézi annak megdöbbentő kontrasztjait. Jó akarok lenni, meg akarok tisztulni egyrészt, de másrészt fenekestől romlott vagyok, végzetes ösztöneim tovább rombolnak, szinte öntudatlanul. Itt látom én a témát, amely Molnár Ferencet megfogta, ezért nyult ahhoz a témakörhöz, amely látszólag már nem nyujthatott írónak újat.

A mese röviden ez: egy züllött triesti bárleányt négy hétre kiemel a mocsárból egy milliomos szeszélye. Előkelő ausztriai szanatóriumba kerül, polgári miliőbe, mint úrilány, s az egész szanatórium belébolondul. Egy romantikus lelkű fiatalember — családja teljes helyeslésével — már-már menyasszonyának tekinti. De a szanatórium egy triesti vendége felismeri a lányt, ami kockáztatja igéretes boldogságát. Kellemetlen honfitársát ugyan le tudja szerelni, ellenben a gyanu továbbra is ott settenkedik körülötte, ráadásul pedig a milliomos által megszavazott négy hét is letelt már. Meg kell akadályoznia, hogy informálódjanak felőle, hogy visszataszitsák a mocsárba, — megvesztegeti hát a fiatal postatisztet, aki szintén szerelmes belé, megvesztegeti a legaljasabb eszközökkel, színlelt szerelemmel, hazug csókkal, — azért, hogy megtisztulhasson. Szövetségesét, a miatta megtévedt postatisztet börtönbe juttatja, minden hazugsága kiderül, vőlegénye borzalommal fordul el tőle, nem bírja tovább, nem bír visszasüllyedni a mocsokba, amelynek tapadásától egy pillanatra sem tudott igazán megszabadulni, és agyonlövi magát.

Hangsúlyozom: ami ebben a kellemetlen történetben írói, művészi, igazi érték, az a lány lelki kettőssége. Nehéz ezt érzékeltetni, nehéz ezt megérttetni, az író talán egymagában kevés is lett volna ehhez, ha nem akad olyan megértő munkatársa, mint amilyen a főszerepet játszó színésznő, Darvas Lili.

De a pompás lélekanalízis nem az egyetlen, s nem is a sikert eldöntő értéke a darabnak. Szinház — ezt érezzük az első jelenettől kezdve, — igazi színház, drámai dialógusokkal, feszültséggel, törvényszerüen egymásbakapcsolódó jelenetekkel, színház és szindarab, amely lenyügözi a hallgatót és szerepet ad a szinésznek, s ami a meglepő, Molnár Ferenc, a nagy szinpadi rutinié, nem a technikája fitogtatásával, nem a csillogó bűvészkedéseivel és fanyar szellemességeivel keresi ezúttal a sikert, hanem elhagyva a bravuroskodást, a dráma egyszerű s a mese kigondoltsága ellenére is életszerű lüktetésével hódítja meg a közönséget. Szinte önmagától, tetszelgéseitől és különcségeitől szabadult meg Molnár Ferenc új darabjában, mely írói pályájának igen jelentős állomása.

A darab főszerepét játszó Darvas Lili tökéletes interpretálója az írónak. Ahogy az úrilánnyá emelt perditában egy-egy arcrezdüléssel, vagy csak egy-egy gonosz ránccal éreztetni tudja a romlott nőt, szinte kisérteties. Eszközei ma is a régiek. De ezek az eszközök biztosabbak lettek, a művészete öntudatossá érett, lehiggadt, elmélyült. Művészi skálája igen nagy, a naiva szelid mosolyától a hiszterika démoni őrjöngéséig mindent fölényesen tud. Vad kitöréseinek torz realizmusa már szinte sért. De nemcsak az ő játéka teszi szinte ünnepivé a Vigszinház előadását. Az egymással vetélkedő kitünő színészi produkciók a Vigszinház fénykorát juttatják eszünkbe: Somlay Artúr és Rajnay Gábor, ez a két nagyszerű színészünk, akik még mindig nem állottak meg folytonos fejlődésük útján, olyan mélységesen emberi hangokat szólaltatnak meg, hogy belerezdül a lélek. Külön kell említeni a fiatal Somló Istvánt, aki mai szereplésével azt a reményt kelti, hogy legnagyobb színészeink közé emelkedett. És meg kellene dícsérni külön-külön valamennyi színészt, a rendezővel, Tarnay Ernővel együtt, mert hibátlan összjátékkal igazi vigszinházi tempót diktálnak a szinpadon. Az öreg Vágóné kedves humora elragadó; Góth Sándor fölényes vivőr; Jávor Pál vonzó és férfias; Gyöngyösi Erzsi életszagú a szeretetében butaságig elfogult anya szerepében. Az epizódisták közül Gárdonyi Lajos, Mály Gerő és Makláry Zoltán szinte fotografikus hűséggel vetítik elénk groteszk figuráikat. Pártos Erzsi pár szavával és mozdulatával újra meggyőz kivételes tehetségéről. Kitünő Sitkey Irén és Hajmássy Miklós is, aki szegény Szerémy Zoltán elárvult szerepét játsza.

A szinház joggal vár a darabtól és az előadástól kivételes sikert.

IFJ. BOKAY JANOS

Lauri-Volpi hangversenye

Vannak énekhangok, amelyek már pusztán hangzásukkal is kivételes gyönyörüséget szereznek a hallgatónak. Ezek közül való a *Lauri-Volpi* tenorja. Sőt, talán valamennyi élő tenorista között az övé a legszebb orgánum. Ha el lehetne képzelni tiszta aranyszálakból szött selymet, amelyben az érc meleg ragyogása mellett a bársony puha reflexei is benne vannak, ahhoz lehetne hasonlítani ezt a remek hangot.

Énekelni is tud *Lauri-Volpi*, jól és szépen. Majdnem úgy, mint *Gigli*. (Nincs is más számbavehető vetélytársa.) Szombati ária- és dalestjén ujból megcsodálta a közönség sima, lágy hangkötéseit, a rezonancia eszményi kihasználásával kitartott fermátáit, gyöngéden olvadó, finom és édes pianoit és szinte heroikus fényben tündöklő magosságát. Ebben az utóbbiban van *Lauri-Volpi* páratlan és utolérhetetlen erőssége. A legkisebb megerőltetés nélkül, könnyen, szabadon, a természetesség biztosságával és üdeségével áradnak ajkáról a rugalmas, széles magas — forték.

Kár, hogy szombati hangversenyén ezekből arányilag keveset kapott a közönség. A műsor legnagyobb része halk lira volt; édes olasz dalok, egy spanyol dal: *Granados* Andalusa-ja, amelynek könnyű melankoliáját és fel-felcsillanó játékosságát különösen finoman fejezte ki a művész. A *Manon* áriája, álmodó portamentoival, szintén nagy siker volt. *Beethoven* sötéttónusú *In questa tomba* cimü dala kevéssé illett ehhez a napfényes tenorhoz, de *Händel Largo*-ja ujból felragyogtatta Lauri-Volpi hangjának diadalmas szépségét.

A művész sikerét ráadások sora is bizonyította. Ugyancsak meleg tapsot kapott a közreműködő rövidruhás kislány, *Luzzato* Wanda, aki néhány hegedűdarabot játszott széles, meleg, lágy tónussal és fejlett technikával, — valamint a mindig kitünő zongoraművész, *Herz* Ottó dr., mint kisérő.

(Op.)

Az élet álom

Caldera-reprize a Nemzeti Szinházban

Klasszikus reprizzel szolgál *pénteken* a *Nemzeti Szinház*. Uj betanulással hozza szinre *Calderon*, a klasszikus spanyol költő *Az élet álom* cimü szinjátékát, amely 1925 márciusában került utoljára szinre.

Rádai Dénes rendezi a spanyol szinjáték uj előadását, amelynek több uj szereplője lesz. *Szörényi* Éva játssza Estrella hercegnőt, *Perczel* Zita a titokzatos származású Rosaurát, *Lehotay* Árpád Astolfót, Moszkva hercegét, *Matány* Antal a vidám Clorint, kisebb szerepekben újak lesznek még *Ungváry* László és *Onodi* Akos. A darab régi szereplői közül *Gál* Gyula, *Abonyi* Géza, *Bartos* Gyla, *Turányi* Alajos, *Bodnár* Jenő és *Tábori* Imre lépnek föl. A *Calderon*-darabot szombaton és hétfőn megismétlik.

Beszélgetés a lábbadozó Dohnányi Ernővel, a filharmóniai zenekar hivatásáról

Féltő gonddal figyeli rádión betegágyából is *Dohnányi* Ernő a magyar filharmónikusok művészi munkáját. Amennyiben a lehetőségek engedik, — a betegszobából is részt vesz ügyeik intézésében s a filharmóniai választmánnyal karöltve vigyáz arra, hogy karmesterváltozások mellett is az előre hirdetett műsor kerüljön a közönség elé. Ez ellen az álláspont ellen kifogások hangzottak el bizonyos oldalról, melyek megvilágítása végett felkerestük a lábadozó mestert, aki szívélyesen, sőt palástolatlan örömmel fogadott, hiszen az ő „kedves és szeretett" filharmóniájáról beszéltünk:

— Filharmónikus hangversenyeinket nemcsak mi, a szakemberek, hanem a közönség is a legkomolyabb művészeti eseménynek tartja, miért is körültekintéssel és gondossággal válogatjuk össze évi műsorainkat, sőt több összekapcsolódó év igényeire és kívánalmára is figyelünk. Igy tavaly a *Beethoven-szimfóniák* sorozatával szolgáltuk ezt a célt, ezidén *Beethoven nyitányait* tűztük műsorra s jövőre is megvannak már hasonló szellemű terveink. A klasszikusok, romantikusok és modernek szolgálata és a szólisták szóhozjuttatása mellett a nyolc bérleti hangverseny közül csak egynek műsorában nincs magyar szerző, — egyszóval úgy hisszük tehát — hogy azt a hivatást, amit a magyar filharmónia feladatának tartunk, híven szolgáljuk. Ezt azzaal is bizonyítani akarjuk, hogy az előre hirdetett és magyar viszonyainkat figyelembe vevő műsorainkat nem a dirigens, hanem a műsor önmagában rejlő értékei, vagyis *a művek szerint*, állítottuk össze.

— A filharmónia hagyományos szellemét őrizzük ezekben a műsorokban, figyelembevéve, de nem szolgálva vakon a közönség ízlését és mellőzve sokszor jogosulatlan kívánságait. *Azt pedig határozottan helytelennek tartom, hogy karmesterek primadonnáskodásává használjuk fel a filharmóniai zenekart.*

— Úgy gondolom, hogy ha már személyesen nem lehetek ott a dobogón, *legalább művészi munkám egy része érvényesüljön az általam kiválasztott műsorszámok láncolatában.* A műsorváltozást tehát helytelenítem és csakis kényszerítő okokból fogadnám el. Mert az csak nem kényszerítő ok, hogy a meghívott karmesterek ilyen vagy olyan műsort szeretnének vezényelni?! Minden művésznek vannak kedvenc-darabjai, *de a jó karmester mindent jól vezényel* s nem az a célja, hogy ő tündököljön, hanem hogy a művet megfelelően adja vissza. Az a karmester, aki önmagát tolja a mű elé, — nem igazi karmester.

— Hányszor vezényeltem én már nem kedvem és ízlésem szerinti műveket, sőt nekem ellenszenveseket is, anélkül, hogy azt valaki is észrevette volna. Hosszas gyakorlatomban nem egy esetre emlékszem, amikor *a nekem kevésbbé tetsző darabbal nagyobb sikert arattam, mint „kedvenc-darabjaimmal"*.

— Igaz, hogy minden karmester egy kicsit mindig a maga számára állítja össze a műsorát, *de a filharmónikusoknak elsősorban a magyar zenekultúra számára kell a műsort összeállitaniok.*

— Van sok képzett és komoly karmester a világon. Ha műsorainkat egyik vagy másik nem vállalná, szívesen eldirigálja a harmadik, sőt ha megfelelő külföldiek nem akadnak, (mert ebben csak a közönség ízlésének engedtünk), igen jól eldirigálnák *magyar karmesterek. Voltaképen ez volna az igazi és ez válnék a magyar zenekultúra hasznára.*

A Filharmóniai Társaság vendégművészei

Az idei filharmóniai hangversenysorozat második estéjét Hans *Weisbach* düsseldorfi főzeneigazgató, a Budapesten jól ismert nevü karnagy vezényli. Közreműködik *Gregor Piatigorsky*, az orosz származású csellóművész.

November 12-én a *Városi Szinházban* tartandó *rendkivüli filharmóniai hangverseny* keretében fog bemutatkozni Willem *Mengelberg*, az amsterdami Konzertgebow világhírü karnagya, aki *először* vezényel Budapesten. Mengelberg az idei *salzburgi* ünnepi játékok megnyitó hangversenyét vezényelte nagy sikerrel. *Ugyanezt a műsort játssza filharmónikusainkkal.* Mengelberg budapesti hangversenye előtt a bécsi filharmónikusokat vezényli.

A Filharmónia III. hangversenye vezénylésére Heinrich *Labo* főzeneigazgatót, *gerai* udvari karmestert hivta meg, míg az est szólistája Erica *Morini* hegedűművésznő lesz.

December 10-én a filharmónikusok *Beethoven*-estjét vezényli és *Beethoven* c-moll zongoraversenyét játssza *Fischer* Edwin.

Fenyves ÁRUHÁZ KALVIN-TÉR

HÉTFŐ 5 Ujdonságok
Valódi hernyóselyem Crepe de Chine ... 1.90
Crepe-Marocain 2.90
Satin-Marocain .. 3.90
Brokátbélés ... –.95

KEDD 6 Szövetek
Női ruhakelmék .. 1.90
Kabát- és öltönykelmék átlagára ... 6.80
Kitünő bársonyflanel – 75
Jó meleg teniszflanel .. –.48

SZERDA 7 Női ruhák
Marocain női ruha .. 25.80
Finom szövetből .. 9.80
Női flanel háziruhák 3.90
Flanelpongyolák 2.90

CSÜTÖRTÖK 8 Cipők
Női divatcipők 5.80
Férfi félcipők .. 6.80
Gyermekcipők 3.50 ..
Meleg házicipő 2.40

PÉNTEK 9 Női harisnyák
Kitünő Viscosa 1.–
Bordás, téli, meleg –.68
Bordás, tiszta gyapjú 1.75
Férfi télizokni –.28

SZOMBAT 10 Pulloverek
Férfi sportpullover .. 2.90
Női, tiszta gyapjú 1.90
Férfi kötött mellény .. 3.50
Kötött gyermekmellények 2.–

Mintákat és árjegyzéket küldünk
Mennyiségek és időbeni korlátozás nélkül.

A január 6-iki hangverseny vendégművésze, Sergej *Prokofieff*, a kiváló orosz komponista és zongoraművész lesz, aki III. zongoraversenyét játssza és *egy nagyobb uj szimfónikus művét* fogja vezényelni.

— **(Nászéjszaka.)** Szombaton este a Városi Szinházban felújitották *Hennequin, Willemetz* és *Messager* néhány évvel ezelőtt nálunk is nagy sikerrel játszott operettjét, amelynek céme a *Nászéjszaka*. A kedves zenéjü és élénk francia humorú darab még ma is frissen hatott a közönségre. A szombati előadás ugyan kissé vontatott volt és a néhány év előtti parádés szereposztású operettnek csak igen szerény és igénytelen árnyképét kaptuk, de a közönség nagy része igy is tetszéssel fogadta az előadást és sokat tapsolt a szereplőknek. A primadonnszerepet *Viola* Margit alakította közvetlenül. A második női főszerepet *Verő* Böbe játszotta eleven közvetlenséggel. A többi szerepet *Gaál* Sándor, *Márkus* Lajos, *Kovács* Terus és *Fodor* Artur játszották. Az előadást *Loránth* Vilmos rendezte. *(d.)*

× **(Ezeregy ragyogó fénykép)** közül keresse meg gyermekét Veres gyermekfényképspecialista kirakataiban. (Dorottya-utca 1.)

* **(Hans Müller uj darabja.)** Mint Bécsből jelentik, Hans *Müller: Egy asszony utazása* cimmel uj vigjátékot irt, amelyet eredetileg Käthe *Dorsch* felléptével a bécsi *Scala*-szinházban akartak bemutatni. Minthogy Käthe Dorsch vendégjatéka elé akadályok gördültek, az uj Hans Müller-darabot a *Deutsches Volkstheater* hozza szinre, Christe *Mardaynal* a női főszerepben.

Tizenhatéves amerikai csodahegedüs Budapesten

Giuglia *Bustabo*, a hirneves ifjú hegedümüvésznő, a *tizenhatéves amerikai csodagyermek* Budapestre érkezett és szombaton délután Carlton-szállóbeli szállásán fogadta a sajtó kiküldötteit.

Életében először *négyéves korában* lépett föl a csikágói filharmónikusokkal. Ernst *Schelling* fedezte föl. Azóta *Stokovsky* és *Damrosh*, a két hirneves amerikai karmester vezényletével sok hangversenyt adott Amerikában. Európában eddig *Londonban* és *Stockholmban lépett föl*. Londoni szereplése alkalmával a hangverseny egyik hallgatója egy *17.000 dollárt érő hegedüvel ajándékozta meg*. Mesterénél, *Pressingernél* együtt tanult *Jehudi Menuhinnal* és a tavály nálunk is nagy sikerrel szerepelt másik csodagyermekkel, Ruggiero *Riccivel*.

Megkérdezzük a bájos, hosszúfürtü amerikai bakfist: Volt-e már szerelmes?

Mosolyogva felel:

— *Élő emberbe utoljára hároméves korom*ban a kiválasztott *Fritz Kreisler volt*. Azóta csak *Paganini* és *Liszt* az egyedüli szerelmeseim.

De Giuglia *Bustabo* egyébként sem regényes természetü. Kedvenc olvasmányai nem a Courts *Mahler*-regények, hanem *Schopenhauer, Freud, Nietzsche Rabindranath Tagore* és különösen *Dante* Divina Comediája.

Giuglia *Bustabo* keddi hangversenye után *Londonba* utazik, ahol *Giglivel* együtt lép föl, majd pedig Amszterdámban *Mengelberg* vezénylete alatt játszik.

ESKÜVŐ

Edward Bourdet vígjátéka a Vígszínházban

Pierrebe szerelmes egy béna leány, noha Pierrenek felesége és két gyermeke van; igaz, hogy ez a házasság meglehetősen kihült, íztelen már. Pierre azonban felesége szeleburdi hugába szerelmes: kész a bonyodalom. A béna leány úgy szeretne magának megtartani valamit Pierreből, hogy mindenkitől igyekszik elidegeníteni. Megmondja a hugnak, hogy hagyja békén ezt a családos embert. A szeleburdi leány ezért elfogadja egy fiatalember házassági ajánlatát, az utolsó pillanatban azonban ígéretet tesz Pierrenek, hogy ez csak névleges házasság lesz. Igéretét nem tartja be, mert a nászúton beleszeret férjébe és végül Pierre — bár kicsit rossz szájízzel — visszatér feleségéhez és egy elégikus sóhajjal vigasztalja magát: hogy a lángoló ifjúság után most lépett bele az öregedésbe. Akciónélküli darab, témája semmiképp nem színpadra, hanem könyvbe kívánkozik. Főhősének, Pierrenek lehetetlenül passziv szerepe van, a színen, le-föl járva, úgyszólván szótlanul tűri végig, hogy egyrészt imádják, másrészt cserbenhagyják. Még nagyobb bűne a darabnak az a hangulati egyenetlenség, amely Pierreből az első felvonásban drámai hőst kezd építeni, végül bohózatfigurává süllyeszti és legutoljára pedig, mikor már a szerző kezeügyében nincs más mód: beletaszítja valami elégikus letargiába. Ajtay Andor intelligensen igyekezett pótolni szerepe színtelenségét, Fényes Alice és Bulla Elma, valamint Benkő Gyula jó vígszínházi nívót nyujtottak. Illés Endre költői érzékenységgel fordította a francia szöveget.

I. gy. l.

MŰVÉSZET, SZÍNHÁZ, FILM

IDEGEN ASSZONY

Vándor Kálmán színműve az Új Magyar Színházban.

Az idegen asszony a szerb fekete hegyek szenvedélyes és titokzatos leánya, aki tagadhatatlanul európai műveltségű, de változhatatlanul szerb lelkiségű. Legalább ilyennek akarja rajzolni az író. Ez az idegen asszony akad az útjába egy magyar ügyvédnek, aki hazafiúi kötelessége hadi szolgálatra szólított el a Délvidék visszafoglalásakor. Szerelmes lesz az idegen asszonyba, — férje holttestén keresztül is, — mert idegen, de az asszony mégsem lehet az övé, mert — idegen. Ez azonban csak szerencse, mert így megbontott családi élete helyreáll, megszakadt szerelméből pedig egy élethivatás körvonalai bontakoznak ki: ledönteni a válaszfalat két nép között, akik mindig nagyrabecsülték egymást. Ez a szerelmi történet szimbolumnak túlságosan reális, valóságnak pedig nem eléggé igaz. Egyfelől nem hordozza jól a rábízott problémát, másfelől pedig a belső valószínűség szálai is hiányoznak a cselekvény szövetéből. A darabból az a tanulság sugárzik ki, hogy nem elég egy szerelmi történetet a legvalóságosabbnak tetsző, mert legközelebbi valóságba helyezni és a legidőszerűbb és legégetőbb problémát előterébe állítani, nem elég a személyeket a mai élet legreálisabb viszonylataiba hozni, az elhitetéshez lélektani valószínűség és eszmei igazság is kell. A darab pedig éppen lélektani valószínűség tekintetében mutat hiányokat. A szerb férjnek szinte csak azért kell meghalnia, hogy a darab érdekesen és hatásosan kezdődjék. Az idegen asszony szerelmének fellobbanása az első és második kép közének jótékony homályába vész, szerelmének elmúlása pedig indokolatlan. A legigazabb alak Vizváry Mariska Percidája.

Lengyel Lajos

POTEMKIN című színházkritikánkba, amely mult számunkban jelent meg, tárgyi tévedés csúszott be, amennyiben II. Katalin cárnő, akinek kegyence Potemkin volt, nem cselédsorból származott. (Ez I. Katalin volt.) II. Katalin — leánykorában Anhalti Zsófia — III. Péter cár felesége, és ennek halála után, utódja volt.

*

KÉT LEÁNYT SZERETEK. *(Corvin.)* Színes derűt sugárzó Tobis-film. Hősnője (Hilde Krahl) elismerésreméltó ügyességgel egy vállalatnál két állást is szerez magának. A két ellentétes szerep mulatságos és bonyodalmas fordulatok záporával árasztja el a bájos, hangulatos vígjátékot. A felvételek szépek, rendezése pedig a legnagyobb német kitüntetést nyert filmrendező: Wolfgang Liebeneiner szellemes alkotása.

H. K.

HALÁLOS CSÓK. *(Scala, Casino.)* Az utóbbi időben annyi becsületes törekvéssel találkoztunk a magyar filmeken, hogy el se akarjuk hinni: ez is magyar film. Valami egészen furcsa, idegen levegő árad ebből a filmből. A téma a film őskorában is réginek hatott volna, s akármennyire is igyekszik beállítani és feloldani a fantasztikus mesét orvosi esetnek, mégis csak vad romantikának hat a mérgezett ajkak meséje. A végzetes csókokat lehellő nemes-kisasszony egészen valószerűtlen alak, még patológikus esetnek sem minősíthető. Sajnos a film technikai kivitele is megsínyli a primitív mese futását. Egy-két jó beállítás talán még akadna, de annyira nem filmszerű az egész történet, hogy a legjobb igyekezett is kárbavész, nincs mit fényképezni. Aztán hogy lehet ma régi diapozitívek fényképeivel »utaztatni« a közönséget? Ennyire hanyagul talán mégsem volna szabad felfogni a közönség jóakaratát.

(Dr. Sz. K.)

AZ ELLOPOTT TITOK. *(Radius.)* Az olasz kémtörténet középpontjában egy robbanószer képletének ellopása áll. A mindenre elszánt ellenséges szervezet autóval, yachttal, rádióleadóval próbál a titok birtokába jutni. A kémtörténet szokásos hibájába esik a darab: túlkomplikált és valószínűtlen lesz. A magányos sziget, a tudós kastélya, az emberrablás, kínzás, pokolgép, az ördögien gonosz ellenfél (akit végül is a cápák esznek meg), romantikus Verne-regényízt és hangulatot idéznek. A zavaros és helyenkint naiv mese néha hosszú párbeszédektől még nehézkesebb. Ami a néző szemének jólesik: sok levegős kép, üde napfényes tájak.

R. E.

*

A MŰTEREM ÉS MŰBARÁT KIÁLLÍTÁSAI

Húszévi párisi és francia-afrikai tartózkodás után Baky Győző elhozta emlékeit képekben s a Műterem falain kiállította. Különösen afrikai képei érdekesek — ott remeg a forró levegő, a világoskék ég alatt pálmák kókadnak, krétafehér falakról szemünk szinte érzi a fény forró sugárzását. Ez Afrika annak, aki átutazik rajta, tájképszerűen vagy kulisszaként, maga az a másik világ, embereinek számunkra idegen lelkiségével, furcsa exotikumával nem jött közelebb, sőt nem is igen láttatja Baky. Csupa olajkép, sajátos, nálunk ma már elég ritkán látható technikával készülnek: nem ecsettel, hanem vakarókéssel rakja fel színeit, de sikerült az ebből következő érdes, kemény összhatást puhábbá tennie.

A Műbarátnál: Csorba Tibor és Jancsó Béla állított ki. Csorba tiszta, világos akvarelljei kulturált lelek vallomásai a világ szépségéről. Erdélyi váckörnyéki képeiben annyi mértéktartás és áradó erő van mégis, hogy komoly élmény szép világában barangolni. Jancsó Béla befeléforduló, expresszív lélek, van ereje, hogy egyéni élményeit, sokszor a természet formáitól függetlenítve is magát a kifejezésben, átadja nekünk.

Dr. F. L.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
MURAKÖZY GYULA
Helyettes szerkesztő:
IZSÁK-GYARMATHY LÁSZLÓ
A szerkesztőség kéziratot nem őriz meg

HÖRL NÁNDOR
BUDAPEST, II., TÖRÖK-U. 8
Közismert legjobb **harmóniumok**
ház, iskolák, templomoknak.
Tel.: 151-652. Javaslat ingyen

Fűszer és csemege árukat csak **Fogarassynál** vásároljon!
Ref. üzlet **VIII., Baross-u 1.** Mindent házhoz szállít

Vásároljunk, dolgoztassunk a Református Életben hirdető cégeknél

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban állást kereső hirdetés szavanként 15, minden más hirdetés szavanként 20 fillér. Legkisebb hirdetés 10 szó. Az első és minden vastagon szedett szó kétszeresen számít. HIRDETÉSEKET az 50.000 példányban megjelenő »Református Élet«-be felvesz a kiadóhivatal: Budapest, IX., Kálvin-tér 8., telefon: 384—540, csekkszámla: 5073. és Arató-hirdetőirodája, VII., Erzsébet-körút 14. Telefon: 422—558.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

ÁLLATTENYÉSZTÉSEMBE, Budapest mellé házaspárt keresek. Megbeszélés este 7—8-ig, IV., Kaplony-u. 5., II. 10.

MAGÁNOS református özvegy otthont találhat kis háztartásom vezetéséért. Andreánszky Józsefné, XIV., Angol-u. 3/a., fdsz. 9.

TÜRELMES, megbizható idősebb nőt keresek beteg mellé. VIII., Mátyás-tér 4., IV. 5.

FÉRFISZABÓ tanoncot felvesz Bihari Sándor, V., Visegrádi-utca 17.

PUSZTÁRA keresek megbizható mindenes főzőnőt. Molnár Kálmánné, Ujbög, Pest m.

MINDENESLEÁNYT keresek azonnalra, vagy elsejére. Mendöl tanár, Bezerédi-u. 10.

ÁLLÁST KERES

EGYHÁZI IRODÁBAN nagy gyakorlattal elhelyezkedne vagy kisegitést vállal intelligens fiatalember. Cim a kiadóban.

ÁRVALEÁNY, ref., jelkészné húga, középiskolai végzettséggel, aki nagyobb intézet vezetését hosszabb ideig önállóan végezte, helyettesitést, anyahelyettesitést, vagy bármilyen hasonló állást keres. Vidéken is. Címe a kiadóban.

FIATAL jómegjelenésü református úrilány bármilyen délutáni elfoglaltságot vállal. »Érettségizett« jeligére Aratóhoz, Erzsébet-körút 14.

NYUGDIJAS, 42 éves hivatalnoknő, többéves gépirónői gyakorlattal, lelkészi, vagy más egyházi hivatalnál kevés díjazásért ajánlkozik. Csete Jolán, VII., Dob-u. 9. Kovács Jánosné, cukrásznő cimén.

GYERMEK MELLÉ teljes ellátásért és csekély fizetésért elmenne intelligens, VII. gimnáziumot végzett úrinő, ahová 9 hónapos kisfiát is magával vihetné. Cim dr. Balázs László lelkésznél, VIII., Práter-u. 65.

KOMOLY, intelligens leány anyahelyettesnek elmenne, vagy egyedülálló háztartását vezetné. Cim a kiadóban.

GYERMEK mellé elhelyezkedne középiskolát végzett fiatal leány. Nyeste Zsuzsanna, Budapest, IV., Királyi Pál-utca 10., V. 1.

PORTÁSSÁGOT, vagy altiszti állást keres 4 nyelvet beszélő, Franciaországból hazatért családos ember. Gál János, Budapest, VIII., Fiumei-út 4., Magyar Kivándorlók Otthona.

FELÜGYELŐ gazdasszonyi állást vállal református, 45 éves nő, bármilyen intézetnél is. »Megbizható« jeligére Kecskemét, Galamb-u. 2.

15 ÉVES árvalány jobb családnál vagy magános hölgynél otthont keres, ahol mindenben segit. Farkas Györgyné cimén, VII., Rottenbiller -u. 30., házfelügyelő.

FŐZNI tudó mindenes, lehetőleg központifütéses lakásban elhelyezkedne Varga Sándorné gulyás cimén, Horváth Etel, Szalkszentmárton, Pest m.

LAKÁS

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

KÖZPONTIFÜTÉSES kis szoba elsejére kiadó. Tel.: 226-155.

TAKARITÁSÉRT lakást keres megbizható fiatal házaspár elsejére. Horthy Miklós-út 88., VI. 2.

FRANCIAORSZÁGBÓL hazatért magyar család házmesterséget keres. villában is. Gál János. Bpest, VIII., Fiumei-út 4., Magyar Kivándorlók Otthona.

ÁRVA tisztviselőlány kis bútorozott szobát keres. Címeket a kiadóba kérek.

SZOBA-ELLÁTÁS

TELJES ellátásra, korrepetálással magamhoz vennék nyolctizenkétéves leánykát, modern, — légfütéses, melegvizes — lakásomba. Leveleket »Városi Színháznál« jeligére, Arató hirdetőirodába, Erzsébet-krt 14.

ADÁS-VÉTEL

MAGYARPERZSAT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

HAZTARTÁSI szaküzlet, vasáruk. Jeszenszky Jenő. Ráday-utca 17.

KAPPEL IROGÉP, GEHA sokszorosítógép vezérképviselete, Horváth László. Wesselényi-utca 49. Telefon: 223-284

BUNDÁT. szőrmét az úriközönség Lonkay és Társa szűcsöknél vásárol. Ráday-u. 14. Tulajdonos: vitéz Kéry Gyula.

BÚTORSZÖVETEK, angol vásznak, mindenfele kárpitoskellékek állandó raktára: Prépostnál. Vilmos császár-út 19/c. (Ó-utca sarok.) Keresztyén cég! Telefon: 125 803.

MENYASSZONYI koszorúk, fátyolok, csokrok, művirágok legolcsóbban. Ungár Sári, Rákóczi-út 14.

BIEDERMEIER nagyméretü szekrény, rekamier, kommód, fotelágy eladó, kisipari műhelyben. V., Gróf Zichy Jenő-utca 33.

BUNDÁT rendeljésre, átalakitást kitünően készitek. Megóvást vállalok. Református cég. Varsányi szűcs, I., Attila-utca 23. Telefon 161-509.

ÉKSZER

TÖRTARANYAT, ezüstöt, briliánst veszek. Schiffler, Szervita-tér 8. I. 17.

EZÜST evőkészletek, tálcák nagy választékban Szigetinél, Olaszfasor 35. Telefon: 153-271.

MINDEN, ami óra, előnyösen Rosta koszorús órásmesternél, Petőfi Sándor-utca három. Telefon: 383-053.

FOGLALKOZAS

KÁRPITOS, legkényesebb igényeknek házhoz, nyaralókba. Osváth, Székely Bertalan-u. 18.

ÁGI kalapszalón, legkényesebb igényeket is kielégiti. ugyanott női- úridivat- és rövidáru. Ráday-utca 24/b.

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

HAZTARTÁSI szaküzlet, vasáruk. Jeszenszky Jenő. Ráday-utca 17.

LUDANYINE Bognár Vilma női divatszalonja, IX., Üllői-út 25.

BÉLYEGZŐK, zománctáblák, vésések. jelvények. Kovács Lajos. Budapest, Károly király-út 7. 423-327.

URISZABÓ, egyenruhakészitő, Szabó Gyula. IX., Páva-u. 26. Telefonhivó: 339-945.

BÚTOR

KÁRPITOSMUNKÁT bizalommal Csikos kárpitosnál, Ör-utca három. Telefonhivó: 349-908.

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

HETI részletre is konyhák, rekamiék, kombinált szekrények, szalonok. Bútorcserei Podmaniczky-utca hat.

SZŐNYEG

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

SZŐNYEGJAVITÁS, mosás: Turáni szőnyegszövőnél, Főuter 80. T.: 351—579.

OKTATÁS

NÉMET nyelvoktatás modern módszerrel, gyors eredménnyel. Levelezés, gyorsirás, forditások. Kovács, V., Zoltán-u. 6., fdsz. 2.

NÉMETRE tanittassa gyermekét pedagógusnőnél. Bevált módszer. Házhoz megy. Sándori, III., Daru-u. 8—9.

SCHREYER Margit gyorsiróiskolája. Múzeum-körút 23—25. Telefon: 188-674 Államvizsga. Állásközvetités.

JOGI alapvizsgára, szigorlatra, ügyvédire előkészit. szakjegyzeteket bérbead dr. Fehérváry Szeminárium, IV., Apponyi-tér 4.

GYORSIRÓ- gépiráiskola. IX., Ferenc-körút 28 Alapitási év: 1920. Egyéni oktatás. Állásbahelyezés. Államvizsga. Telefon: 188—479

KÖKÉNY Lajos tanár országgyülési gyorsiró államilag engedélyezett gyorsiró- és gépirószakiskolája: Vilmos császár-út 64.

KÖNYV

KÖNYVEK, zeneművek, rádió, uj és használt állapotban, méltányos áron kaphatók Schimkó Gyula Budapest, VIII. Múzeum-körút 2.

HANGSZER

ZONGORÁK vétele, eladása: Murainál, Thököly-út 28. T: 428-631. Javitás, hangolás.

ZONGORÁK, harmóniumok eladása, vétele. Mendölné, Bezerédy-utca 10. Protestáns cég. Tel.: 146-411.

VILÁGMÁRKÁS zongorák, pianinók legolcsóbban részletre is **FENYŐNÉ** zongoratermében, Erzsébet-körút huszonhat.

LEGJOBB zongorát, pianinót legolcsóbban vásárol részletre is Szávitsnál. Vétel, javitás, hangolás precíz kivitelben. Budapest, Baross-tér 1. (Rákóczi-út sarok.)

VEGYES

KOVÁCS régi megbizható, református magánnyomozó. Mérsékelt dijazásért mindent kinyomoz. **József-körút 20. Tel.: 136-238.**

MAGYARPERZSÁT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 183—596.

SZABÓ Ödön legolcsóbb. megbizható református magánnyomozó, diszkrét megfigyelő Rákóczi-út 47. Telefon: 135—571.

JÓBARÁT TESTPLASZTIKA szabadalom alapján készült **dombormű szabásminta,** ruha, fehérnemű, pulóver készitésénél, átalakitásánál nélkülözhetetlen segitség. Szakember kezében kitünő segédeszköz. Ára 11 pengő. IV., Aránykéz-u. 6., I. em. 9 Telefon: 187-645. Mértékvétel délelőtt 9—2-ig.

CIÁNOZÁS

pipás KONYA A KERESZTYÉN KÖZÖNSÉG CIANOZOJA! Bútoroknak külön cianokamrák Kálvin-tér kilenc. Telefon: 188-000.

425405 — Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

AZ AMERIKAI MAGYAROK NYOMÁBAN*

Találkozás a második nemzedékkel

Ahol csak tudtam, igyekeztem az Amerikába kivándorolt magyaroknak az Újvilágban született gyermekeivel, a második nemzedékhez tartozókkal találkozni. Az amerikai magyar keresztyén egyházak, a katolikusok éppúgy, mint a reformátusok, igen nagy gondot fordítanak a fiatalok megszervezésére. Az ifjúsági egyesületek munkája *legnagyobbrészt angolul folyik, de angol nyelven is legalább annyit beszélnek*, vitáznak Magyarországról, őseik földjéről, mint az Újvilágról, amely nekik már szülőföldjük.

*

A gyermek és az ifjú romantikus életfelfogásra hajlamos gondolkodását a második nemzedékbeli fiatal amerikai magyarokban erősen megragadta az is, hogy a magyar népre Trianon után éppen Nyugat önzése és belátástalan politikája miatt mennyi meg nem érdemelt szenvedés hárult. Nem azt mondom ezzel, hogy minden amerikai magyar ifjúból egy-egy titkos Grál-lovag lett, aki Arthus király ifjú vitézeként elnyomott nemzete megsegítésére készül. De azt határozottan vallja minden fiatal amerikai magyar és erről amerikai társai előtt szívesen is beszél, *hogy neki nem kell szégyenkeznie a kicsiny nemzet miatt, amelyből atyja és anyja származott.*

*

A második nemzedékbeli magyarság megtartásának gondja, a fajtájuk sorsát szívükön viselő magyarokat odakint Amerikában sokszor és igen komolyan foglalkoztatja.

Chicagóban Kecskeméthy Józseffel, az eastchicagói gyülekezet fiatal lelkészével is arról beszélgettünk, megmaradnak-e, nem az állampolgárság és nem is a nyelv tudása szempontjából, hanem érzületben magyaroknak a második és későbbi, magyarul mind kevesebbet, végül semmit nem beszélő nemzedékek?

*

— *A magyar nyelv tudásához való ragaszkodást, bármilyen nehézségek vagy áldozatok árán sehol sem szabad feladnunk*, ameddig csak lehet — így kezdte el érdekes álláspontjának kifejtését ez a fiatal amerikai magyar lelkész.

— Ha tovább folytatódik az otthoni magyarság megerősödésének 1938 őszén megkezdődött folyamata, akkor a háború és az azt követő átmeneti korszak lezáródása után az amerikai magyarság, mint az új Magyarország egyetlen megmaradt és számszerint is meglehetősen jelentékeny nemzeti kisebbsége *sokkal fontosabb lesz az összmagyarság szempontjából, mint a 30—40 év előtti szegény kivándorlók csapata*, akik csak az üres koldustarisznyát hozták magukkal hazulról.

— Arra a kérdésre, amit éppen az előbb tettél fel, hogy érzületben megmaradhatnak-e magyarnak a magyar nyelv tudásától mindjobban eltávolodó nemzedékek, nehéz felelni. Minden attól függ, hogy tovább folytatjuk-e mi is ideát, az új hazánkban, ti is, ahogyan itteni öregebb magyarjaink mondani szeretik, az »ó-country«-ban, *a kölcsönös nemtörődömségnek azt a fajtáját, amely viselkedésünket eddig irányította*. A Magyarok Világszövetségének 1938 nyarán tartott budapesti kongresszusa jó kezdeményezés lehetett volna, de 1938 őszén lényegében már megindult a második világháború és most már várnunk kell a háború végéig, vagy helyesebben a teljes békés, normális állapotok helyreállításáig, hogy egymásra utaltabbá tegyük a kinti és az otthoni magyarság életét.

Kértem Kecskeméthy Józsefet, hogy ezt egy kicsit bővebben magyarázza meg.

— Hát igen, én arra gondolok, — mondotta — hogy először is nyugodtabb idők kellenek az amerikai és az óhazai magyarság viszonyának tisztázására. Sajnos, addigra a *hazai emlékeket szívük mélyén megőrző öregek sora tovább fog ritkulni* és ha a háború sokáig tart, akkor bizony nem lesz könnyű a helyzet. De az amerikai magyarság valamennyi függőben maradt vagy eddig fel sem vetődött kérdésének megoldása végeredményben attól függ, hogy *az óhazai magyarság hogyan érti meg az amerikai második nemzedékbelieket és hogyan tud bánni velük?* És persze attól is, hogy mi lesz otthon…

— Nyugodtan merem állítani, hogy a magyarsággal szemben való érzéseikben a második nemzedékbeliek közelebb állnak az óhazához, mint az első nemzedékbeliek, akik közül *igen sokan megbántottan, nehezen gyógyuló sebbel jöttek el hazulról*. De a második nemzedékbeliek sokkal jobban szétszóródtak. Életük felszívódik Amerika angolszász nemzeti közösségébe és ők maguk is kénytelenek hozzáhasonulni azokhoz az életformákhoz, amelyektől existenciájuk kialakulása függ. Ezeket hazavinni és nagyobb számmal otthon letelepíteni egyszerűen lehetetlen. *Megtartani, sőt öntudatosakká tenni magyar érzésüket, nagyon nehéz, de nem lehetetlen…* Az persze nem a mi dolgunk, hanem egyedül a tiétek, hogy eldöntsétek, érdemes-e erre a munkára vállalkozni. Mert nem csekély áldozatkészség kell hozzá.

* Máthé Elek ilyen című könyvéből.

Kecskés Márton úriszabósága
minőségben, eleganciában vezet
Többszáz finom szövet választék Vidékre is szállít
Budapest, IV, Petőfi Sándor-u. 3 T. 382-42

ELSODORT FIATALKORÚAK

Jövendő festő faggyúgyertya mellett
Aki a részeg mostoha apa elől menekült!
600 pengőt keresnek egy nyomortanyán

Ha szociális kérdésről hallunk, rendszerint nyomorúságos viskók, sovány, sápadt, rosszul táplált gyermekek, agyongyötört anyák és apák tűnnek fel lelki szemeink előtt. Talán még az is eszünkbe ötlik, hogy a nyomorúság a bűnösek melegágya. A tapasztalat is nagyon ezt bizonyítja.

De hogy mennyire az, azt igazán csak azok tudják, akik ezzel a kérdéssel hivatásból foglalkoznak. Alkalmat nyujt erre a fiatalkorúak bírósága. Kívülről nézve, úgy tűnhetik fel ez a hely, hogy ott a paragrafusok diktálnak, ott nincs szív, mert nem is lehet. Éppen ezért, ha egy fiatalkorú előtt kimondják azt a szót, hogy »Javító-intézet«, annyit jelent, mint a hároméves gyermeknek a »boszorkány« szó, a rémületet és határtalan félelmet. Pedig a fiatalkorúak bíróságának, hogy azokat az értékeket, amelyek a fiatalkorúban meg vannak, az intézkedések és nevelés által felszínre hozza, s így az országnak hasznos polgárává tegye.

Az ítélő bíró csak melegszívű, megértő, Istenfélő, tiszta életű ember lehet, mert a dolog természeténél fogva sem lehet más.

Az ítélő bíró legközvetlenebb munkatársa a pártfogó, ki kapocs a bíró és fiatalkorú között, — ítélet előtt is, ítélet után is. Ha rágondolunk, hogy Budapesten évenkint kb. *600 fiatal lány ellen van* erkölcsi züllés vétsége miatt eljárás és kb. *kétszer annyi fiatal fiú ellen másfajta bűnözés miatt*, vajjon lehet-e nyugodt éjszakája azoknak, akikre ez tartozik? Bizonyára nem!

Isten azonban meg is vigasztal. Ha 30° hidegben egy-egy nyomorúságos viskóban ott felejtkezünk látogatás alkalmával, egy szál faggyú gyertya világánál el-el nézegetjük a kis festőművészt, — egyik kép nagyobb tehetséget árul el, mint a másik — boldogok vagyunk, ha egy-egy bíztató szóval életet és reménységet oltunk a kis magyar szívébe. Abba a szívbe, amelyik nem tudott különbséget tenni az anya és apa között, s elszökött az anyától a különválva élő apához. — Másik fiatalkorút látogatunk meg az átmeneti intézetben, többszörös betörő, aki nem vette komolyan háromnapi »Karcer« büntetését. Ez is tehetséges rajzoló — festő. Viszünk neki rajzfüzetet, ceruzát, festéket, hogy a négyheti ott tartózkodás alatt foglalkozzék. Szebbnél-szebb vallásos és magyar vonakozású festmények és rajzok kerülnek a füzetbe. Utolsó oldalon egy börtön cella, fönn magasan egy rácsos ablak, az ajtónál három lejáró lépcső, szemben egy lóca, mellette egy korsó víz, a lócán kezébe temetett arccal sír egy fiatal fiú. A falon felírva: »Ember tervez, Isten végez«. Megdöbbenünk ennek a sötét gondolatvilágnak a láttára! Sátáni keserítése a fiatal 17 éves fiúnak, hogy bármit cselekszik, bármit akar, ami jó, Isten azt végezte el, hogy börtöntöltelék legyen, azon az ő jóratörekvése megtörik! Egy beteg elcsüggedt 17 éves lélek, akinek apja 16 évig volt az őrültek házában, anyja sem tud különbséget tenni az enyém, tied, övé között. Mennyi külön és együttes imádkozás kell, hogy ez a lélek bízni és hinni megtanuljon. Vagy az a fiatal lány, aki éveket tölt a javító intézetben, végül kiszabadulva öt hónapot ül fogházban újabb lopás miatt, — aktái között ott találjuk verseit, amelyben elsírja, hogy »*akkor lett az élete átok, mikor az édesanyja sírba* szállt. A kék anyai szemek nem vigyáznak rá, számára nincs más, mint a fertő, nincs remény, csak elveszés«. A bíró szava új életet önt belé, mikor azt mondja, hogy felejtse el a multat, olyan mélyre nem süllyedhetett, hogy Isten kegyelme föl ne emelhetné. Egy másik részeges mostoha apa elől menekül a fiatalkorú a bírósághoz védelmet keresve — itt is anya helyett anyának kell lenni a pártfogónak, elhelyezni a fiatalkorút és vigyázni rá. Máskor református fiúnak ajándékozunk az átmeneti javító intézetben Bibliát és megkérjük, hogy olvassa szorgalmasan. Mikor tárgyalás ideje eljön, még azt is elmondja a bírónak, amit nem kérdeztek. »Isten igéje élő és ható«. — Nyugodtan fogadja a javítóintézeti beutalást, mint Isten intézkedését. Levelet ír a javítóintézetből, hogy »nem is tudna megválni a Bibliától, olyan boldog vele.«

Szomorú kép: A leány javítóintézetből hazaengedünk egy lányt, 18 éves. Az anyja törvénytelen, negyedik férfival él, eggyel sincs komoly házasságkötése. 9 gyermek. A férfi, akivel él az anya, fuvaros, heti 90 pengő, tehát 400 pengő havonta a keresete. Az anya havi 130 pengőt keres gyárban, míg az egyik leány 80 pengőt, *összesen 610 pengő a havi jövedelmük*, de a lakás bűzlik a rothadó szeméttől és szennytől, egyetlen ágylepedő, vagy párnahuzat, nincs annyi tiszta hely, ahova egy ceruzát le lehet tenni. Kérdésünkre, hogy hova lesz a sok pénz, azt feleli: »Elmegy«. A javítóintézetből hazakerült lány nem bírja ezt a förtelmet, tehát otthagyja ismét a szülői házat, elszökik. Ismét üldözött, keresett lény válik belőle. Bizony, a szülői ház sok gyermek lelkiéletének koporsója.

özv. Erdélyi Lászlóné

ZONGORÁT,
kispianinót, harmóniumot gyári garanciával szállít az ország egyetlen zongoragyára
MUSICA
Budapest, VII., Erzsébet-körút 43. sz.
csere, javítás, hangolás, bérlet.
Kényelmes fizetési feltételek [illegible]

OLCSÓN JÓ HANGSZER
ZONGORA, GRAMOFÓN, RÁDIÓ,
ZONGORAHARMONIKA

Sternberg
hangszergyár RÁKÓCZI-ÚT 60. [illegible]

A református egyház okt. 25-ét hadigondozási vasárnappá nyilvánította

A magyarországi református egyház egyetemes konventjének elnökségi tanácsa körlevelet küldött az egyház *valamennyi presbitériumához és lelkipásztorához* és abban utasításokat adott a hadbavonuló egyháztagok és hozzátartozóik pásztori gondozására. A mostani október 25-ét az egész országban hadigondozási vasárnappá nyilvánította az elnökségi tanács s elrendelte, hogy ezen a vasárnapon az igehirdetés és a könyörgés *a hadbavonultak s hozzátartozóik testi és lelki szükségeivel kapcsolatos keresztyén feladatokról és kötelességekről* emlékezzék meg. Ugyanakkor a hadiárvák segítésére és a hadigondozás céljaira a gyülekezet jó szívvel adakozzék. Felhívják ezen a vasárnapon a gyülekezet katonaköteles tagjait, hogy *behívásuk esetén* lehetőleg személyesen jelentkezzenek a lelkészi hivatalban. Ha személyesen nem tehetik meg, tegye meg olyan *hozzátartozójuk*, aki a szükséges adatokat be tudja jelenteni. A harctérre vonuló testvérek értesítsék lelkipásztorukat is néhány szóval testi és lelki állapotukról. A bevonultak hozzátartozói ügyes-bajos dolgaikban bizalommal forduljanak illetékes lelkipásztorukhoz, akik minden tőlük telhetőt örömest megtesznek, hogy *segítsenek rajtuk. A csoportosan, vagy tömegesen* bevonuló reformátusokat a gyülekezet rövid *alkalmi istentisztelettel* búcsúztatja el. Kívánatos, hogy ha a kellő előkészületre idő van, az *úri szentvacsora* is kiszolgáltassék. »Utasítást adtunk a lelkipásztoroknak, hogy a harctéren elesett és messzi idegenben eltemetett hősi halottakról hozzátartozóik kívánságára istentiszteleten a második imádságban megemlékezzenek. Különös melegséggel ajánlja a *közös püspöki pásztorlevél* minden gyülekezet gondjaiba és oltalmába a *hadiárvákat.*

MEM Magyar Evangéliumi Munkásszövetség hírei

Német tanfolyamot hirdet az Evangéliumi Munkásszövetség a jelentkezők számára, heti három órában. A Kálvin-téren hétfő, szerda, pénteken este 7—8 órakor, a Fasorban kedd, csütörtök, szombat 7—8 óra között. Jelentkezni lehet az Evangéliumi Munkásszövetség központjában (IX., Ráday-u. 5. I. 3. Telefon: 185—265.) tandíj havi 1 pengő.

A barostéri csoport október 20-án tartotta évi rendes közgyűlését. Elnök lett: *Kőszeghy István* presbiter, ny. igazgatótanító; ügyvezető: *Kármán Béla* főmérnök; alelnök: *Simó Sándor* vegyészmérnök. A többi tisztviselők a régiek.

Debreceni csoportunk október 31-én műsoros ünnepséget rendez új helyiségében.

Szatmári csoportunk a gyülekezetben működő nevelők és evangéliumi munkások részére összejövetelt rendezett.

ÉVTIZEDEK ÓTA
MEGBIZHATÓ
SZAKÜZLET
LIBÁL ÉS MÄRZ TERÉZ-KÖRÚT 54
NYUGATINÁL

Csorba Tibor

Jancsó Béla

A Budai Szépművészeti Társulat őszi tárlata

A Budai Szépművészeti Társulat tagjai, konzervativ és modern művészek jól megférnek egymás mellett. A kiállitás legfeltünőbb kollekciója *Jancsó* Béláé. Akvarelljei és rajzai forrongó művészlélek szimpatikus kisérletei. Érdekesen leegyszerüsitett *Országh* I. Ferenc aktja. *Kántor* Andor, *Csik* Benedek, *Bozzay* stilizáltan sikszerüek, viszont *Mészáros* Mihály, *Szokol* Vilibald, *Sziklay* és *Halász* képei konzervativ irányuak. *Bartizek* László vizfestményei, *Borsos* István József pasztelljei, *Vidéki* Mária és *Eschenbach* Jenő szobrai egészitik ki az érdekes kiállit[illegible] (B.)

M-934. XI/4

M. 934. XI. 4

Jancsó Béla

— **Kiállitás.** A közelmultban nyilt meg a *Budai Szépmüvészeti Társulat* őszi tárlata. A közel száznegyven darabból álló kiállitás ujabb bizonyitéka a kis társaság nemes törekvésének és határozott fejlődésének. A tárlat legerősebb müvésze *Jancsó* Béla, akinek aquarelljei és tussrajzai határozott tehetséget árulnak el. Meg kell még emliteni *Bozzay* László, *Joachim* József, *Szücs* Pál és *Fehérvári* Mária festményeit, *Vidéky* Mária szobrait, amelyek hozzájárulnak a kiállitás nivójának emeléséhez.

N. K. 934. XI. 8.

N. K. 934. XI. 8.

Jancsó Béla

Elismerő ollevelet kapott az új holon alt kiállításán.

P. H. 934. XII. 11.

Jancsó Béla

Műveivel nemzetel a Budai Képművészeti Társulat ősi Táslatán. Elsőként emelik ki aquarelljeit és tusszajzait.

P. H. 1934. XI. 4.

~~Die~~

Jancsó B.

Budai Szépművészeti Társulat
tavaszi tárlatán szerepelt.

M.934.IV.22.

Jancsó Béla

Budai Szépművészeti Társulat képkiállításán szerepelt.

NU-934.II.15.

Jancsó Béla

Szerepelt a Budai Képművészeti Társaság
őszi tárlatán.

PH 1933. XI. 19.

Jancsó Béla

Oklevelet kapott a Budai Képművészeti Tár-
saság őszi tárlatán.

Függ 1933. XII. 23.

Jancsó

Budai szépművészeti társulat kiállításain munkáival szerepelt

M. 934. II. 9.

Jancsó Béla fertő

Szabad Nép

1945. VIII. 18. 4. l.

Jancsó Béla

„Bányarészlet" c. műve nagyon a Ferenc József festőidíj pályázati kiállításán a Nemzeti Szalonban (emlitve)

Magyarság 1927 VI. 10

Jancsó Béla

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

P.M.934.VI.10.

Jancsó Béla

Szerepel az Uj Szalon karácsonyi tárlatán.

N.U.934.XII.19.

Jancsó Béla

Elismerő oklevél lel tüntették ki.

N.U.934.XII.15.

nyezői részéről szivesen elfogadja a stilizálást. Megdicséri a *nem* naturalista diszleteket, gyönyörködik az irreális, a csak lényeget kiemelő, valószerűtlen világitásban! S tetszenek neki a stilus-ruhák! És igaza is van, hogy ha megdicséri őket. Ezek bizony — ha csakugyan művésziek — nagyon szépek és nagyon vágnak a patetikus, a nem reális stilü darabok jellegéhez. De hát miért kellene ebben a stilizált miliőben egyedül a szinész játékának reálisnak maradnia? Nem olyan művészietlen zavar-e ez, mint volna, ha egy renaissance-festő vásznára valamelyik hollandi mesternek képéből kivágott alakot ragasztanánk be?

Azonban félre ne értessünk! Nem a valószerü szinészi ábrázolás ellen szólunk. Ez is lehet szép, ez is lehet művészi, ez is lehet mélységesen emberi. És esetleg lehet egyedül *ez* a helyénvaló, amikor az előadott mű stilusához *ez* az illő. Ahol a költő felfogásával, művészi távlatával, modorával *ez* a kongeniális. Ott *ezt* szeretem, ott *ezt* tartom szépnek, ott *ezt* követelem meg a szinésztől. Ott elfogadom a mondatoknak a mindennapi beszéd élő lehellete szerint való széttördelését, ott nem ütközöm meg, ha a szinész nem a vessző után áll meg, hanem a vesszőre következő kötőszó után tart rövid szünetet. Ott — Isten neki! — a maga helyén talán azt is elviselem, ha szerelmi vallomáskor a körmét nézegeti, vagy a kabátja ujját porolgatja. De az életet, az emberi érzéseket, szenvedélyeket és életviszonyokat sürítő, általánositó, nagyobb valóságtávolból szemlélő, az emberi beszédet muzsikálisra hangoló művek szinpadi megjelenitésétől ugyanezt kivánni annyi — mint stil-stalanságot kivánni.

Persze jól tudjuk — s ha elfelejtenők, majd figyelmeztetne rá Beöthy Zsolt idézett pár mondata — hogy a magyar szinésznek, legalább ami a beszédet illeti, a pátosz irányában nagyobb nehézségei vannak, mint német, francia, angol vagy olasz kollégájának. De Gyulai Pállal miért ne mernők sejteni, hogy nyelvünk hangzatosabb mint a német? Miért ne kivánhatnók meg, hogy a magasabb tragédiákban bizonyos tragikai stilünk alakuljon meg, annyival inkább, hogy e tekintetben már birunk némi hagyományokkal is?

A megoldást a mai magyar szinésznek is keresnie kell tehát. Keresse és ne féljen attól, hogy nevetségessé válik és avultnak hat, amikor a hagyományokba nyulóan bár, de okvetlenül valami ujszerüt keres. Ne irtózzék, hogy játékát majd patetikus jelzővel illetik. Ne higyje, hogy ennek a szónak okvetlenül megbélyegző jelentése van.

Keresésében persze jól vigyázzon, hogy a magyar kritikától olyan sokszor joggal megrótt üres kongásba ne tévedjen. Az éneklő modornak, a szélesen elhuzott mondatoknak az őszinteség nélküli tüdőgimnasztikának az r-ek ropogtatásának, az egyes mondattani szólamokat megpótló nyögésszerü „szivhangoknak" immár valóban semmi értelmük nincsen. *Ezek* csakugyan nevetségesek!

A lélekkel telt, a belülről feszülő, az őszinte, a költői alkotásokkal művészien összhangzatos pátosznak nincsen köze az álpátoszhoz. Az igazi pátosz belül van, akárcsak Hamlet gyásza. De boglára is van, disze is van, akárcsak Hamlet gyászának.

Galamb Sándor.

OPERETTBEMUTATÓ KISPESTEN

Deák Lőrinc kispesti szinigazgató szintársulata karácsony másodnapján *Alföldi* Géza *Megjöttek a szép huszárok* cimü katonaoperettjét mutatja be Kispesten. A szerző vidéki hirlapiró, aki az előadás napján ünnepli tizéves ujságirói jubileumát. A darabot műkedvelői előadásokon több százszor játszották s a kispesti bemutató sikere esetén Budapesten is bemutatják.

Nagy Szilveszter est a Széchényi-sörözőben Mester u. 1. Tel. 352-12.
Ajándékok — Tombola — Élő malac — Pezsgő nyeremények. **Vacsora sült malac, fánk.** Dreher sörök. Állami pince bora. **G. Szász Erzsi** a zongoránál.
Uj vezetés alatt.

CSATHÓ KÁLMÁN VIGJÁTÉKA A VIGSZINHÁZBAN

A Vigszinház igazgatósága tárgyalást folytatott *Csathó* Kálmánnal, akivel megállapodtak, hogy *Az én lányom nem ilyen* cimü vigjátékát február folyamán a Vigszinház hozza szinre.

Bélyeg és bélyegalbum árjegyzéket ei nek.ődőknek bérmentve küld: **ABONYI JENŐ** bélyegkereskedése, **Budapest, IV., Váci-utca 45. szám. Telefon 86-3-38.**

A KAMARASZINHÁZ UJ OPERETTJE

A *Budapest—Wien* előadássorozata után a Kamaraszinház ujra operettet hoz szinre. Ennek az uj háromfelvonásos ujdonságnak a cime: *A zöld béka.* Az operett főszerepét *Fejes* Teri és *Latabár* Kálmán játsszák.

A FEKETE ANGYAL
— Oberon Merle, March Frederic és Marshall Herbert uj filmje —

Két fiu és egy lány. Minden jól megy, mig csak barátságban élnek, de mikor szerelem is ébredni kezd: az egyensuly megbomlik. Összetüzés támad, de jön a nagy kiegyenlitő: a háboru, amely legalább is elodázza a relációk felborulását. Mindkét fiu egy csapattestben harcol; egyikük, Crane (*March* Frederic) a hivatalos jelentés szerint eltünt, vagy tán el is esett. Eddig a történet nem mond sok ujat, de ami most következik, az érdekfeszitő és művészi. Crane nincs sehol, barátja (*Marshall* Herbert) visszatér a frontról s felkeresi Kittyt (*Oberon* Merle). Ott áll a kedves fekete kislány, kevéssé O-lábai meg-megremegnek, várja mindkettőjüket, Crane-t talán még jobban, de csak barátja lép a szobába, aki elmondja, hogy Crane minden bizonnyal az ő parancsa folytán lelte halálát. A leány vár még egy ideig, bizik sejtésében, hogy a fiu él és hazajön; de mulnak a hónapok s végül is a háborut ép bőrrel meguszott fiu felesége lesz. Pedig Crane valóban megmenekült, az igaz: vakon. Már-már rábeszélik, hogy térjen haza szeretteihez. Vonatra is ül s aztán futni hagyja a kedves vidéki állomást, mert látomása van: őt, a vakot, nem szeretheti Kitty, az eleven, egészséges élet megtestesitője. Komor napok következnek, csaknem öngyilkossá lesz elkeseredésében és csak egy aranyos szőke kislány, meg kis testvérkéi hozzák vissza öntudatlanul a halál sötét partjáról. Uj életet kezd, a Gyermekért fog élni. Lassanként visszatér lelkébe az élet. El is felejtené tán egyszer Kittyt, de a véletlen összehozza vele egy remek jelenetben: falkavadászaton. A szálak gyorsan bogozódnak, Kitty férjével felkeresi Crane-t. Drámai pillanatok tornyozódnak egymásra s mikor Kitty Crane karjaiba rohan, a vereséget szenvedett Életerő és Egészség: a férj megadón hátrál ki a szobából. Egyszer ölni akart féltékenységében, most ezekkel a hátráló lépésekkel esd bocsánatért. A film főszereplői kifejező, komoly művészettel nyerik meg a nézőt. Méltán csatlakozik a vezető trióhoz az élet folytatására rábeszélő idősebb barát alakitója. A rendezés igen diszkrét, finom (*Franklin* Sidney munkája). És még valamit. Akinek vak ismerőse van, nézze meg a filmet és mesélje el apróra a történetét. Szépséget és vigasztalást szerez vele. *(E. Z.)*

AZ OPERAHÁZ KARÁCSONYI ELŐADÁSAI

A karácsonyi ünnepeken, délután három órakor olcsó helyárakkal a *Jancsi és Juliska, Babatündér* és a *Pillangókisasszony* kerül szinre. Szerdán este *Németh* Mária felléptével a *Norma*, csütörtökön este a *Rip van Winkle* van kitüzve, mindkét esti előadás rendes helyárakkal.

AZ UJ FÖLDESUR

premierje alkalmából érkezett rengeteg gratulációt köszönjük.
A gratulációk meleg hangja és egészen szokatlan megnyilvánulása nagymértékben buzditólag hat ránk a jövőbeni további kitartó és szorgalmas munkára.

Hirsch Lajos és Tsuk Imre

KARAKTERSZINÉSZEK MASZKVERSENYE

Dante örökbecsü művében a *Divina Comédiában* tudvalevőleg Vergilius vezeti át Dantet a poklokon. A Fox megfilmesitette az *Infernót* és és sok jónevü szinész jelentkezett Vergilius szerepének eljátszására, azonban figyelembe kellett venni, hogy a szinész hasonlitson a *Doré*-féle illusztrációk által közismert Vergilius-alakra. Három órát adtak a maszkirozásra és azután sorra vették a kimaszkirozott szinészeket. *Walthall* Henry oldotta meg legjobban a feladatot s igy ő játssza a filmen a nagy római költő szerepét. A grandiózus film magyar cime *Pokol a földön* és legközelebb Budapesten is bemutatásra kerül.

PATAKY KÁLMÁN — KAMARAÉNEKES

Bécsből jelentik: Miklas szövetségi elnök *Pataky* Kálmánnak, a bécsi állami operaház tagjának a kamaraénekes cimet adományozta.

SZILVESZTER ÉJSZAKA A NEMZETI SZINHÁZBAN

Szilveszter este a Nemzeti Szinházban *Bisson Válás után* cimü bohózata kerül előadásra uj betanulással. A darab az örök anyós problémával foglalkozik. A férj, aki nem tud megbékélni az anyósával, érdekes és mulatságos helyzetek után két anyóst kap. *Sarcey*, a világhirü kritikus annakidején elismeréssel irt a darabról. A darab főszerepét, a szilveszteréjjeli előadáson, a legrettenetesebb anyóst *Vizváry* Mariska alakitja. Az örökifju, szerelmes öreget *Sugár* Károly játssza, *Kürthy* György a tehetségtelen zeneszerzőt, *Pethes* Sándor pedig egy állandóan szerelmes ifjut. Hálás szerep jutott még *Olty* Magdának és *Könyves Tóth* Erzsinek.

Plank Bella dr. tánciskolájában csütörtökön nagy karácsonyi össztánc. Szombaton bakfispróbabál. Január 2-án és 4-én uj tanfolyamok kezdődnek az uri társaság részére. Andrássy-ut 24. Telefon: 28-8-88.

Az idei Szilveszter szenzációja
Németh Mária
a Városi Szinházban.
Este 11 órakor kizárólagosan lép fel óriási *változatos, mulattató* müsor *keretében* a *legkiválóbb hazai és nemzetközi sztárokkal.* Jegyek a szinházban és Koncertnél. (IV., Váci-utca 23.)

Monstre Szilveszter a Vigadóban
Nivós, mulattató, **változatos. Tréfák,** magánszámok, **balett,** ének, **tánc** és nagy **nemzetközi attrakciók.** Kezdet: 10-kor: Jegyek 1—6 pengő Koncertnél.

VÁROSI SZINHÁZ
Hétfő, december 30-án este fél 8 órakor
Jubileumi Bérlet V. est
TRAVIATA
Jegyek a szinház pénztáránál és az összes jegyirodákban.

Világsiker
a
Méltóságos asszony
Békeffi István—Stella Adorján uj vigjátéka az Andrássyuti Szinházban. A sajtó — évek óta — nem irt ilyen elragadtatással szindarabról, a közönség pedig a legnagyobb csodálattal beszél erről a remek vigjátékról, mely eredeti, ujszerü, ötletes és nagyon mulatságos — Turay Ida, Rózsahegyi, Rátkai, Delly, Boross, Pethes, Lendvay Márta (uj felfedezés!), Kováts Teréz, Bilicsi, Pethes, Bokor Mária és Szaplonczay Éva a főszereplők. Karácsony délután 4 órakor olcsó helyárral és este 8 órakor kerül szinre a *Méltóságos asszony.* Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

NÉMETH ANTAL BÉCSBEN TÖLTI A KARÁCSONYT

Németh Antal dr., a Nemzeti Szinház igazgatója a karácsonyi ünnepeket Bécsben tölti. Három napig marad az osztrák fővárosban és ezt az időt arra használja fel, hogy a bécsi szinházak előadásait darabválasztás céljából megtekintse. A három nap alatt a Nemzeti Szinház igazgatója hat szinielőadást néz meg Bécsben.

Rozgonyitól 3 gyermekkép 8 P. Kálvin-tér 5.

ZENE

MEGHALT BERG ALBAN, A HIRNEVES MODERN ZENESZERZŐ

Bécsből jelentik: *Berg* Alban, a hirneves német származásu bécsi zeneszerző, kedden hajnalban ötvenötéves korában vérmérgezésben meghalt. Berg Alban a modern német zenei irányzat kiemelkedő képviselője volt. Töb boperát irt, ezek közül a *Wozzeck* volt legismertebb. Utolsó dalmüve a *Lulu* volt, amelyet *Wedekind* hasonló cimü drámájából dolgozott át. Érdekes, egyéni utakon járó kamarazenét is irt, enemü alkotásai közül a *Lyrische Suite* Budapesten is előadásra került 1927-ben.

Szilveszter a Zeneakadémián
Legvidámabb, **3 órás műsor! Fellépnek Honthy Hanna,** bohózatokban: **Rózsahegyi, Salamon, Rátkay,** tréfákkal: **Boross, Szász Ila, Szendy, Ascher,** vidám számokkal: **Gervay Marica, Kőváry, Kabók, László,** táncokkal: **Gallay Nándor—Beregi Kató, Pulay Etelka. — Jolly Kid's jazz-**zenekar. Kezdete 10 órakor. Jegyek 1—6 P-ig a Zeneakadémián, Rózsavölgyinél, Bárdnál. (Szász).

Rózsavölgyi hangversenyei:
Basilides Schubert-est jan. 3.
Furtwängler Bécsi Filharmonia jan. 7.
Sz. Kovács Mária dalestje jan. 9.
Kleiber zenekari-est (Lyra) jan. 11.
Weisz Margit II. bérl. Mozart sorozattal jan. 12.

A Koncert rendezései:
Szilveszteri jegyközpont
a **Koncert** jegyirodában, IV., Váci-u. 23.
A 3 legérdekesebb Szilveszter: a **Városi, Király Szinház és Vigadó** jegyeinek árusitása.
Basilides Schubert-estje jan. 3
Uj magyar vonósnégyes II. est jan. 5. **Közr. Dohnányi.**
Ferenczy zenekari Liszt-est.
Iványi Klári közr. 6-án. Vez.: **Fleischer.**
V. Filharmonia főpróba Bustabóval 12.
Rubinstein zongoraest 12-én.
Hoehn: Brahms versenyt 12-én játssza **Daisy Guth.** Csajkovszkit a **Zongoraverseny fejlődése** II. estjén.

RÖKK MARIKA
világfilmje:
Könnyű lovasság

Premier Karácsony napján
URÁNIA CORSO
Rendezte: Werner Hochbaum
Főszereplők:
HEINZ v. CLEVE · FRITZ KAMPERS · H. A. SCHLETTOW

MŰVÉSZET

FIATAL MÜVÉSZEK GYÜJTEMÉNYES CSOPORT-KIÁLLITÁSA

A fiatal magyar művészgárda több tehetséges tagja, *Halász* Dezső, *Jancsó* Béla, *Országh* Imre Ferenc, *Póth* István József festőművészek és *Makovényi* Kálmán szobrászművész összegyüjtött műveikből a Sas-kör helyiségében (Vámház-körut 4.) gyüjteményes csoportkiállitást rendezett. A kiállitott festmények közül igen szép és hangulatos *Halász* Dezső *Budaörsi pincék* és *Bivalyfogat, Jancsó* Béla *Cigánysor* és *Kártyázó nő* cimü festménye. *Országh* Imre Ferenc *Szürke szintanulmány* cimü aquarellje és *Táj fényben* krétarajza érdekes felfogásuak. *Póth* István József szinpompás akvarelljei és *Szimetria* cimü olajfestménye a modern ábrázolási és szinkeverési tehnikát tükrözik vissza. *Makovényi* Kálmán szobrai igen tehetségesek. *Korsós nő, Félelem, Fájdalom* és *Áhitat* cimü szobrai leheletszerü finomsággal adják vissza az emberi lélek belső küzdelmeit. Alkotásait eredetiség és hangulat jellemzik. *Göndör* József zeneszerző mellszobra érdekes tanulmány. A kiállitás 1936 január 8-ig marad nyitva. *(K. P.)*

Csütörtöktől
a legjobb magyar film:
A KIRÁLYNÉ HUSZÁRJA
Rendezte: **György István**
Fősz.: BERKY LILI — BALOG KLÁRI — VASZARY P. — DAJBUKÁT I. — GÓZON — PETHES — BOROS
KIZARÓLAG CORVINBAN

KÉPZŐMÜVÉSZETI KIÁLLITÁS A SZENT-IMREVÁROSBAN

Szentimreváros kulturális élete fejlődésének értékes megnyilvánulása az a képzőművészeti kiállitás, melyet kedden tekintett meg *Liber* Endre alpolgármester és kisérete a főváros nevében. A bizottság a kiállitás megtekintése után elhatározta, hogy a kerület jövő évi képzőművészeti kiállitása alkalmával pénzdijat tüz ki, hogy ezzel is serkentse a kerület kulturális fejlődését. A műbarátok által kitüzött különféle dijakat *Udvary* Pál, *Mihalovich* Miklós, *Paál* Ákos, *Kurtapataky* Pál, *Emanuel* Béla festők, boldogfai *Farkas* Sándor, *Szamosi* Imre szobrászok és *Polereczky* Andrea iparművésznő nyerte. A kiállitás december 30-ig tekinthető meg Horthy Miklós-ut 15/d. szám alatt egész napon.

SPORT

Mesterverseny

Mesterversenyek! Amint visszagondolok a régi mesterversenyekre, emlékezetem homályából lassan bontakoznak ki a régi mestervivóversenyek eseményei és érdekes alakjai. Nem a milleniumi mesterverseny volt az első, mert egy évvel előbb, 1895-ben, a *Magyar Atletikai Club* már rendezett egy mesterversenyt tavasszal a székesfővárosi *Vigadóban*. Ebben a versenyben első lett a kardban lovag *Gregorich* Ámon ulánusfőhadnagy, második *Halász* Zsiga, a *MAC* mestere és harmadik *Benyovits* Lajos dr. A vítőrben első lett *Bothmer* Jenő báró, a daliástermetű huszárfőhadnagy, második *Halász* Zsiga, harmadik lovag *Arlow* Gusztáv.

Akkoriban azok a katonatisztek, akik katonai intézetekben a vivást tanitották, mestereknek számitottak és resteltek volna amatőrökkel versenyezni. Ma már más a helyzet és kár volna vitatkozni, hogy a régebbi felfogás volt-e a helyes, vagy a mostani, mert hiszen napjainkban az amatőrök és professzionisták között igen sok válaszfal ledőlt. *Sok az álprofesszionista és még több az álamatőr.*

Az 1896-i milleniumi vivóverseny, amelyet szintén a *MAC* rendezett, egyike volt a legnagyobbszabásuaknak, az egész világ figyelmét felkeltette. A legkiválóbb olasz mesterek, alig néhányat kivéve, résztvettek e versenyen. A franciák közül csak egy, de a legjobb, az ifju Lucien *Merignac*. Kihalásztam sportreliquiáim közül az akkori programmot. Az enyémen kivül csak egy van meg még, az, amelyet *Szokoly* Alajos ajándékozott a *Sportmuzeumnak*. Végigfutom a neveket. Minő nagy nevek a zsüriben! *Andrássy* Géza gróf, *Berzeviczy* Albert, *Asboth* Jenő, *Gajáry* Ödön, *Hentaller* Lajos, *Márkus* József, *Szemere* Miklós, *Szemző* István, *Szilágyi* Dezső. A kardban 38 mester indult, tőrben 33. A versenyt a kiesési rendszer szerint rendezték, ami annyit jelentett, hogy aki egy mérkőzését elvesztette, az tovább nem versenyezhetett. A kardban első lett *Santelli* Italo (Florenz), 2. *Bothmer* Jenő báró, 3. lovag *Gregorich* Ámon, 4. *Nadi* Giuseppe (Livorno), 5. *Halász* Zsiga (MAC). Vitőrben: 1. *Merignac* Lucien, 2. *Giroldini* (Velence), 3. *Rischanek* (Bécs), 4. *Tenner* főhadnagy (Bécsujhely), 5. *Bothmer* báró. A mestersegédek kardversenyében első lett a budapesti *Leszák* Károly, a tőrben *Lindemann* Ernő őrmester Bécsujhelyről.

Mestereink el nem tagadható vereséget szenvedtek, nemcsak az olaszoktól, hanem még az osztrákoktól is. Győzött a művészi szellem, amely az olasz vivórendszerben megnyilvánult. Mindenkit bámulatba ejtett az állások és mozdulatok plasztikus szépsége, a láb- és karmozgások szédítő gyorsasága, az akciók változatossága, a kitünő taktika és pompás tempóérzék.

A milleniumi verseny óta csak egy mesterverseny folyt le hazánkban, 1911-ben, amelyet a már feloszlott *Hivatásos Vivók Egyesülete* rendezett. Tőrben győzött akkor *Czenker* Béla (*Gerentsér* mester sokatigérő tanitványa), 2. *Schlotzer* Gáspár, 3. *Hollóssy* Jenő. Kardban első lett *Schlotzer*, 2. *Hollóssy* Jenő, 3. *Sztankay* Sándor, 4—6. *Gerevich*, *Czenker* és *Róna* mesterek, 7. *Lovas*, 8. *Katona* mester.

Most ujra mesterverseny látványában lesz része vivóközönségünknek. Igaz örömmel emlékezünk meg erről, mert meggyőződésünk, hogy kiváló mestervivók és tapasztalt, képzett mesterek nélkül nem lehet vivókultura és elsorvadna ez a sportunk, amelyet a legnemzetibbnek szoktunk nevezni. Ne várjunk most még túlsokat mestereink versenyzési képességeitől, hiszen alig van foglalkozási ág, amely annyira megérzi sanyaru gazdasági viszonyainkat, mint éppen a vivómesterség. Ahhoz, hogy valaki nemcsak jó oktató legyen, hanem — legalább fiatal korában — igazi mestervivó is, megfelelő tréning kell. Ehhez azonban még az a mester is alig jut, akinek alkalma van kitünő amatőreinkkel naponta összemérni fegyverét. Az a rettenetes fárasztó és lélekölő robotmunka, amit a mai viszonyok mellett egy magyar mesternek reggeltől késő estig végeznie kell, alig ad időt és megfelelő kondiciót a szükséges tréninghez. A háboru óta ez a karácsonyi mesterverseny az első, ujrakezdésnek tekinthető tehát és tudjuk, hogy minden kezdet nehéz.

Ne felejtsük el azonban azt, hogy amatőreink tudásának, nemzetközi győzelmeinek és kitüntetéseiknek mégis a mesterek, a hátul, a félhomályban álló szerény mesterek az előkészitői; ők végzik a nehezebb munkát, de a dicsőségben nem osztoznak...

Gerentsér László dr.

Mecénások, versenyzők és egyéb amatőrök

Közel másfélmillió pengős költségvetéssel dolgozott az *Országos Testnevelési Tanács* a lepergett 1935-ös esztendőben. Csak azok tudják, hogy milyen hatalmas, soha nem remélt összeg ez a magyar sport szolgálatában, akik valamikor 30—40 esztendővel ezelőtt, fütetlen hónapos szobákban, a maguk zsebéből, de annál nagyobb lelkesedéssel és minden gondokat legyürő fanatizmussal kezdték egyengetni az akkoriban még rögös utat, amelyen a magyar sport mai nagyságához és aránylagos jólétéhez eljutott. Szerettük volna, ha az *Országos Testnevelési Tanács* ezt a másfélmillió pengőt ne csak aszerint részletezte volna, hogy melyik sportágnak mennyit juttatott belőle, de ha még aprólékosabb részleteiben kimutatta volna azt is, hogy *az egyes sportágak keretén belül a mire forditttattak nekik juttatott százezrek?* Hogy miért volnánk kiváncsiak erre? Megmondjuk őszintén: azért, mert *Kelemen* Kornél dr., az *OTT* elnöke évzáró elnöki beszédében meglehetősen élesen aposztrofálta azokat, akik, mint ugynevezetet *mecénások*, sportembereket támogatnak, akár pénzzel, akár olyan módon, hogy álláshoz juttatják őket.

Megmondjuk őszintén, mi sem vagyunk barátai ennek a rendszernek, ha ugyan annak lehet ezt nevezni. Olykor-olykor mi is megbiráltuk ezt az állapotot, de végtére is tudomásul kellett vennünk, hogy aktiv sportembereknek az effajta támogatása, még a legenyhébb formája azoknak a kinövéseknek, amelyek elmaradhatatlanul együttjárnak a háboru utáni gazdasági leromlással. Ha csak azokat a mecénásokat ostoroznánk, akik a maguk egyéni hiuságának a kielégitésére vásárolják, — ahogyan mondani szokták — a lelkeket, mi is odaszegődnénk azok közé, akik megszeretnék tőlük tisztitani a magyar sportot. De ennek a kérdésnek, vagy, hogy ugy mondjuk, elnöki üzenetnek, van egy másik oldala is. És ez a tehetséges, de anyagiakban szegény és társadalmilag mellőzött magyar sportembereknek a problémája.

Miért szabad a vezetőknek az, ami tilos a versenyzőknek?

Mert vegyük csak a versenyzőt, aki manapság, mondjuk ugynevezett olimpiai reménységünk. Egyébként iskolákat végzett, észbelileg is kiváló, társadalmilag mindenképpen alkalmazkodó olyanvalaki, aki elvárhatná ettől az anyagias szükmarku világtól, hogy megadja neki legalább a mindennapi kenyerét. Ez a versenyző is elolvasta az *OTT* elnökének a nyilatkozatát és ha talán nem is hozzá volt cimezve az, mégis magára vette. És a versenyző, a sokszoros magyar rekorder, ezernyi sportember mintaképe eljött a szerkesztőségbe ás szerényen és csendesen leült és lassan beszélni kezdett:

— Tessék elhinni kérem, nem esik jól az embernek itt is, meg amott is olyasmit hallani, hogy azért kapok állást ennél vagy annál a vállalatnál, mert jól tud ugrani, futni, vagy tenniszezni. Hogy a vivásról ne is beszéljek. Amikor a pályán versenyezünk, a tömeg biztat es ordit és követeli a rekordot, pedig sokszor azt sem tudja, hogy az a versenyző reggelizet-e és ebédelt-e azon a napon? Bizony, sokan nem reggeliztek és nem is ebédeltek, de azt soha senki tőlük meg nem tudta, legfeljebb utólag, ha *egyik-másik ilyen versenyző akaratlanul is panaszkodni kezdett a hirtelen rájött szédülés miatt.* Ezt nevezik nálunk amatőrségnek!... Hát igenis, amatőrök volnánk, még akkor is, ha egyik-másik közülünk hozzá is jut egy-egy jóindulatu mecénás révén egy szükebb álláshoz. De elolvastam én is az *OTT* ezévi milliós számadásanak az összegeit. És azt kérdem, vajjon mennyi pénzt, nem ezreket, de számos tizezreket költöttek el ebből a másfél milliós kiadásból olyan urakra, titkárokra, főtitkárokra, meg egyéb fajta sportbeli pozicióban levő urakra, akik mellveregetve bizonyitgatják magukról, hogy ők milyen amatőrök, *de a maguk amatőrmunkájáért ezreket vesznek fel esztendőnkint és bizony, a villamospénzüket is megfizettetik, ha egyik-másik szövetség vagy éppen az OTT a maga képviseletében kiküldi őket erre vagy amarra a versenyre, vagy ünnepi alkalmatosságra.* És ezek az urak diszponálnak és itélkeznek felettünk. Ők magyarázzák a szabályokat, ők a fegyelmi biróság tagjai, ők letiltanak és felfüggesztenek, egyszóval ők képviselik a valóban amatőr versenyző fölött a pallósjogot, állitólag ugyancsak amatőr alapon! Pedig ezeknek az uraknak társadalmi állásuk is van, biztos kenyérkeresetük, némelyiknek tekintélyes nyugdija, de azért *szemrebbenés nélkül veszik fel az ezreket*, mint fő-fő amatőrök és talán még ők sugalmazzák azt az üzenetet is, amit legutób az OTT elnöke adresszált a mecénások, de minden bizonnyal felénk is.

Rekord és — üres gyomor

Eddig szólt a magát megbántottnak érzett versenyző panasza. Most gőzfürdőt és masszást kap hetenkint az *Atlétikai Szövetségtől* és ha a gőzfürdőben és a masszázsban kifáradna, utána a gyomra koroghat az éhségtől, de egy pengője már nem jutna az uzsonnára. Senki nem vonja kétségbe az *OTT* elnökének jóhiszeműségét és jószándékát és mindenki tudja, hogy nem rajta mulott eddig és nem rajta fog mulni ezután sem, ha nem minden fog ugy történni, a sport és „ versenyzők érdekében, ahogyan ő azt szeretné. De egyre fel kell hivnunk *Kelemen* Kornél dr. figyelmét, nevezetesen arra, az elszánt harca, évtizedes küzdelemre, amelyet annakidején ő vivott meg, meg nem értő felsőbbségekkel szemben tüzön-vizen keresztül, a magyar főiskolai sport érdekében. És megállapitjuk, hogy *Kelemen* Kornél dr. tulságosan közel áll a főiskolai sporthoz, hogysem észrevehetné a távolabbi társadalmi sportoknak kisebb bajait. Valamikor már irtunk róla, most ujból felidézzük a multból azt a kis történetet, amikor az egykori sokszoros magyar bajnok, a sportból bizony már kiöregedő fejjel javitotta meg azt a saját magyar rekordját, amellyel pontosan tiz esztendővel előbb ajándékozta meg a magyar atlétikát. Tiz évig állott fönn a rekord és amikor tiz év után gazdája megjavitotta, közvetlenül a verseny után mondta e sorok irójának:

— Olyan furcsán érzem magamat,igaz, hogy reggel óta egy falat nem volt a számban!

Bizony, az éhségtől szédült az istenadta, de azért mégis kivágta a rekordot! Akik ilyen és amolyan jól megfizetett szövetségi, vagy másfajta tisztségben „szolgálják" a magyar sportot, jegyezzék meg, hogy effajta amatőrség is létezik.

Ki hát az igazi amatőr!

És rá kell térnünk ismét azokra a végzett testnevelési főiskolai hallgatókra, akik négyévi tanulmány után 50—60 pengős fizetésekért kénytelenek tanitani a magyar sportot, ha ugyan ez a szerencse is megadatik nekik. Ne legyünk képmutatók, de valljuk be, hogy legalább is különös felfogás az, amely szerencsés kiválasztottakat kisebb-nagyobb sportérdemekért, vagy sokszor érdemek nélkül, de a jó összeköttetések kedvéért olyan magas fizetésü állami nyugdijas állásokhoz juttatja, amilyent az államtudományi, vagy éppen jogi diplomájával startoló, legalulról kezdő állami tisztviselők, jóesetben is csak 20—25 esztendős szolgálat után érhetnek el, ha ugyan egyáltalán elérhetik azt. Nem ismerjük el annak a szükségességét és jogosságát, hogy szerencsés emberek máról-holnapra ilyen magas poziciókba csusszhassanak be állitólagos sportérdemeikért, amikor sokszor semmi szükség sincsen is rájuk, mert ahogyan a magyar sport idáig fejlődött, nem az ő segitségükkel, de sokszor jelentéktelenségük ellenére, ugy a magyar sport ezután is tovább fog tudni emelkedni a fejlődés utján. Az arra valóban rászolgált sportembereknek és a sokszor éhes gyomorral versenyző versenyzőknek egy fulánkkal kevesebb volna a szivükben, ha nem kellene látniok, hogy amit tőlük természetes dologként elvárnak, sőt követelnek, azt másoknál, náluk szerencsésebbeknél cimekkel, rangokkal és jó állásokkal bőségesen megfizetik. Ha nem kellene látniok, hogy a versenyző versenyez, a versenyző győz, a versenyző az energiáját adja oda, a versenyző az egészségét kockáztatja, a versenyzőé a muló dicsőség, viszont az ő babérjaikból mások maradandó jólétet tudnak teremteni maguknak.

Higyjék el, sem a mecénásoknak, sem az általuk álláshoz juttatott versenyzőknek nincsen okuk restelkedni. Mecénások mindig és mindenhol voltak és lehetnek ők arról, hogy a legjava sportembereket éppen nekik kell támogatni?

Kiss Géza.

Ünnepi sportesemények

SZERDÁN:

Magyar csapatok külföldön

Genf: Servette—Ferencváros.
Lustenau: FC Lustenau 1907—Hungária.
Athén: Ujpest—Olimpiakos.
Bruay: Bruay és Bethune vál.—Kispest.
Brest: AC Brest—Soroksár.
Groningen: Velocitas—Bocskai.

CSÜTÖRTÖKÖN:

Basel: FC Basel—Hungária.
Athén: Ujpest—Panatineikos, Olimpiakos vegyes.
Pontivy: Pontivy—Soroksár.

A Magyar Uszó Egyesület hagyományos karácsonyi uszóversenye

A legjobb uszók és uszónők részvételével rendezett verseny kiemelkedő eseménye Gróf rekordkisérlete lesz a 400 méteres uszásban. Vizipóló kupamérkőzések egészitik ki a programot.

Magyar vivómesterek országos tőrversenye

a müegyetem aulájában, reggel fél 9 és délután 5 órakor.

A Magyar Vivómesterek Országos Egyesületének rendezésében csütörtökön az országos mesterverseny tőr küzdelmei kerülnek lebonyolitásra. Három kategóriában küzdenek meg a mesterek: segédmesterek, mesterek 45 évesig és 45 évnél feljebb, külön-külön csoportban. 27-én, *pénteken* a párbajtőr küzdelmeket bonyolitják le. A kardverseny 23-án, vasárnap kerül levivásra. Az egyes mesterek végső helyezését kategóriánként, a fegyvernemenként elért pontszám összesitése adja ki.

BKE—HC Rapid jéghokki Európa-kupa mérkőzés

a városligeti müjégpályán, délben 12 órakor. Karácsony másodnapján játsszák Budapesten az első jéghokki Európa-kupa mérkőzést, amely egyuttal a második forduló első mérkőzése. A BKE, amely a prágai Rapid, a bécsi EKE és a bukaresti TC csapatával egy selejtező csoportban küzd a kupában való továbbjutásért, *legerősebb ellenfelével legfontosabb mérkőzését* vivja csütörtök délben. Elsősorban ugyanis ennek kimenetelétől függ, hogy a BKE továbbverekszi-e magát csoporttársai közül és a másik csoportban küzdő két legjobbal, valamint a HC Rapiddal együtt résztvevője lesz-e a négyes kupadöntőnek. A HC Rapid biztos győztese csoportjának és mellette a BKE és a bécsi EKE körülbelül egyforma eséllyel pályáznak a „keleti" csoport továbbjutást jelentő második helyéért. A BKE hokkizói Prágából 2:6 arányu vereséggel jöttek haza, kérdés, hogy Budapesten hogyan fogják megállani helyüket a kitünő *Rapid* ellen. Győzelmet nem várunk a BKE-től, de döntetlen eredmény, vagy minimális vereség itthon reális eredmény lenne és némileg kiegyensulyozná az első fordulóbeli találkozó tulzott gólarányát. Ez pedig a továbbjutást jelentheti a BKE-nek. A két csapat legjobb felállitásában veszi fel a küzdelmet, a Rapidban három kanadai játékos is szerepel. A prágai csapat összeállitása: kapus: Krcma dr., hétvédek: Schmaus, Vanek, csatárok: Michalek, Pergl, Pacalt, csere: Brant, Godin, Mentzel és Kopal. A BKE csapata: kapus: Hircsák, hátvédek: Farkas, Róna (Rajna), csatárok: Jeney, Miklós, Minder, csere: Margó dr., Gergely I. és Gergely II. A mérkőzés elé feszült érdeklődéssel tekint a sportvilág.

() **A Spárta AC vándordijas vivóversenye.** A *Spárta AC* január 10. és március 31. között bonyolitja le Mártonffy-vándordijas vivóversenyeit III. és IV osztályu vivók részére, körmérkőzés formájában. A döntőt 1936 április 26-án tartják. Nevezési határidő: január 4.

PENKLI GYAPJÚ VATTA
PAPLANOK
LÁSZLÓ SÁNDOR
PAPLANGYÁR
BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 14.
ALAPITVA 1898.

BUTOR ELADÁS! Hálószobák, ebédlők és kombinált butorok óriási választékban. Jó minőség, olcsó árak. BOG-MIL butoráruház, Budapest, V., Vilmos császár-ut 43. sz. Báthory-utcával szemben.

Most jelent meg
Vécsey Leó
olaszországi, történelmi tárgyu, irodalmi értékü, izgalmasan érdekes kis regénye:
A fekete halál
Kapható az ujságárusoknál, az IBUSZ-pavillonokban, dohánytőzsdékben. Megrendelhető a Magyarság könyvosztályán is.
Szivárvány-kiadás **Ára 16 fillér**
Okvetlenül vegye meg!

Most megjelent könyvek

Kaphatók a **Magyarság** könyvosztályában, Eskü-ut 6. Vidékre való szállitásnál a portót felszámitják.

Halász S.: Abesszinia	P	—.96
Courths-Maler: Luc és Lonny	P	1.—
Hosszu Z.: Dani bá ujabb tréfái	P	1.—
Marval: Statisztál a halál	P	1.—
Wagner: A bolygó hollandi	P	1.—
Truxa Frigyes: A diétás konyha	P	1.20
Maugham: Zsákutca, kötve 2.40	P	1.50
Komlós: Néró és a VII. a. kötve 2.40	P	1.50
Galléri: Kikötő	P	1.60
Móricz: Komor ló	P	1.60
Feuchtwanger: A zsidó háboru 2 kötetje	P	1.80
Burrough: Tarsan 7. kötete, kötve 2.90	P	1.90
Reményik: Költő és valóság, kötve 3.—	P	2.—
Shakespeare: Athéni Timon	P	2.40
Bokor: Éva és Évi, kötve 3.60	P	2.40
Csiky: Koppány Erzsébet lázadása kötve 3.60	P	2.40
Zsigray J.: Férficél, kötve 3.60	P	2.40
Zsolt: Polgári házasság, kötve 3.40	P	2.40
Bónyi: Uri világ	P	2.40
Harsányi: A tündérkirályné	P	2.40
Somogyvári: Rajna ködbe vész	P	2.40
Petróczy: Légvédelmi képes káté	P	2.50
Russel: Papa, kötve 3.80	P	2.60
Zweig: Emberek, kötve 3.90	P	2.90
Feuchtwanger: A római zsidó, 2 kötet, kötve 4.80	P	3.—
Falk: Mindentudó zenei zsebkönyv kötve	P	3.—
Hosszu: Dani bá	P	3.—
Dr. Holló: Élet, szeretet, halál, kötve 4.—	P	3.—
Matolcsy: Az uj földreform munkaterve, kötve	P	3.—
Szombathy: Zöld hegyek balladája	P	3.—
Török S.: És mégsem forog a föld	P	3.20
Tamás: Két part közt fut a viz	P	3.20
Norden: Ez Abesszinia	P	3.40
Komáromi: Vihorláti szél fuj	P	3.40
Nagy E.: Londoni levelei	P	3.60
Szenes P.: Egyszer élünk	P	4.20
Darkó: Égő csipkebokor	P	4.80
Máral: Válás Budán, kötve	P	4.80
Baring: Krisztus köntöse. 2 kötet egyben	P	4.80
Jankovics: Hangok a távolból	P	4.80
Földy: Házaspár, kötve	P	4.80
Szántó: Fekete éveim, kötve	P	4.80
Szántó: Stradivári, kötve	P	4.80
Trócsányi: Észak nomádjai, kötve	P	4.80
Graves: Én Claudius	P	5.—
Papini: Dante, kötve	P	5.40
Szécsi: Idegen szavak nagyszótára, kötve	P	5.80
Dr. Häckel: Tanuljunk könnyen gyorsan németül	P	6.—
Győrffy: Asztrológia	P	8.—
Lawrence: A bölcsesség hét pillére. 2 kötet, kötve	P	9.60
Walpole: A Herries család 8 kötet, kötve 30.—	P	20.—
Harsányi: Magyar rapszódia. 4 kötet, kötve 22.—	P	14.—
Surányi: Egyedül vagyunk, 3 kötet kötve 21.—, füzve	P	15.—
Allen H.: Anthony Adverse, 3 köt. kötve 18.—, füzve	P	12.—

Méltóságos asszony

25 előadás — 25 táblás ház!

Hétfőn, január 6-án, este 8 órakor lesz az idei színházi szezón kétségtelenül egyik legnagyobb sikerű darabjának, Békeffi István—Stella Adorján „Méltóságos asszony" című nagyszerű vígjátékának a 25-ik előadása. Az eddigi összes előadásra elővételben fogytak el a jegyek! Vasárnap és hétfőn délutáni előadás, olcsó helyárakkal.

Karácsonyi premierek Párisban

Páris, január hó.

Eseményszerű premier volt most a *Théâtre Gymnase*-ban, ahol Henry *Bernstein* *„A szív"* című ötfelvonásos új darabját mutatták be. Mint a legtöbb Bernstein-darab, műfajára nézve ez is *társadalmi dráma*. Egy család története pereg előttünk, — két nemzedék: az ötvenévesek és a huszonötévesek összeütközése adja a dráma magvát. A darab története különben *24 óra alatt folyik le*, — az első felvonás délután 5-kor kezdődik, a második este 9-kor, a harmadik éjfélkor, a negyedik reggel 7-kor és végül az utolsó felvonás déli 12 órakor. S ezalatt a rövid idő alatt Bernstein bemutatja két emberpár szerelmét, két nemzedék harcát, két különböző világnézet küzdelmét. Az izgalmas és érdekes pszihológiai rajzokban bővelkedő darab utolsó felvonásában az író azt a véleményét fejezi ki, hogy: az öregek és fiatalok szembenállása csak *látszólagos*, — a szeretet, a testvériesség mindennél erősebb és végül győzedelmeskedik az ellentéteken. A darab kritikusok és közönség körében egyaránt *nagy tetszést aratott* s valószínűleg még ebben a szezonban külföldi színpadokon is színre kerül.

A *Théâtre d'Athénée* Jean *Giraudoux*-nak, az ismertnevű írónak *„Nem lesz Trójában háború"* című darabját mutatta be. Giraudoux tavalyi darabja, a nagy sikert aratott *„Amphytrion 38"* a régi görög miliőben játszódott — s úgy látszik, hogy az antik világ különösen érdekli a népszerű írót, mert idei darabjában ismét ebből a rég elmult korból veszi témáját. A darab azzal kezdődik, hogy a trójai szereplők azt hangoztatják: *„nem lesz háború"*, de közben minden tettük arra irányul, hogy a háború igenis *kitörjön*. Mindez azonban mulattató módon történik. Az író sokszor függetleníti magát a történelmi hagyománytól s egyes alakokat nem egészen úgy állít be, mint ahogy azok emlékünkben élnek, Helénát például úgy mutatja be, mint aki *egyáltalán nem szerelmes Párisba* és szívesen hallgatja a trójai vének hizelgő szavait. Giraudoux érdekesen vegyíti a történelmet az iróniával, s a klasszikus formák felhasználásával olyan gondolatokat és igazságokat fejez ki, amelyek *ma is érvényesek, ma is mindenkihez szólnak*. A szarkasztikus élű, szellemesen megírt darabnak *nagy sikere van* és sokan olyan előadás-szériát jósolnak neki, mint amilyet a tavalyi szezonban Giraudoux *„Amphytrion 38"* című színműve elért.

Ki volt Jack Mortimer?

(Radius)

Bünügyi történet? Nem. Detektívregény? Nem. Film, a szónak százszázalékos értelmében. Mozgalmas, érdekfeszítően izgalmas, titokzatos, de főleg cselekménnyel teli, száguldó történet. Kissé az expresszionizmus felé hajló, remek tempójú és mindvégig izléses Carl Fröhlich rendezése. Minket azért érdekelhet különösebben ez a nem sablonos story, mert a német szövegíró Budapestre helyezte a cselekmény színhelyét és Adolf Wohlbrück, a főszereplő, egy pesti taxisofőrt alakít. A „Bécsi bál"-beli emlékezetes sikere óta nem volt ennyire közvetlen, egyszerű és emberi. A női főszereplő, Sybille Schmitz, kulturált játékával és szenzibilis nőiességével formálja meg nehéz szerepét. A kisérő műsorban a mai Madridról láttunk érdekes, a filmriportázs magasabbrendű kvalitásaival elkészített remek filmet. *(Kábel.)*

Élet, Szeretet, Halál

HOLLÓ JÓZSEF

A legcsodálatosabb könyv, a legérdekesebb problémák.

Második kiadás.

Ára füzve: 3.—. Egész vászonkötésben 4.—

Megrendelhető az UJ MAGYARSÁG könyvosztályában, Budapest, VII., Rákóczi-út 30, Tel.: 46-4-20

Milyen ujdonságokra készülnek a pesti színházak?

A színházak készülődéseiből ítélve, a színházi idény második fele érdekes és változatos műsorokat igér. Az *Operaházban* a következő hónapokban négy ujdonság kerül színre: Hubay Jenö—Wilde Oskar: „Az önző óriás", Zádor Jenö—Lányi Viktor: „Azra", Radnai Miklós—Wilde Oskar: „Az infánsnö születésnapja", Monteverdi „Orfeo"-ja Respighi átdolgozásában. Valószínű, hogy Bartók Bélának tizennyolc évvel ezelőtt bemutatott „Kék szakállú herceg vára" című kitünő operája is színre kerül. Ezt az operát olyan kevesen látták, hogy felújítása majdnem eredeti bemutatónak számít.

A *Nemzeti Színház* is számos új darab bemutatására készül, bár ezeknek színrehozása előreláthatólag eltolódik a „VIII. Henrik" átütő sikere miatt. A színház kedden kezdi meg Márkus László: „Ágisz tragédiája"-nak próbáit s párhuzamosan készül Földes Imre: „Ifj. Horváth Pál" című darabjának bemutatására. Ezután Kállay Miklós: „Roninok kincse", Kodolányi János: „Levente", Marjai Ödön: „Győri kaland", Török Sándor: „Április" című darabjai következnek sorra.

A *Vigszínház* Szomory Dezső: „Bodnár Lujza", Hatvany—Hunyadi: „Kilencágú korona", Szép Ernő: „Szivdobogás" és Rózsahegyi László: „Szerencsétlen flótás" című darabjait mutatja be. Ezeknek egyrésze a Pesti Színházban fog színrekerülni.

A *Magyar Színház* Vaszary János: „Házasság" című komédiáját s ezenkívül Barabás Pál, Matolcsy Andor és Török Rezső egy-egy darabját készül színrehozni. Ezeknek a daraboknak még nincsen végleges címe.

A *Belvárosi Színház* Shaw: „Szent Johanna" című új művét Bárdos Arthur rendezésében Bulla Elmával még januárban színrehozza, azután Kosztolányi Dezső: „Édes Anna" című darabját mutatja be.

* **Operaház.** Gyenge Anna a Turadot címszerepében kezdte meg szombaton vendégjátékát az Operaházban. Nemesen, ízléssel alakította a gőgös kínai császárleány szerepét. Csiszolt, kiegyenlített hangjának nem annyira fénye és csillogása ragadja el a hallgatót, mint finom kultúrája. A közönség lelkes tapsaiból kijutott a kitünő Halmosnak és Relle Gabinak is.

* **Öt művész kiállítása.** Érdekes kiállítás nyilt meg a Saskör helyiségében, amelyen négy festő- és egy szobrászművész vesz részt. A festők közül *Halász* Dezső fiatalos lendületű, szép és artisztikus tájképei emelkednek ki. „Biedermeier" című festménye érdekes példája a tanulmányfejeknek. *Országh* Imre Ferenc, aki nagy impresszionista átélést visz, néha egészen vizuális képeibe, a másik figyelemreméltó kiállító. Olasz tájai pompás színezésüek — és két képe, firenzei utcák éjjel, a fény és árny tökéletes meglátásán épülnek fel. *Janosó* Béla Öregembere a háttér kontrasztja révén válik élővé. *Tóth* István József magyar tájai visznek színt és világosságot a kiállításba. *Makovényi* Kálmán szobrai ritmusosak, a vonalak simák, lágyak, de mégsem erőtlenek. Az egész kiállítás jól sikerült és sokat igérő.

* **Átadták a Jókai-regénypályázat nagydíját.** Szombaton délelőtt a Révai irodalmi intézet székházában, ünnepélyes keretek között folyt le a Jókai-regénypályázat nagydíjának átadása. Az ünnepségen megjelentek a sajtó képviselői, valamint nagyon sok író, a Révai intézet vezetősége élén Lantos Kálmán vezérigazgatóval. A bizottsági asztalnál helyetfoglalt *Dóczy* Jenö dr., *Schöpflin* Aladár, *Szerb* Antal dr. és *Kállay* Miklós. A birálóbizottság elnöke, Voinovich Géza dr. helyett, aki betegen fekszik, *Schöpflin* Aladár üdvözölte pár szóban a megjelenteket és méltatta az utóbbi évek legnagyobb pályadíjának irodalmi jelentőségét. Ezután a bizottság titkára, Szerb Antal, olvasta fel a pályázat történetét és ismertette a nyertes pályamunkáról szóló birálatokat. Jellemző az érdeklődésre, hogy háromszázhetvenöt pályázó küldte be művét a pályázat lefolyása alatt. A nagydíj nyertese, Barabás Gyula emelkedett ezután szólásra s közvetlen szavakkal mondta el küzdelmes életpályáját és furcsa találkozását díjnyertes regényének témájával: a két Bólyai alakjával. Ezután Schöpflin Gyula dr. olvasott fel egy fejezetet Barabás Gyula regényéből: Bólyai Farkas különös zsenijének életindulását, amelyből a mult évszázad elejének erdélyi világa csillant meg ebben a rövid részletben.

* **Az Ur katonái ma**, vasárnap és holnap hétfőn délután is színrekerül mérsékelt helyárral, fél 4 órai kezdettel a rendes esti szereposztással a Magyar Színházban.

* **A Simplon-mozgó** újévi meglepetése a Fekete angyal táblás házakat vonz, fényes kísérő-műsor egészíti ki az eheti proggramot.

* **Plank Bella dr.** tánciskolája Andrássy-út 24.

ÚJ MAGYARSÁG Sportversenyek

A BKE küzdelme az Európa-kupáért

A *BKE* koronghokki-csapata hétfőn este játssza ötödik mérkőzését az Európa-kupáért. Ellenfele a bécsi Engelmann csapata lesz, amellyel a BKE Bécsben 1:1 arányú döntetlent játszott. A papírforma szerint a hazai pályán a BKE győzelme várható, amely megnyitná a magyar csapat útját az Európa-kupa döntőjébe, miután a bukaresti *Roman* ellen győzelme bizonyosnak látszik. A BKE összeállítása még nem végleges, de valószínüleg a következő lesz: Hircsák — Róna, Barcza — Jeney, Miklós, Minder. Csere: Gergely, Háray.

Hétfőn lesz a városligeti müjégen az idény első nagy gyorskorcsolyázó versenye is, az ifjú Leviczky Károly-emlékverseny. Reggel nyolc órakor rendezik az ötezerméteres futamot, este kilenc órakor kerül sorra az ötszáz- és ezerötszázméteres táv. A favorit Hidvéghy, aki az egyik hosszabb távon alkalmasint megjavitja az országos rekordot. Mellette startholz áll a teljes gyorskorcsolyázó gárda. A verseny alapján válogatnak az osztrákok ellen, valószínüleg *Hidvéghy*, *Lindner* Ernő és *Wintner* István kerülnek be a csapatba.

Magyar futballcsapatok Lisszabontól Isztambulig

Vasárnap összes külföldet járó futballcsapataink starthoz állanak, Lisszabontól Isztambulig magyar futballcsapatok küzdenek a legkülönbözőbb nemzetiségü ellenfelekkel. Egyik-másik túramérkőzés különösebben érdekesnek igérkezik.

Az *Ujpest* szombaton a török válogatott csapattal játszott, vasárnapi mérkőzése még bizonytalan.

A *Hungária* vasárnap a portugál válogatottal kerül szembe Lisszabonban. A Hungáriának nehéz dolga lesz a nagy játékerőt képviselő válogatott csapat ellen.

A *Ferencváros* vasárnap a kölni válogatottakkal játszik, hétfőn Stuttgartban az egyik legerősebb német csapat lesz a zöld-fehérek ellenfele.

A *Bocskai* Erfurtban szerepel vasárnap, ottani ellenfele erősnek látszik.

A *Szeged* az FC Madrid csapatával játszik revánsmérkőzést a 4:1 arányban elvesztett első mérkőzés után. A szegediek bíznak abban, hogy ezúttal legyőzik a kemény játékmodorú spanyol csapatot.

A kettős ünnep sportműsora

Vasárnap. Si: BSE versenye. Slalom délelőtt fél 10 órakor a Normafánál. — Ugróverseny délután 2 órakor a svábhegyi nagysáncon. — *Vivás:* MTK II. osztályú versenye, József-tér 10, délelőtt 9 és délután 5 órakor. — *Ökölvivás:* Országos csapatbajnokság első fordulója a Beszkárt Sport-utcai tornatermében, este 6 és 8 órakor. — *Birkózás:* Ifjúsági bajnokság a MÁV-kolónia Golgota-téri termében, délután 5 órakor. — *Torna*: Disztorna Salgótarjánban.

Hétfő. Jéghokki: Engelmann EK—BKE Európa-kupa mérkőzés a városligeti müjégen, déli 12 órakor. — *Gyorskorcsolyázás:* ifj. Levitzky Károly-emlékverseny, 5000 m-es futam reggel 8 órakor, 500 és 1500 m-es futam este 9 órakor. — *Birkózás:* Vasutas bajnokság az Istvántelki főmühelyben egész nap, döntők délután 5 órakor.

Csapatszemle az ökölvívóbajnokságok előtt

Vasárnap délután 6 órai kezdettel rendezi meg az ökölvívó-szövetség a csapatbajnokságok első két mérkőzését a „Beszkárt" sportutcai tornacsarnokában. Az immáron kilencedik izben kiírt csapatbajnoki küzdelmeket példátlan izgalom és tülekedés előzi meg. Hat csapat nevezett a bajnokságra s bármint latolgatjuk is az esélyeket, a hat közül négy úgyszólván teljesen egyenlő erőt képvisel.

A csapatok két csoportra osztva (A. csoport: BTK, Beszkárt, NSC; B. csoport: B. vasútas, FTC, Mávag), körmérkőzés formájában döntik el a kiesés kérdését. Az első forduló a B. vasutas—Mávag és az NSC—Beszkárt csapatainak összecsapásával kezdődik. A B. vasutas és a Beszkárt győzelme csak szerencsétlen körülmények összejátszása folytán képzelhető vitásnak.

A Beszkárt már vasárnap megmutatja oroszlánkörmeit és a Frigyessel és Lovassal megerösödött Kecely, Kováry I. és II., Szolnoki, Szabó, Jákics és Mészáros-ból álló csapata ott lesz a bajnokság finishében.

Az FTC együttese elsörangú nevekkel és ugyancsak elsörendü esélyekkel indul. A tavalyról meglévő törzs: Barcz, Berkesi, Német, Nagy, Szántó, Szigeti, vegyük hozzá Mándit az első klasszist képviselő dombóvári fiút, aki minden valószínüség szerint az FTC zászlója alatt indul a küzdelemben s máris idomulna a véleményünk Faragó Tibornak, az NSC vezetőjének a kijelentésében, amely szerint a bajnoki pálma az FTC felé hajlik. Azaz, hogy csak hajlana, ha itt nem volna a tavalyi bajnok, az Angyalföldi *BTK*. Tavalyi csapatával nem lenne ott a döntőben, az idén azonban Benácsi, Erdös, Kaltenecker, Kiss, Marton, Oláh, Orsolyák, Szabó, Tatai és Csapogyából válogathat a piros-fekete együttes.

Csaknem egyenlő és súlyos nevekből álló team-ot állít porondra a *B. vasútas*, a kis Énekes és Fisch az élen, utánuk pedig Énekes I., Zsóri, Bondi, Farkas és Nagy-ból összeállítható válogatott az előbb említett csapatok bármelyikének igen könnyen okozhat kellemetlen perceket.

Mindenesetre érdekesek lesznek a ma megindulló csapatbajnoki küzdelmek, az ökölvívást kedvelő és ezt már körülbelül egy hónap óta nélkülöző közönségnek.

Orbán Ferenc

Sporthirek

() Elhalasztották a svábhegyi síversenyt. A Budapest Sportegyesület vasárnapra tervezett svábhegyi síversenye (ugró- és mülesiklóverseny) elmarad. A versenyre nagyszámú nevezés érkezett, de szombati napon a kedvezötlen időjárás folytán a Svábhegyen a hóviszonyok tovább romlottak, úgyhogy a versenyt el kellett halasztani.

() Az aranyjelvényes főiskolai sportolók. A MFSE közgyülése a főiskolai világbajnokságokon elért elsőfokú eredményekért aranyjelvényt adott a következő főiskolai sportolóknak: Balogh Ákos, Baranyay (Bukovetzky) Mihály, Berczelly Tibor, Ferenczy Emil, Goda (Godavszky) Árpád, Halas Gyula, Helyes (Heinisch) Pál, Iványi Sándor, Kecskeméthy Gábor, Kovács Kálmán, Kovács László, Meszlényi Egon, Palócz Endre, Rajczy (Rasztovich) Imre dr., Sarlós (Starkbauer) József, Tóth László, Tóth Lóránd dr., Csillik Eszter, Tóth Magda, Völgyi Eszter. Az 1934—35. tanévben elért elsőfokú eredményekért aranyjelvényt kaptak: Rajczy (Rasztovich) Imre dr., Gibolya Tibor, v. Orbán Nándor, v. Temesváry Ferenc, Bertóthy László, Balogh Ambrus, Szemere Csaba, Maxim Mihály, Pataky Imre, Hegymeghy László, Szabolcs Zoltán dr., Berzsenyi Ralph, Mráz László, Benkő János.

() Mathiesen győzött ötezer méteren Oslóban. Oslóból jelentik: A norvég gyorskorcsolyázó bajnoki verseny során szombaton ötezer méteren Mathiesen győzött 8 p 34.3 mp alatt, 2. Staksrud 8 p 37.9 mp, 3. Ballangrud 8 p 40.9 mp, 4. Christensen 8 p 42.8 mp, 5. Engnestangen 8 p 48.7 mp.

() Az Ujpest 5:1-re legyőzte a török Galata Serailt. Bey-Ogluból jelentik: Az Ujpest labdarúgócsapata szombaton a török Galata Serail ellen 5:1 (2:1) arányban győzött. Az Ujpest góljai közül Pusztai és Kocsis 2—2, Barna 1 gólt lött.

LÓSPORT

Ágetőversenyek

A *BUE* vasárnap is, hétfőn is megrendezi szokásos versenyeit, melyekre az alábbiakat jelöljük:

Vasárnap

I. Kovács-hajt.—Tanoda
II. Botond—Ond—Kacér
III. Berci-fogat—Bosiljka-fogat
IV. Feiser-hajt.—Theodora—Gyarmati
V. Una Signal—Muscicapa
VI. Feiser-hajt.—Ica—Penny
VII. Hopper—Ophdian—Csui
VIII. Ophdian—Séma—Mámor
IX. Lenke—Niagara—András.

Hétfő

I. Tanoda
II. Torkos—Junak
III. Tigris—Salvia
IV. Prókátor—London—Tündér
V. Muscicapa
VI. Tommy—Lenke
VII. Árvalegény—Johny J. F.—L. Hannover
VIII. Contra—Geton—Lysander.

Földpénzgazdaság

Barangolás a világgazdaságban

Szociálpolitika és pénzügy

II.

Az aranyblokk vezérlő államának, Franciaországnak és a valutapolitikai szecesszió bátor kezdeményezőjének, Belgiumnak közgazdasági példaképeit állítottuk szembe, hogy a kiáltó ellentétek világánál reátaláljunk arra az útra, amelyen a maguk valutapolitikájával haladniok kell mindazoknak az államoknak, amelyek anyagi létalapjaik veszélyeztetése nélkül világgazdasági szerepet nem vállalhatnak és most bizonytalanul imbolyognak a fontblokk és az aranyblokk erővonalának holtpontján.

A fegyelmezett, józan várakozás jellemezte évek során ezeknek a kivárásra beidegzett államoknak valutapolitikáját. Kétségtelenül mélységes felelősségérzet ennek a politikának lélektani alapja. Felismerése annak, hogy *a pénzérték minden valutaközi változása egyértelmű a társadalom egyik vagy másik rétegének útmutatásával vagy erőhanyatlásával.* Innen a következetes és meggyőződéses passzivitás. Ezeknek az országoknak lelkiismeretes sáfárjai azonban hovatovább tapasztalni voltak kénytelenek, hogy bármennyire is az aflációt vállalták követendő elvnek és az állandósult valutaközi helyzetet a nemzetközi árucsere szempontjából is helyes követelménynek, a pénzértékek intervalutáris helyzetei szüntelenül változtak és ezzel számos államban elszakadt a pénzérték nemzetközi értékelése annak belső gazdasági jelentőségétől. Ezt meg nem történtté tenni, ez elől szemethúnyni pedig nem lehetett. A szükségszerű nemzetközi árucsere folytán a pénzérték külső értéke befolyásolta a belföldi áralakulást. Ezért a szóbanlevő államok nemzetközi kereskedelmi viszonylatban elismerték a valuta külső és belső értékelése közötti különbséget, mert ha nem: pénzbüntetés sujtotta volna az exportőröket és a kivitelben érdekelt termelőket. Megszületett tehát a valutafelár.

A felárak árnyékában

Mint kényszerű és az adott helyzetből szükségképpen folyó intézmény, a valutafelár nem is vetett volna árnyékot a gazdasági életre, ha nem lett volna pompás eszköze a *diszkrimináló eljárásnak.* Kétségtelenül tiszteletreméltó szempontok váltották ki azt az eljárást, amely az exportvaluta fajtája, árufélesége, a kompenzációs üzlet természete, a származási hely stb. szerint különböző mértékű valutafelárat állapított meg. De az is kétségtelen, hogy ott, *ahol túlfinomulnak az ilyen megkülönböztetések, metaökonómikus elemek is keveredhetnek az értékelésbe.* Nyilvánvalóan ez késztette Ausztriát arra, hogy Wienben, állami ellenőrzés alatt, megszervezze a „zárt szabad valutapiacot" és a valutafelár-rendszernek ilyen irányú jelentését jelenti minden bizonnyal a közelmultban kibocsátott magyar intézkedés.

A diszkriminált felárak rendszerétől milyen mértékben mely társadalmi csoportok szenvedtek sérelmet? Ennek összegszerű megállapítása talán lehetetlen. Anynyi azonban bizonyos: a szociális igazságosság érvényesítésének az útja nem vezet feltétlenül a magánkompenzációk privilégiumain, az adicionális kiviteli keretek diszkrecionális felosztásán keresztül.

Kétségtelenül, nem egy

elmulasztott valutareform

ból a nemzetek értékcseréjének mesterséges műformája támadt, amely csak a rest tömegek előtt leplezhette a nemzetközi értékviszonylatokban lejátszódott változásokat. Amit Anglia elhatározása, az aranystandardtól eltérése után még viszonylag könnyebben lehetett volna végrehajtani, arra idők múltával a valutablokkok között őrlődő országok már nehezen határozhatták el magukat, mert *a különböző társadalmi csoportok időt nyertek, hogy csoportegoizmusoknak megfelelően kialakítsák a maguk valutapolitikai frontját elméletben és gyakorlatban egyaránt.* Ma már mindenki tudja, mi a saját valutapolitikai érdeke és senkitől sem vehető rossz néven, ha elsősorban a maga helyzetében tudja felismerni önérdekének és a köz érdekének szerencsés találkozását.

Agrárszínezetű országokban, kiváltképpen a „belga példa" hatása alatt, erőteljes frontja alakult ki a pénzérték tudatos és tervszerű csökkentésének. Ez az irányzat különösen ott erőteljes, ahol nincsenek bankbetétekben és letétekben, továbbá fixkamatozású, eddig értékállónak bizonyult, papírokban érdekelt, a devalvációs törekvéseket ellensúlyozó széles néprétegek. Ezeknek a törekvéseknek a szószólói váltig hangoztatják, hogy a háború alatt és annak következményei folytán feltornyosodott könyvadósságoktól a mezőgazdasági termelést csak az a devalváció mentesítheti, amely cseppfolyóssá málasztja a gazdaadósságoknak a földművelőkre nehezedő malomköveit. Nézetük szerint a pénzértékek devalválása bürokratikus eljárások formaságai, költséges adminisztratív lebonyolítások, a gazdák adósságainak egyéni elbírálása nélkül, *tabula rasát,* olyan tisztázott új helyzetet teremtene a falu számára, amelyen ismét építeni lehet, építeni otthont, országot, jövőt.

Akik így okoskodnak, szemrehányó szavakkal emlékeztetnek, hogy bizony már eléggé régen azzal torkolták le világszerte őket, hogy jönnie kell annak a nemzetközi valutaegyezménynek, amelynek szakaszait már szövegezik is a Bank of England és a Banque de France árnyékában, Bazelben és amelybe beleilleszthető kinek-kinek a maga vágyott, követelt valutareformja.

A nemzetközi valutaegyezmény

azonban, a kudarcba fulladt londoni gazdasági konferencia óta még a megvalósulás küszöbéhez sem közeledett. Helyette jött a clearingeknek, compensatióknak, valutafeláraknak mesterséges csinálmánya, az a racionalisztikus, vérszegény chimera, amelynek finom, tehnikus szövődményével próbálták a felelős kormányok leplezni a kemény elhatározásból fakadó politikai akarat és tett tökéletes hiányát. Akik tehát a jelen *cunctatoraival* szemben panaszolják föl az elkésett esztendőket, talán indokolt türelmetlenséggel vetik oda: nektek ez sohasem lesz időszerű, szüntelen aggodalmaskodástokkal ti azok közül valók vagytok, akik miatt a nemzet mindenről lekésett.

Igen, ezek a szavak itt is elhangozhatnak, itt is mondhatják: ugyan meddig?

Mit válaszoljunk? Mondjuk azt, hogy főérvetek időszerűtlenné vált, hiszen mélységes humanumból és magyarszeretetből fakadó adósságrendezés könnyített a gazdasorson? Hivatkozzunk arra, hogy az annyira elítélt felárpolitika keretében éppen az agrárérdekek részesültek kivételes elbánásban és a valutafelárak rendszerében is eltörülték azt, ami kinövésnek bizonyult? Nem, ez elégtelen válasz.

Időszerű-e a magyar valutareform?

Erre a kérdésre kell válaszolnunk.

Termelésünk, jelesül agrárgazdálkodásunk jövedelmezősége legfőképpen a belső piacon jelentkező hatályos, fizetőképes kereslet mértékétől függ. A legjellegzetesebb fogyasztórétegek vásárlóerejének alakulása a legsúlyosabb hatótényező a belső piaci kereslet oldalán. Agrárgazdálkodásunk jövedelmezősége tehát elsősorban az ipari munkásság, a magánalkalmazottak és a közalkalmazottak fizetőképességétől függ. *Ez a családtagjaival 2 millió személyt meghaladó réteg,* a maga fogyasztóképességével és fogyasztói szokásaival az agrártermelés döntő fontosságú piaca.

Mi történnék ezzel a pénz értékcsökkenésének prolongálása esetén? Azok a néprétegek, akik nem kísérik figyelemmel a nemzetközi pénzpiac jelenségeit, a háborút követő anyagi élményekre gondolva, a pénz értékének további csökkentésétől tartanának és parányi megtakarított pénzükön használati javakat vásárolnának. Fokozott iramot venne a *„Sachwert"*-ek vásárlása, ami természetesen *gyorsítaná a pénz körforgását. A pénznek ez a gyorsuló mozgása természetesen megbontaná a pénz volumenje és az áru volumenje közötti arányt,* tehát inflációs jelenségeket váltana ki akkor is, ha tulajdonképpen infláció nem lenne. Az inflációs jelenségek közül az árdrágulás alakulna ki leginkább, ami a forgalom igényeihez képest szükségessé tenne fokozottabb bankjegykibocsátást. *Megindulna az ismeretes tragikus versenyfutás, az élen haladnának az árak, azokat* — mindinkább lemaradva — *követné a bankjegyek szaporulata, a sor végén kullogna pedig: a munkabér, a „fix" fizetés.*

Teljesen bizonytalan, hogy a növekvő bankjegymennyiség, a közgazdaság vére, a gazdasági organizmusnak melyik részében okozna vértódulást és áramlásának rendszertelenségével hol idézne elő vérszegénységet.

Gondoljuk meg: *az árépület minden emeletén egy-egy társadalmi réteg lakik, az árépület arányának megbomlása tehát társadalmi rétegek pusztulásával egyértelmű. Minthogy minden jelentős valutareform szükségképpen eltolódásokat okoz az árépületben, társadalmi megrázkódtatásokkal jár, már pedig a kapitalizmuson belül pénzügyi síkon, lejátszódó szociális eltolódásoknak haszonélvezői sohasem azok a népelemek, amelyeknek megerősítése minden nemzetépítő reform alapeszméje.*

Át kell esnie a nemzetnek valamikor egy valutareform társadalmi rengésén? Ha igen, vigyázzunk, nehogy annak megismétlése váljék mulhatatlanul szükségessé!

Nagy gond és felelősség minden ország életében a pénzértéknek az ország termelő erőivel, nemzeti jövedelmével, nemzetközi gazdasági helyzetével arányos méretezése, nemzetközi értékparitásának meghatározása, de talán még ennél is felelősségteljesebb az ilyen jelentőségű hatalmi cselekvés időpontjának meghatározása. Felmerül a kérdés: *olyan időket élünk-e, amikor időszerű lehet a magyar valuta reformjára gondolni?*

Valutakáosz egy forrongó világban

Tekintsünk mindenekelőtt a két pólus, az arany- és a fontblok felé. Az általános választások előtt álló Franciaország, álljon kormánya élén akár a „békeszerző" Laval, akár más, mindenképpen el akarja kerülni a nagy alkotmányos esemény előestéjén a sok franciától annyira sürgetett devalvációt. *Ameddig a kispolgárok tömegei számára a közterheknek az állam eladósodásából származó emelkedése még mindig a kisebb rész a rentierk réménél, a devalvációnál, aligha akad francia kormány, amely szembeszállni merészelne ezzel az önzésből erőt merítő közvéleménnyel.* A frank devalvációja időpontjának bizonytalanságánál csak a devalváció bekövetkezésének bizonyossága nagyobb. Ez igazolja a francia államháztartásnak e hasábokon jellemzett logikája. Már pedig a francia frankkal áll és bukik az aranyblokk.

Nagy tájékozatlanságot árulnak el azok, akik állandósultnak ítélik a fontblokk törzsének, az angol fontnak intervalutáris helyzetét. Alig néhány hete hangzott el Anglia vezető-valutapolitikusának, J. M. *Keynes*-nek az állásfoglalása a font természetes paritásának kialakulása érdekében. *Keynes* szerint *mindenekelőtt az aranypontok térközét kell tágítani és jegybanktechnikai eszközökkel kell elősegíteni, hogy az angol font bizonyos próbaidőn át tartó hullámzás során elfoglalja azt a nemzetközi valutaközi helyzetét, ami Anglia viszonylagos gazdasági helyzetének, árucseréjének, nemzeti jövedelmének megfelel.* A font *„természetes javítása"* azonban csak akkor alakulhat ki, ha legalább nyugati viszonylatban elhárulnak a devizák piacára kiható nemzetközi árucserének mesterséges akadályai. *Keynes* megállapításából folyik tehát, hogy Anglia átmenetinek tekinti valutájának mai helyzetét és az árucsere akadályának elhárításával iparkodik kialakítani azt a gazdasági helyzetet, amelyben a gazdasági erők egyensúlyának jelzőszámaként megnyilvánulhat a font természetes paritása, amelyet utóbb a Bank of England lenne hivatott értékállandóságában megtartani.

Anglia természetesen a nemzetközi árucserére üdvös nemzetközi valutaegyezmény létrehozása érdekében *a fontsterling mai intervalutáris helyzete alapján is megegyeznék az aranyblokkhoz tartozó államokkal, ha ez lehetővé tenné a font, a dollár és a francia frank közös valutapolitikai frontjának összeharácsolását.* Ennek a létrehozása irányában tett az U. S. A. pénzügyminisztere, *Morgenthau* határozott lépéseket. Tapasztalhatta: a gazdasági érdekek megítélésének azonossága dacára, ez a valutafront francia belpolitikai szempontokból létre nem jöhet és minthogy e szempont az általános választások kimenetelének mérlegelése, *a világ nagy gazdaságpolitikai eseményének, a nemzetközi valutaegyezménynek előkészítése csak a francia választások utánra remélhető.*

Páris—Moszkva London—Tokió—Nanking

Nem politikai erővonalakat, gazdasági kapcsolatokat jelentenek ezek az összefüggések. Jelentik, hogy *a Szovjetek Államszövetsége most megvalósuló valutareformjával a cservonec és a francia frank között teremt állandó értékarányt,* hogy ezzel gazdasági oldalról is elősegítse a Páris—Prága—Moszkva erővonal érvényét.

Amíg Nyugaton forrong a valutakáosz, Távolkeleten nagy összefüggések körvonalai rajzolódnak a csendesóceáni horizontra: Az új flottaegyezmény körül kialakuló ellentétek dacára, mindnagyobb jelentőséget nyer *a jen és a font állandósult értékaránya,* mint az ázsiai népek árucseréjének értékes emeltyűje. Érdekesen kapcsolódik ehhez a fix értékarányhoz *Mandzsukuo új valutájának és a jennek állandó intervalutáris helyzete* egyrészről, az angol kezdeményezésre *(Sir Frederic Leith Ross)* most megvalósuló *kínai pénzreform sanghai jegyzésű valutájának a jenhez és ezzel pedig de facto a fonthoz kapcsolódása másrészről.*

—London—Páris—Newyork valutapolitikai frontjának kialakulása tehát nem csupán az arany- és a fontblokk valutaötvözetét hozná létre, hanem az új világ új értékarányaiba éppen úgy beállítaná Moszkvát, mint Nankingot és Tókiót.

London a kapitalizmus, Moszkva az antipodus, a kollektivizmus, Tókió az ázsiai sárga civilizáció értékes ereje racionalizálásának roppant körvonalai bontakoznak ki előttünk. Földségeket szervező és átfogó erők keresik az új egyensúlyhelyeztet.

Szabad-e, lehet-e mérkőzésük előestéjén józan valutapolitikai semlegességünkből kimozdulnunk; nem kockáztatnánk-e ezzel a valutareform közeli szükségszerű megismétlésének veszélyét?

Kovrig Béla

— **(Bankjegyforgalmunk 60.5 millióval 417.6 millió pengőre emelkedett.)** A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma a december 31-i kimutatás szerint a december 23-i forgalommal szemben 60.5 millió pengővel, a váltótárcaállomány pedig 38.7 millió pengővel emelkedett, amely az év utolsó üzleti hetében szokásos nagyobb pénzszükséglettel áll összefüggésben. Az érckészlet 0.5 millió pengővel növekedett. Az állami girószámlákról 36.9 millió pengő kifizetés történt, ellenben egyéb számlákra 16.6 millió pengő folyt be, úgyhogy végeredményben a girokövetelések állománya 20.3 millió pengővel csökkent. Az állami adósság törlesztésére 106.000 pengő folyt be. Az „Egyéb követelések" 0.1 millió pengővel, az „Egyéb tartozások" pedig 1.1 millió pengővel apadtak.

— **(A német vasutak emelik a teherszállítás díjtételeit.)** Berlinből jelentik: A német birodalmi vasutak január 20-iki hatállyal korlátozott mértékben öt százalékkal felemelik a teherszállítási díjtételeket. Nem szerepelnek a felemelt díjtételeknél a fontos élelmiszerek, mint a gabonaneműek, a hüvelyesek, a lisztárúk, az emberi táplálkozásra szolgáló burgonya, főzelék, tej és tejtermékek (vaj és hasonlók), tojás, vágómarha, továbbá különböző hus- és kolbászárúk, tengeri halak, erőtakarmányok és műtrágyák. Nem emelik fel továbbá a tengeri kikötők szállítmányainak tarifáját, valamint az egyéb behozatali és kiviteli díjtételeket s végül az expressz-árutarifát.

— **(A bolgár textiláruk kötelező származási megjelölése.)** Szófiai jelentés szerint most jelent meg a bolgár közgazdasági minisztérium rendelete a szövött áruk megjelölésére vonatkozólag. Eszerint mindenféle szövetet, amelyet belföldön állítanak el, vagy külföldről hoznak be, a darab két végén fémólomzárral, vagy legalább pecséttel kell ellátni, amely világosan feltünteti a termelő céget, a termelési helyet és külföldi gyártmányoknál az államot is. Belföldi gyártmányú szöveteknél e megjelölésnek bolgár írással kell történnie.

A TÖKÉLETES EGÉSZSÉG

mindenki számára megvalósítható!

Olvassa el a már III. kiadásban megjelent

EGÉSZSÉG és ÖNFEGYELMEZÉS „COUÉISMUS"

című művet.

Irta **Coué Emil**, a világhírű Nancy-i tudós.

A tartalomjegyzékből: Mi a Couéizmus? — Akarat és képzelőerő — Szuggesztió és autószuggesztió — Hogyan sajátíthatjuk el az autószuggesztió tudatos alkalmazását — Szuggesztió segítségével gyógyított betegesetek leírása — Coué intézete Nancyban — A csoda, mely bennünk lakozik — Eljárás a szuggesztív gyógykezelésnél — A szuggesztió alkalmazása gyógyíthatatlannak nyilvánított szív- és idegbetegségek eseteiben — stb. stb. Vészes vérszegénység gyógyulása, hízás-fogyás stb. szuggesztió segítségével stb. stb.

E mű a világ összes kultúrnyelvein megjelent, magyar nyelven már III. javított kiadás került most a könyvpiacra!

Gyönyörű kiállításban ára . . . . . P 2.60

Kapható az UJ MAGYARSÁG könyvosztályában, Budapest, VII., Rákóczi-út 30. Telefon: 46—4—20

Jancsó Béla

Vajda Lajos

tovább

Viski Balás László

l. Szabad Művészet

1947. 209. l.

11. 7 m

3/19

Dongó György
és
Jancsó Béla
festők??
nincs cíd
a koll. kiállítása
Hol, és mikor?
És mit festett az egyik,
mit a másik??
Elek Artur
magyarázatból

III. T e r e m.

45./ Bécsikapu téri evang. templom 40 P.
46./ Gellérthegyen 40 "
47./ Kömüves utca 40 "
48./ Tanyaházak /szines tus/ 30 "
49./ Eger, Koszoru u. /szines t./ 30 "
50./ Hadnagy u.felől 40 "
51./ Kömüves utca /szines tus / 35 "
52./ Holdvilág utca "" 40 "
53./ Mátyás templom 40 P
54./ Eger minaret "" 50 "
55./ Kömüves lépcső "" 35 "
56./ Tabán "" 40 "
57./ Fehérsas tér 40 "
58./ Horgász az egri patakban / szines / 30 "
59./ Kömüves lépcső alja 40 "
60./ Eger templom /szines/ 35 "
61./ Kereszt tér 40 "
62./ Gellérthegyi ház /szines/ 20 "
63./ Holdvilág utca 30 "
64./ Libák /szines/ 20 P
65./ Csónak utca 40 "
66./ Gellérthegy oldalában 40 P
67./ Kereszt tér 40 "
68./ Gellérthegy oldalában /szines / 20 "
69./ Leépitik a Tabánt /szines/ 35 "
70./ Tabáni ház /szines/ 20 "
71./ Holdvilág utca 40 P
72./ Kömüves lépcső 40 "
73./ Vén pipás 50 "
74./ Pihenő kaszások /szines/ 20 "
75./ Holdvilág utca 40 "
76./ Tabáni rác templom /szines/ 40 "
77./ Tabán / szines / 25 "
78./ Naphegy utca /szines/ 20 "
79./ Legelő kecskék 40 "

J a n c s ó B é l a
Budapest, II. Hunyadi János ut 4. I.em.12.

D o n g ó G y ö r g y
Budapest, I., Vár, Fortuna utca 10.

Budai Szépmű Tanintat
1932. dec.

Drugó György nevéhez rendezve erre:

Drugó György
l. nagy Janosó Bélálnál

I. Terem.

1./	Félakt	30 P.	13./	Idill	150 P.
2./	Hármas akt	500 "	14./	Sárgakabátos nő	150 P.
3./	Felvidéki táj	250 "	15./	Vihar után	100 "
4./	Kertben	30 "	16./	Strand	200 "
5./	Csendélet I-II	100 "	17./	Virágcsendélet	180 "
6./	Naplemente	150 "	18./	Modellek	150 "
7./	Fantasztikus táj	300 "	19./	Anya gyermekével	300 "
8./	Csendélet	100 "	20./	Álmodó	120 "
9./	Anya gyermekével I-II	150 P	21./	Vöröskendős parasztleány	150 "
10./	Balatoni táj	180 "	22./	Birsalmák	80 "
11./	Homokbánya	200 "	23./	Balaton reggel	100 "
12./	Portrait				

II. Terem.

24./	Őszi erdő	180 P	36./	Műtermben	300 P
25./	Palusi táj	250 "	37./	Önarckép	100 "
26./	Fürdő nő	180 "	38./	Öreg ember	40 "
27./	Virág csendélet leányfejjel	100 "	39./	Kubikos fej	40 "
28./	Krizantim csendélet	160 "	40./	Miskolci táj	200 "
29./	Cigányleány akt	300 "	41./	Koldus	180 "
30./	Akt napraforgóval	300 "	42./	Félakt	80 "
31./	Sajópartí táj	30 "	43./	Korsós csendélet	60 "
32./	Tabán	80 "	44./	Csendélet	60 "
33./	Maszkok	180 "			
34./	Vizimalom	200 "			
35./	Birsalmák	80 "			

Jancsó Béla

Budai Szépmüv. Társulat

1932. dec.

→ Dongó György nevéhez rendezve ennyi.

Dongó Mózsa

l. még Jancsó Bélánál

I. Terem.

1./	Félakt	30 P.	13./	Idill	150 P.
2./	Hármas akt	500 "	14./	Sárgakabátos nő	150 P.
3./	Felvidéki táj	250 "	15./	Vihar után	100 "
4./	Kertben	30 "	16./	Strand	200 "
5./	Csendélet I-II.	100 "	17./	Virágcsendélet	180 "
6./	Naplemente	150 "	18./	Modellek	150 "
7./	Fantasztikus táj	300 "	19./	~~Anya gyermekével~~	300 "
8./	~~Csendélet~~	100 "	20./	Álmodó	120 "
9./	Anya gyermekével I-II	150 P	21./	Vöröskendős parasztleány	150 "
10./	Balatoni táj	180 "	22./	Birsalmák	80 "
11./	Homokbánya	200 "	23./	Balaton reggel	100 "
12./	Portrait				

II. Terem.

Jancsó Béla

24./	Őszi erdő	180 P	36./	Müteremben	300 P
25./	Palusi táj	250 "	37./	Önarckép	100 "
26./	Fürdő nő	180 "	38./	Öreg ember	40 "
27./	Virág csendélet leányfejjel	100 "	39./	Kubikos fej	40 "
28./	Krizantim csendélet	160 "	40./	Miskolci táj	200 "
29./	Cigányleány akt	300 "	41./	Koldus	180 "
30./	Akt napraforgóval	300 "	42./	Félakt	80 "
31./	Sajóparti táj	30 "	43./	Korsós csendélet	60 "
32./	Tabán	80 "	44./	Csendélet	60 "
33./	Maszkok	180 "			
34./	Vizimalom	200 "			
35./	Birsalmák	80 "			

4/Tg

Jancsó Béla festő

JANCSÓ Béla festő

MN 1996. aug. 29.

JANCSÓ BÉLA festőművész emlékkiállítása szeptember 3-án délután fél ötkor nyílik meg a Jókai Klubban (Budapest XII., Hollós út 5.). A tárlat szeptember 14-ig tekinthető meg.

JELENTKE

A Győrött és Pannonhalmán meg
1996.máju

Név:

Cím:

Telefon:

FIGYELEM! Az alábbi szövegre adott választ

Ankét mindkét napján részt kívánok venni :

Csak az első napon /28-án/ kedden, kívánok rés

Második napon /29-én/ szerdán, kívánok részt v

Autóbuszt igénybe kívánom venni /Budapesttől

(EX.

A budapesti Jókai Klub Vezetősége,
a művész fia ifj. Jancsó Béla (Svájc, Gattikon)
és leánya Jancsó Judit (Budapest)
meghívja Önt és hozzátartozóit

Jancsó Béla festőművész
(1896–1977)

centenáriumi emlékkiállításának
megnyitó ünnepségére
1996. szeptember 3.-án kedden délután 16.30-kor

Megnyitja:

Pogány Ö. Gábor
művészettörténész
Magyar Nemzeti Galéria
nyugalmazott főigazgatója

A kiállítás szeptember 3.-ától szeptember 14.-éig
tekinthető meg.
Jókai Klub:
1121 Budapest, Hollós út 5. Tel.: 156-32-84

Maszek KRESZ

„Uram, a törvényalkotó a KRESZ-t nem az ésszerűség, hanem a célszerűség jegyében alkotta meg!” – mondta egyszer nekem egy derék vidéki rendőr. Azon polemizáltunk, hogy mekkora vétséget követtem el, amikor a forgalomtól teljesen üres, éjszakai falu négysávos főutcáján megálltam, hogy cigarettát vegyek, holott megállni tilos tábla tiltotta ezt.

Valóban jó volna sokszor, ha az ember pillanatnyi érdekei szerint volna tágítható a közlekedés Bibliája. Csakhogy a rend őrei ritkán engednek az írott szabályból, így az ember rendszerint akkor esik a bírságolás áldozatául, amikor a sok, valóban szükséges és sok megkérdőjelezhető szabályzó közül a kisebb fajsúlyúakban vét. Márpedig aki közlekedik, előbb-utóbb vét is, ilyen az élet.

Ez járt a fejemben azon a reggelen is, amikor az Orbánhegyről a Margit híd pesti hídfőjéig kerek félórán át araszolgattam a kilátástalan forgalomban, és az alábbiakat tapasztaltam.

Nagyenyed utca. A parkoló sáv tele, a rakodó teherautó persze a forgalmi sávban áll, jókora trombózist idézve elő a hegyről jövők számára. Az autóforgalom részben a villamossínen bonyolódik, mások az utolsó percben ocsúdva próbálnak bekéredzkedni a sorba. Nem így BMW úr. Ő siet, ezért teljesen az út baloldalára húzódva, a szembejövő villamos és forgalom sávján előz le mindenkit, aztán hogy rátegyen még egy lapáttal, a lámpánál bevág a várakozók elé, és a piros jelzés ellenére jobbra bekanyarodik az Alkotás utcára. Ínyenc rendőrcsemege volna, csak hát nincs, aki „díjazza”.

Vérmező. Szinte konstans forgalmi akadály. Mazda úr úgy érzi, most kéne átmennie megkülönböztetett járműbe, mert elunva az araszolgatást, rámegy a villamossínekre, és barna port verve maga után végigsuhan a pályatesten a Déli pályaudvari terelő járdaszigettől szinte a Moszkva térig. Itt sincs senki, aki elkérné tőle az „autópálya-díjat”. Hasonszőrű kollégája egy fekete Mercedesben a Margit körút hosszában teszi ugyanezt – ugyanúgy büntetlenül.

Margithíd. Nem hiszem, hogy volna a világon olyan ország, amelyiknek forgalmi szabályai megengednék a hídon való megfordulást. A német rendszámú VW vezetője úgy látszik nem arra akar menni, amerre a forgalom sodorja, mert laza csuklómozdulattal kihasználja a lehetőséget, és a szigetnél keresztezve a síneket visszafordul, amerről jött. Ezúttal megúszta minden szempontból.

Nem vagyok híve az olyan merev rendszabály-értelmezésnek, hogy pl. a teljesen üres országúton is indexeljek, ha sávot váltok. De ami a forgalom tényleges zavarását, pláne biztonságának súlyos veszélyeztetését illeti, abban nem kellene elnézni egyesek maszek KRESZ-szabályait, mert ez csak lovat ad alájuk. Így is van már alattuk elég lóerő, amivel visszaélnek, mert azért mindig akad valaki, aki visszafogadja őket a sorba. És aki majd egy sokkal kisebb vétségért is kénytelen lesz megnyitni a pénztárcáját a rendőrnek kényelmesebb szituációkban.

MArnut

A Pető Intézettel szemben!

Sok szó esik mostanában az allergiáról, a kellemetlen tüneteket okozó fűfélékről, gazokról. Nem kevés pénzt költenek az amúgy is szűkre szabott egészségügyi költségvetésből az allergiás tünetek kezelésére. Szervezett akciók folynak a káros növények irtására, de ezeknek semmi értelme nincs, ha amúgy gondozott, ápolt kertek előtt, az utcai részeken zavartalanul virágozhatnak ezek a növények és szórhatják magjaikat szerte széjjel az őszi szélben... Ilyen szemet szúró terület a Kútvölgyi úton a Pető Intézettel szemközti oldalon egy olyan burjánzó gaztenger, mely egymagában képes ellátni magokkal az egész XII-ik kerületet.

Megoldás? Ha már a felnőtek képtelenek megoldani a gaztalanítást, talán a jóra fogékony iskolásgyermekeket lehetne rávezetni egy-egy szabadban tartott biológia óra keretében arra, hogy környezetünk egészségesen tartása az egyik legfontosabb betegséget megelőző tényező.

Tisztelettel:
dr. Balla Mária

Magyar–német diákkapcsolatok a kerületben

Nem csak tudni kell a nyelvet...

A Városmajori Gimnázium és az uetersenti Ludwig-Meyn Schule között az idén már hatodik alkalommal került sor diákcserére. A tanulók a nyári szünet utolsó hetében utaztak Németországba, a német diákok látogatására május elején került sor.

– Magyarországi programjainkat a millecentenárium jegyében szerveztük – mondta *Némethné Révész Zsuzsa* némettanár. – Örülünk, hogy ilyen virágzó cserekapcsolatot tudunk tanulóinknak kínálni. Igaz, Uetersen messze van, de kevésbé ismert városokat, tájakat, nyelvjárásokat ismerhetnek meg a gyerekek ilymódon. A vendéglátó családoknál csak saját magukra, nyelvi tudásukra támaszkodhatnak. Fokozatosan észre kell venniük, hogy a cél nemcsak a nyelv tudása, hanem használata. Az uetersenti színjátszócsoport már két alkalommal lépett fel gimnáziumunkban, németországi kollégáinkkal szeretnénk a szakmai cserelátogatásokat is rendszeressé tenni. A magyar vendéglátó családokat ez évben a XII. kerületi német kisebbségi önkormányzat is támogatta.

Dicsőné Helmly Mária képviselő asszony így fogalmazott: – A német nyelv oktatása, ápolása terén sikeresnek vallom kerületünket. Az iskoláknak, így a Városmajori Gimnáziumnak is felajánlottuk a kisebbségi önkormányzat segítségét. Tankönyveket ajándékoztunk a gimnáziumnak, az uetersenti cserében ez évben részt vevő tanulókat személyenként ezer forinttal támogattuk. A német diákokat *Mitnyan György* alpolgármester fogadta, *Gonda Attila* pedig a kerület nevében szép könyvekkel ajándékozta meg őket. Sajnos szűkös anyagi forrásokkal rendelkezünk, de igyekszünk minden ilyen programot támogatni. Súlyt helyezünk arra, hogy a kerületi gyerekek, akik közül sokan német nemzetiségi családi gyökerekkel rendelkeznek, a szép német nyelvet sajátítsák el.

Szebedy Tas igazgató felajánlotta a gimnázium segítségét. A kerületi német kisebbség március 15-i koszorúzását énekekkel, szavalatokkal tették a gimnazisták ünnepélyesebbé. Most közösen készülnek az idősek karácsonyára.

Tiszai István

Kunyerálók az úttesten

Sajnos egyre többen vannak. Pontos menetrend szerint dolgoznak, és néha még pofozkodni is képesek a jó helyekért. Az Alkotás és a Márvány utca sarkán ketten csinálják. Amikor pirosra vált a lámpa, rögtön munkához látnak. Fél percük van arra, hogy az autósok szívét meglágyítsák, és pár forint alamizsnát összeszedjenek. Az egyik keveset beszél. A tenyere jelzi, hogy nem

tának. Rendkívüli beszédkészséggel rendelkezik, s ezt kitűnően kamatoztatja. Az előadásokat általában értékelik a járókelők. Nemrégiben egy mérnökökből és technikusokból álló szemlebizottságot szórakoztatott percekig. Az eredmény nem maradt el. Kétszáz forintot sikerült kikönyörögnie. Ilyenkor vásárol egy kanna bort, s békésen megiszogatja. Ha nagyon

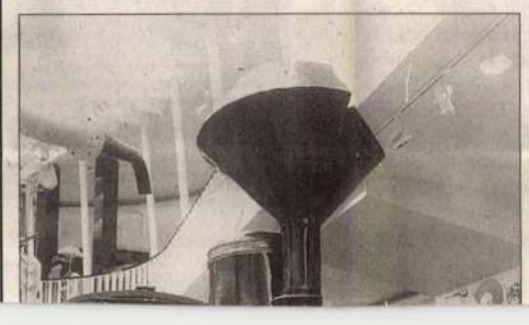

Kiállítás a Közlekedési Múzeumban

A 150 éves magyar vasút

te. Gazdag képi és tárgyi emlékekkel járulhatott az akkor világraszóló esemény a millennium kiállítási anyagához – az iparban elfoglalt szerepének megfelelően.

A régi kiállítás hangulatát, a száz év előtti csarnokait, a kiállítás helyszínrajzát színes diaképek idézik az egykori bemutató stílusában készült vörös selyemdrapériás, aranyrojt díszítésű keretben. A száz év előtti, máig megőrzött mo[illegible] eredeti tárgyak és doku-

Hegyvidéki szomszédunk volt

Kratochwill Mimi művészettörténész kitűnő katalógus-tanulmányából vett idézetet azzal egészíthetem ki: Jancsó Béla hegyvidéki szomszédunk is volt. Haláláig a Cédrus utcában lakott, a Sváb-hegyen. Születésének századik évfordulójára rokonai kiállítást szerkesztettek a még fellelhető képeiből. Ezt a 40 darabból álló tárlatot a Jókai Klub állította ki szeptember első felében.

Az újságíró pedig, aki most találkozott először ezen alig ismert magyar festőművésznek a nevével, művészetével, megpróbálja nagyjából három ülésben történt szembesüléssel felvázolni egykori szomszédunk igencsak elnagyolt portréját...

Objektív vázlat

Jancsó Béla János (maksai *Jancsó* János és *Bauer* Róza fia) Budapesten született. Kézdivásárhelyen járt gimnáziumba, és Marosvásárhelyre vonult be az 5. magyar királyi honvéd tüzérezred önkénteseként. Az I. Világháborúból szolgálaton kívüli századosként szerelt le kitüntetésekkel, majd jelentkezett a budapesti Képzőművészeti Főiskolára. Tanára, a *Hollósy Simon* tanítvány, *Benkhard Ágost* a nagybányai festőiskola látásmódját közvetítette számára, míg kialakult nehezen címkézhető, nagyjából impresszionista, expresszív és konstruktivista hatásoktól sem mentes egyéni festőisége. Költői líra, lágy, vallomásos színek, derűre is hajlamos piktúra ez, a magyar természetfestési hagyományok és sok egyediség keverceként, nem nélkülözve az átérző, jó emberismeretet sem. Mindenütt dolgozott, amerre járt: Erdélyben, Nagybányán és Felsőbányán, Miskolcon, a Duna mellett, Szentendrén, később Budapesten és Svájcban.

A 30-as évek és a 40-es évek eleje művészi fejlődésében a kiteljesedést jelentette. Művei rendszeresen szerepelnek a legrangosabb képzőművészeti kiállításokon: a Műcsarnokban, a Nemzeti Szalonban, a Szinyei Társaság és a budai Szépművészeti Társaság tárlatain. A Fővárosi Képtár is vásárolt a művésztől, e festmények ma a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában vannak.

Életének legfontosabb eseményeként 1942-ben *Csorba Tibor* festőművésszel közös tárlata nyílt a „Műbarát" XXIX. kiállításaként 39 pasztellképből, 1943-ban pedig a Széchenyi-hegyi Golf Szállóban állította ki 147 művét. Olajfestmények, pasztellek, akvarellek, kréták, szépiák, ceruza- és tusrajzok meg rézkarcok válogatott anyaga jelentette a tárlatot.

1945-ben még felbukkan a neve néhány kisebb kiállításon, de munkásságát a II. világháború követően már alig lehet nyomon kísérni. Festett ugyan, és egy ideig a Jókai Klubban szakkört is vezetett, ám sem a műkincskereskedelemben, sem a tárlatokon nem fordul elő a neve. Megrendítő, hogy alig húsz évvel a halála után már kutatni kell művészi hagyatéka után, mert legtöbb alkotásának sorsa ismeretlen.

Szubjektív vonalak Svájcból

Ifj. Jancsó Béla (Svájc, Gattikon) az első házasságból, *Sátory Magdolnától* származó három gyermek közül az egyetlen fiú. Jelenleg a reklámszakmában dolgozik, a centenáriumi kiállítás létrejöttében is jelentősen közreműködött. Ő így emlékezik:

– Mi csak tizenhárom éves koromig éltünk együtt apámmal, aztán leküldtek a Várba nagymamámékhoz, mert az biztonságosabbnak látszott a háború idején. Apámék maradtak a Sváb-hegyen, élete végén pedig *Judit* húgommal élt ott. *Zsuzsa* testvérünk már nem él.

Apám hivatásos festő volt, de mert nem tartozott csoportokhoz, és művészileg sem volt megalkuvó, a háború után már nem jutott neki tér. Tulajdonképpen nem tudni, miért hallgatták agyon. Székely ember volt és katonatiszt, lehet, hogy épp emiatt nem távozott külföldre. Ugyanakkor nem volt hajlandó szoc.reál műveket alkotni.

Lényegében nem is tudom, miből élt meg. Sokszor képekkel

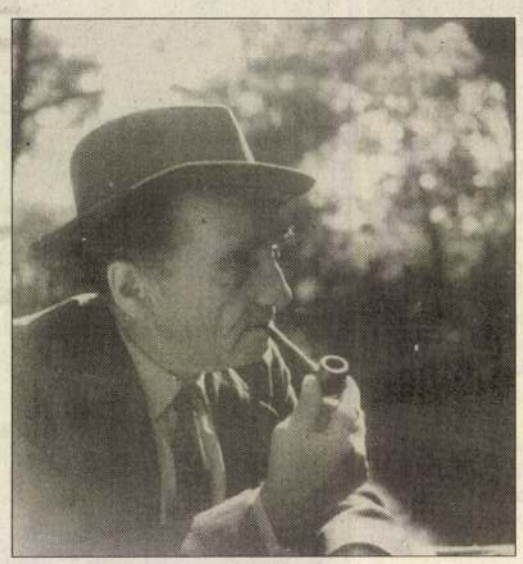

fizetett az orvosnak, másoknak, mert azért sokat dolgozott. Festékekkel a zsebében járt; szerette a színeket meg a fényt. Képeinek egy része a sváb-hegyi Braun erdőben, a Cédrus, a Felhő utca környékén született. Ha otthon útban volt és elküldték, vagy festett, vagy sakkozgatott a Jókai Klubban, beszélgetett a kiskocsmákban. Zürichben sem adta el a képeit, mert amikor ki-kilátogatott hozzánk, ott is festett. „Én a gyermekeimnek festek"- mondta. Szerényen élt. Mikor elment sétálni, adtam neki öt frankot, hogy igyon valamit, ha megszomjazik. Két-három hét múlva, mikor elutazott, azt a pénzt is visszaadta. Aztán volt, hogy földmérőknek tartotta figurásként a rudat, azért is kapott valamit. Sajnos a második felesége nagyon sok képét elvitte a váláskor, azok sem kerültek elő.

Színek a Sváb-hegyről

Jancsó Judit, a legfiatalabb leánygyermek balettezni szeretett volna, de aztán az élet neki is mindenféle mást hozott: több munkahelyet, több férjet. Édesapja a második válását követően már csak őbelé tudott kapaszkodni, így nagyjából ez a ma már nyugdíjas lánya segítette a megélhetését. Ő így beszél:

– Ez a kiállítás nem tükrözi híven az apámat, azért is vittem a megnyitóra egy tál gyümölcsöt, meg egy csokor mindenféle virágot. Az inkább az én papám, mint ezek a festmények, melyeknek jó részét ugyan én adtam, de ezek a későbbi művei, amik nem az igazi stílusát jelentették. Ő egy aranyos bohémként élt, szerette a kártyát, a lóversenyt, a nőket, és mi egy nagy bohém családot alkottunk. Egyébként tartózkodó, csendes, szeriőz ember volt. Vele nem lehetett veszekedni, mert fogta a kalapját, és elment itthonról.

Anyámat, (aki később *Szentkuthy Miklós* életében játszott fontos szerepet) próbáltam kérdezni, miért váltak el, de nem sokat tudtam meg tőle. Apám meg élte a csöndes életét, mert sem a Képzőművészeti Alap, sem a kerületi tanács nem segítette. Még a Jókai Klub képzőművész körét is lényegében ingyen vezette. Volt itt a hegyen pár barátja, például *Devecseri Gábor*, de jobbára ők is sorra meghaltak. Festegette a szomszédos kerteket, és nagyon ragaszkodott hozzám, főleg, hogy a második házassága sem sikerült. A felesége legalább 60-70 képét vitte el. Már ő sem él. Én az ötödik férjéig jutottam el, de sehol semmi nyom a festményekről. Apámban mindig volt valami csöndes derű. Amikor nem sokkal a kómába kerülése és halála előtt egy agyérgörcs után eljött az orvos, neki is azt mondta: „Nőket írjon föl nekem, ne gyógyszereket!"

„Nagyon jó művész"

Végül Kratochwill Mimit, a kiállítást rendező művészettörténészt kérdezem Jancsó Béla művészi értékéről.

– Egyértelműen állíthatom, hogy nagyon jó művész. A Farkasréti temetőben nyugszik, de képeinek nagy részéről nem tudunk semmit, pedig még újságcikk formájában is kerestettük ezeket. Sok képét nem is írta alá. Örülök ennek a centenáriumi kiállításnak, mert így talán megóvhatjuk a feledéstől Jancsó Béla nevét és művészetét. Talán a ráirányult figyelem még előhozza néhány lappangó művét is!

Muzsay András

Jancsó Béla, az alig ismert festő

„Tragikus festősors jutott Jancsó Bélának. Ígéretes, nagy tehetségű festőnek indult, amit a második világháború végéig átívelt pályájával bizonyított is. 1946 után elhallgatott, kiállításokon nem szerepelt, műveit nem jegyezték, kitüntetésekben, nyugdíjban nem részesült. 1977-ben, 81 éves korában Budapesten hunt el."

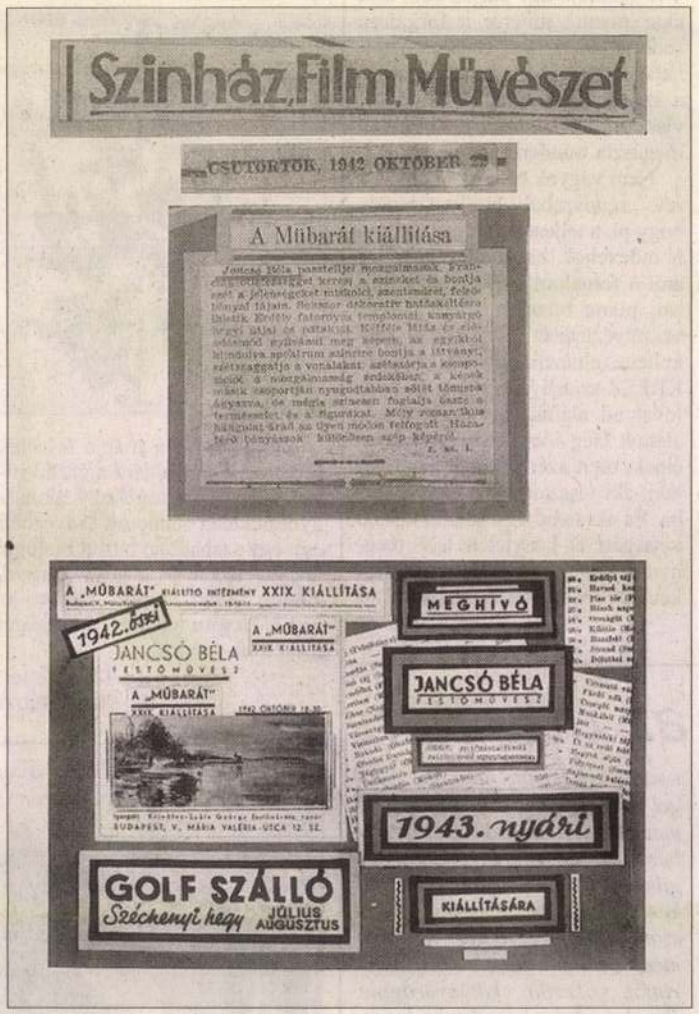

JÁNCSÓ, BÉLA

1896 - 1977.

Jókai Klub

1996 szept 3 - 14

Ber. Kratochwill Mimi

ÉS 1990.51/52.sz. 10.p.

Jánváry Zsolt grafikája

kétségbeesve kia-
Mire kimondta s
ár az úttest közé-
ütt. De tudok el-
kárját hívta ijed-
elszaladt, s már
ötött ki. Rövid ne-
A kiáltott Golf!-ra
s nem ütötte el az

m következik az,
a megfelelő, ám a
n fel kell mérnie
gy akadálytalanul
szédhibás, dadogó
son kutyát, de ha
rgalmas környéket
149 old., 98 Ft)

árium

n megfogalmazott
ehasonlíthatatlanul
nt a hasonló ren-
. szerző — a ter-
je — elmagyarázza
ek különböző mód-
zerzésében, tenyész-
beteg, életképtelen
m ivarzó állatokat
, 242 old., 108 Ft)

emlősök

állatokra vonatkozó
iadása, bár ezt a
l. Egyetlen eltérés:
a szerző az előbbi
, életképtelen utó-
ivarzó állatok kise-
z egy évvel később-

történetek középpontjába helyezve *Malacka* nevű tengeri malacát.

A tengeri malac — cavia porcellus — maga az életre kelt talány. Teljesen mindegy, hogy mit csinált Malacka, a szerző azt nem értette meg, fogalma sincs, hogy milyen pszichikai okai vannak, hogy genetikailag most ne is közelítsük a kérdést.

A könyv ettől jó.

Íme, egy példa. „Volt egyszer egy tengerimalacunk, amelyik a szoba közepén lévő nagy szőnyeghez ragaszkodott, ha kiengedtük, csakis azon szaladgált. Villámgyorsan cikázott az asztal és a széklábak között, de soha nem lépett volna a parkettára. Mielőtt odaért, mindig fékezett. Eleve így döntött, vagy talán az első alkalommal nagyot csúszott a parketten és akkor utálta meg, *utólag már nem lehetett megállapítani.* Ugyanilyen rejtélyes maradt az is, hogy miért ragaszkodott annyira egy bizonyos párnához, amit Andris *(a szerző fia — szerk.) tett elébe.* Másik párna nem hozta izgalomba."

És így tovább. Ha jó étvágya volt, a szerző rendre elgondolkodott: mi történhetett? Ha nem evett, a szerző azonnal pánikba esett: mi történhetett? Kérdőn nézett, ha jó kedve volt, és elcsodálkozott, ha rosszul érezte magát.

Különös tenyésztő különös malaca. *(Gondolat—Marabu, 97 oldal, 88 Ft)*

Desmond Morris: Miért csinálja a kutya?

Mintegy hatvan jellegzetes kutya-megnyilvánulást ír le a szerző, s adja ezek genetikai-lélektani okait.

Itt van például az az eset, amikor a vendég még be sem lépett az ajtón, a kutya már átkulcsolta lábaszárát és alfelével heves tolómozdulatot végzett.

Az eset rendkívül kínos, hiszen e pillanatban sem a háziasszonynak szánt tortát, virágot, sem pedig az üveg szürkebarátot nem adtuk még át, hogy most a gyerekeknek szánt csokoládéról szó sem essék. Ott állunk tehát, és a kutyát nem lehet leállítani. Már előljáróban leszögezzük, hogy a helyes reakció a tolerancia — elsősorban a sajnálat és nem a harag. Ilyen esetben is legyünk mértéktartóak és ahogy a szerző írja: *a Kutya közeledését udvariasan, de határozottan utasítsuk el.*

Amúgy a kielégítetlen kutya azért választja az emberi lábszárat, mert könnyű átkulcsolni — folytatja Desmond Morris. — Az ember túl nagy és túl magas a kutyához, tehát marad a láb, mint egyetlen könnyen elérhető testtájék a nemi közelcsirkedarabokról ne is ejtsünk szót. Csak megerősíteni tudom Desmond Morrist, de mind ezeken túl a tányérban hagyott maradék olyan veszélyeket is rejt magában, hogy azt *valaki* véletlenül fölfalja. Minthogy nekem két perzsamacskám is van — Delfin Gubanc, valamint Sédvölgyi Arnold — példát is tudok említeni a veszélyeket illetően. Éjszakába nyúló, igen kiadós beszélgetést — vö. elképesztő lerészegedést — követően invitáltam barátomat, a jónevű szakírót, aludjon nálam, aki már csak azért is hajlott a szóra, mert nem tudott lábra állni. Kisvártatva nyugovóra tértünk, csupán hajnaltájt hallottam motoszkálást a konyha felől, nem volt zavaró. Aztán, mint rendesen, a macskák kaparászni kezdték az ajtófélfát, amit nem értettem, hiszen tányérjukon nemcsak a megmaradt pörkölt, de még a lefekvés előtt rálöttyintett bableves is ott maradt. Minthogy azonban az edényt már magam sem tudom, miért, a gáztűzhelyen hagytam, a sikeres szerző falta föl, sőt tunkolta ki. Mindezek előrebocsátásával a magam részéről ajánlani tudom Desmond Morris könyvét. *(Európa, 115 old., 135 Ft)*

Bíró Sándor: Papagájábécé

El nem tudja képzelni a papagájt nem tartó ember, hogy ennek a madárnak menynyi ellensége van. Először is saját maga: „a papagáj különösen tapasztalatlan, fiatal korában néha túl nagy sebességgel repül a nem oly nagy szobai távolságokhoz és az ütközési pontokhoz képest, emiatt igen veszélyes lehet önmagára nézve. Gondolnunk kell erre a megfelelő környezet kialakításakor."

Ezt követően mintegy tíz papagáj-veszélyről olvashatunk, ideértve a macskát, a papagájtulajdonos saját gyerekét, akiknek, amint a szerző írja: „sokkal nagyobb a testi ereje a papagáj ellenállásához viszonyítva, mint az előrelátása."

A veszélyek kimeríthetetlen tárháza a „lakás nyílásainak kezelése", de ha már egyszer kijutott a szabadba, a legfontosabb szempont: *kerüljük a hajkurászást!*

A papagájt helyes visszacsalogatni, ami történhet *a)* hangjelzéssel — fütty, egyezményes rikoltás stb., *b)* kedvenc tárgyának felmutatásával — csengő, megrágott viaszfigura stb., *c)* mutogatással — kezünk olyan állásba helyezésével, hogy ha a madár meglátja, rárepüljön.

Nem zárható ki egy komplex csalogatási változat, amikor is a füttyögő madártulajdonos egyidejűleg tárgyat mutat föl, de úgy, hogy kezét megfelelő görbületben tart-

A budapesti Jókai Klub Vezetősége,
a művész fia ifj. Jancsó Béla (Svájc, Gattikon)
és leánya Jancsó Judit (Budapest)
meghívja Önt és hozzátartozóit

Jancsó Béla festőművész (1896–1977)

centenáriumi emlékkiállításának
megnyitó ünnepségére
1996. szeptember 3.-án kedden délután 16.30-kor

Megnyitja:

Pogány Ö. Gábor
művészettörténész
Magyar Nemzeti Galéria
nyugalmazott főigazgatója

A kiállítás szeptember 3.-ától szeptember 14.-éig
tekinthető meg.
Jókai Klub:
1121 Budapest, Hollós út 5. Tel.: 156-32-84

Jancsó Béla

JANCSÓ BÉLA

1896 - 1977

JANCSÓ Béla

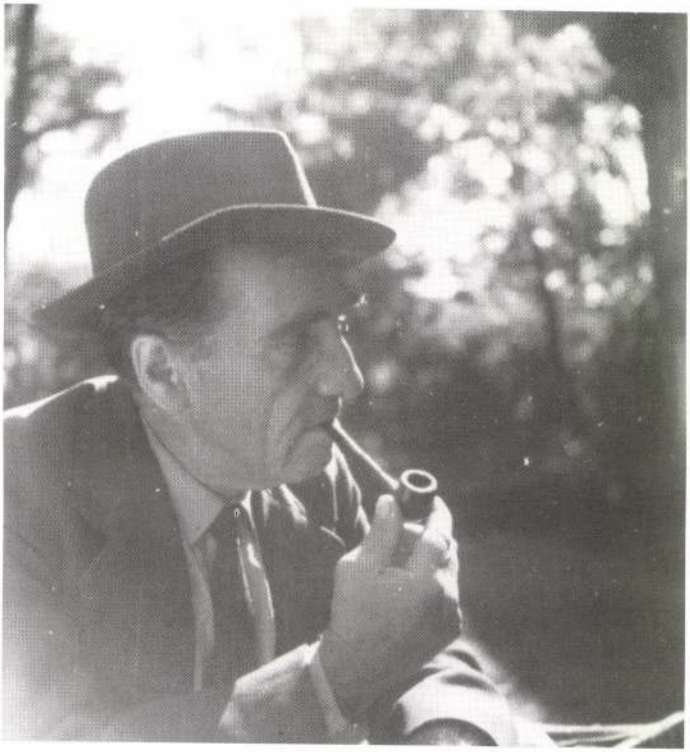

Hamvas Béla
festőművész

Emlékezés Jancsó Béla festőművészre, centenáriuma alkalmából

Tragikus festősors jutott Jancsó Bélának. Igéretes, nagy tehetségű festőnek indult, amit a második világháború végéig átívelt pályájával bizonyított is. 1946 után elhallgatott, kiállításokon nem szerepelt, műveit nem jegyezték, kitüntetésekben, nyugdíjban nem részesült. 1977-ben, 81 éves korában Budapesten hunyt el.

1996-ban, születésének századik évfordulójára fia és leánya segítségével próbáltuk meg fellelni és összegyűjteni azon műveit, amelyek nem a család tulajdonában vannak. A korabeli sajtóból, kiállítási katalógusokból, visszaemlékezésekből pedig művészi pályáját nyomonkövetni.

A régi székely nemesi családból származott maksai Jancsó János és felesége, Bauer Róza gyermekeként született Jancsó Béla (János,) Budapesten, 1886. március 23-án, amint azt a születési anyakönyvi kivonat bizonyítja, a szülők lakásán, a budapesti II. kerület, Lánchíd utca 2. számú házban.

Középiskoláit már a kézdivásárhelyi főgimnáziumban végezte.

Az első világháború kezdetekor, mint önkéntes, Marosvásárhelyen vonult be az 5. magyar királyi honvéd tüzérezredhez, ahol egy év után véglegesítették.

Végigharcolta a háborút és mint szolgálatonkívüli százados szerelt le, a „Signum laudis a hadiékítménnyel és kardokkal", a „bronz vitézségi érem" és a IV. Károly által 1916-ban alapított „Károly-csapatkereszt" kitüntetésekkel.

A budapesti Képzőművészeti Főiskolára jelentkezett, ahol 1921-től, mint Benkhard Ágost festőművész növendéke elvégezte művészeti tanulmányait. A Hollósy Simon tanítvány Benkhard Ágost a magyar művészeti élet máig óriási jelentőségű nagybányai iskolájából hozta magával a

természet-festés tanulságait és oltogatta főiskolai hallgatóiba ennek az útnak kimeríthetetlen lehetőségeit. Nyaranta a Főiskola miskolci művésztelepén, a szabadiskolában festett Benkhard mellett, akinek nagy szerepe volt e nyári tábor kialakításában és vezetésében és igen szorgalmazta, hogy növendékeivel együtt dolgozzon, majd a műveket bemutassák a főiskolai kiállításokon.

Ez időből megmaradtak főiskolai tanulmányai, főképpen szénrajzai. Finom természet-elvű, karakteres és erőteljes, biztos vonalú munkák e művek, amelyek érzékeny festői szemléletről, a kizárólag fekete-fehér szín ellenére igen gazdag, változatos és árnyalt kompozíciókat jelentenek. Gyengéd szeretettel és mély átérzéssel ábrázolja alakjait, a főiskolai modelleket és a hozzá közeli személyeket. Ezek, a fiatal művész esetében igen lényeglátóan jó emberismeretről vallanak.

1930-ban Nagybányán, Jancsó János néven a Szépművészeti Iskolában találjuk, ahogy Réti István könyvében olvasható. Ez időből számos képének címe utal arra, hogy sok képe született itt, és Nagybánya neki is óriási útravalót adott, életreszólóan.

Hosszú sorokban méltatja Jancsó Béla festőművészt az 1932-ben megjelent „A magyar legújabb kor lexikona", ahogy olvashatjuk, „... jelenleg különösen mint tájképfestő és portraitista működik... állandó kiállítója a Szinyei Társaságnak és a Műcsarnoknak...".

A Magyar Nemzeti Galéria őrzi azokat a Jancsó festményeket, amelyeket elődje, a Fővárosi Képtár

vásárolt a művésztől már az 1930-as évek elején. E festmények (Virágcsendélet 1932, Dunai tájkép 1934) kiállításokon szerepelt, ismert képek, ahogy a leltárcédula tanusítja. „Virágcsendélete" a terítővel takart asztalkán álló, vörösek, sárgák, fehérek szineiből összeállított, zöld levelekkel díszített virágcsokor, elegánsan könnyed, világos kompozíció és a váza fényeit is bravúrosan érzékelteti. Frissesége, üdesége érett festőt jelez, harmonikus lelkiség árad a képből. „Dunai tájképe" kora tavaszi hangulatot áraszt, felülnézetből, füves, fás dombról letekintő elrendezésben, a képtér hátrafutó horizontja messze dombos vidéket láttat, a kanyargó folyó finom ívelésével. A kép minden részlete fontos, szinte belélegezhető az a tájadta élmény, amely a festőt magávalragadta és képben tette halhatatlanná.

Valószínűleg már akkor érlelődött benne a vágy, amikor fiatal fiúként iskoláit végezte Kézdivásárhelyen, hogy festői nyelven örökítse meg azt a környéket, tájat, amelyek benne élő természetként élményeivé váltak. Megragadta érzékeny lelkét és meghatározta látásmódját az a sok szépséges vidék, amerre megfordult és dolgozott, mint Erdély, Nagybánya és Felsőbánya, a Duna melletti tájak, Miskolc környéke, Szentendre művésztelepén töltött idő.

Budai otthonát és környezetét örök témájának tekintette és festői vénáját újabbnál-újabb kompozíciók megfestésére inspirálta.

A 30-as évek és a 40-es évek eleje, művészi fejlődésében

a kiteljesedést jelentette. A legrangosabb képzőművészeti kiállításokon szerepeltek rendszeresen művei, a Műcsar-

nokban, a Nemzeti Szalonban, a Szinyei Társaság és a budai Szépművészeti Társaság tárlatain. Legfontosabb esemény volt azonban életében két önálló kiállítása.

Színház, Film, Művészet

CSÜTÖRTÖK, 1942 OKTÓBER 22 ■

A Mübarát kiállítása

Jancsó Béla pasztelljei mozgalmasak. Franciás ötletességgel keresi a színeket és bontja szét a jelenségeket miskolci, szentendrei, felsőbányai tájain. Sokszor dekoratív hatáskeltésre ihletik Erdély fatornyos templomai, kanyargó hegyi útjai és patakjai. Kétféle látás és előadásmód nyilvánul meg képein, az egyikből kiindulva spektrum színeire bontja a látványt, szétszaggatja a vonalakat, szétszórja a kompozíciót a mozgalmasság érdekében, a képek másik csoportján nyugodtabban sötét tónusba ágyazva, de mégis színesen foglalja össze a természetet és a figurákat. Mély romantikus hangulat árad az ilyen módon felfogott „Hazatérő bányászok" különösen szép képéről.

z. sz. i.

A budapesti Jókai Klub Vezetősége,
a művész fia ifj. Jancsó Béla (Svájc, Gattikon)
és leánya Jancsó Judit (Budapest)
meghívja Önt és hozzátartozóit

Jancsó Béla festőművész (1896–1977)

centenáriumi emlékkiállításának
megnyitó ünnepségére
1996. szeptember 3.-án kedden délután 16.30-kor

Megnyitja:

Pogány Ö. Gábor
művészettörténész
Magyar Nemzeti Galéria
nyugalmazott főigazgatója

A kiállítás szeptember 3.-ától szeptember 14.-éig
tekinthető meg.
Jókai Klub:
1121 Budapest, Hollós út 5. Tel.: 156-32-84

Kedves Marili!

Szeretettel küldjük e meghívót, Zsuzsa lányom férjének az Édesapjáról emlékezünk meg.

Mária
Miskolci László

1942. októberében nyílt Csorba Tibor festőművésszel közös tárlata a Műbarát XXIX. kiállításaként a budapesti Mária Valéria utcai 12. szám alatt, ahol 39 pasztellképét mutatta be. A korabeli sajtóból következtethetünk, hogy eseményszámba ment e kiállítás, Jancsó Bélának pedig mintegy összegzése volt addigi munkásságának. Ahogy a katalógus jegyzékéből tudjuk, felsőbányai, szentendrei, miskolci, nagytétényi, óbudai témájú képekkel szerepelt, portrék, csendéletek mellett. Lírai vallomássá varázsolta térélményeit a fények-árnyékok, a sötét és világos foltokból bravúrosan felépített kompozíciók sora. Festői világának finomságait sejtelmes puhaságú atmoszférába burkolja, ahogy egy-egy természeti hangulatot - vihart, napsütést, borongós alkonyatot - vetít elénk. Pihenő, ünneplő, munkában szorgoskodó alakjai pedig kiteljesítik képeit.

A széchenyi-hegyi Golf Szállóban 1943 nyarán rendezték meg következő kiállítását, 147 művéből. Olajfestmények, pasztellek, akvarellek, kréták, szépiák, ceruza- és tusrajzok meg rézkarcok válogatott anyaga jelentette a tárlatot.

A Sváb-hegyen élő és alkotó művész felsorakoztatta itt a művésztelepek adta inspirációinak változatos kompozícióit, képeinek nagy része viszont már a körülötte lévő otthont, környezetet, szűkebb világát is előtárta, fehér csendű varázslatos téli hangulatot, ködös tájat, erdőrészletet, interieuröket. Bizonyítja, hogy főiskolás korától kezdve nem lankadt érdeklődése a lélekábrázolás arcképekben való megfogalmazásában, mert sok portréja,

aktképe is megjelent a családjáról festett bensőséges, szeretetteljes közelítésből ábrázolt műve mellett.

A második világháborút a festő is nehezen élte át, családi és megélhetési gondokkal, de 1945-ben már kiállításon szereplő művészként találkozunk vele. Szeptemberben résztvett egy IV. kerületben szervezett kiállításon, ahol

„Táj lovakkal" című pasztelljét a Magyar Nemzeti Galéria megvásárolta. Idilli tájat mutat be e műve, erdei tisztáson legelésző lovakkal, a fákon túl messze, hegyes-dombos tájkép tárul a nézők elé. Nagyvonalú eleganciával festett képe a sötétebb-zöld lomb korona és a tisztás világos aljnövényzete párbeszédben egyesíti és teljesíti ki a kompozíciót, a lovak figurái pedig szelíd békét sugároznak. Nagybánya hangulatát és a francia impresszionisták remekműveit juttatja eszünkbe e mű, ami méltán jelenti egyik főművét a művésznek.

Ugyanez év októberében még megtaláljuk nevét az SzDP Képzőművészeinek Társasága és a meghívott művészek kiállításán, a Mű- és Régiségkereskedelmi Vállalat Nagymező utca 8. szám alatti kiállítási helyiségében rendezett tárlatán, de ezután munkásságáról már csak búvópatakként meg-megjelenve értesülhetünk. Továbbra is festett, rajzolt, tanítványai voltak éppen a Jókai Klubban tartott festőtanfolyamon, ám a kiállítótermek nem adtak helyet munkáinak.

Többször járt fiánál Svájcban élete utolsó idejében, ahol töretlen alkotókedvvel, termékenyen festette pasztelljeit a svájci tájak igéző szépségeiről, a különböző festékekkel való kísérlezetésekkel foglalkozott, amelyek során nagyméretű festmények is születtek. Nagyrészük itthoni sorsa azonban nyomon nem követhető.

Művei a műkereskedelemben sem tűntek fel és nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy sok képét nem írta alá, így talán mint szeretett, ám ismeretlen szerzőjű

mű éli tovább életét és megbecsült darabja magán-gyűjteményeknek külföldön és Magyarországon. Családja, két élő gyermeke, itthon és Svájcban, valamint unokája az Amerikai Egyesült Államokban nagy szeretettel és gondoskodással őrzik megmaradt műveit, de a háború, a két házasság, a költözködések, a megélhetést igen szerényen biztosító magán-képeladások során a művek szétszóródtak, ill. lappanganak.

A halál 81 éves korában érte. Agygörcsét nem élte túl. 1977. március 17-én Budapesten elhunyt. Temetése március 24-én volt, a Farkasréti temetőben.

Megrendítő e festői életút, amely a sajátos magyar viszonyok következtében alakult úgy, hogy 1996-ban már kutatni kell az alig 20 éve halott művész hagyatéka,

pótolhatatlanul egyedi művészi öröksége után, hogy mindannyiunknak közkincsévé tegyük, a még fellelhető alkotásain keresztül.

E centenáriumi kiállítás és az érdeklődés talán segít abban, hogy ha nem is maradéktalanul és teljességében, de megóvjuk a feledéstől és átmentsük a jövőnek, Jancsó Béla páratlan életművét.

Budapest, 1996.

Kratochwill Mimi
művészettörténész

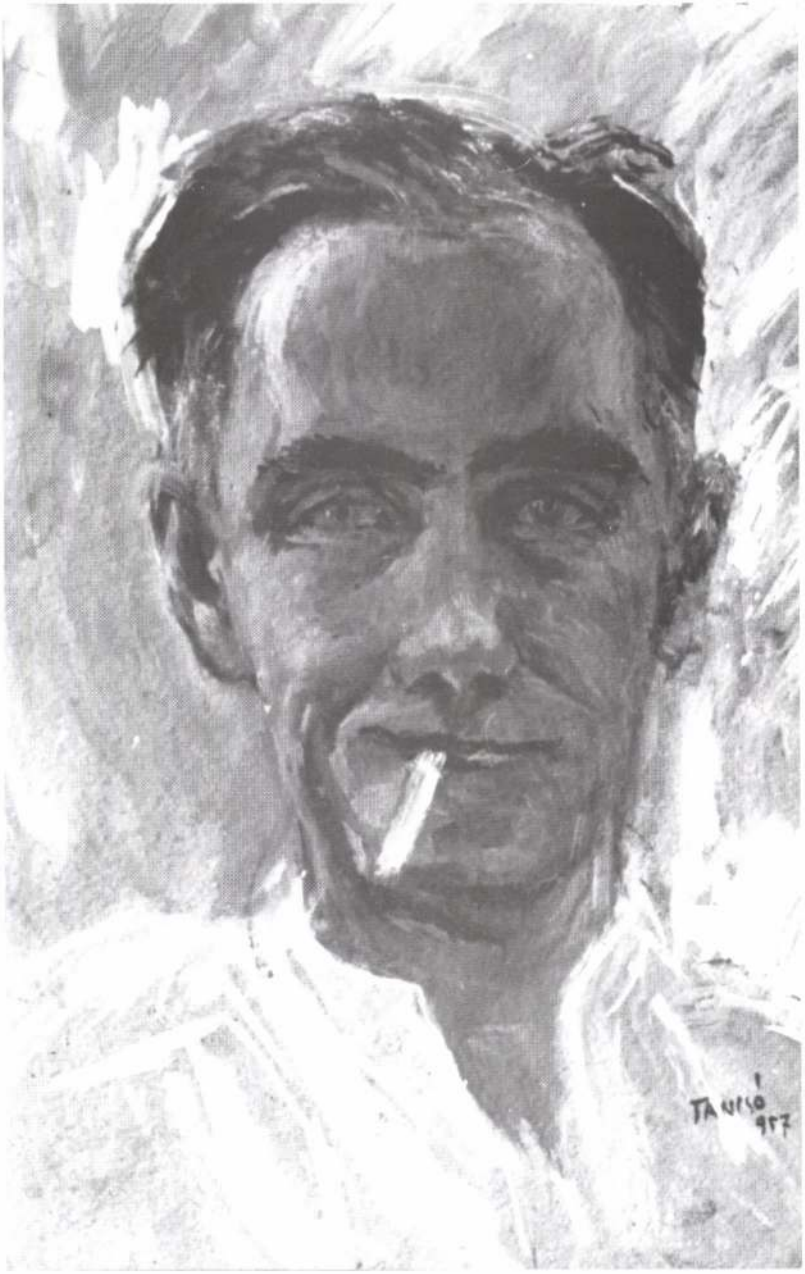

Életrajzi adatok

Jancsó Béla (János) 1896. március 23-án Budapesten született. Édesapja maksai Jancsó János, édesanyaja Bauer Róza volt. 1914–1918 között az I. világháborúban önkéntes, majd tüzérfőhadnagy és századosként szerelt le.

1921-től tanult a budapesti Képzőművészeti Főiskolán, mestere Benkhard Ágost festőművész volt, akivel nyaranta, főiskolai tanulmányai során a miskolci művésztelepen dolgozott.

1930-ban a nagybányai művésztelepen, a „Szépművészeti iskolában" festett, valamint a felsőbányai és a szentendrei művésztelepen. 1932-ben feleségül vette Sátory Magdolnát, akitől három gyermeke született.

1946-ig számos rangos kiállításon szerepeltek művei. Két egyéni kiállítása volt Budapesten. 1946 után nincs hír kiállításokon való részvételéről.

A Máltai Lovagrend tagja volt.

Díjat, kitüntetést nem kapott művészi munkásságáért.

1977. március 17-én Budapesten hunyt el, a Farkasréti temetőben nyugszik.

1996. szeptemberében a budapesti Jókai Klubban centenáriumi kiállítást rendeztek műveiből, amely a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában és magángyűjteményekben lévő képeinek összességéből áll.

Kiállítások jegyzéke

Egyéni kiállítások:

1942. október 18-30. Budapest, a Műbarát XXIX. kiállítása (Csorba Tiborral közös kiállítás) Megnyitó: Ducsay Béla festőművész. 39 művet állított ki

1943. július-augusztus-szeptember Budapest, Golf Szálló. 147 művet állított ki

Csoportos kiállításokon részvétele:

1934 Budapest, Munkácsy Céh Kiállítása
Új Szalon Bp. Kossuth L. utca 12.

1934 Budai Szépművészeti Társaság kiállítása
Budai Klub, Pálffy tér 6.

1945. szeptember. Bp. IV. kerületében szervezett kiállítás.

1945. október 13-28. SzDP képzőművészeinek társasága és meghívott művészek kiállítása a Mű- és Régiségkereskedelmi Vállalat (volt Ernst Múzeumban) Bp. VI. Nagymező utca 8.

Rendszeresen szerepeltek művei az alábbi kiállításokon:

Budai Szépművészeti Társulat kiállítása
Nemzeti Szalon Munkácsy Céh kiállítása
Budai Képzőművészeti Társulat téli kiállítása Nemzeti Szalon Tavaszi Tárlat
Budai Képzőművészeti Társulat tavaszi kiállítása
Nemzeti Szalon, Őszi Tárlat
Nemzeti Szalon, Téli Tárlat
Szinyei Merse Társaság kiállítása
Műcsarnok kiállításai

Postum centenáriumi emlékkiállítás

1996. szeptember, Budapest, Jókai Klub

Képek jegyzéke

Dunai tájkép, 1934	olaj/vászon	50x60	Magyar Nemzeti Galéria	címlap
Férfi portrait	szénrajz/p.	35x45	privát Svájc	3. old.
Női portrait	szénrajz/p.	47x63	privát Svájc	5. old.
Virágcsendélet	olaj/vászon	62x50	Nemzeti Galéria	7. old.
Női akttanulmány	pasztell/p.	25x35	privát Svájc	11. old.
A kiáltó, önarckép	aquarell/p.	59x48	privát Budapest	12. old.
Szentkuthy Miklós	olaj/farost	34x48	privát Svájc	14. old
Hógolyózók	olaj/karton	42x60	privát Budapest	15. old.
Balatoni táj	olaj/vászon	70x50	privát U.S.A.	16. old.
Önarckép 1957	pasztell/p.	50x60	privát Budapest	17. old.
Alvó leány, Zsuzsi	olaj/vászon	70x50	privát U.S.A.	20. old.
Anya gyermekével	olaj/vászon	65x45	privát Svájc	22. old.
Csendélet, gitár	pasztell/p.	60x50	privát U.S.A.	24. old. fent
Mezőkövesd	olaj/vászon	70x50	privát Budapest	24. old. lent
Táj lovakkal 1945	pasztell/p.	50x70	Nemzeti Galéria	hátsó borító

Fényképek

A művész portréi: 1928/10. oldal, 1952/belső borító, 1960/23. oldal, 1976 (Rékával)/belső hátsó borító

A művész szülei 1928–30 körül,/1. oldal

Válogatott irodalomjegyzék

A magyar kor legújabb lexikona, Szerk. Rátky Zoltán és Strazimir Oszkár, Budapest, 1932

Hirek: Pesti Hírlap, 1932. november 6. Budai Szépművészeti Társulat Kiállítása.

Esti Kurír, 1932. december 25. Nemzeti Szalon Téli Tárlat.

Pesti Hírlap, 1932 december 25. Nemzeti Szalon Téli Tárlat.

Esti Kurír, 1933. március 19. Szinyei-Merse Társaság VIII. Tavaszi Szalonja.

Pesti Hírlap, 1935. február 17. Budai Szépművészeti Társulat Kiállítása.

Reggeli Újság, 1935. február 18. Budai Szépművészeti Társulat Kiállítása.

Nemzeti Újság, 1935. február 19. Budai Szépművészeti Társulat Kiállítása.

Csorba Tibor festőművész és Jancsó Béla festőművész a Műbarát XXIX. kiállítása, 1942. október 18-30. Bp. V. Mária Valéria u. 12. Katalógus. Budapest, 1942.

Hirek: Népszava, 1942. október 20. Műbarát Kiállítása
Híd, 1942. november. Műbarát Kiállítása.
r.sz.i.: A Műbarát Kiállítása.
Új Magyarság, 1942, október 22.
Tor: Két festő a „Műbarátban" (Csorba Tibor és Jancsó Béla) Délibáb, 1942. november 7.
Jancsó Béla festőművész kiállítása a „Golf Szállóban" Széchenyi hegy, 1943. július-augusztus-szeptember. Katalógus. Budapest, 1943.

Réti István: A nagybányai Művésztelep Budapest, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1954.

Halálozás: Magyar Nemzet, 1977. március 23.
Népszabadság, 1977. március 23.

Magyar életrajzi lexikon.
Főszerkesztő: Kenyeres Ágnes, Budapest, 1981

Magyar festők és grafikusok adattára
Szerk: Seregélyi György, Szeged, 1988

Réti István: A nagybányai Művésztelep
Szerk: Csorba Géza, Budapest, Kulturtrade kiadó, 1994.

Kratochwill Mimi: Keresem Jancsó Béla műveit
Hegyvidék, 1995. november 22.

Hirdetés: „Festményeit, grafikáit keressük Jancsó Béla festőművésznek... " Magyar Nemzet, 1996. március 30.

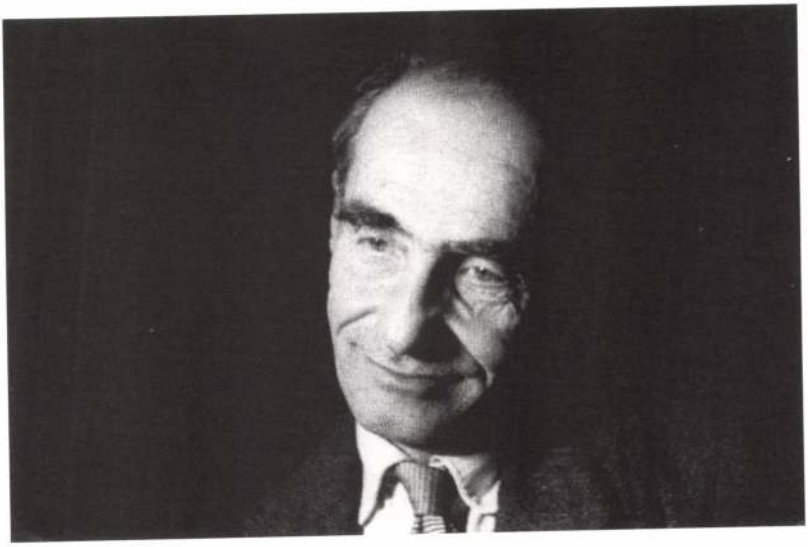

Emlékezem

Ezer gondolat, emlék suhant át agyamon/De én a méltatást most másokra hagyom/Összekötözöm a tegnapot a mával/A legtalálóbban e költő szavával:

Folyton intett, tréfásan, komolyan,
hogy „mindeneket megpróbálj, fiam,
s ami jó, tartsd meg!" S „tanulj, egyedül,
furj-faragj, nótázz, rajzolj, hegedülj,
ahány nyelvet tudsz és művészetet,
annyi ember vagy!" A drága öreg
oktatott így; az első volt aki
kezemből a könyvet nem nézte ki.

(Szabó Lőrinc: Az igazságkereső)

ifj. Jancsó Béla

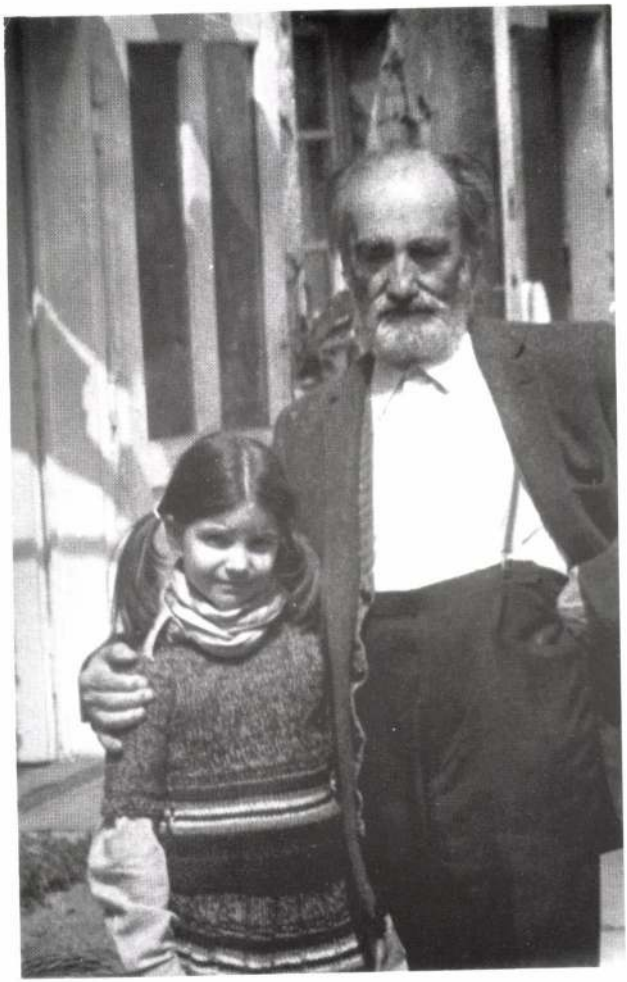
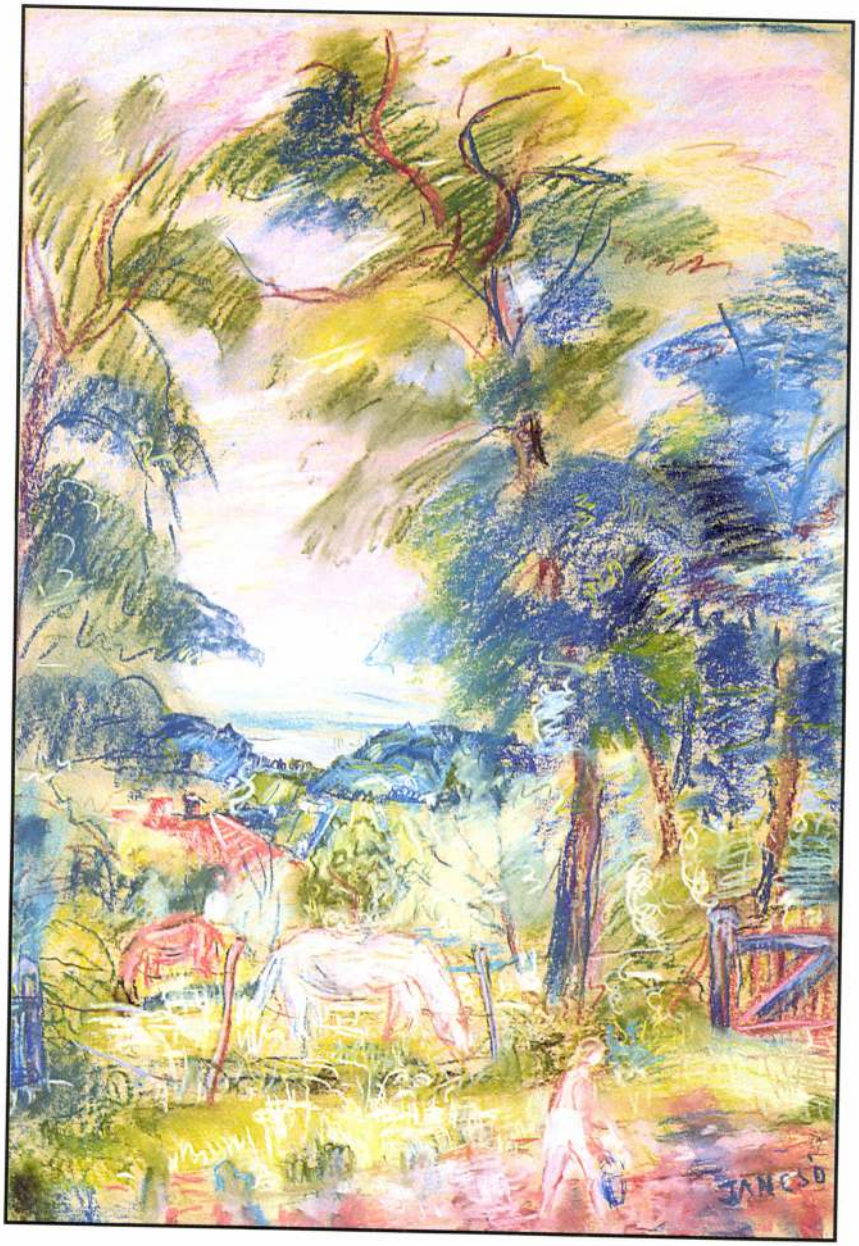
Szerkesztés, grafika: Jancsó-Miskolci Zsuzsa
Színes felvételek: Bokor Zsuzsa
Fekete fehér felvételek: ifj. Jancsó Béla,
Majos Réka, Ruska Judit
A katalógus anyagát összeállította és a centenáriumi kiállítást rendezte:
Kratochwill Mimi, művészettörténész